6
30-D
32

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
25 H
26

Stein

DIOGENIS

LAERTII CLARISSIMI HISTO-
rici de uita, & moribus philoſophorum li-
bri decem, nouiſſime iam poſt oẽs omnium
caſtigationes noua diligentia emendati, ad
exemplaria Græca diligenter collati, mul
tisq́; uerſibus, quos ſuperiores editiones nõ
habent, donati. id quod ſtudioſus lector prì
mo ſtatim aſpectu facile deprehendet.

Cum indice in omnes libros locupletiſſimo.

BIBLIOTECA NAZIONALE V.E. ROMA

Eucharius Agrippinas excudebat,
Anno M. D. XXXV.
menſe Martio.

6-30.D.32

Candido Lectori.

NAE multis nominibus de hoc potiſſimũ ſeculo ſtudioſa pubes debes nõ parum honores Chalcographis, qui nulli neq; ſumptui, neq; labori parcunt, quo libros excudant quàm emendatiſſimos: in quorũ numero eſt ille, qui tibi pręſentem Diogenem Laërtium à multis mendis repurgatum ædidit in lucem, quæ inerant græcis maxime carminibus. Nam coniectura aſſequi licet, exemplar fuiſſe inemendatum, ad quod ante annos aliquot excuſus eſt idem autor. Quare te rogo, ut hanc emendationem pariter & laborẽ boni cõſulas, & in hunc autorem ſedulo incumbas, ut qui habeat plerorumq; philoſophorum decreta, quæ in omnem uitam didiciſſe iuuet, Vale

BIBLIOTECA NAZIONALE V.E. ROMA

FRATRIS AMBROSII in Diogenis Laërtii opus, ad Coſmam Medicem epiſtola.

SOluenti mihi quædam Græca uolumina, uenit ad manus Laërtij Diogenis de philoſophis prolixum opus. Id & ſi autori plus in legendo ſtudij quam in ſcribendo diligētiæ fuiſſe ex ipſa lectione deprehēderam, quia tamen uaria erat hiſtoria, & plurima cognitu neceſſaria continere uidebāt, Latinum facere, amicis maxime id fieri orantibus, ſtatui. Quanquam enim ſacris tranſferendis iampridem ſtudium omne tēpusq; deuoueram, atq; id religionis inſtituto magis cōſentaneum, ab hoc tamē ueluti curriculo modice deflectere, ut ſtudioſis morē gererem, haudquaquā reprehēſibile exiſtimaui: imò hoc ipſo labore meo fore, ut Chriſtianæ pietatis & gratiæ dignitas magis pateſceret, ac per id fides in deum promptior ac ardentior ſurgeret ratio ueriſſima ſuadebat. Quando enim inter illos qui ſapientiæ ſecularis fuere principes tanta de deo, rebusq; & diuinis & humanis opinionum cōcertatio eſt, ut ſe inuicem deſtruant, neque ubi conſiſtas reperire poſſis, maiore profecto alacritate animus diuinæ

dignitatis amplectitur gratiam, atq; ad fontem ueritatis accurrens ueteris ſqualorem miſeratur erroris. Etſi enim apud illos ſparſim probabilia quædam & ueritati conſona inuenire eſt, mens tamen tanta opinionum uarietate fatigata libentius & gratius intra cubicula ueritatis ſe recipit, & diuinis libris ac literis hauriendis maiori deinceps deſiderio inhiat, & ipſa tamen quæ apud nobiliores quoſq; philoſophos, de deo, de cælo, corporibusq; cæleſtibus, de natura rerum ſubtiliter ac uere diſputata ſunt, ueritati Chriſtianæ maxime aſtipulantur. Merebatur enim profecto tam egregia indagandæ ueritatis intẽrio, opera illa tam acris, adeo celebre ſtudium, ſudoris ſui fructu non uſquequaque deſtitui, deo id permittente ut illorum quoq; teſtimonio fides uera firmamentum ac robur acciperet. Multa in his & dicta grauiter & facta conſtanter inuenias, ut nõ modo ex illorum libris fidem inuiolabilis ueritas capiat, uerum exemplis quoq; religioni noſtræ incitamentum uirtutis accedat. Quàm fœdum enim, quamq́ plenum dedecoris eſt, ſi Chriſtianum hominẽ, & de deo ſuo pendentem, & cui æternæ uitæ ſpes certa ſit, uirtuti & continentiæ dare operam pigeat, cum gentiles uiros, & à ueri cultu dei

ac religione longe alienos probitati, modeſtiæ, frugalitati, cęteriſq; id genus animi humani ornamentis impenſius ſtuduiſſe comperit: pleraq; exẽpla huiuſce pene dixerim euãgelicæ perfectioni proxima ſunt, ut pudendum uehementer & erubeſcendum ſit, ſi id minus exhibeat Chriſti quàm mundi philoſophus, pluſque in gentili pectore poſſit amor gloriæ inanis, quàm in animo Chriſtiano religioſæ pietatis affectus. His atq; huiuſmodi rationibus facile mihi perſuaſum eſt, ut hoc traducẽdi munus nõ modo ut inutile non aſpernarer, ſeu ut noxium fugerem, ſed cõtra penitus, ut commodum ac neceſſarium conſtãter aggrederer. Nempe ſi quem forte plus æquo eiuſce hominũ admiratio rapiat, earũq; geſta noſtratis philoſophiæ præferre ſeu conferre & exemplis uelit id quod ſolum fermè timemus, is leuiter admonẽdus erit, ſolidam potius uirtutem, quàm adumbratam uirtutis imaginem admiretur, & ei ipſi quos ſtupet quàm miſerabili interdũ lapſu corruerint ex ipſa lectione docebitur. Tibi itaq; Coſma uir humaniſſime, & Chriſtianæ nobilitatis decus, hoc opus dedicatum fuit, qui & autoritate tua imprimis nos ad illud impuliſti, & gentilis ac noſtræ philoſophiæ peritiſſimus quã-

ta ſit utriuſque differentia,& dignoſcere facileq; & diiudicare conueniſti. Neq; id modo uerum & de labore noſtro ipſe iudicabis. Eo enim libentius de ingeniolo noſtro ferendam tibi ſentẽtiam permitto, quo maturitati grauitatiq; iudicij coniuncta beneuolentia ſingularis errata noſtra faciliore donabit uenia, uerecundiæq; conſulet noſtræ, quæ ſeueriorem cenſuram reformidãs, eundem & cenſorem & patronũ habere cupit. Sane quoniam uerſus plurimos & diuerſos, tum alienos, tũ ſuos autor interſerit, quod abhorrere uidetur à grauitate hiſtorię, illos traducere conſulto omiſi, ita tamen ut nihil deeſſe ex ſenſu neceſſario ſim paſſus. Simul & rauca uox prolixam cõcionem, ad quam nequaquam ſuffeciſſet, declinauit, ne riſum moueret audientibus. Plura quidem inſerta ſunt parum pudice, tum dicta tum facta, & quæ pudorem exagitent, non omitti & lex interpretãdi, & uere ſuaſit ratio. Sed ſatis iſta ſuperius. Tu ſi qua ſuperflua æſtimaueris, iure tuo reſecabis.

Vale.

Catalogus philoſophorum quorum uita à Laërtio deſcribitur, eo, quem ipſe in ſcribendo ſeruauit, ordine. Qui autem libro primo continentur ſunt hi.

Thales Mileſius 13
Solon Salaminius 26
Chilon Lacedemonius 42
Pittacus Mitylenæus 46
Bias Prienenſis 52
Cleobulus Lindius 56
Periander Corinthius 60
Anacharſis Scyta 65
Myſon Chenenſis 69
Epimenides Cretenſis. 70
Pherecydes Syrus 75

Qui libro II.

Anaximander Mileſius 81
Anaximenes Mileſius 82
Anaxagoras Clazom 83
Archelaus Athenienſis 89
Socrates Athenienſis 90
Xenophon Athenienſis. 109
Aeſchines Athenienſis. 115
Ariſtippus Cyrenenſis 118
Theodorei 135
Phedon Helienſis 140
Euclides Megarenſis 141
Diodorus Iaſſius 144
Stilpo Megarenſis 145
Criton Athenienſis 150
Simon Athenienſis 151
Glauco Athenienſis 152
Simmias Thebanus ibid.
Cebes Thebanus 153
Menedemus ibidem

Qui libro III.

Plato Athenienſis 165

Qui libro IIII

Speuſippus Athenien. 221
Xenocrates Chalced. 224
Polemon Athenien. 230
Crates Athenien. 234
Crantor Solenſis 236
Arceſilaus Pitaneus 239
Bion Boryſthenites 351
Lacydes Cyrenen. 258
Carneades Cyrenen. 260
Clitomachus Carthaginenſis 263

Qui libro V.

Ariſtoteles Stagirites. 265
Theophraſtus Ereſius 285
Strato Lampſacenus 297
Lycon Troadenſis 300
Demetrius Phalereus 306
Heraclides Ponticus 312

Qui libro VI.

Antiſthenes Athen. 317
Diogenes Cynicus 327
Monimus Syracuſan. 359
Oneſicritus 361
Crates Thebanus 362
Metrocles Maronita 367
Hipparchia ſoror 368
Menippus Phœnix 370
Menedemus 372

Qui libro VII.

Zeno Citticus 374
Herillus Carthaginen. 460
Dionyſius Metath. 461
Cleanthes Aſſius 462
Spherus Boſporanus. 468
Chryſippus Solenſis 469

Qui libro VIII.

Pythagoras Samius 482
Empedocles Agrigen. 509

Epicharmus Cous 525
Archytas Tarentinus 526
Alcmæon Crotoniata 528
Hippaſus Metapont. 529
Philolaus Crotoniata ibid
Eudoxus Cnidius 530

Qui libro IX.

Heraclitus Epheſius 534
Zenophanes Coloph. 545
Parmenides Eleates 547
Meliſſus Samius 549
Zeno Eleates ibid.
Leucippus Abderita 562
Democritus Mileſius 564
Protagoras Abderita 564
Diogenes Apolloniat. 568
Anaxarchus Abderita ibi.
Pyrrho Helienſis 570
Timon Apolloniates 596

Qui libro X.

Epicurus Athenien. 601

INDEX IN LAERtii philoſophicæ hiſtoriæ libros decem, ordine alphabetico.

Academia. 168
Academici 11
Achæus poeta 158
ἀκέφαλοι διάλογοι 116
Acron medicus 517
Adimantus. 167
Aegina 185
Aegyptii 6.584
Aegrotatio 434
Aenigma Cleobuli 58
Aeneſidemus 581.593.601.
Aeſchylus 158.196 106.
Aeſchines philoſop. 92.116.
Aeſchines orator 118
Aeſchinis dialogi 116
Aeſchines 185.92.128
Aeſopus 42.44
Aeſtas 454.495
Aethalides 484
Aether 446.495
Agaſyrtus 21
Ageſilaus 110.112.337
Agetor Lamicus 160
Agrigentum 518
Agrippa 586
Aidoneus 524
Alcæus 18.46.48
Alcibiades 94.254
Alcidamas 566
Alcimus 170.172
Alcimus orator 146
Alcmæon. 528
Alcyoneus 248.394
Alexin°. 143.159.461.244.
Alexander .225.267.2
70.333.349.366.336.569.599
ἀλλαντοπώλης 115
Alter Hercules 464
Alyattes 53
ἀματαιδότης 400
Amaſis rex 483
Ambryon 273
Amenias 547
Amipſias comicus 77
Amicus 276.135
Amicitia 136.208.282.475
498.662
Amicorum cõmunia omnia
255.487.608
Amor 442.433

Amphimenes 108
Amphibolia 408
Amphiaraus 253
Amphibolis 93
Amyclas 558
Amyntas rex 265
Anaxagoras 3.107.559.609
Anaxarchus 568
Anaxagoras νοῦς 84
Anacharſis epiſtola 69
Anacharſis 17.66
Anacharſis apophthegmata 67
Anaximander 8.81.520
Anaximenes 82
Anaxicrates 602
Analytica 381
Anaximenis epiſtolę 82
Ancora a quo inuecta 68
Androſthenes 356
Andron 583
ἀνδράποδον 351
Angor 432
ἀντιλογία 400
ἀντικαίοτης 400
Anni dies 15
Anitus 103.106.141
Anniceris 130.135.136.174
Anima 202.283.495.539.547.561.564
Animę partes 212.431.467
Animalia 496
ἀνομία 218
Antagoras Rhodius 157
Antagoras poeta 238
Antigoni epiſtola 378
Antigonus rex 144.246.301.381.463
Antigonus Cariſtius 571
Anticipatio 404.619
Antidicus 508
Antiochus Laodicenus 595.601
Antiochus rex 129.395
Antipater 129.226.261.350
Antiphon 108
Antiſigma 201
Apemantus 69
Apelles 595
Appellatio 405
Appetitio 419
ἄπνους 7.515
Apollodorus 101.470.602
ἀπομνημονεύματα 109
Apollo γενέτωρ 489
Apollodorus κηποτύραννος 615
ἀπορητική 576
ἀπροπτωσία 400
Aratus 157.461.599
Arę ignotorum deorum 7
Arceſilaus 9.236.464.599
Arceſilai tres 251
Archagoras 566
Archecrates 346
Archilochus 535.577
Archelaus 95.559.609
Archias 246
Archelaus phyſicus 89
ἀρχή 213
ἄρχοντες 85
Archytas 175.526.530.508
Archytę epiſtola 176.526
Area ἅλως 657
Areta 132.129
ἀρετή(?) 579
Argini 17
Ariathes 368
Arimanius 5
Ariſtagoras 44.538
Ariſtippus canis regius 119
Ariſtippi libri 128
Ariſtippus Metrodidactus 129
Ariſtippus 119
Ariſtobulus 603
Ariſtagiton 34.551

Ariſtocreon 473
ἀριστοκρατία 279
Ariſto Platonis pater 155
Ariſtocles qui et Plato 167
Ariſto Ilieus 460
Ariſto Chius 372.365.458
Ariſtodemus 18
Ariſtomenes 174
Ariſtophon 501
Ariſtophanes 91.103.96
Ariſtophanes grammaticus 198.609
Ariſtoteles 261
Ariſtotelis opera 277
Ariſtotelis teſtamentum 271
Ariſtoteles Mythæus 118 384
Ariſtoxenus 506
Armodius 34
Artaphernes 126
Articulus 406
Artemidorus 565
Aſcanius Abderita 571
Aſdrubal 263
Aſtydamas 109
Aſclepiades 153
Atarna 49
Atheniēſes. 18.274.396.602
Athenæus 343
Athenodorus 394.396
ἀθεώρητος 422
Atomi 560
Attalus 259.302
Atrum 499
Auaritia 232
Aures in pedibus 126
Auditus 457.619
Autodorus 316
Autumnus 454
Axioma 409
Axiothea 190.222.458

B

Barbariſmus 406
Baſilides 515
Batis 614
Bathycles 16
Baton Ponticus 270
Beneficentia 215
Beronice 308
Biantis mors 54
Bias Prieneus 52
Biantis ſententię 55
Bion 148.235.251
Biones decem 259
Boethus 404
Bonorum genera 208.219
Bonum 217.423.427
Boton 545
Bryſon Arginus 362
Buſiritis 308
Butio 256

C

Caduídas rex 65
Callicrates 246
Callicratides 510
Callimachus 10.45.144
Callippus 396
Calliſthenes 267.206
Candidum 499
Canon Epicuri 618
Carcinus comicus 117
Carneades 260.275.471
Caſſius 393
Caſſander 285.308.
καθῆκον 388.436
Cauſa 592
Cebes Thebanus 153
Cepas edere 58
Cephiſodorus 112
Ceramicum 391
Ceratides 399.216
Ceramion 202

Cercidas 356
Cercops 108
Chaldęi 4
Chabrias 176
Chaos 603
Charmides 99
Charonia 439
Charondas 490
Charmander 174
χαριτοβλέφαρος 307
Cheredęmus 603
Cherephon 102
χαίρειν 198.600
Chena 17
χειράδες 51
χειρόπους 51
Cherſoneſus 28
Chilon 43
Chilonis breuitas 44
Chilonis epiſtola 46
Choerilus 14
Choenix 491
Chremonides 383
Chryſippus 469.616
Chryſippica dialectica 470
Chryſippi captiones 473
Chryſippi opera 475
Chryſippus Gnidius 473 532
Cibiſtus 15
Cicuta 582
Cillees 584
Cillus 111
Cleanthos 383.396.462
Clematis Aegyptia 374
Cleon 87.307
Cleomenes 516
Cleobulina 57
Cleobulus 56
Cleobuli epiſtola 60
Clinias 109.558
Clitarchus 146
Clitomachus 265
Clinomachus 145
Cobrię 2
Cogitatio 407
κώδιον 161
Cęlum 446.525. 86
Colophon 546.602
Colotus 372
Colotes Epicureus 615
Colyſanemas 514
Cometę 87.454.657
Comici 364
κῶμος 155
κονδυλίζεται 93
Concupiſcentia 433
Confuſio 85.432
Conon 104.307
Conſilium 219.423
Conſuetudo 186
Contentio 433
Continentia 423
Contraria 218
Conturbatio 437
Corę quę 487
Corycius mons 76
Corpus 444.53
Coruſcatio 653
Cotys rex 574
Crantor 231.236
Cranium 357
Crates decem 235
Crates Cynicus 166.360
Crates Thebanus 362
Crates Athenienſis 234
Craterus 346
Cratea 61
Cratylus 168
Crato 149
Crobilus 176
Croton 483
κρόμμια ἐσθίειν 53
Cteſibius 246
Cubus 528
Cupreſſus 487
Curetes Epimenides 75
Cydon 108.508

Cylonium ſcelus 71
Cynegyrus 34
Cynici 10.343
Cynicę ſectę initium 318
Cyniſmus 373.437
Cynoſarges 323
κυνιτής 606
Cypſelus 23.60
Cyrus 16
Cyrenaici 130.670
Cyri pędia 184.361
Cythera 44
Cyziceni 606
Damaſus 557
Damo 503
Dęmones 453.498
Darius 541
Darij epiſtola ibid.
Decorum 406
Definitio 406
Delectatio 434
Delius natator 93.541
Delium 169
Demaratus 44
Demetrij viginti 310
Demetrius Phalēreus. 306. 138
Demetrius Lacon 616
Democritus Abderita 88. 177.555.578
Democrit. Trœzenius. 511
Demochares 248.381
Demonſtratio 587
Demophon 583
Demoſthenes 142.191. 271.334.
Deſcriptio 407
Dei appellationes 451
Deus 495.26.283 451.455.542.664
Dialectica 192.399. 408.618
Dialectici 10.141
Dialogus 198
Dialogi Scytici 151
Dialogi Platonis nothi. 199
Dialogorū differētię 193
Diacoſinus 558
Dialogi Aeſchinis 116
Dialogi Euclidis 141
Dicęarchus 186
Dictio 404
Didymon 341.301
Diocles 596
Diochetas 547
Diodorus 382
Diodorus Cronus 144
Diodorus Aſpendius 343
Diodorus Xenophōtis. 112
Diodorus grāmaticus. 543
Diogenes quinq; 359
Diogen. Apolloniates. 568
Diogenes Babylonius 359
Diogenes Cynicus 344 327.442
Diogenis Laertij πάμμι- τρος 38.523.560
Diogenes Tarſenſis 616
Diomedon 550
Dionyſius tyrānus. 173.117
Dionyſius Corinthi 183
Dionyſiꝰ Heracleotes. 395
Dionyſius dialecticus 136
Dionyſiꝰ Methemenꝰ. 461
Dionyſius Epicureus 616
Dionyſodorus 235
Dion Syracuſanꝰ. 190.176
Dioſcorides 600
Diotimus 603
Diphilus 458
Diſciplinę 283.352.592
Diuidua 220
Diuinatio 452.670
Diuitię 373
Dogma Academicorū 202
Dogma Peripateti. 280
Dogma Stoicorum 366
Dogma Epicureorum 618

Dogmatici 9
Dogma Pythagoreorū. 486
Dolor 131.432
δώριος οἰκονομία 233
Draco legislator 33
Dryſo 570
Δύναμις 215

E

Ebrietas 186
Echecles 368
Echecrates 506
Eclipſis ſolis & lunę 450.651.
Effuſio 434
Elea 552
Elementa 206.444.524
Electici 12
Eliaci 140.153
Elothales 985.525
Empedocles 548.578
εὐκρίνεια 35
Endoxus 534
ἐντελέχεια 283
Enunciatum 409
Epaminondas 112.337.485
Ephantus Olynthius 144
Ephectici 9.576
Ephemeris 362
Epheſij 76
Ephorus hiſtoricus 141
Ephori magiſtratus 42
Epicharmus 170.525
Epictetus 605
Epicurus 572.602
Epicuri opera 616
Epicuri epiſtolę 617
Epicuri diſcipuli 615
Epimenidis epiſtola 75
Epimenides 71.483
Epimenidis opera 72
Epimenides Curetes 75
Epinomis 185
Epiſtolę Platonis 198
Eratoſthenes 255
Eraſiſtratus 297.298
Eretrici 140.153
ἐριστικοί 142
Erotion 605
Erudito 275
Eteſię 22.514
Etea, Eteon 69
Ethice 92.397.618
Euander 259
Eubulides 142
Eubulus 166.600
Euaporatio 540
Euathlus 567
εὐβουλία 216
Eſiclides 98
Eudęmonici 10
εὖ διάγειν 198
Eudoxus 530
Eudoxus medicus 534
εὐεστὼ 562
εὐεργεσία 214
Euidentia 406
Eumenes 246.302
Eumolpidę 2
Eunomus 482
εὐνομία 218
Euphranor 608
Duphorous 14.484
Euphorion 568
Eupolis 564
εὐπορία 217
εὖ πράττειν 198.609
Euripides 198.100.232.237.577
Eurylochus 95.575
Euryclides 137
Eurydice 308
Eurytus 168.506
Eurymedon 267
εὐτυχία 217
εὐθυμία 562

Exenetus 510
Exercitatio 352
ἐξ ὑποβολῆς. 35

F

Fabarum vis 494.499
Fatum 452.495.538
Felicitas 216.662
Finis rerum 215.460
Fortuna 669
Frugalitas 667
Fulmen 652.455

G

Gallus avis 499
Gaudium 435
χαῦριξ 51
Generatio hominum 552
Genus 407
Glauco 98.167
Glauco Athenienſis 152
Glauconides 49
Glaucus Rheginus 557
Gloria 253
Glycon 301
Gorgias 318.117.513
Grando 454.655
Græci 584
Græciſmus 406
Gryllus 112
Gymnoſophiſtę 4

H

Halys fluvius 22
Harpalus 307
Hecatęus 535.578
Hecademia 169
Hedia 605
Hegeſias 129
Hegeſiaci 129.133
Hegeſinus 259
Hegeſeus 361
Hegeſipolis 158
Helena 18
Heliotropium 77
Heſidorus 374
Heſiodus 534.548
Heſiodi anima 472
Heſperus 489.548
Heracliti quinque 544
Heraclides 60.461.483.
521.542.601
Heracleotę 315
Heraclitus 484.535.578
Heracliti liber 493.638
Heracliti epiſtola 542
Heraclides Ponticus 510
485
Heraclides quot 316
Heraclidis impoſtura 314
Herillus 395.460
Hermias 265.266
Hermolaus 267
Hermachus 601.615
Hermachi operą 615
Hermodamas 485
Hermodorus 535
Hermotimus 484
Herodotus 16.13.801
Heroes 453.498
Herpylis 295.271
Hicetas 530
Hierophanta 137
Hierocles 154.247
Hieronymus 248.302
Hieromnemones 339
Hipparchia 368
Hippaſus 435.529
Hipponicus 242.160
Hippocrates. 549.559.578
Homerus 35.106.233.257
242.535.545.577
Homeri poema 88
Homerus tragicus 599
Honeſtum 426
Horoſmades 5
Horoſcopia 81.373

Hoſthanes 2
Humanitas 216
Humana ętas 487
Hyle 552
Hyems 453.495
Hymnus in Hermiam 268
Hyperides orator 191
Ichthyas 145
Ideę 172.200
Idomeneus 604.614.615
Ignis 538
Incorporeum 447.636
Indefinitum 412
Indigentia 432
Indifferentia 374.428
Inductio 195
Inductio per contrariū. 194
Infelicitas 424
Initia philoſophię 8
Impoſſibile 414
Imprecationes tragicę 336
Inſultatio 434
Interrogatio 410
Inuidia 307.432
Ionica philoſophia 8
ἱππαρχικὸς 113
Ipſe dixit 506
Iſocrates 166
Iracundia 433
Iris 454.657
Italica philoſophia 9.482
Iudęi vnde 6
Iudicium 589
Iugulare mortuos 159
Iuppiter Horcius 498
Iuſtitia 207.209.423
Iuuentus 500
Ixion grāmaticus 311

L

Lais ſcortum 124.225
Lacydes 9.259
Lacydium 259
Lampſacus 88.610
λαμπιτὰ 307
Lamprocles 98
Laſus 15
Laſthenia 190.222
Leges 210
Lembus 316
Leon Salaminius 94
Leon tyrannus 486
Leodamas Thaſius 177
Lemocritus 606
Leonteus 615
Leontia 605.614
λιχνῶται 83
Leucippus 285.552.609
Lingua 43.59
Linus Thebanus 3
Lindus inſula 60
Libri Ariſtotelis 284.277
Libri Xenophontis 113
Libri Ariſtippi 128
Libri Xenocratis 228
Libri Theophraſti 288
Libri Stratonis 297
Libri Demetrii 309
Libri Antiſthenis 324
Libri Diogenis 358
Libri Ariſtonis 459
Libri Cleanthis 466
Libri Spheri 468
Libri Chryſippi 475
Libri Solonis 37
Libri Empedoclis 525
Libri Democriti 562
Libri Protagorę 566
Libri Timonis 598
Libertas 438
Linea 445
Logica 133.280
Logotropus 415
Locus 21.398
Lucifer 489.548
Luna 6.7.449.495.554.728.540
Lupini 389
Lyceum 265.270.475
Lycon orator 103.305

Lycophron 61
Lycophron poëtā 157
Lyſis mulier 60.98
Lyſis Tarētin⁹ 405.502
Lyſis Platonis 189
Lyſicles 235
Lyſimachus 369
Lyſias 33.117
Lyſię oratio 104
Lyſippus 106

M

Macedones 335
Magis 580
Magneſij 76
Magi 4
Manes ſeruus 1343
Mantinea 112
Marathonis belli duces 14
Marius 139
Marmarium 605
Maſſagetę 584
Materia 2011457
Mauſolus 86
Medicina 210
Megarici 141
Megara 146
Megaclides 566
Megabyzus 111
Melantius 232
Meleager 370
Melantho 126
μελέτη 64
Meliſſa 60
Meliſſus 10.549
Melitus 103.321
Melleus laqueus 343
Menander 287.308.360
Menander Drynus 361
Menedemus 173.368.372
Menedemi epiſtola 162
Menedemi amicitia 160
Menedemi confidentia 156
Menedemi ſtatus 157
Menexenus 95
Menippus 598.370
Menodorus 241
Menodotus 601
Mentor 261
Meropes 19
Mercurius 497
Meſſana 75
Mens 22.497.547.561
Metapontus 502
Metapontini 490
Meton 509
Metrodor⁹ 87.569.607.614
Metrodori libri 615
Metrocles 138.371
Metus 433
Midę epitaphium 57
Miletus 18
Milo Crotoniates 501
Miltiades 39 478
Minermnus 36
Miſericordia 432
Mithras 604
Mithridates 177
Mirylena 610
Mnaſeus 393
Mneſiſtratus 191.468
Modus 415
Moeris 488
Moereas 340
Moeror 432
Molon 183
μόνας 283
Moninius 359
Morbus 434
Mors 664
Mos ſepeliēdi apud Athenienſes 28
Motus 578.345.626
Mundus 321.203.305.649.440.446.507.494.536
Mundi Epicuri 625.7639
Munychia 74
Mus ſeruus 6037.607
Muſęus 8

Muſica 211
Mute 405
μύδρος 87
Myrmex 146.273
Myronianus 229
Myſon Cheneus 17.69
Myſon hoīm oſor 69
Myrto 95
Myrrhus 138

N

Natura 452.456
Nauſiphanes 572.456
593
Nebulę Ariſtophanis 92
Neanthes 521
Nearchus 570
Neceſſitas 21
Neceſſarium 414
Nectenabis 532
Neocles 685
Neophron 1285
Neſus Chius 569
Neſſus fluuius 487
Neſtis 524
Nicanor 271
Nicaretę ſcortum 146
Nicidium 605
Nicias 44.71
Nicomachus 271.532.265
Nicomedes 543
Nicodromus 365
Nicolochus 600
Nicoſtratus 232
Nicocreon 155
Nilus 22
Nix 656.454
Nobilitas 211
Nomen 405
Noſce teipſum 23
νοσογνωμονικὴ 210
νοῦς quare Anaxagoras 84
Numenius 575.593
Nymphę 487

O

Obelus 201
Oblectatio 434
Ocium 99
Odium 435
Oenopidas 559
Oeteus vicus 69
Officium 436
Olympiaca ſecta 84
Onatas 108
Oneſicritus 361
Oneſicratus 356
Opera Solonis 57
Opera platonis 193
Opera Ariſtotelis 277
Opera Xenophontis 113
Opera Ariſtippi 128
Opera xenocratis 228
Opera Theophraſti 288
Opera Stratonis 297
Opera Demetrij 309
Opera Antiſthenis 324
Opera Diogenis 358
Opera Ariſtonis 459
Opera Cleanthis 466
Opera Spheri 468
Opera Chryſippi 475
Opera Empedoclis 525
Opera Democriti 562
Opera Protagorę 566
Opera Speuſippi 225
Opes 99
Oplomachus 616
Oratio 211.404.415.566
Oratoria 213.661
Oreſtades 546
Orion Epicurus 616
ὡροσκοπίον 81.355
Orpheus 3
ὀυ τίδεις 399,418

P

παιδία Cirri 113
Pęones 584
πάμμιτρος Laertii 380
523.560

Parębates 129
Parmeniſcus 546
Parmenides 10.511.548
Partitio 407
Panthœdus 302
Paſicles 354
Paſiphon 116.355
Pauſanias 514.521.543
Pazatę 2
Peccata Stoicis paria 437
Periander 60
Pęlops 18
Penelopes ancillę 126
Pentathlus 556
Percunctatio 410
Perdicas 339.602
Perfecta virtus 212
Periander tyrannus 63
Periandri ſepultura 63
Periandri apophtheg. 63
Periandri epiſtola ibid.
Periandri vxor 60
Pericles 88.151 87
Perictione 165
Perilaus 75
Peripatetici 266.254.466
περίπατος 266.303
Perſęus 163.252.459
377.381.395
Perſę 584
Perturbatio 431
Phędrus 186
Phędon 99.140
Phęnareta 90
Phalanthus 458
Phanias 283
Phantaſma 401
Phantaſia ibid.
Phantho 506
φαῦλος 200
Pherecydes 75.482
Pherecydis epiſtola 79
Philiades 166
Phileta 247
Philęſia 111
Philemon 363
Philippus Amyntę 113.339
Philippus Opũtius 185.190
Philippus 226.339.
270.298
Philiſcus 356
Philiſta 574
Philiſtion 530
Philocrates 473
Philo 187.382.574
Philo dialecticus 382
Philonida 252.379.396
Philopidas 111
Philolaus 168.170.530
557.489
Philoſophia 1.3.199
Philoſophię partes 19.618
Philoſophia triplex 396.618
Philoxenus 245
Phocion 356
Phocus Samius 13
Phœnix 582
Pholegandrus 28
Phyſiologia 641
Phreantles 462
Phraſidemus 146
Phryne [illegible]5.347
Phrynicus 233
Phrynon 46
Phyſica 22.396.443.618
Phyſici 10
Pietas 441
Pindarus 242
Piſiſtratus 29.80
Piſiſtrati aſtutia 40
Piſiſtrati epiſtola 32
Pithea 519
Pittacus Mitylenęus 46
Pittaci epiſtola 52
Pittaci clementia 47
Pittaci ſententię 47
Plato 242.442.511.532.
558.578

Platonis diſcipuli 190
Platonis dialogi 199
Platonis dogmata 201
Platonis epiſtola 527
Platonis notę 201
Pliſtanus 140
Pliſtarchus 570
Pluuia 454
Pœcile porticus 376
Poema 406
Poeſis ibidem
Poetica 230
Polemo 231
Polis legatus 175
Politia 208
Polyęnus 615
Polyeuctus 603
Polycrates 82.103.483
Polycratis oratio 104
Polydora 126
Polygnotus 376
Polymnaſtus 506
Polyxenus 124
Polyſtratus 615
Pompeiopolis 10
Pompylus 285
Poſſidonius 296
Poſſibile 414
Potidęa 94
Potentia 215
Potamon 12
Potona 166.140
Praylus 600
Pręedicatum 408
Preſter 450
Pręne 53.56
Prienenſis iuſtitia 53
Principia 202.444
Probabile 414
πρόβουλι 162
Prodicus 564
Protagor 564
Pruina 454
Proxenus 109
Prudentia 131.323.425
Prytaneum 105
Ptol. Soter 146.308.387
Ptol. Philadelphus 297
597
Ptolemęus Lagi 138
Ptolemęus Melas 615
Ptolemęus Leucus 615
Ptol. Aethiops 129
Pudor 433
Pulchritudo 212
Punctus 445
Purpura 584
Pylades 240.245
Pyramides 15
Pyrrhus Delius 435
Pyrriche 316
Pyrrho 570
Pyrrhonia ſecta 12.576
Pyrrhonis diſcipuli 593
Pyrrhonis dogma 581
Pythagoras 8.482.557
Pythagorę etymon 492
Pythagorę dogmata 593
Pythagorę ſymbola 490
Pythagorę μετεμψύχωσις
483
Pythagorę abſtinentia 491
Pythagorę epiſtola 508
Pythagorę impoſtura 505
Pythagorę quatuor 506
Pythagoras pugil 507
Pythocles 248.604.
Pythoſtratus 115

Q

Qui inter ſe fuerint ęmuli. 108
Quid eximium habeat Philoſophus 120
Quid facile, quid difficile. 21
Quis felix dicatur 21

Ratio 619
Rhetorice 398
Romani 584
Ros 656
S
Sagarus 108
Sacer morbus 538
σανίδωρος 606
Salarus 108
Salem ungere 346
Samij 61
Samus 602
Sandes Epicureus 614
Sanitas 5c0.662
Sapientes ſeptem 23.566
Sapientia 56.196
Sapiens 282.438.661
σοφάπους 51
Sardis 82
Sarpedon 651
Saturnius ibidem
σκάνδιξ herba 138
Scaphe in aere 539
Sceptici 579.596
Sceptice 12.576
Scientia 209.425.460
Scirpalus pirata 355
Scopas 95
Scythe 599
Scytharum oratio 65
Scytici ſermones 140.151
Scythinus 543
Secta quid ſit 32
Secte varie 11.12
σεισάχθεια 26
σεμναί dee 72
Selinus 111
Selinuntij 520
Semele 138
Semen 457.496.636
σεμνόθεοι 1
Senectus 253.500
Senſus 402.133.496.618
Septem ſapientes 24.577
Sermo 318
Seuthus 118
Sextus 601
Signum 590
Sillorum libri 598
Simmias 146
Simmias Thebanus 152
Simon Athenien. 151
Simonides 58.151
Simus queſtor 124
Siſachthia 27
Socrates 10.91.105.275.321 540.253.556.559.
Socratis frugalitas 96
Socratis vxores 95
Socratis libertas 97
Socratici nobiles 108
Socratides 242
Sol. 449.547.495.554.525
Solis magnitudo 538
Solœciſmus 406
Soli ciuitas 30
σολοικίζειν ibidem
Solon 26
Solonis opera 37
Solonis mors 38
Solonis apophtheg. 33
Solonis leges 33
Solonis epiſtole 39.41
Somnus 457.636
Sophiſte 7.8
Sophiſma 564
Sophilus comicus 150
Sophocles. 91.196.233.256
Sophron mimograph⁹. 173
Sophroniſcus 90.95
Sorite. 142.399.417.476
Soſitheus 465
Soſigenes 610
Soſibius 108
Species 407.397
Speuſippus 166.121
Speuſippi opera 235
Spherus Boſporianus. 395 468.543

Stellę 7
Stilpo 149.158.356
Stoici 373.376
Strato phyſicus 297
Stobili 654
Stultos inſanire 439
Superficies 445
Sydera 449.554
συμβουλεία 219

T

Tamię 123
Ταρίχιον 161
Tarentum 502
Telauges 509
Telecles 259
Teleſphorus 309
Tempus 21.204.448.
Teredo 582
Terpander 139
Terra 283.295.455.547
Terror 433
Tetralogię Platonis 197
Teſtamentum Lyconis. 303
Teſtamenta Arceſilai. 249
Teſtamentum Ariſt. 271
Teſtam. Theophraſti 283
Teſtam. Stratonis 399
Teſtamentũ Epicuri 611
Thales Mileſius 13
Thaletis ſententię 20.21
Thales quãdo natus 22
Thaletis mors ibid.
Thaletis epiſtolę 25.26
Thargelion 106.166
Thaumaſias 249
Theętetus poeta 237
Theętetus 237
Theano 509
Thebę 53
Thelide 13
Themiſta 604.615
Themiſtocles 486
Theodorus. 119.129.137.147
235.255.369.
θεὸς vtriusq; ſexus 147
Theodota 247
Theocritus Chius 271
Theocritus 275
Theodas 601
Theombrotus 368
Theomedon medicus 531
Theon Tithoreus 583
Theopompus 323
Theophraſtus. 191.275.240
Theori 315 (285.365
Theſpis 315
θυωρός 77
θρίζων 388
Thraſo 382
Thraſonides 225
Thraſybulus 16.61
Thraſymachus 145
Thraſybuli epiſtola 65
Thucydides 87.114
Thurij 509.564
Thyeſtes tragœdia 354
Thyrion 17
Timęus 518.530
Timarchus 368
Timagoras 146
Timocrates 604.685.614
Timon 576.593.595
Timon miſanthropos 598
Timor 433
Tolerantia 423
Tonitrus 454.653
τριακὰς 14
Tragici 364
Triſtia 432
Tripodis inuentio 18
Trochalia 102
Tyle 565
θύλακος 342
Typhon 455
Tyranni 213
Tyrtamus 286
Tyrtęus poeta 106
Tyrrheus 47

V

Ventus 86.635
Veritas 186
Ver 454.495
Verbum 405
Virtus.282.322.321.373. 421
424.441.254
Viſus 456
Vitium 422
Vlyſſes 126
Vnitas 494
Vniuerſum. 449.549
Vocales Grecę 405
Voluptas.131.428.434.593
666
Vox 90.210.404
Vndes 479

X

Xantippe 59.102
Xanthus muſicus 240
Xanthus 517.597
Xeniades 332.355.360
Xenocrates 190.224.265
Xenophanes poeta 446
Xenophanes. 14.108.500.
512.535.844.545.578
Xenophilus 490.506
Xenophon. 93.109.184.323.
362
Xenophontis libri 113.184
Xenophon muſa Attica.114
Xerxes 6.84.555
Zaleucus 490
Zamolxis 482
Zelotypia 432
Zeno 191.150
Zeno Citticus 374.377
Zeno Sidonius 615
Zeno hiſtoricus 394
Zeno Eleates.549.191.577
Zenonis diſcipuli 595
Zenonis Epiſtola 578
Zenone temperantior 396
Zeuxis 595.602
Zeuxippus 602
Ζητητική 576
Zodiacus 455
Zoilus 218
Zonę quinque 455
Zopyrus 599
Ζωφοροδορπίδας 52
Zoroaſtres 8.5

§ FINIS. §

Hunc ſequentem locum, qui eſt in vita Platonis, pagina 170. verſu 13. poſt hęc verba: Atqui Epicharmus de ſenſibilibus atq; intelligibilib⁹ in hãc ſententiã expreſſe loquitur, omiſerat intactũ interpres nõ ob aliud, opinor, ꝙ quod egregie eſſet deprauatus, aut certe ita intricatus vt inde ſe explicare poſſe deſperaret. Nos quod habebat exemplar ad verbum appõſuimus ne lectorem ſuſpenderet hiatus, & aliquid deeſſe merito cauſaretur.

Ἀλλ' ἀεί τοι θεοὶ παρῆσαν καὶ ὑπέλιπον οὐπώποκα, τάδ' ἀεὶ πάρεσθ' ὅμοια, διά γε τῶν αὐτῶν ἀεί, ἀλλὰ λέγεται πρᾶτον χάος γενέσθαι τῶν θεῶν, πῶς δέ κα; ἀμήχανόν γε ἀπὸ τινὸς μηδὲν ὅτι πρᾶτον μέλλοι; οὐκ ἄρ' ἔμελλε πρᾶτον οὐδέν. οὐδὲ μὰ δία δεύτερον δ' ὧν ἄμμες νῦν ὧδε λέγμων μέλλει τάδ' εἶναι πότ' ἄαθλόν γε. περισσὸν αἰ δὲ λῇς τὸν ἄρτιον, ποτὲ θέλω, λῇς ψᾶφον ἢ τὰν ὑπαρχόντων λαβεῖν, ἦ δοκεῖ κατοικαὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν. οὐκ ἐμὶν τάχα, οὐδὲ μάν, οὐδ' ἂν γὰρ τεῦ μέτρον παχὺ ἐὸν ποτεθέμεν. λῇς ἕτερον στερρὸν μᾶκος, ἢ τοι πρόσθ' ἐόντος ἀποταμεῖν ἔτ' ὑπάρχοι ἐκεῖνο τὸ μέτρον. οὐ γὰρ ὧδε νῦν ὁρῇ, καὶ τὼς ἀνθρώπως. ὁ μὲν γὰρ αὐξέθ', ὁ δέ γα μὰν φθίνει. ἐν μεταλλαγᾷ γὰρ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον. ὃ δὲ μεταλλάσσει κατὰ φύσιν καὶ οὔποκ' ἐν ταὐτῷ μένει, ἀλλ' ἕτερον εἴη, κατὰ δὴ τοῦ παρεξεστακότος, καὶ τὺ δὴ κἀγὼ χθὲς ἄλλοι καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομες, καὖθις ἄλλοι, κοὔποχ' αὐτοὶ κατὰ τὸν λόγον.

DIOGENIS

LAERTII DE VITA ET SENTENTIIS EORUM QUI IN PHILOSOPHIA

claruerunt, Libri decem.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO

PHILOSOPHIAM à barbaris initia ſumpſiſſe plerique autumãt. Nam Perſis Magos, Babylonijs & Aſſyrijs Chaldæos, Indis Gymnoſophiſtas, Celtis, ſeu Gallis Druidas, & qui Semnothei appellabãt, eius rei fuiſſe autores, ait Ariſtoteles in Magico, & Sotion in decimotertio ſucceſſionis libro. Phœnicem præterea Ochum, & Zamolxim Thracem, & Atlantem Libycum, ad hæc Nili Aegyptij filium fuiſſe Vulcanum, qui philoſophiæ aperuit principia. Porro ipſius rei antiſtites ſacerdotes ac prophetas appellari ſolitos. Ab hoc aũt ad Alexandrum Macedonum regẽ fluxiſſe annos quadrageſies octies mille octingentos ſexaginta tres. Quo toto tempore ſolis defectus apparuiſſe trecentos ſeptuaginta tres, lunæ autem octingentos trigin

De inuentione philoſophiæ

σεμνόθεοι à deorũ cultu & religione vates illi appellati ſunt

taduos. Enimuero à Magis, quorum prīcipē fuiſſe Zoroaſtrem Perſen memoriæ proditum eſt, Hermodorus Platonicus in libro de diſciplinis, uſq; ad excidium Troiæ, annos quinquies mille computat. Xanthus uero Lydius à Zoroaſtre uſq; ad Xerxis tranſitum, ſexcentos enumerat. Poſt autem Magos plurimos ſibi inuicem ſucceſſiſſe, Hoſthonas, Aſtrapſycos, Cobrias ac Pazatas donec ab Alexandro euerſum eſt Perſarum regnū. Sed hi profecto per imprudētiam Græcorum recte facta inuentaq́; Barbaris applicant. Ab ijs enim non ſolum philoſophia, uerum ipſum quoq; hominū genus initio manauit. Nam Muſæo Athenæ, Thebæ Lino inclytæ ſunt. Horum alterum Eumolpi filium aſſerunt primum deorum generationē tradidiſſe, ſphæramq́; inueniſſe, & ex uno fieri atq; in idē reſolui omnia, dixiſſe. Hunc Phaleris obijſſe diem, ibiq́; ſepultū eſſe, inſcriptūq́; ipſius tumulo hoc epigramma:

Plinius nō Hermodorum, ſed Hermippū citat autorem.

Muſæus.

Φάληρον & τὰ φάληρα nauale Athenienſium.

Εὐμόλπου φίλον υἱὸν ἔχει τὸ φαληρικὸν οὖδας,
Μουσαῖον φθίμενον σῶμ' ἐπὶ τῷδε τάφῳ.

hoc eſt,

Eumolpi exanimem Muſæum terra Phalera
Claudit in hoc tumulo, pignora chara patris.

Porro Muſæi pater, Eumolpidis apud A-

thenienſes cognomen dedit. Linum uero Mercurio Muſaq; Vrania genitum affirmāt, ſcripſiſſeaūt mūdi generationē. Solis itē & Lunæ curſus, animalium & fructuū generatiões. Hoc aūt operi ſuo fecit initiū: Linus.

ἦν ποτέτοι χρόνος οὗτος ἐν ᾧ ἅμα πάντ᾽ ἐπεφύκει. *hoc eſt,*

Tempus erat quo cūcta ſimul ſunt cōdita quondā:

Quem ſecutus Anaxagoras, & ipſe ſimul facta omnia aſſeruit, eaq; mente accedente compoſita. Linum autem in Eubœa occubuiſſe ſagitta ab Apolline percuſſum, in quem hoc extat epitaphium: Aſij ab Hercule præceptore cæſum arbitrantur

ὧδε λίνον θηβαῖον ἐδέξατο γαῖα θανάντα, Μούσης οὐρανίης υἱὸν εὐστέφανον. *hoc eſt,*

Candida purpureis redimitum tempora ſertis
Thebanum Vraniæ continet urna Linum.

Itaq; philoſophia nō à Barbaris, ſed à Græcis initium habuit, cuius & ipſum nomen Barbaram omnino abhorret appellationem. Qui autem illius inuentionem Barbaris aſſignant, Orpheum quoq; Thracem in mediū adducūt philoſohum fuiſſe, & quidē antiquiſſimū. Equidē is qui de dijs talia cōmentus eſt, an philoſophus appellandus ſit, neſcio. Videant certe, qui ita uolunt, quo ſit cenſendus nomine, qui dijs ui philoſophia græcū vocabulū' nō barbarū

Orpheus impius in deos.

tia quæ raro à turpibus quibuſq;,& flagitioſis hominibus gerũtur,adſcribit.Hunc autem à mulieribus diſcerptum perijſſe fama eſt. Cæterum ex eo epigrãmate quod in Dio Macedoniæ inſculptum eſt, fulmine interijſſe cognoſcitur,ubi & ſepultus à muſis aſſeritur.

Θρήϊκα χρυσολύρην τῇδ᾽ ὀρφέα μοῦσαι ἔθαψαν
ὃν κτάνεν ὑψιμέδων ζεὺς ψολόεντι βέλει.

hoc eſt,

Orphea candenti traiectum fulmine Thracem,
Cum aurata Aonides hic poſuere lyra.

Magorum ſtudia

Exponunt etiam mores & inſtituta ſingulorum,qui Barbaros aiunt Philoſophiæ principes fuiſſe. Gymnoſophiſtas ac Druidas obſcure ac per ſententias philoſophari,colendos deos,nihil mali faciendum,& exercendam fortitudinem. Priores illos mortis quoq; eſſe contẽptores Clitarchus aſſerit in duodecimo libro. Chaldæos circa Aſtronomiæ rationes prædictionesq́; occupari.Magos deorum uacare cultui, & preces illis, ac uota, & ſacrificia, quaſi ſoli ab ijs exaudiãtur,offerre,de deorum ſubſtantia & generatione diſſerere. quos itẽ ignẽ, terram, & aquam eſſe arbitrẽtur.ſigna ſtatuasq́; reprehendere, & eorum in primis qui mares eſſe deos ac fœminas dicunt,er-

rores improbare. De iuſtitia uerba facere, iniquumq́; arbitrari, atq; impium igni ſepelire. Iuſtum matri ac filiæ miſceri, ut in uigeſimotertio libro ait Sotion. Diuinationem præterea prædictionemq́; exercere, ſibi deos apparere aſſerentes. plenũ eſſe † dæmonibus aëra, qui tenuiter, ac ueluti ex euaporatione cernentiũ oculis influant exteriorem cultum, & auri uſum interdicere. His autem ueſtis cãdida, lectus humus, eſca olus, caſeus paniſq́; cibarius eſt. Arundine pro baculo utuntur, cuius in ſummitate præfixum caſeum ori applicãtes mandunt. Magicæ illos diuinationis ignaros Ariſtoteles ait in libro quẽ inſcripſit, Magicum, & Dinon in quinto hiſtoriarum libro, qui Zoroaſtrem quoq; ex interpretatione nominis ſui, aſtrorũ aſſerit fuiſſe cultorem. Hoc ipſum & Hermodorus tradit. Aegyptijs uero antiquores eſſe magos Ariſtoteles autor eſt, in primo de philoſophia libro, duoq́; iuxta illos eſſe principia, bonum dæmonẽ, & malum. Alterum ex his Iouem & Horomaſdem, alterum Plutonẽ & Arimaniũ dici, quod Hermippus quoq; in primo de Magis ait, atq; Eudoxus in periodo, & Theopompus octauo Philippicorum libro. Qui & reuicturos homines,

† alias ἰνδάλοις, ſimulacris ſeu imaginib.

Zoroaſtres vnde dictus ſit

Horomaſdes. Arimanius

iuxta Magorum ſententiam dicit, immortalesq́ꝫ futuros, & uniuerſa illorum precationibus cōſiſtere. Iſta Eudemus quoque Rhodius tradit. Porro Hecatæus deos q̄q; ex eorum ſententia eſſe genitos ait. Clearchus uero Solenſis, in libro de diſciplina, Gymnoſophiſtas à Magis fluxiſſe aſſeuerat. pleriq; & Iudæos ab his duxiſſe originem tradunt. Herodotum præterea in ius uocant, mendacijq́ꝫ arguunt, qui Magorꝝ hiſtoriam ſcripſere. Neqꝫ enim iacula in ſolem torſiſſe Xerxem, ut ille ait, nec compedes mari immiſiſſe, q̄d hi à Magis dij ſunt traditi. Signa tamen, & ſtatuas ex diſciplinæ inſtituto è medio ſuſtuliſſe.

Herodotus

Aegyptiorum philoſophia

Aegyptiorum autem huiuſmodi philoſophiam de dijs ac iuſtitia, dixere. Materiam principiū fuiſſe rerꝝ. ex ea deinceps quatuor elemēta diſcreta, perfectasq́ꝫ complures animātes. Solē ac Lunā deos eſſe, alterumq́ꝫ Oſirim, alteram Iſim appellatos. Exprimere illos per ſcarabeum & draconem, accipitrem, aliaq́ꝫ animalia, Manethus autor eſt in naturalium epitome, & Hecatæus in primo de Aegyptiorꝝ philoſophia libro. Statuas præterea & phana à ſe fabricari, quod ignorent effigiē dei. Mundum genitū, mortalemq́ꝫ, & ad ſphæræ ſimilitudinem rotun

dum. Stellas ignem eſſe, quarum temperata commixtione cuncta ſuper terram naſcantur. Lunam deficere cum in terræ incidit umbrã. Animam & perdurare, & ſubinde migrare. pluuias ex aëris conuerſionibus fieri. Iſta & huiuſmodi illos de rerum natura diſſerere Hecatæus & Ariſtagoras tradunt. De iuſtitia quoq; leges conſtituerunt, quas ad Mercurium referunt. Vtiles quaſq; & uſui hominum accõmodatas animãtes, diuino honore proſecuti ſunt. Aſſerunt & ipſi Geometriam, Aſtrologiam, & Arithmeticam, ſe primos inueniſſe. De inuentione autem hactenus. Philoſophiam uero Pythagoras primus appellauit, ſeq; philoſophum, cũ Sicyone conueniret Leontem Sicyoniorum tyrãnum, ſiue Phliaſiorum, ut ait Heralides Ponticus in libro quẽ inſcripſit, περὶ τῆς ἄπνου. Nullum enim hominum, ſed ſolum deum eſſe ſapientẽ. Antea enim σοφία, hoc eſt ſapientia dicta, quæ nunc philoſophia dicitur. & qui hanc profitebantur, σοφοί, hoc eſt, ſapiẽtes appellati. Quicunq; ad ſummam animi uirtutem excreuerunt, hos nũc honeſtiore uocabulo, autore Pythagora Philoſophos, hoc eſt, ſapientiæ ſtudioſos appellamus. Ipſi tamẽ ſapientes ſophiſtæ etiam ſunt dicti. Neq;

Pythagoras primus philoſoph9

De Apno vide lib. 8. in vita Empedoclis.

Sophiſtæ qui ſapientes & poẽtæ.

Sophiſtæ qui ſapientes & poetæ.

hi ſolum, uerum poëtæ quoq; ſophiſtarũ appellatione honorantur. Nam Cratinus in Archiloeho, Homerum & Heſiodum admiratus ita illos uocat. Sapientes autem habiti ſunt, Thales, Solon, Periander, Cleobulus, Chilon, Bias, Pittacus. His annumerãt pleriq; Anacharſim Scytham, Myſonem Chenεum, Pherecydẽ Syrum, Epimenidẽq; Cretenſem. Addunt alij Piſiſtratum tyrannum. & hi quidem ſapientes dicti.

Philoſophiæ duo initia

Enimuero philoſophiæ duo fuere principia, unũ quod ab Anaximãdro, alterum quod à Pythagora fluxit. Anaximandri Thales præceptor fuit, Pythagoræ uero Pherecydes. Appellatumq; eſt id philoſophiæ genus Ionicum, quod Thales ex Ionia fuerit. Mileſius enim cum eſſet, Anaximandrum inſtituit. Hoc autẽ Italicũ, quod illius autor Pythagoras in Italia, ut plurimum philoſophatus ſit. Deſinit autem Ionica in Clitomachũ, Chryſippum, & Theophraſtum, Italica in Epicurum. Quippe Thaleti ſucceſſit Anaximãder, Anaximandro Anaximenes, Anaximeni Anaxagoras, Anaxagoræ Archelaus, ei uero Socrates, qui primus ethicen inuenit. Huic uero cum Socratici reliqui, tum in primis Plato qui ueterem Academiam inſtituit, Plato-

Ionicę philoſophiæ ſucceſſores

ni Pſeuſippus & Xenocrates, ei Polemon, Polemoni Crantor & Crates, cui Archeſilaus, qui mediam inuexit Academiam. Ei Lacydes, qui nouam Academiam inuenit, Lacydi Carneades, eiq; Clitomachus atq; in hunc modum in Clitomachum deſijt. Sic autem in Chryſippum: Socrati ſucceſſit Antiſthenes, Antiſtheni Diogenes Cynicus, ei uero Crates Thebanus, Crati Zeno Cittieus, Zenoni Cleãtes, cui Chryſippus. In Theophraſtũ uero ſic deſijt. Platoni ſuccedit Ariſtoteles, Ariſtoteli uero Theophraſtus, & hũc quidẽ in modũ Ionica philoſophia deſijt. Porro Italicæ hæc ſeries fuit. Pherecydi Pythagoras, Pythagoræ Telauges filius ſucceſſit, ei Xenophanes, cui Parmenides, huic Zeno Eleates, Leucippus Zenoni, Democritus Leucippo. Democrito complures, ſed inter reliquos Nauſiphanes, Naucidesq; celebrantur. Eis uero ſuo ordine ſucceſſit Epicurus. Philoſophi autem generaliter in duo genera diſtribuuntur. Quidam ex his dogmatici ſunt dicti, qui de rebus ueluti comprehendi poſſint diſſerunt. Alij ἐφεκτικοί, qui nihil definiũt, & de rebus ita diſputãt, ut comprehẽdi non poſſint. Ex his pleriq; ingenij ſui monumenta reliquerunt, alij ni

Italicæ philoſophiæ autores.

Philoſophorũ duo genera.

hil penitus ſcripſere. His ut quidam uolũt Socrates annumeratur, Stilpon, itẽ Philippus, Menedemus, Pyrrho, Theodorus, Carneades, Bryſo, Pythagoras, etiã ſecundum quoſdam, Ariſto Chius, præter paucas epiſtolas. Alij ſunt qui ſingula tantum opuſcula ſcripſerũt, Meliſſus, Parmenides & Anaxagoras. Multa ſcripſit Zeno, plura Xenophanes, plura Democritus, plura Ariſtoteles, plura Epicurus, ſed Chryſippus pluria.

Philoſophorum appellatio varia.

Philoſophorũ alij à ciuitatibus ſunt appellati, ut Eliẽſes, Megarẽſes, Eretici, & Cyrenaici. Quidã à locis, ut Academici, Stoici. Ab euẽtu nõnulli, ut Peripatetici, nulli ab ignominia, ut Cynici. Alij ab non effectu, ut Eudæmonici. Quidã à faſtu, ut q̄ ſe φιλαλήθεας, hoc eſt, ueritatis ſtudioſos, & ἐλεκτικοὺς, & ἀναλογητικοὺς uocant. Sunt item qui à præceptoribus ſunt dicti, ut Socratici & Epicurei. Atq; alij quod de natura rerum ſcripſere Phyſici. Alij, quia circa mores potius ſe occuparũt, Ethici. Cæteri à diſſerendo διαλεκτικοὶ uocati ſunt, hi nimirum qui uerborum ac rationum acumine pugnant.

Philoſophiæ partes tres.

Diuiditur autem philoſophia in partes tres, Phyſicam, Ethicam, & Dialecticam. Phyſicæ proprium eſt de mundo, &

de his quæ ſunt in eo, differere. Ethicæ uero, de uita moribusq́; tractare. Porro dialecticæ ambarum partium afferre rationes. Sola uſq; ad Archelaum phyſica uiguit. à Socrate uero, ut prædictum eſt, Ethica initium ſumpſit, & à Zenone Eleate Dialectica. Ethicæ uero pars in ſectas decem ſcinditur, Academiam, Cyrenaicam, Eliacam, Megaricam, Cynicam, Eretricam, Dialecticam, Peripateticam, Stoicam, & Epicureã. Veteris Academiæ princeps fuit Plato, mediæ Archeſilaus, nouæ Lacydes, Cyrenaicæ Ariſtippus Cyrenæus, Eliacæ Phædon Elienſis, Megaricæ Euclides Megarẽſis, Cynicæ Antiſthenes Atheniẽſis, Eretricæ Menedemus Eetri enſis, Dialecticæ Clitomachus Chalcedonius, Peripateticæ Ariſtoteles Stagirites, Stoicæ Zeno Citticus. Porro Epicurea ab autore ipſo appellata eſt. Cæterũ Hippobotus in lib. de ſectis, nouẽ ait fuiſſe ſectas atq; inſtituta. Ex his Megaricã primo loco cõſtituit, ſecũdo Eretricã, tertio Cyrenaicã, quarto Epicuream, quinto Anniceriã, ſexto Theodoriam, ſeptimo Zenoniam, eandẽq́; Stoicã, octauo Academicam ueterẽ, nono Peripateticã. Cynicæ aũt, & Eliacæ atq; Dialecticæ nullã mentionẽ facit. Ea uero quæ

Alia ſectarum ratio.

Pyrrhonia dicitur, propter obſcuritatem à plurimis repudiatur. Hanc ipſam tamẽ plerique; ex parte ſectam eſſe dicũt, ex parte negant. Eam deniq; ſectam dici aiunt, quæ rationem aliquam iuxta id quod apparet, & in promptu eſt ſequitur, aut ſequi uidetur. Iuxta quod & σκεπτικὴν nõ incõgrue ſectã appellabimus. Verũ ſi ſectã intelligimus appellationem ex his dogmatibus cõſtantẽ, quæ ſibi ipſis conſentiant, non iam appellabit ſecta, neq; enim dogmata, ſiue decreta habet. Iſta de philoſophiæ initijs, auctibus, partibus, ac ſectis, paucis diximus. Quanq̃ haud ita pridem ἐκλεκτικὴ quædã ſecta à Potamone Alexandrino inuẽta eſt, qui de ſingulis ſectis quæ ſibi placuere ſelegit. Viſum autem illi eſt, ut in inſtitutione ſua fatetur, multiplex eſſe ueritatis examẽ. Vnum à quo iudicium fiat, hoc eſt principale, alterum per quod, id eſt, ſolertiſſimã intimãq; imaginem. Initiaq; rerum omnium materiam & qualitatem, effectionem, ac locum ex quo, & à quo, & ubi, & in quo. Finem uero ad quẽ cuncta referantur. Vitam ait eſſe omni uirtute perfectam non abſq; corporis naturalibus, externiſq; bonis. Sed iam de uiris ipſis cuiuſmodi fuerint dicẽdum, ac primum de Thalete.

Secta quid dicatur

Thales Mileſius.

THales itaq;, ut Herodotus, Duris, ac Democritus aiunt, patre Examio, matre Cleobulina, ex Thelidarum familia, qui Phœnicum nobiliſſimi, à Cadmo & Agenore originem ducũt, Platone quoq; teſte, natus, primusq́; ſapiens uocatus eſt, quo tẽpore Damaſius Athenis princeps erat, ſub quo ſeptem quoq; ſapiẽtes appellati ſunt, ut ſcribit Demetrius Phalereus in deſcriptione principum. Mileti autẽ ciuis adſcriptus eſt, profectus cũ Neleo ex Phœnice, cũ patrio ſolo excidiſſet, ſeu ut aliȷs uiſum eſt, indigena Mileſius, & claro genere natus. Poſt reip. negocia ſeſe ad contemplandam rerum naturam tranſtulit. Sane iuxta quoſdam nullum ingeniȷ ſui monumẽtum reliquit. Nam quæ in eum refertur nautica aſtrologia, Phoci Samiȷ eſſe perhibetur. Callimachus inuẽtorem fuiſſe minoris urſæ, ac notaſſe illius ſtellas tradit, qua Phœnices nauigant, cuius uerſus ſunt hi:

καὶ τῆς ἁμάξις ἐλέγετο σταθμήσασθαι
τοὺς ἀστερίσκους ᾗ πλέουσι φοίνικες. *hoc eſt,*

Plauſtri notaſſe dictus eſt minuſculas
Stellas, periti quis nauigant Phœnices.

Secundum quoſdam duo ſola conſcripſit,

de conuerſione & æquinoctio, cætera faci lia eſſe ad percipiendum arbitratus. Putãt pleriq; primum aſtrologiæ ſecreta rimatũ, ſolis defectus conuerſionesq́; prædixiſſe, ut ait Eudemus in ea quam de Aſtrologia ſcripſit hiſtoria. Quocirca Xenophanem, & Herodotum illum maxime fuiſſe miratos. Idipſum aũt Heraclitus Democritusq́; teſtantur. Sunt qui illum immortales animos primum dixiſſe aſſeuerent, ex quibus eſt Chœrilus poëta. Primus, & ſolis curſum à conuerſione in conuerſionem reperit. Solisq́; magnitudini lunarem orbem comparatum, ſeptingenteſimam & uiceſimam illius partẽ eſſe, primus, ut quibuſdã placet, dixit. Primus etiam mẽſis ultimam τριακάδα, hoc eſt, trigeſimam uocauit. De natura quoq; primus ipſe diſſeruit. Inanimatis etiam illũ animas ineſſe putaſſe Ariſtoteles & Hippias autores ſunt, cõijcientẽ id ex magnete lapide & ſuccino, ab Aegyptijs uero præcepta geometriæ eruditum. Primũ deſcripſiſſe circuli triangulũ rectis lateribus, & immolaſſe bouẽ, refert Pamphila. alij Pythagoram dicũt, ut Apollodorus ſupputator. Porro quæ Callimachus ait, Euphorbũ Phrygẽ inueniſſe σκαλωνὰ, & trigona, quæq́; ad lineæ ſpeculationem

τριακάδα quã Attici ἕνην καὶ νέαν vocãt quod in eã deſinat & rurſum naſcat mẽſis.

pertinēt;ea iſte auxit atq; propagauit. Cō-ſtat illum & reip. commodis optime conſuluiſſe. Nam cū ſocios Mileſios Crœſus habere oraret, obſtitit ille, eaq́; res poſt ea Cyro uictoria potito, ſalus ciuitatis fuit. Solitariam eum ac priuatā uitam adamaſſe tradit Heraclides. Quidam uxorem duxiſſe, filiumq́; Cibiſtum procreaſſe, alij cælibem perſeueraſſe, ſororisq́; filium ſibi adoptaſſe ferunt. Et cum rogaretur, cur liberis non daret operam, ꝙ filiorum amore non teneretur, reſpondiſſe. Vrgenti matri, ut ſe matrimonij uinculis aſtringeret, adhuc intempeſtiuum eſſe dixit. Ingraueſcente iam ætate cum ſibi acrius inſiſteret, iam inquit intempeſtiuum eſt. Scribit autē Hieronymus Rhodius in ſecūdo cōmentariorū, cū uellet oſtendere ꝙ ſit facile ditari, præcognita futura hubertate, cōduxiſſe olearia pecuniasq́; innumeras ſibi cōparaſſe. Principium omnium aquā eſſe dixit, & animatū mundum ac dæmonibus plenum. Anni tempora, illorumq́; uiciſſitudines primum inueniſſe ferunt, eumq́; in trecētos ſexaginta quinq; dies diuiſiſſe. Nullo præceptore uſus eſt, niſi quod Aegyptijs ſacerdotibus, eo profectus, familiariter adæſit. Porro Hieronymus menſum eſſe pyramides, umbram obſeruando, memoriæ tradidit.

Cibiſtus Thaletis filius

Annus in 365. dies à Thalete diuiſus.

quãdo nobis æqua magnitudine ſunt. Traſybulo quoq; Mileſiorum tyranno, ut ait Minyes, cõuixit. Quæ uero de tripode à piſcatoribus inuento, ſapiẽtibusq; à plebe Mileſiorum dedicato, memorant, manifeſta ſunt. Aiunt enim Ionicos adoleſcentes quoſdã à piſcatoribus Mileſijs iactum retis emiſſe. capto deinde & educto tripode, orta cõtentio, non ante ſedata eſt, q̃ Delphos à Mileſijs miſſum, reſponſumq; à deo eſt:

ἔκγονε μιλήτου τρίποδος πέρι φοῖβον ἐρωτᾷς
τίς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτου τρίποδ' αὐδῶ. hoc eſt,

De tripode ex Phœbo quæris Mileſia proles,
Huic tripodem addico cui ſit ſapientia prima.

Datur ergo Thaleti, Thaleſq; illũ alij dat, & rurſus alius alij, donec ad Solonem uentum eſt. Qui deum primum eſſe ſapientia aſſerens, illũ Delphos miſit. Iſta Callimachus in iambis aliter tradit accepta à Leandro Mileſio. Bathyclem enim quempiã Arcadem phialã reliquiſſe, atq; iuſſiſſe dari ſapiẽtiſſimo, datamq; Thaleti, ac per orbẽ rurſum Thaleti, quã ille Apollini Didymæo miſit, ſic dicens ſecundum Callimachum:

θαλῆς μὲ τῷ μεδεῦντι νηλέως δήμου
Δίδωσι τοῦτο δὶς λαβὼν ἀριστεῖον. hoc eſt,

Plebem regenti me Thales Nilco dat,
Clarum bis hoc qui iam aſſecutus eſt donum.

Pedeſtris autem oratio ſic ſe habet. Thales Examij filius Mileſius, Apollini Delphinio, Græcorum præmium bis nactus. Qui autẽ circũtulerat phialam Bathyclis filius, Thyrion uocabatur, ut Eleuſis ait in libro de Achille, & Alexo Mindus in nono fabuloſorum. Eudoxus autẽ Cnidius Euantesq́; Mileſius aiunt Crœſi amicum quendã aureum poculum à rege accepiſſe, ut illud ſapiẽtiſſimo Græcorum daret, ipſumq́; Thaleti dediſſe, perueniſſeq́; ad Chilonem. Ei uero cũ à Pythio quæreret, quis nam eſſet ſe ſapientior, reſponſum eſſe Myſonem, de quo ſuo loco dicemus. Hunc Eudoxus pro Cleobulo, Plato pro Periandro ponit. De ipſo hæc reſpondit Apollo:

Οἰταῖόν τινα φημὶ μύσων' ἐν χηνὶ γενέσθαι,
Σοῦ μᾶλλον πραπίδεσσιν ἀρηρότα πευκαλίμῃσιν. *hoc eſt,*

Oetæum quendam prognatum Chene Myſonem,
Te magis eſſe aio rebus ſublimibus aptum.

Qui aũt rogauerat, Anacharſis fuit. Dædacus Platonicus, & Clearchus phialã à Crœſo ad Pittacũ miſſam, atq; ita in orbẽ circũlatã ferũt. Andro uero in tripode, Argiuos ait uirtutis præmium ſapientiſſimo Græcorum

Chena vrbs Laconicæ, vnde oriundus erat Myſon

tripoda conſtituiſſe, eumq́ Ariſtodemum Spartanum fuiſſe iudicatum, qui item conceſſerit Chiloni. Meminit Ariſtodemi Alcæus quoq;, illi aſcribens dictum illud apud Spartiatas celebre:

Χρήματ' ἀνήρ, πενιχρὸς δ' οὐδεὶς πέλετ' ἐσλός, hoc eſt,

Pauper nemo probus, quantiuis diues habetur.

De tripodis inuentione variæ ſententiæ

Pleriq; à Periandro ad Thraſybulum Mileſiorum tyrannum onuſtam nauem miſſam referūt. Ea uero cum circa Coum mare naufragium feciſſet, inuentum poſt à piſcatoribus tripodem, qui ea uehebatur. Phanodicus uero circa mare Atticum repertum, atq; in urbem delatum ſcribit, factáq́ contentione, ex decreto publico Bianti miſſum. Cauſam ſuo loco dicemus, cum de Biante dicendum erit. Alij à Vulcano fabrefactum tradunt, ac pro munere Pelopi à deo datum, cū ille uxorem duceret. demum ad Menelaum perueniſſe, raptumq́ cum Helena ab Alexandro in Coum mare fuiſſe coniectum, Lacæna rixarum cauſam fore aſſerente. Poſtea cum quidam illic Lebedij retis iactum mercati eſſent, tripoda quoq; fuiſſe comprehenſum, & cum exorto cum piſcatoribus iurgio Coum aſcendiſſent, nihilq́ proficerent, Miletum, quæ erat metropolis, eam rem detulerunt. Miſſi à Miletijs legati qui eam rem

Miletus Ionū metropolis

componerẽt, infecto negocio, reuerſi ſunt. Mileſij ut ſe contemptos uiderunt, aduerſus Coos armis decernere parant, plurimisq́; hinc inde cadẽtibus, diuino oraculo reſponſum eſt, ſapientiſſimo dãdum tripoda. Mox in Thaletem utræq; partes cõſenſere. Hunc ille poſtea Didymæo deuouit Apollini. Cois itaq; reſponſum,

Μὴ πρότερον λήξειν νεῖκος μερόπων καὶ ἰώνων
Πρὶν τρίποδα χρύσειον, ὃν ἥφαιστος βάλε πόντῳ
Ἐκ πόλιος πέμψητε καὶ ἐς δόμον ἀνδρὸς ἵκηται
ὅσδε δάκε τάτ᾽ ὄντα τάτ᾽ ἐσσόμενα πρότ᾽ ἐόν-
τα. hoc eſt,

Non prius Ionij Meropesq́; à Marte recedent
Quàm tripodem auratũ, pelagus quẽ miſit in altũ
Vulcanus, uos rurſum ipſi mittatis in ædes
Mox hominis, cui ſit ſapientia noſcere prõpta,
Quæ ſunt quæ fuerint, quæ mox uẽtura trahãtur.

Meropes Coi, à Merope Tripode filio, & Meropis inſula quæ poſtea Cos appellata eſt.

Mileſijs, ut ſupra iam diximus, reſponſum, uiro illi dandum, qui ſapientia primus eſſet omnium. ſed de his hactenus. Hermippus autem in uitis, in hunc refert, quod à quibuſdam de Socrate dicitur. Aiebat eñ, inquit, trium maxime rerum cauſa gratias ſe fortunæ agere. Primo ꝙ homo, nõ belua: deinde, quod uir, nõ mulier: tertio, ꝙ Græcus natus eſſet, non barbarus. Fertur cum domo exi-

ret contemplandorum ſiderum cauſa, in ſubiectam foſſam incidiſſe, petulantiq́ꝫ pro bro dictum ab anu domeſtica: Qua ratiõe, ò Thales, quæ in cælis ſunt comprehenſuꝝ te arbitraris, qui ea quæ ſunt ante oculos ui dere non uales? Aſtronomiæ ſanè fuiſſe ſtu dioſiſſimum, & Timon uidit, qui illum in Sillis laudat, cum ait:

Θάλητα à Θάλης, nã Θαλῆς circunflexũ Θαλοῦ facit genitiuum.

Οἷον ἔπειτα θάλητα σοφὸν, σοφὸν ἀστρονόμημα·

hoc eſt,

Qualis erat ſophiæq́; Thales, cæliq́; peritus,

Porro quæ ab eo ſcripta ſunt, ad ducentos uerſus pertingere Lobon Argiuus autor eſt, inſcriptosq́ꝫ imagini ipſius uerſus hos,

τόνδε Θαλῆν Μίλητος ἰὰς θρέψας ἀνέδειξεν

Ἀστρολόγον πάντων πρεσβύτατον σοφίᾳ.

hoc eſt,

Hunc, quæ nutriuit Mileſia terra Thaletem,

Aſtrologum primi nominis ipſa tulit,

Thaletis ſententiæ.

Quæ autem eius nomine circunferuntur, hæc ſunt: Non multa uerba prudẽtis animi indicium ſunt. Vnum aliquid ſapiẽs diuina, unum quippiam præclarum elige. obſtrues enim os loquacium hominum non paucorum. Feruntur eius, & iſtæ ſententiæ: Antiquiſſimum eorum omnium quæ ſunt, deus.

ingenitus enim. Pulcherrimum mundus, à deo enim factus eſt. maximum locus, capit enim omnia. uelociſſimum mens, nam per uniuerſa diſcurrit. fortiſſimũ neceſſitas, cuncta enim ſuperat. ſapientiſſimum tempus, inuenit nanq; omnia. Nihil ait mortem à uita differre. Tu uero, aiebat quiſpiam, quare non moreris? Quia nihil, inquit, differt. Sciſcitanti cuidam, utrum prius factum eſſet, nox an dies. nox ait una prius die. Interrogatus,† lateret ne deos homo male agẽs, ne cogitãs quidem, inquit. Percontanti adultero, an iuraret non commiſiſſe ſe adulterium, nõ eſt, ait, periurium adulterio deterius. Interrogatus quid nam eſſet difficile, ſe inquit, ipſum noſcere. Quid cõtra facile, ab alio moneri. quid ſuauiſſimũ, frui. quid deus, quod initio & fine caret. quid difficile, uidiſſe tyrannũ, inqt, ſenẽ. Quo pacto aduerſæ fortunæ impetus quiſpiam ferat facilime, ſi inimicos, ait, uideat deterius affectos. quo modo optime ac iuſtiſſime uiuemus, ſi quæ in alijs reprehendimus, ait, ipſi non faciamus. quiſnam felix ſit, qui corpore, inquit, ſanus, fortuna locuples, animo non ignauus neq; imperitus eſt. Amicorum præſentium & abſentium æque memores debere eſſe. Non componere faciem, ſed bonarum artium ſtu-

Valerius lib. 7. de ſapienter dictis

Quid facile, quid difficile

Quis felix dicatur.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

dijs animum excolere præclarum eſſe. Noli inquit, ditari nequiter, neque in ius te uocet ſermo contra coniunctos tibi, ac ſocios dictus. Quæcunq; ait, ſtipendia parentibus intuleris, eadem ipſe à filijs expecta. Nilum ait excreſcere quando eteſiæ qui contrarij ſunt, undas repellunt. Ortum primo anno triceſimæ quintæ olympiadis Thalem, Apollodorus in chronicis tradit, mortuumq; ætatis anno ſeptuageſimo, ſiue ut Soſicrates ait, nonageſimo. Quinquageſima quippe & octaua olympiade eſſe defunctum. Crœſi uero fuiſſe temporibus, cui & pollicitus ſit Halyn fluuium ſine ponte trãjcere, trãslato curſu. Fuiſſe & alios quinq; huius nominis Demetrius Magneſius in æquiuocis fatetur. Primum rhetorem Calantinianum. ſecundum, pictorem Sicyonium. tertium, Megalophyem, eumq; antiquiſſimum, fermè Heſiodi, Homeri, Lycurgiq; temporibus. quartum, cuius meminit Duris in libro de pictura. quintum, iuuiorem & obſcurũ, cuius & Dionyſius in Criticis mẽtionem facit. Sapiens igitur Thales obijt, cum certamen gymnicon ſpectaret, æſtu ſcilicet, ac ſiti & infirmitate fatigatus iam uetulus, in cuius rei teſtimonium hæc extant epigrammata:

Thales quando natus.

Thaletis mors.

γυμνικὸν αὖ ποτ᾽ ἀγῶνα θεώμενον ἠέλιε ζεῦ

τὸν σοφὸν ἄνδρα θαλῦν ἥρπασας ἐκ σταδίων.
Αἰνέω ὅττι μιν ἐγγὺς ἀπήγαγες. ἦ γὰρ ὁ πρέσβυς
Οὐκ ἔθ' ὁρᾶν ἀπὸ γῆς ἀστέρας ἠδύνατο. *hoc eſt,*

Gymnicon aſpiceret cum rurſus agona, Thaletem
Traxiſti è ſtadijs Iuppiter Eelie.
Hunc laudo, cælo propius ꝗ *duxeris, ultra*
Nõ poterat terris aſtra uidere ſenex. In eundẽ:

Ἦ ὀλίγον τὸ δὲ σῆμα, τὸ δὲ κλέος οὐρανόμηκες
τοῦ πολυφροντίστου τοῦ δὲ θάλητος ὅρη,
hoc eſt,

Nempe hic exiguus tumulus, ſed ſidera ſcandit
Gloria, ſunt cuius hæc monumenta Thalæ.

Huius illud eſt, Noſce teipſum. quod Antiſthenes in ſucceſſionibus ait fuiſſe Phemonoës, idq́ſ ſibi uſurpaſſe Chilonem.

Hoc in loco generatim ipſorꝫ faciẽda mentio eſt, quæ nam fuerit de illis inter ueteres, & quãta diſcordia. Damon Cyrenæus cum de philoſophis ſcriberet, omnes inſimulat & ſeptem in primis. Anaximenes autem omnes ait poëticæ magis fuiſſe ſtudioſos. Dicæarchus, neq; ſapientes, neq; philoſophos fuiſſe eos aſſerit, ſed cordatos plane uiros, legumq́; latores. Archetimus Syracuſanus illorum cum Cypſelo congreſſum ſcripſit, cui ſe quoque interfuiſſe ait. Euphorus apud Crœſum præter unum

Controuerſia inter ſcriptores de ſapientum numero & ordine.

Thalem cõueniſſe tradit. Aiunt autem quidã & in Panionio, & Corintho, & Delphis eos conueniſſe, illorumq; ſententias ponunt quænam cuius ſit exponentes, ut illud. Lacedæmonius fuit Chilo ſapiẽs, qui hæc ait. Nihil nimis. Tempori cuncta inſunt bona. Magna & de illorum numero diſcordia eſt. Leandrius enim pro Cleobulo, & Myſone, Leophantum, Gorſiada, Lebedium ſiue Epheſium inſerit, Epimenidemq; Cretenſem. Plato autem in Protagora, Myſonem pro Periandro. Euphorus pro Myſone ponit Anacharſim. alij Pythagoram adijciunt. Porro Dicæarchus quatuor nobis conſenſu omnium ſapientes tradit. Thalem, Biantem, Pittacum, atq; Solonem. tum ſex alios nominat quorum ex numero tres elegit, Ariſtodemũ ſcilicet, Pamphilum, Chilonem Lacedæmonium, Cleobulum, Anacharſim, & Periandrum. Addunt quidam Aceſilaum, Cabam, ſiue Scabram Argiuum. Hermippus autem in libro de ſapientibus, decem & ſeptem fuiſſe tradit, quorum ex numero ſeptem alij aliter eligãt. Sic autem illos computat. Primo loco ponit Solonem, tum Thalem, Pittacũ, Biantem, Cleobulum, Chilonem, Periandrum, Anacharſim, Aceſilaum, Epimenidẽ, Leophantũ, Pherecydẽ, Ariſtodemũ. Py-

thagoram, Laſum, Charmantidæ ſeu Siſimbrini, ſiue ut Ariſtoxenus tradit, Chabrini filiū, Hermioneum, Anaxagorā. Enimuero Hippobotus in deſcriptione philoſophorū, hāc illorum ſeriem exponit. primo Orpheum, deinde Linum, tum Solonem, Periandrum, Anacharſim, Cleobulum, Myſonē, Thalem, Biantem, Pittacum, Epicharmum & extremo loco Pythagoram. Feruntur & iſtæ Thaletis epiſtolæ:

Thales Pherecydi:

AVdio te primum Ionum de diuinis re- »
bus apud Græcos palam diſſerere pa- »
rare. Verum iuſtiore fortaſſe ſentētia inter »
amicos ea quę ſcripſeris leges, quàm paſſim »
quibuſcunq; permittes, nullo illis emolumē- »
to futura. Equidem ſi tibi gratum cognoue- »
ro, uolo conſcius eorum quæ ſcribis eſſe. ac »
ſi quidem iubes, ad te mature proficiſcar. »
Neq; enim adeo amentes ac ſtolidi ſumus, »
ego & Solon Athenienſis, ut cum nauigio »
Cretam petierimus uiſendi gratia, Aegy- »
ptumq; itidem penetrauerimus, ut iſtic ſa- »
cerdotibus & aſtronomis congrederemur, »
ad te non pari ſtudio nauigaturi ſimus. Ve- »
niet enim & Solon ipſe, ſi annuas. Nanq; tu »
loci illius amore detentus, raro in Ioniam »

tranſis, neq; peregrinorum hominum deſiderio tangeris. Verum uni tantum, ut ſpero ſcribendi negocio incumbis. At nos qui nihil ſcribimus, Græciam, Aſiamq; peragramus. Vale.

Thales Soloni.

Athenis ſi excedas, Mileti, ut equidē reor, commodiſſime habitare poteris. Eſt enim ueſtra colonia, patieriſq; graue nihil. quod ſi & apud Mileſios execraris tyrannidem, æque enim ubiq; tyrannos infeſtos habes, at cum amicis nobiſcum uiuere erit iucundiſſimum. Scripſit ad te Bias ut Prienam proficiſcaris. Eam tu urbem ſi libētius inhabitaueris, & ipſi eo ad te aduolabimus. Vale.

Solon Salaminius.

σεισάχθεια lex dicta ἀπὸ τοῦ ἀποσείσασθαι τὰ βάρη τῶν δανείων, ab eo quod ſubleuarentur, ac excuterent æri alieni intolerabilem ſarcinam.

SOlon Execeſtidæ filius, Salaminius, primus ipſam σεισάχθειαν inuexit Athenienſibus. Sic autem appellabatur corporum poſſeſſionumq; redēptio. Plurimi enim per ſummam inopiam fœneratoribus corpora ſua exponebant, ac ſuper his fœnerabantur. Cum igitur ſeptē ſibi talenta ex patrimonij ſui iure deberētur

ea primo remiſit, ac reliquos idē facere exē- plo ſuo prouocauit. eaq́; lex Siſachthea ap- pellata eſt, Hoc illi, id quod minime obſcurũ eſt, felix initium, fauſtumq́; fuit ad cæteras condendas leges, quas enumerare longiſſi- mum eſſet, minimeq́; neceſſarium, cum illæ tabulis æreis inciſæ ſunt. Eſt autem id ipſius factum uel celeberrimum. Cum de Salami ne ipſius patria inter Athenienſes & Mega rēſes ferme uſq; ad internecionem armis di micatum eſſet, multisq́; cladibus acceptis, capitale apud Athenienſes eſſe cœpiſſet, ſi quis legem de uindicanda inſula ferret, ſoli- citus Solon ne uel tacendo parum reip. con ſuleret, uel conſulendo ſibi noceret, ſubitam ſibi demētiam ſimulat, cuius prætextu non dicturus modo prohibita, ſed & facturus erat. Deformis habitu more uecordium in publicum euolat, factoq́; cōcurſu hominũ, quo magis conſilium diſſimulet, inſolitis ſi- bi uerſibus, per præconem ſuadere populo cœpit quod uetabatur, omniumq́; ita ani- mos cepit, ut aduerſus Megarenſes bellum extemplo decernerent, inſulaq́; deuictis ho ſtibus Athenienſium fieret. Verſus autem quibus potiſſimum illos induxit, ſunt hi:

Εἴην δή τοτ' ἐγὼ φολεγάνδριος ἢ σικινήτης

Αντί γ' ἀθηναίου πατρίδ' ἀμειψάμενος.

Thaletis facinus inſigne.

Αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἥδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο·
  Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν σαλαμῖν' ἀφέντων.
ἴομεν εἰς σαλαμῖνα μαχησόμενοι περὶ νήσου
  ἱμερτῆς, χαλεπόν τ' αἶσχος ἀπωσάμενοι.

hoc eſt,

Olim utinam fuerim Pholegrandrius aut Sicinites,
Ac mutata foret Attica terra mihi.
Nam ſubito fama hæc hominum uolitabit ad aures,
Atticus unus adeſt qui Salamina fugit.
Quin Salamina igitur ſarturi dedecus imus,
Subdita quod nobis inſula reſtituet?

Perſuaſit Athenienſibus in Thracia quoq; ſibi uendicarẽt Cherſoneſum. Ac ne magis ui quàm iure Salaminam poſſidere uiderentur, effoſſis quibuſdã tumulis, cadauera ad orientem ſolem conuerſa, qui Athenienſibus ſepeliendi mos erat, oſtendit, ſepulchra item ipſa ad orientẽ poſita, inſculptaq; ipſis familiarum nomina. quod quidem propriũ Athenienſium fuit. Aiunt pleriq; illum exinde Homeri ſcripſiſſe catalogum ab eo loco, ubi Aiacem ex Salamina duodecim duxiſſe naues ait:

Mos ſepeliẽdi apud Athenienſes

Αἴας δ' ἐκ σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας
Στῆσε δ' ἄγων ὅθ' ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

hoc eſt,

Dux Salamine aderat biſſenis nauibus Aiax

Caſtra ubi Cecropiæ quondam poſuere cohortes.
Ex eo iam tempore plebis in ſe animos ita conuerterat, ut ſibi illum omnes uno animo imperare cuperent. Eis uero ille intantum abfuit, ut acquieſceret, ut autore Soſicrate, Piſiſtratum quoq; propinquum ſuum, cum ſibi tyrannidem parare intelligeret, quãtum in ſe fuit, prohibuerit. Nam euocata concione profectus in publicum, lorica armatus & clypeo, Piſiſtrati inſidias & improbos conatus aperuit. Neq; id ſolum, uerum & iuuare paratum, ac pro libertate ſeſe pugnaturũ aſſeuerauit. Viri, inquiẽs, Athenienſes, alijs quidam ſapientior, alijs uero fortior ſum. » Sapientior enim illis ſum, qui Piſiſtrati conatus non animaduertunt: fortior autem » his qui ſciunt illum quidem, ſed metu ſilent. » Senatus uero, quod ſtuderet Piſiſtrato, inſanire illum proclamabat. At ille, meam inquit, inſaniam ciuibus breui tempus oſtendet, cum ueritas in lucem uenerit. Elegi autẽ ipſius de tyrannide Piſiſtrati ſunt hi:

Piſiſtratus Solonis uecceſſarius.

Ἐκ νεφέλης φέρεται χιόνος βία ἠδὲ χαλάζης
βροντή τ' ἐκ λαμπρῆς γίνεται ἀστεροπῆς.
Ἀνδρῶν τ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται, εἰς δὲ
μονάρχου
Δῆμος ἀϊδρείῃ δουλοσύνην ἔπεσεν, hoc eſt,

Vis niuis & nebuloſo agitatur in æthere grando,
Horrendum excutiunt fulgura clara ſonum.
Et cecidere uiris perſæpe potentibus urbes,
Detruſa inq́; ſerum plebs ſtolida imperium eſt.

Iam uero Piſiſtrato rerum potito, minime obtemperans, ante curiam arma depoſuit, dicēs illud: O patria, tibi equidem uerbo & opere auxiliatus ſum. In Aegyptum nauigauit, atq; inde Cyprum profectus, poſtremo ad Crœſum peruenit, à quo interrogatus, quis nam ſibi felix uideretur, Telus, inquit, Athenienſis, & Cleobis, & Bito, & cætera quæ ſunt in ore omnium. Aiunt quidam, Crœſum cū ſe exquiſitiſſime omnium ornamentorum genere compoſuiſſet, ſublimiq́; in ſolio ſederet, interrogaſſe eum an pulchrius unquam ſpectaculum uiderit, illumq́; dixiſſe gallos gallinaceos, faſianos, atq; pauones. Naturali enim eos nitore, & incredibili ſpecioſitate ueſtiri. A Crœſo deinde in Ciliciam profectus, urbem condidit, atq; ex ſuo nomine Solos appellauit, in qua Athenienſium aliquot ſtatuit, qui tractu temporis cum patriam uocem corrupiſſent, σολοικίζειν dicti ſunt. Et appellabantur hi quidem Solenſes, qui Cyprij uero, Solij. Cum uero Piſiſtratum in tyrannide perſeuerare didiciſſet, ita Atheniēſibus ſcripſit:

Hæc prolixius Herodotus

Soli, quæ poſtea Pōpeiopolis dicta eſt, à Pompeio reſtituta, autor Stephanus.

εἰ δὲ πεπόνθατε δεινὰ δι' ὑμετέραν κακότητα,
 Μή τι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπεμφέρετε.
Αὐτοὶ γὰρ τούτους ηὐξήσατε ῥύσια δόντες
 καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.
ὑμέων δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει
 σύμπασι δ' ὑμῖν κοῦφος ἔνεσι νόος.
εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρός
 εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε.

hoc eſt,

Si ueſtro meritas pendetis crimine pœnas,
 Non culpa in iuſtos reijcienda deos:
Hos nam ipſi immunes ueſtra fouiſtis in urbe,
 Qui miſeris uobis ſubdita colla premunt.
Quiuis enim ueſtrum uulpis ueſtigia calcat,
 Verum mens ſtolida eſt omnibus, atq; leuis.
Suſpicitis nam linguam hominis, uerſutaq; uerba,
 Quod tentet, nemo cernere curat, opus.

Inter alias hæ clariores ſunt eius ſententiæ. Quæ non poſuiſti, ne tollas. Ne mentiaris. Probitatem iureiurando certiorem habe. Principem agere noli, niſi edoctus ſubeas. Principi conſule non dulciora, ſed optima. Intellectum fac ducem. Ne male loquaris. Deos honora, & parentes reuerere. Nihil equidē homini metuendū eſt, niſi ne felicita

tem excludat. Nemo ſtultus tacere pōt. Populi rector prius ſe, q̃ populum recte inſtituere debet. Praui hominis lingua acutior eſt gladio. Si principes & maiores ſecundū leges uixerint, unaquæq; ciuitas optime regi poterit. Hæc ille. Piſiſtratus autem cum illius fugam didiciſſet, ſic ad eum ſcripſit:

Piſiſtratus Soloni S.

» NEq; ſolus græcorum tyrannidem arri
» pui, neq; mihi rem alienam uſurpaui.
» Quippe genus à Cecrope duco. Id enim mi
» hi meo iure uendico, quod Athenieſes olim
» cum iureiurando firmaſſent, Codro illiusq́;
» genti præbituros, poſtmodum abſtulerant.
» Cæterum in deos, uel in homines nihil alias
» pecco. Leges quas ipſe Athenienſibus dedi
» ſti, ſeruari atq; ſecundum eas uiuere iubeo.
» Et quidem melius ſeruantur quàm poſſent,
» ſi multitudinis imperio res ageretur. Per-
» mitto enim nemini iniuriam fieri, ac tyran-
» nus ego præter dignitatem & honorem ni-
» hil à plebe differo, ſolis eis ſtipēdijs conten
» tus, quæ ijs quoq; qui ante me regnarunt, de
» bebantur. Deniq; Athenienſium ſinguli de-
» cimas frugum ſuarum ſeparant, nō in uſus
» noſtros conſumendas, uerum ſacrificijs pu-
» blicis, commodisq́; communibus, & ſi quan

do bellum cōtra nos ingruerit, in ſumptus »
deputandas. Tibi equidem nihil ſuccenſeo, »
quod mentem meam, conſiliumq; detexe- »
ris, quippe qui id potius reip. ſtudio ciuita- »
tis, quàm mei odio detexeris, ac prætere a »
quod ignorares cuiuſmodi ego rex futurus »
eſſem. Id enim ſi didiciſſes, æquo animo & »
conatus meos forte toleraſſes, & te fugæ »
haud quaquam commiſiſſes. Redi igitur do »
mum bona fide, mihi & iniurato credens, ni »
hil eſſe periculi à Piſiſtrato Soloni. Noſti »
enim neminem etiam ex inimicorum nume »
ro mali quippiam à me perpeſſum. Deniq; ſi »
placuerit frui noſtra amicitia, inter primos »
eris. Nihil enim in te fraudis, perfidiæve cō- »
ſpicio. Quod ſi alioqui habitare Athenis no »
lueris, pro arbitrio tuo id facies: tantum ne »
noſtri cauſa patria excideris. Vale. »
Hæc Piſiſtratus.

Solon autem humanæ uitæ terminū ſeptua ginta annos eſſe ait. Videtur autem id præclare ſtatuiſſe. Si quis parentes non enutrierit, is ignobilis & obſcurus eſto. Similiter & qui patrimonij uerſuram fecerit. Is item qui ſectatur ocium, omnibus accuſare uolētibus obnoxius eſto. Porro Lyſias in oratione quam contra Niciam ſcripſit, Dracone aſſerit eam ſcripſiſſe legem, Solonemq; tu-

Solonis leges ſanctiſſimæ

liſſe. Eum item qui nequitia ac flagitijs inſignis eſſet, tribunali publicisq; ſuggeſtis arcendum ſtatuit. Athletarum quoq; præmia caſtigata moderatione correxit. Ei quidem qui Olympia uiciſſet, quingentas dragmas, qui uero Iſthmia, dari centum conſtituit, eademq; ratione in certaminibus cæteris. Eſſe enim abſurdum huiuſmodi honores modũ deſiderare, ſolum uero eos, qui in prælijs occubuiſſent, præmijs eſſe illuſtrãdos, quorum filios publice nutriẽdos erudiendosq; præcepit. Quo ſane animati uniuerſi, fortiter ac ſtrenue in bellis dimicabant. Sic Polyzelus, ſic Cynægirus, ſic Callimachus, ſic omnes qui in Marathonis expeditione pugnauerunt. Sic præterea, Armodius, Ariſtogiton, Miltiades, innumerabilesq; alij. Hi uero, dum exercentur nimium precioſi, ſumptuoſiq; athletæ, & dum uincunt, reip. detrimento ſunt, & contra patriam magis, quàm aduerſus hoſtes coronantur, ac iuxta Euripidem, cum ſenuerint:

Marathoniæ pugnæ duces fortiſſimi.

τρίβωνες ἐκλιπόντες οἴχονται κρόκας. *hoc eſt,*
Tramis relicta deteruntur pallia.

Id præuidẽs Solon eos parcius accepit. Præclare & illud ſtatuit, ut curator cum pupillorum matre non cohabitet. Cauitq; ne is fieret curator, ad quem poſt pupillorum obi

rum ſubſtantia ſpectaret. Illud item, non licere anulario eius qui anulum uendidiſſet ſeruare ſigillum. Et qui alteri unum oculũ eruerit, ei ambos erui debere: & quæ nõ poſuiſti, ne tollas: ſi quis ſecus facit, capitale eſto. Principem ſi ebrius deprehẽſus eſſet, morte mulctandum. Homeri poëmata, †ut ordine reſarcirentur ſcripſit, ut eſſet uerſuũ ſenſuumq́ꝫ conſequẽtia. Magis ergò Solon, quàm Piſiſtratus Homerꝫ illuſtrauit, ut in quinto Megaricorꝫ Dieuchidas ait: Primus autem trigeſimam diem mẽſis ἔνην καὶ νέαν appellauit, nouẽq́ꝫ principiũ numerꝫ ad ſententias dicẽdas primus inſtituit, ut Apollodorus in ſecundo, de legiſlatoribus refert. Seditione autem inter urbanos, agreſtes, ac maritimos exorta, neutrarum ſe partium fecit. Aiebat ſermonem eſſe imaginem quidẽ operis, regem uero qui eſſet fortiſſimus uiribus. Leges aranearum telis eſſe ſimillimas. Illis quippe ſi quid leue & imbecillum inciderit, inuolui ab eis atq́ꝫ contegi, ſi quid maius aut grauius, perrumpi ac perire. Sermonem quidem ſilentio, ſilentium uero tempore ſignari dicebat. Qui apud tyrannos auroritate ualerent, eos calculis quibus in componendis rationibus utimur, comparare conſueuerat. Vt enim illi interdum

† ἐξ ὑποβολῆς ἐρραψῳδιεσθαι. ἔνην. quæ uox Atticis antiquã ſonat. Demoſthenes enim ἕνας ἀρχὰς dixit.

maiorem numerum, interdum minorem ſignificant, ita & tyrannos horum quenq;, prout libitum fuerit, aliquando illuſtrem et inclytum, aliquando obſcurum habere & ignobilem. Interrogatus, quam obrem contra parricidam legem non tuliſſet, ꝙ deſperaſſet ait, hoc ſcelus. Quopacto item homines minime humana iura uiolarent, ſi ſic doleant & afficiantur qui iniurijs non laceſſuntur, ut qui laceſſuntur. Satietatem ex diuitijs naſci, & ex ſatietate contumeliam gigni. Athenienſes uero ut dies ſecundum lunæ curſum agerent, monuit. Theſpim tragœdias agere, ac docere prohibuit, inutilẽ eas falſiloquentiam uocans. Vbi ergo ſeipſum Piſiſtratus cõſternaſſet ac uulneraſſet, hinc, ait iſta, pullularunt. Sunt autem eius monita quibus conſulere ſolebat hominibus, ut ait Apollodorus in libro de philoſophorum ſectis, huiuſmodi. Virtutem atq; probitatẽ iuramento fideliorem cenſe. Mentiri noli. Præclara ſtudioſe meditare. Amicos cito noli parare, quos autem paraueris, ne reijcias. †Tunc rege, cum primum didiceris regi. Conſule non quæ ſuauiſſima, ſed quæ ſunt optima. Animum ac rationẽ ducem ſequere. Noli malis congredi. Deos honora. parẽtes reuerere. Fertur & Minermũ increpaſſe

Theſpis tragœdiæ.

Solonis apophthegmata. ἄρχε πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι. impera, ſed cum imperium ferre didiceris.

cum ſcripſerit ſexageſimum annum fatalē eſſe, monuiſſeq; ut octogeſimum ſcriberet. Sunt item quæ metro celebrantur eius præcepta in hunc ſenſum:

πεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαστον,
ὅρα μὴ κρυπτὸν † ἔχθος ἔχων
κραδίην, φαιδρῷ προσεννέπῃ προσώπῳ
γλῶσσα δέ οἱ διχόμυθος
ἐκ μελαίνας φρενὸς γεγωνῇ.

Aliàs ἔγχος,

hoc eſt.

Tu ſi ſapis, fac ſingulos probe obſerues,
Ne forte quiſquam tegat quod habet intus
Odium, & interim uultu loquatur blando,
Ac lingua duplex ex atra ſonet mente.

Conſtat eum ſcripſiſſe leges, conciones quoq;, & ad ſeſe quædam exhortatoria. Elegia de Salamina, Athenienſiumq; repub. ad quinq; millia uerſuū. Iambos etiamnum & epodos. Porro ipſius imagini in hunc ſenſum epigramma ſcriptum eſt:

Solonis monumēta

ἡ μήδων ἄδικον παύσασ' ὕβριν, ἥδε σόλωνα
τόνδε τίκτει σαλαμὶς θεσμοθέτην ἱερόν.

hoc eſt,

Quæ dudum inſanas Medorum propulit iras,
Legiferum Salamis pulchra Solona parit.

Floruit autem maxime circa quadrageſimā ſextam olympiadem, cuius tertio anno prin

ceps Athenienſium fuit, ut ait Soſicrates, quo etiam tempore leges eis dedit. Obijt autem in Cypro ætatis ſuæ anno octuageſimo, hoc ſuis mandans, ut Salaminam eius oſſa transferrent, atq; in cinerem ſoluta per prouinciam diſſeminarēt. Quocirca & Cratinus in Chirone ipſum ita loquentem facit: Ego hanc, ut aiunt homines, inſulam colo, Sparſus per omnem Aiacis urbem ſtrenui. Extat de illo & noſtrum epigramma, ex eo cuius iam ſupra meminimus epigrammatum libro, ubi & de ſapiētibus omnibus & doctrina præſtantibus uiris, omni genere metrorum luſimus:

Laertij liber, qui πάμμετρος inſcribitur, cuius ſæpe alibi meminit.

Σῶμα μὲν ἦρε σόλωνος ἐν ἀλλοδαπῇ κύπριον πῦρ
ὀστᾶ δ' ἔχει σαλαμὶς, ὧν κόνις ἀστάχυες.
ψυχὴν δ' ἄξονες εὐθὺς ἐς οὐρανὸν ἤγαγον. εὖ γὰρ
θῆκε νόμους αὐτοῖς ἄχθεα κουφότατα. hoc eſt

Cypria defunctum ſubtraxit flamma Solonem
Oſſa. ſed in cineres uerſa tenet Salamis,
Mox animus nitido ſublatus ad æthera curru,
Quippe ſacras leges pondera grata tulit.

Aiunt & hanc ipſius fuiſſe ſententiam: Nihil nimis. Ipſumq; refert Dioſcorides in cōmentarijs, cum lachrymaretur ac lugeret

defunctum filium, diceretur'q; à quodam. At nihil proficis, reſpõdiſſe at propter hoc ipſum illachrymor, quia nihil proficio. Feruntur & iſtæ eius epiſtolæ.

Solon Periandro.

SCribis tibi plurimos inſidiari. At tu ſiquidẽ omes ẽ medio tuleris, ne ſic quidẽ proficies. Inſidiabitur em̃ tibi quiſpiã ex his quos minime ſuſpectos habes, partim ſibi quidem metuens, partim te reprehendẽs ꝙ omnia formides, nihil'q; non metuas, partim item ciuitati gratificari cupiens. Eſſet ergo optimum abſtinere tyrannide, ut cauſas omnis metus euaderes. Quod ſi tyrannidi omnino inſiſtendum cenſes, compares tibi neceſſe eſt externas uires, & peregrina auxilia urbanis uiribus maiora, ut iam tibi nullus infeſtus ſit, & tu neminem extorrem agas. Vale.

Solon Epimenidi.

NEq; leges meæ profecto Athenienſibus profuturæ multum erant, neq; tu eis antiquatis ciuitati fuiſti emolumento. Deus em̃ ac latores legũ non ſoli iuuare ciuitates poſſunt, ſed qui multitudinẽ agũt in quancunq; ſententiam uolũt. His enim ſi re-

» ćte rem adminiſtrent, deus ac leges utiles
» ſunt:ſin autem male, nihil proſunt. Neq; ſa-
» ne meæ leges ac iura quæ ſcripſi, quicquam
» profuerunt: ſed qui illas trangreſſi ſunt, ma-
» gna reip. inuexere detrimenta. Qui Piſiſtra
» to ne tyrãnidem inuaderet, non obſtiterũt:
» neq; uero futura prædicenti mihi fides habe
» batur. Ille fidelior exiſtimabatur Athenien
» ſibus blandiens, quàm ego uera proloquẽs.
» Poſitis igitur armis pro curia, his quidẽ qui
» Piſiſtratum geſtire tyrannidẽ non animad-
» uertunt ſapientiorem, eis uero qui libertatẽ
» reip. aſſerere metuerent, fortiorem eſſe me
» dixi. At illi Solonis interpretabantur inſa-
» niam: tandem ita patriam conteſtatus ex-
» ceſſi. O patria. Hic quidem Solon ille tibi
» opem ferre & facto & dicto promptus & pa
» ratus eſt, cæterum hiſce & inſanire uideor.
» Itaq; te deſerta proficiſcor, ſolus ex omni-
» bus Piſiſtrati inimicus. Iſti uero & fauere &
» obſequi parati ſunt. Noſti enim hominem
» amice, quanto ille aſtu, quo ingenio, qua ar
» te tyrãnidem inuaſerit. Nam cœpit blande
» plebem illicere, deinde ſibi etiã uulnera in-
» flixit, ac progreſſus in publicum, eaq; ſe ab
» hoſtibus accepiſſe uociferans, orabat qua-
» dringẽtos robuſtiſſimos iuuenes ſibi cuſto-
» des darent. At illi, me quidem reluctante &

Piſiſtrati verſutia de q̃ Iuſtinus libro 2.

reclamante acquieuerunt. Erant autem hi armati ualidis fuſtibus. His itaq; ſtipatus ſtatum reip. euertit. Dumq; illi ſpe inani pauperes ſuos ne mercede ſeruirēt, liberare ſtudent, omnes unà ſub iugū miſſi ſunt, uniq; ſeruiunt Piſiſtrato.

Solon Piſiſtrato.

CRedo equidem nihil me abs te paſſurū mali. Nam ante tyrannidem tibi amicus eram, ne nunc quidem magis infenſus q̃ alius quiuis Athenienſium qui tyrannidem non ament. Siue autem unius imperio regi, ſiue publice rem adminiſtrari illis utilius ſit, ex ſua quiſq; ſententia ſtatuat. Certe tyrānorum te omnium eſſe præſtantiſſimū fateor. Athenas autem redire mihi utile non eſſe cognoſco, ne quis me iuſte reprehēdat, qui Athenienſibus dudum remp. ex æquo adminiſtrandam tradideram, præſensq; oblatā mihi tyrannidem ſponte declinaueram, modo rediens factum tuum ſubita pœnitentia probare uidear.

Solon Crœſo.

AMplector mirifice tuam in nos beneuolentiam, & per deos immortales, niſi apud me iam pridem ſtatuiſſem ibi ſedē habere, ubi reſp. ſit libera, mallem apud

te in tuo regno uitàm quàm Athenis agere, uiolenter tyrannidē exercēte Piſiſtrato. Verū ibi ſuauius ex inſtituto noſtro uiuimus, ubi ſunt omnibus æqua & communia iura. Veniam tamen ad te, ut tuo uel hoſpicio tantiſper fruar.

Chilo Lacedæmonius.

CHilo Lacedæmonius patre Damageto fuit. Hic ſcripſit elegiam ad uerſus fere ducentos. Dicebat autem futurorum prouidentiam ratione comprehendi poſſe, pro uirtute uiri. Indignanti fratri quod Ephorus ipſe non fieret cum ille fuiſſet, ego, inquit, pati iniurias ſcio, non tu. Fuit autem Ephorus circa quinquageſimā, & quintam olympiadem. Porro Pamphila circa ſextā ait, primumq́ꝫ Ephorum fuiſſe ſub Euthydemo autore Soſicrate. Primumq́ꝫ inſtituiſſe, ut Ephori regibus adiungerentur, Satyrus Lycurgum dixit. Hic, ut Herodotus in primo hiſtoriarum libro refert, Hippocrati in Olympia ſacrificāti cum feruere abſqꝫ ignis adminiculo lebetes cœpiſſent, cōſuluit, aut pſiſteret cœlebs, aut ſi duxiſſet uxorē dimitteret, filiosq́ꝫ necaret. Ferunt eū & Aeſopū interrogaſſe, quid nā faceret Iuppiter, illūq́ꝫ reſpōdiſſe Excelſa humiliat, & humilia ex-

ἔφοροι magiſtratus apud Lacedæmonios ſic dicti ab eo quod res ciuitatis inſpicerent, erant autē numero V

tollit. Rogatus quo differunt periti ab imperitis, Bona inquit ſpe. Quid difficile, arcana inquit reticere, & ocium recte diſpenſare, iniuriasq; tolerare poſſe. Præcipiebat & hæc. Lingua ſemper quidem ſed in conuiuio præſertim cõtinenda. Proximo non male dicendum, alioquin audituros quæ nobis dolebunt. Nemini intentandas minas: eſſe enim muliebre. Promptius ad amicorum aduerſus caſus, qua ad ſecundos ſucceſſus accurrendum. Vxorem humilem, apparatu modico ducendam. Mortuo non maledicendum. Honorandam ſenectutem. Cauendum ſibiipſi. Damnum potius, quàm turpe lucrum eligendum: nam id ſemel tantum dolori eſſe, hoc ſemper. Elato ſecundis rebus non arridendum. Fortem manſuetum eſſe oportere, ut proximi non tam metuant quàm reuereantur. Diſcendum domui ſuæ rite præeſſe. Linguam pręire animo nõ permittendam. Superandam iracundiam. Diuinationem non execrãdam. Impoſſibilia nõ appetenda. In uia non feſtinandum. Inter loquendum non agitandam manũ: eſſe enim uecordium. Obtemperandum legibus. Quietem adamãdam. Inter cæteras eius ſententias hæc maxime placuit, qua dixerat, lapideis cotibus aurum examinari, & da-

Chilonis præcepta.

re apertum ſui documentum, auro autē bonorum, malorumq́ȝ hominum mentem cuiuſmodi ſit, comprobari. Aiunt illum cum iā eſſet uetulus, dixiſſe ſibi nō eſſe conſcium in tota uita ingratitudinis, una tamen re ſe modice moueri, ꝙ cum ſemel inter amicos illi iudicandum, eſſet, neqȝ contra ius agere aliquid uellet, perſuaſerit amico iudicium à ſe prouocaret, ut ſic nimirum utrunq;, legem & amicum ſeruaret. Maxima gloria præcipue apud Græcos fuit, ꝙ de Cytheris inſula Laconiæ prædixerit. Nam cum illius naturam, ſitumq́ȝ didiciſſet, Vtinam, inquit, hæc nunq̃ fuiſſet, aut certe ſimul ac nata eſt, ſubmerſa eſſet. Præclare ſiquidem ac perſpicaciter præuiderat. Demaratus enim Lacedæmone fugiens, Xerxi conſuluerat in ea inſula naues contineret. & profecto in ditionē hoſtium ueniſſet Græcia, ſi id regi perſuaſiſſet. Poſtea uero Nicias bello Peloponeſiaco euerſa inſula, præſidium illic Athenienſium ſtatuit, Lacedæmoniosq́ȝ multis cladibus afflixit. Erat in loquēdo breuis, atq; ob eā rem Ariſtagoras Mileſius, hunc loquendi morē Chilonium appellat. Senuerat iam circa quinquageſimam ſecundam olympiadem, quo tēpore florebat Aeſopus orator. Obijt autē, ut Hermippus ait, Piſæ; amplexus atq; oſcu-

Cythera inſula & eiuſdē nominis urbs ante Porphyris dicta, autor Plinius.

Chilonia breuitas.

ſatus filium, quod in Olympia fuiſſet coronatus. Defunctum aſſerunt immodica lætitia, & ſenij imbecillitate. Omnes autem qui ad celebritatem conuenerant, honorificentiſſime iuſta perſoluerunt. Eſt & in hunc noſtrum epigramma:

Φωσφόρε σοὶ πολυδεύκες ἔχω χάριν, οὕνεκα ὑιὸς
  χείλωνος πυγμῇ χλωρὸν ἔλεν κότινον.
εἰ δ᾽ ὁ πατὴρ στεφανοῦχον ἰδὼν τέκνον ἤμυσεν ἡσθεὶς
οὐ νεμεσητόν, ἐμοὶ τοῖος ἴτω θάνατος.

Phoſphore reddatur Pollux tibi gratia, quòd fert
  Chilonis natus tempora cincta pugil.
Serta uidens nati genitor, ſi lætus obiuit
  Mortem, non mirum, mors mihi talis eat.

Ipſius item imagini inſcriptum,

τόνδε δορυστέφανος σπάρτα χείλων᾽ ἐφύτευσεν
  ὃς τῶν ἑπτὰ σοφῶν πρῶτος ἔφυ σοφίῃ.

hoc eſt,

Hic ſapiens forti natus Lacedæmone Chilon,
  Qui è numero ſeptem maximus unus erat.

Eius eſt ea ſententiola, ſponſioni non deeſſe iacturam. Breuis quoque epiſtola ipſius fertur huiuſmodi,

remp. præclaris ordinibus conſtituiſſet, ſe-
ipſum ſponte magiſtratu abdicauit. Decem
inde alios ſuperuixit annos, agrumq́; ſibi à
Mitylenæis traditum ſacrauit, qui nunc Pit
tacius dicitur. Porro Soſicrates partē ipſius
abſcidiſſe, dimidiumq́; plus toto dixiſſe te-
ſtatur. Sed & Crœſo pecunias ad ſe mitten-
te, ſuſcipere noluit, duplo plura quàm uellet
ſe habere cōteſtatus. Defuncto enim fratre
ſine liberis hæreditatē ad ſe pertinere. Pam
phila autem in ſecundo commentariorum,
Tyrrhæum refert ipſius filium, cū ſederet
in tonſtrina Cumis, iniecta ſecuri ab ærario
fuiſſe necatum: à Cumanis uero uinctum
homicidam ad Pittacum miſſum, atq; ab eo
pœna fuiſſe abſolutum, dicēte, cum rem co-
gnouiſſet, indulgentiā pœnitentiæ eſſe præ
ferendam. Heraclitus autem Alcæum aſſerit
habuiſſe captiuum, liberumq́; dimiſiſſe, ue-
niamq́; ſupplicio meliorem dixiſſe. Ebrios
cum peccarēt, duplici incommodo afficien
dos per leges ſtatuit, ut cauerēt temulentiā:
abundat quippe uino inſula. Feruntur eius
iſtæ ſententiæ. Perdifficile eſt bonum eſſe,
cuius & Simonides meminit. Plato item in
Protagora. Neceſſitati ne deos qdē reluctari. † Principatū uiꝝ declarare. Interrogatus
aliquando qd eſſet optimū, q̄d in præſentia,

Pittaci moderatio & clementia

Pittaci ſententiæ

ἀρχὴ magiſtratus, quod dictũ Sophocles Soloni, Ariſtoteles uero Bianti tribuit, ethicon libro. V.

inquit, occurrit, bene agere. A Crœſo item rogatus quod nam eſſet maximum imperium, ligni inquit uarij, legem nimirum innuens. Dicebat autem uictorias ſine ſanguine acquiri. Phocaico item dicenti, quærendum eſſe ſtudioſum, ac frugi uirum, etiam ſi ualde inquit quæſieris, non inuenies. Percontantibus quid nam eſſet maxime gratum, tempus ait: quid obſcurum, futurorum euentus, inquit: quid fidele, terra: quid contra infidum, mare inquit. Dicebat, prudentium uirorum eſſe prius quàm aduerſa contingãt, præuidere ne ueniant: fortium uero, cum illa contigerint, æquo animo ferre. Quod, inquit, facere inſtituis, noli prædicare: nam ſi facere nequiueris, rideberis. Infelicitatẽ nemini improperaueris. Ne iuſtę querimoniæ pateas. Depoſitum cũ acceperis, redde. Amico noli maledicere, ac ne inimico quidem. Pietatem colas: frugi eſto: pudicitiam amato: ueritati ſtude: fidẽ, peritiam, dexteritatem, amicitiam, diligẽtiamq́; cuſtodi. Quæ uero cecinit maxime probantur, hæc ſunt. Sumpto arcu & iaculis ſagittiferaq́; pharetra, impetendum hominem improbum. Nam fidum nihil lingua loqui ualet, dum cordi duplex alte inſedit ſenſus. Fecit item ad ſexcentos elegos uerſus, & carptim de legibus ad

ciues. Floruit maxime circa xlij. olympiadem. Mortuus eſt autem ſub Ariſtomene, tertio anno lij. olympiadis, cum uixiſſet ſupra annos ſeptuaginta, iam totus ſenio confectus, ſepultumq́ in Lesbo monumento ipſius inſcriptum epigramma teſtatur: *Pittaci ætas & eiuſdem mors.*

Ἰδίοις δακρύοις ἁ γειναμένα καταθάπτει
Ἐνθάδε πιττακὸν ἥδ᾽ ἱερὰ λέσβος. *hoc eſt,*

Condidit hoc tumulo lachrymis te Pittace Lesbos,
Sacra ſuis, obitu languida facta tuo.

Eſt illa eius ſententia: Tempus noſce. Fuit et alter Pittacus legislator, cuius & Phauorinus in primo commentariorum, & Demetrius in æquiuocis meminit, qui & minor appellatus eſt. *Pittaci duo legum latores.* Fertur autem ſapiens ille cum ab Atarnete adoleſcente compelleretur, ut moneret utra ſibi ducenda eſſet uxor, duas quippe ſe expetere, alteram quidem opibus ſibi & genere parem, alteram utraq; in re excellentem: bacillo ſenum adminiculo ſublato admonuiſſe, pergeret ad triuium ciuitatis, quò ludendi cauſa pueri conueniunt, eosq́ conſuleret quid facto opus eſſet, ſequereturq́ illorum monita. Sicq; factum eſſe, adoleſcentemq́ illum puerorum uocibus monitum æqualem ſibi duxiſſe. Id factum Callimachus in epigrammatis uenuſtiſſime ſcribit: *Atarna ciuitas media inter Myſiam & Lydiam, non procul à Leſbo.*

Ξένος ἀταρνείτης τὶς ἀνήρετο πιττακὸν οὕτως.
Τὸν μιτυληναῖον, παῖδα τὸν ὑῤῥαδίου.
Ἄττα γέρον, δοιός με καλεῖ γάμος. ἡ μία μὲν δὴ
Νύμφη, καὶ πλούτῳ καὶ γενεῇ κατ' ἐμέ.
Ἡ δ' ἑτέρη προβέβηκε. τί λώιον; εἰ δ' ἄγε σύν μοι
Βούλευσον ποτέρην εἰς ὑμέναιον ἄγω.
Εἶπεν. ὁ δὲ σκίπωνα γεροντικὸν ὅπλον ἀείρας
Ἠνίδε, κεῖνοί σοι πᾶν ἐρέουσιν ἔπος.
Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ πληγῇσι θοὰς βέμβικας ἔχοντες
Ἔστρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ.
Κείνων ἔρχεο, φησὶ, μετ' ἴχνια. χ' ὣ μὲν ἐπέστη
Πλησίον, οἱ δ' ἔλεγον, τὴν κατὰ ταυτὸν ἔλα.
Ταῦτ' ἀίων ὁ ξεῖνος ἐφείσατο μείζονος οἴκου
Δράξασθαι παίδων κληδόνα συνθέμενος
Τὴν δ' ὀλίγην. ὡς κεῖνος εἰς οἰκίον ἤγαγε νύμφην
Οὕτω καὶ σὺ δίων τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.

hoc eſt,

Nuper Atarnæus rogitabat Pittacon hoſpes
Hyrradij natum, quem Mitylena tulit.
Chare ſenex, gemina inuitat me teda, puella
Vna mihi par eſt gente, ſimulq; opibus.
Altera ſed præſtat. tu fare quod expedit oro,

Ducenda in thalamos utra mihi uxor erit?
Dixerat. ille breui elato, ſenis arma, bacillo.
Ecce, ait, hi totam rem, mihi crede, docent.
Illi autem celeres ſcuticis leuioribus orbes
Gyrabant latis in triuijs pueri.
I, ſequere illorum ueſtigia, dicit. & ille
Accedit, recinunt, tu tibi ſume parem.
Hæc ubi deprehendit, iuuenū æquis luſibus hoſpes
Commonitus, magnis ædibus abſtinuit,
Ac tenuem modicas uxorem duxit in ædes.
Ergo Dion poſthac tu tibi ſume parem.

Dionemq; itidem admonet facere, parem ut eligat. Videtur autem ex affectu iſta dixiſſe. Nam nobiliorem ipſe duxerat Draconis filij Penthili ſororem, quæ illi immodice ſuperba erat. Hunc Alcæus σαράποδα, & σάραπουν uocat, ꝙ latos pedes traheret. χειροπόδην autem, ꝙ uulnera in pedibus haberet, quæ χειράδες appellantur. γαύρηκα, ꝙ fruſtra intumeſceret. Phyſonem uero & gaſtronem ꝙ pingui eſſet aquaculo. ζοφοδορπίδαν quoque, quod obtuſam haberet oculorum aciem. Agaſyrtum uero, quod obtrectatoribus pateret, & ſordidus eſſet. Huic exercitium fuit molendi tritici, ut Clearchus philoſophus teſtatur. Eſt autem eius breuis epiſtola huiuſmodi;

ζοφοδορπίδαν Plutarchus dictum putat ꝙ ſordidis compotatiunculis gauderet.

Pittacus Crœſo:

» IVbes me in Lydiam uenire ſpectatum o-
» pes tuas. Ego, et ſi illas minime aſpexi, ni-
» hil ambigo, Alyattis filium regũ omnium
» eſſe opulentiſſimum, auroq; refertiſſimum.
» Neq; uero amplius quicquam habituri ſu-
» mus, ſi Sardis ad te acceſſerimus. Auro enim
» ipſi non indigemus, contenti modico uitæ
» ſtipendio, quantum ſatis ſit mihi, & amicis.
» Veniam tamen, ut tibi perhumano & hoſpi
» tali uiro familiaris efficiar. Vale.

Bias Prienæus.

BIanti Prienæo pater fuit Teutamus. Hunc Satyrus ſeptem reliquis prætulit. fuiſſe opulẽtum pleriq; autumant. Duris aduenam fuiſſe teſtatur. Phanodicus uero, captiuas eũ puellas redemiſſe Meſſenias, ſibiq; in filias nutriſſe, ac poſtea adiectis dotibus, Meſſanam parentibus illas remiſiſſe. Breui poſt inuẽto Athenis, ut diximus, à piſcatoribus aureo tripode, cui erat inſcriptum, Sapienti, Satyrus quidem puellas, alij uero ex quibus Phanodicus eſt, illarum patrem in concione ueniſſe ait, Biantemq;, expoſitis quæ in ſe egiſſet, appellaſſe ſapientem, ſicq; tripoda ad eum miſſum, eo

Tripus Bianti exhibitus.

conſpecto dixiſſe Biantem, Apollinem eſſe ſapientem, neq; illum admiſiſſe. Alij Thebis Herculi ſacraſſe ferunt, ꝙ illinc eſſet oriundus, Prieneq́; Thebanorum colonia, Phanodico idipſum aſſerente. Fertur cum ab Alyatte Priene ipſius patria obſideretur, Biantē ex induſtria duos ſaginaſſe mulos, eosq́; in caſtra impuliſſe, eis conſpectis obſtupuiſſe regem, ꝙ bruta quoq; animalia tam nitide haberent, ac de ſoluenda obſidione cogitantem, explorandi gratia nuncium in urbem miſiſſe. Biantem cōſilio regis explorato, magnos arenæ aceruos tritico operuiſſe, hominiq́; oſtendiſſe. eo agnito regem cum Prienenſibus pacem percuſſiſſe, moxq́; regem Bianti, ut ad ſe ueniret mandaſſe, illumq́; dixiſſe, Equidem Alyattem cepas edere ac flere iubeo. Fertur & in cauſis orandis ſummus, atq; uehementiſſimus fuiſſe, bonam tamen in partem dicendi uim exercere ſolitū. Idq́; Demodicum Alerium ſignificaſſe cum diceret, Oratori Prienæam cauſam eſſe imitandam. Hipponactemq́; ſimiliter, qui dum laudare quempiam ſummæ integritatis uellet, eum Biante Prienenſi ait cauſas egiſſe præſtantius. Mortuus eſt & ipſe in hunc modum: Cauſam pro amico dixerat iam uetulus, & cum à dicendi labore quieuiſſet, caput

κρόμμυα ἐσθίειν pro uerbiali figura, pro extremo cōtemptu. Prienenſis cauſa, & integritas.

in ſinu nepotis ex filia feſſus reclinauit. Cū uero aduerſarius itidē peroraſſet, iudicesq; ſententiam pro eo tuliſſent, qui cauſæ ſuæ Biantem habuerat patronum, ſoluto iudicio, nepotis in gremio efflauiſſe animam cō pertus eſt, ipſumq; magnifice ſepeliuit ciuitas, atq; eius laudes tumulo inſcripſit:

Biantis mors placida.

κλεινῆς ἐν δαπέδοισι πριήνης φῦντα καλύπτει

Ἥδε βίαντα πέτρη κόσμον ἴωσι μέγαν.

hoc eſt,

Petra Prienæum tegit hæc bene culta Biantem

Ornamentum ingens qui fuit Ionijs.

Eſt & noſtrum in eundem:

τῇδε βίαντα κέκευθα, τὸν ἀτρέμας ἤγαμεν ἑρμῆς

Εἰς ἀίδην πολιῷ γήραϊ νιφόμενον.

Εἶπε γὰρ εἶπε δίκην ἑτάρου τινὸς, εἶτ᾽ ἀποκλινθεὶς

Παιδὸς εἰς ἀγκαλίδας μακρὸν ἔτεινεν ὕπνον.

hoc eſt,

Hic ſitus eſt Bias, Hermes quem duxit ad Orcum

Albentem niueis tempora cana pilis.

Vt cauſam dixit ſocij, inclinatus in ulnas

Mox pueri, ſomnum ſoluitur in tenuem.

Scripſit autem de Ionia ad duo millia uerſuum, qua nam ratione quis felix eſſe poſſet. Placuerunt eius iſtæ in primis ſententiæ.

Biantis ſententiæ

Ciuibus placere omnibus ſtude: habet em̄

id multum gratiæ. Contrà uero faſtus, ac ſuperbia ſemper nocuit. Et illud: Corpore quidem eſſe ualidũ, naturæ munus eſt. Porro quæ utilia ſint patriæ dicere, animi & prudentiæ proprium. pecuniarum autem copia etiam plurimis forte obueniſſe. Infelicem dicebat, qui ferre nequiret infelicitatẽ, morbumq́; animæ impoſſibilia amare, & appetere, alieni uero incõmodi non meminiſſe. Interrogatus quid nam eſſet difficile, ferre inquit fortiter mutationem rerꝫ in deterius. Nauigabat cum impijs aliquando, & cũ tota tempeſtate nauis quateretur fluctibus, illiq́; deos inuocarẽt. Silete, inquit, ne uos hic illi nauigare ſentiãt. Percontanti impio homini quid eſſet pietas, nihil reſpõdit: cumq́; ille ſilentij cauſam ſciſcitaretur: quia inquit, de rebus nihil ad te pertinentibus quæris. Rogatus quid eſſet dulce hominibus, ſpes ait: Malle ſe inter inimicos, quàm inter amicos iudicare dicebat. Quippe ex amicis alterum prorſus futurum inimicum, ex inimicis autem alterum amicum. Forte interrogatus quid nam faciens homo delectaretur, lucrãs inquit. Dicebat uitæ tempus ita metiendũ, quaſi & diu, & parum uicturi ſimus. † ita amandum quaſi odio ſimus habituri, malos enim eſſe plurimos. Sic autem conſulebat.

Cicero in Lælio hãc ſententiam Biantis eſſe negat, quod ſapiente uiro ſit planè indigna

Corporis uiribus, ac forma fuiſſe inſignem. Aegyptumq́; percipiēdæ philoſophiæ gratia petiſſe tradunt. Natamq́; illi filiam Cleobulinam hexametrorū ænigmatum uatem, cuius & Cratinus meminit in eiuſdem nominis poëmate, plurali inſcribens numero. Sed & Mineruæ phanum à Danato conſtructū, illum inſtauraſſe aiūt. Scripſit autem carmina, obſcurasq́; ſententias ad tria millia uerſuum. Midæ quoq; Mauſoleo inſcriptū epigramma ab eo factum, non deſunt qui ſentiant.

Cleobulinæ Cratini comœdia.

In collectaneis Græcorum epigrammatū circumfertur hoc carmen Homeri titulo

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ, μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖ-
μαι.
Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε νάῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τε-
θήλῃ
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμποι, λαμπρά τε σελήνη
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ τε θάλασσα,
Αὐτῶ τῇδε μίμνουσα πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ
Ἀγγελέω παριοῦσι, μίδας ὅτι τῇδε τέθαπται.

hoc eſt,

Aenea ſum uirgo, Midæ quæ incumbo ſepulchro.
Dum fluit unda leuis, ſublimis naſcitur arbor,
Dum ſol exoriens, & ſplendida luna relucet,
Dum fluuij labuntur, inundant littora fluctus
Hic conſtanter ago, lachrymisq́; in marmore tincto
Fixa, Midam moneo, hic tumulatum chare uiator.

Simonides Innituntur autem Simonidis teſtimonio, qui uituperare uidentur, ꝙ tantas laudes in eius ſtatuam tanto uerborum ſtrepitu congeſſerit, ut eam indeficiētibus omnibus uernis floribus, ſolisq́ flammis, & aureæ lunæ, & æquoreis undis comparauerit, ipſumq́ Cleobulum aperte fatuum appellat. Vnde

Aenigma Cleobuli de anno

conſtat Homeri illud non eſſe, qui multis annis Midam præceſſit, ut aiũt. Fertur in commentarijs Pamphilæ ipſius huiuſmodi ænigma:

Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες δὲ δυώδεκα. τῶν δὲ ἑκάστῳ
παῖδες τριήκοντα διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι.
Αἱ μὲν λευκαὶ ἔασιν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναι
Ἀθάναταί δέ, τε οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι.

hoc eſt,

Eſt genitor proles cui ſit biſſena. ſed horum
Cuiuis triginta natæ, ſed diſpare forma.
Hæ niueis totæ, fuſcis ſed uultibus illæ,
Atq; immortales cum ſint moriuntur ad unam.

Cleobuli ſententiæ & præcepta

Eſt autem annus. Sunt & iſtæ ex ſententijs illius celebres. Imperitia in om̃ibus maiori ex parte dominatur, & multitudo uerborum. Sed tempus ſufficiet. Sentire atq; ſapere illuſtre aliquid & inclytum ſtude. Inanis, & ingratus ne ſis. Filias nuptui locari oportere ætate uirgines, ſed prudẽtia & ſen

ſu mulieres, docens per id uirgines quoq; erudiendas eſſe. Dicebat amicos beneficijs fouendos ut amicitiores ſint, inimicos autē amicos faciendos. Cauendam enim calumniam amicorum, inſidiasq́; inimicorum fugiendas. Illud item, antequam domo quis exeat quid acturus ſit, apud ſe pertractet. Rurſus cum redierit quid egerit recogitet. Conſulebatq́; corpus rite exercendum. Audiendi magis quàm loquēdi ſtudioſum eſſe oportere. intentum ſtudijs potius q̃ indoctum Linguam non maledicā eſſe debere. Proprium uirtutis, eſſe alienum à uitio, iniuſtitiā fugere. Ciuitati ea conſulēda quæ ſunt optima. Voluptatē frenandā. Vi nihil agendum. erudiendos liberos, inimicitias ſoluendas. Cum muliere neq; blanditijs agēdum, neq; præſentibus extraneis iurgandum. Illud quippe uecordiam, iſtud ueſaniam ſignificare. Famulum uino hilarem non puniendū, uideri enim id demētius eſſe. Vxorē ſibi parē eligendam. Nam ſi clariorem te duxeris, inquit, affines dominos habebis. Iis qui conuicijs perſtringuntur non inſultandum, inimicos quippe ex ea irriſione fieri. Dum ſecunda fortuna arridet, ſuperbire noli. aduerſa perſtrepente noli frangi. Fortunæ mutationes fortiter perferre diſce. Obijt

Idem Pittaco tribuitur ut in eius uita abunde dictum eſt

ſenex annorum lxx. eiusq; laudes tumulo inſcriptum epigramma continet.

Ἄνδρα σοφὸν Κλεόβουλον ἀποφθίμενον καταπενθεῖ
ἥδε πάτρη Λίνδος πόντῳ ἀγαλλομένη.

hoc eſt,

Extinctum luget Cleobulum patria Lindus,
Patria quæ medio eſt undiq; cincta mari.

Scripſit & ipſe breuem epiſtolam Soloni ſic:

Cleobulus Soloni.

Amici quidam tibi ſunt permulti, ſingulisq; domus eſt. uerum ego Soloni commodiſſimam fore ad inhabitãdum Lindum cenſco ciuitatem liberam. Eſtq; inſula maritima, ubi ſi morari uolueris, nihil à Piſiſtrato mali formidabis, atq; ad te amici undiq; confluent. Vale.

Periander Corinthius.

Periandri uxor generoſa.

PEriandro Corinthio Cypſelus pater fuit ex Heraclidarum gente. Vxorem aũt Lyſiden duxit, quam ipſe Meliſſam appellabat, Proclei Epidaurenſium tyranni, & Eriſteneæ Ariſtocratis filiæ, ſororisq; Ariſtodemi filiam, qui, ut ait Heraclides Ponticus in libro de principatu, totius fermè Arcadiæ dominabantur. Duos ex ea filios genuit, Cypſelum & Lycophronem: alterum

ex his iuniorem prudentem, maiorem natu ſtolidum. Poſt aliquantum temporis accenſus ira, miſſam ſub gradus prægnãtem coniugem, calcibus percuſſit, ac necauit, pellicũ perſuaſus calumnijs, quas tamẽ poſtea igne cremauit, puerumq; Lycophrona matri flentu iuſta ſoluentem abdicauit, atq; in Corcyram agi præcepit: iã uero uicinus ſenio illũ ut ei tyrannidem per manus daret, ad ſe accerſiri iuſſit. Eius deprehenſo conſilio Corcyrẽſes inuicem interemerũt. Hoc ille comperto, furijs ſuccenſus, eorum liberos ad Alyatten præſecandos miſit. Cum autem nauis appropinquaſſet Samo, Iunoni uota facientes, à Samijs ſeruati ſunt. Quod ille ubi didicit, mœrore confectus exceſſit è uita, annos natus ferme octoginta. Soſicrates eum ante Crœſum obijſſe diem aſſerit, lx. & uno annis, ante quadrageſimam nonam olympiadem. Hunc Herodotus in primo hiſtoriarum, Traſybuli Mileſiorum tyranni hoſpitem fuiſſe ait. Ariſtippus autem in primo de antiquis delicijs libro, hæc de illo refert: matrem eius Crateam illius amore feruentem, clàm cõgredi ſolitã, illo nõ inuito tãtoq; flagitio acquieſcente. Quod ubi cognitum eſt, dolens ſe fuiſſe deprehenſum, grauius iam ciuibus inſtabat. Porrò Ephorus in hiſtoria,

Lycophrõ Periandri filius.

Cratea Periandri mater.

uouiſſe illum tradit, ſi Olympia quadriga uiciſſet, aureã ſtatuã deo ſacraturum, uictoria uero potitum & auro egentem, quadam celebritate populari, mulieribus procedentibus ornatis, mundũ ademiſſe muliebrem, atq; ita donarium miſiſſe aſſerũt. Illum cum ſepulchrum ſuum ignorari uellet, tale quippiam molitũ, duobus iuuenibus uiam quandam oſtendiſſe, ac iuſſiſſe noctu per illã incederẽt, eũq; qui primus occurriſſet, interimerent ac ſepelirent. poſt q; illos quatuor alios miſiſſe, qui eos necarent ac ſepulturæ traderent. Rurſus contra eos miſiſſe plures, itidẽq; ut facerent imperaſſe, atq; ita ipſum primis obuium, occiſum eſſe. Enimuero Corinthij cenotaphiũ illius uerſibus illuſtrarũt.

Periandri ſepultura

Πλούτου καὶ σοφίης πρύτανιν πατρὶς ἥδε κόρινθος
κόλποις ἀγχιάλοις γῆ περίανδρον ἔχει.

hoc eſt,

Et ſophia & nummis Periandrum terra Corinthus
Clarum, littoreo continet alma ſinu.

Extat & noſtrum in eundem,

Μή ποτε λυπήσῃ σε τὸ μὴ σε τυχεῖν τινὸς, ἀλλὰ
τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς οἷσι δίδωσι θεός.
Καὶ γὰρ ἀθυμήσας ὁ σοφὸς περίανδρος ἀπέσβη

Οὕνεκεν οὐκ ἔτυχεν πρήξιος ἧς ἔθελεν.

Ne tibi iam doleat ſi non optata ſequaris,
Sed iuuet id ſuperi quod tribuere dei.
Nam ſapiens ſtigias Periander ceßit ad umbras
Extinctus, quod non quæ uoluit ualuit.

Huius illud eſt. Nihil pecuniaꝶ gratia agendum. Oportere enim alias modo qui honeſtus non ſit, lucrari. Scripſit & ὑποθήκας ad duo milia uerſuum. Dicebat his qui tuto regnare uellent, ſumma ope nitēdum, ut bene uolentia, non armis ſtiparētur. Rogatus aliquando, cur in tyrannide perſiſteret, quia, inquit, & ſponte & inuitum cedere æque periculoſum eſt. Dixit & hæc, Bona res eſt, quies, ac periculoſa temeritas. Turpe lucrū. Populi adminiſtratio tyrānide præſtantior eſt. Voluptates corruptibiles ſunt, honores immortales, inter ſecunda res eſto moderatus, inter aduerſas prudens. Amicis & felicibus & infelicibus eundem te præbe. Quodcunq; pollicitus fueris, ſerua. Inter loquendum caue ne ſecreta pronunties. Non peccantes modo, uerum & peccare geſtientes punito. Primus hic armatis circūſeptus inceſſit, magiſtratumq; ad tyrānidē trāſtulit, neq; in urbe uiuere quoſuis permittebat, ut Ephorus & Ariſtoteles tradunt. Claruit antē circa trigeſimam octa-

Periandri apophthegmata.

Primus tyrannus Periander

uam olympiadē, exercuitq́ꝫ tyrannidem annos quadraginta. Porro Sotion atq; Heraclides & Pamphila in quinto commentariorum, duos aiunt fuiſſe Periandros, tyrannū alterum, alteꝝ uero ſapientē, eumq́ꝫ Ambraciotem. Quin eos Neanthes quoq; Cyzicenus ait patrueles ſibi inuicem fuiſſe. Porro Ariſtoteles Corinthium aſſerit fuiſſe ſapiētem, Plato negat. Ipſius & hoc eſt: † Exercitatio poteſt omnia, nam & Iſthmum quoq; potuit perfodere. Ipſius aliquot feruntur epiſtolæ, cuiuſmodi hæc eſt:

μελέτη cura, & labor qui, ut ait Maro, omnia uincit.

Periander Sapientibus.

GRatias immortales ago Pythio Apollini, quod in unum coactos epiſtolæ meæ repererunt, ipſæq́ꝫ Corinthum, ut cōfido, perducent. Expecto itaq; uos. Certe ipſi uidebitis quàm ciuiliter uos excipiam. Sicut igitur anno præterito Sardis in Lydiam ueniſtis, ita nunc oro ne pigeat ad me quoq; proficiſci Corinthi tyrannum. Videbunt enim uos non ſine gratulatione Corinthij Periandri domum adeuntes.

Periander Procleo:

NObis quidem non ex ſententia fuit uxoris ſcelus. Tu autem ſponte filio ingrato ſi quid egeris, peccas. Aut igitur

immanitatem in filium compeſce, aut ego illi opem feram. Nam & ipſe ſatis diu pœnas dedit.

Traſybulus Periandro:

PRæconi quidem tuo nihil diſſimulaui, ſed ipſum in ſegetem inducens, eminentiores ſpicas bacillo feriẽs decutiebam, ſubſequente illo, tibiq́ʒ, ſi interrogares, referret quicquid uel uiderit uel audierit à me. Tu ergo ſic facito, ſiquidem tyrannidem tuto tenere cupis, atq; in ea conſtabiliri, ciuitatis principes tolle, ſiue illi amici, ſiue inimici uideantur. Quippe tyranno amici quoq; ſæpe ſuſpecti ſunt.

Anacharſis Scytha:

ANacharſis Scytha Gnuri quidem filius, Caduidæ uero Scytharum regis frater, matre Græca fuit, quamobrem & utriuſq; linguæ peritus erat. Scripſit autem & de Scytharũ legibus, & de his quæ apud Græcos legitima & ſolennia ſunt, ad frugaliorem ac uiliorem uictum, itemq́ʒ de re bellica ad nongentos uerſus. Præſtitit prouerbij occaſionem, eo ꝙ eſſet audax & conſtans in dicendo, ut qui eius conſtantiam imitaretur, †Scythicum dicẽdi genus diceretur imitatus. Eum Soſicrates Athenas conceſſiſſe

τὴν ἀπὸ σκυθῶν ῥῆσιν, hoc eſt, Scytharum orationem, eo autem prouerbij uice utitur Lucianus & Aelianus in epiſtolis

quadrageſima & ſeptima olympiade, ſub Eucrate principe tradidit. Porro Hermippus Solonis iuiſſe domum, & cuidam ex familia iuſſiſſe nunciaret ei Anacharſim adeſſe pro foribus, ut illius conſpectu & hoſpitio, ſi fieri poſſet, frueretur, puer intus hæc nũciaſſe Soloni, eiusq; iuſſu hæc illi renunciaſſe, in proprijs regionibus hoſpites fieri. Ad hæc introgreſſum dixiſſe Anacharſim, modo ſe eſſe in patria, atque ad ſe pertinere hoſpites facere. Eam uiri dexteritatem admiratum Solonem, continuo illum admiſiſſe, & arctiſſimis amicitiæ uinculis ſibi deuinxiſſe. Poſt aliquãtulũ tẽporis regreſſum in Scythiã, cũ patrias leges ĩmutare uellet, Græcasq; toto conatu niteret̃ inducere, in uenatu à fratre ſagitta pcuſſum interiſſe, dicẽtẽ, Sermonis & diſciplinę gratia ſe ex Græcia ſeruatũ, per inuidiã in domo & patria periſſe. Quidã Gręco ritu ſacrificãtẽ occiſum tradũt. Eſt aũt noſtrum in illũ epigramma.

Anacharſis interitus.

Ἐς σκυθίην Ἀνάχαρσις ὅτ' ἤλυθε πολλὰ μογήσας

Πάντας ἔπειθε βιοῦν ἤθεσιν ἑλλαδικοῖς.

Τὸν δ' ἔτι μῦθον ἄκραντον ἐνὶ στομάτεσσιν ἔχοντα,

Πτηνὸς ἐς ἀθανάτους ἥρπασεν ὦκα δόναξ.

hoc eſt,

In Scythiam patrias rediens Anacharſis ad oras
Orabat Græco uiuere more ſuos.
Vix ea cum ſummo infelix uerſaret in ore
Verba, ſenem ſuperis dira ſagitta dedit.

Huius illud dictũ memoratur: Vitem uuas tres ferre, primam uoluptatis, ſecundã ebrietatis, tertiam mœroris. Mirari ſe dixit, quo modo apud Græcos artifices certarent, iudicarentq́ꝫ qui artifices non eſſent. Rogatus quo pacto quis abſtemius fieret, ſi turpes inquit ebrioſorum motus ſibi ante oculos ponat. Mirari item ſe dicebat, quinam fieret, ut Græci aduerſus eos qui iniurĳs laceſſunt legem ferentes, athletas, cum ſe inuicem feriunt, honorant. Cum didiciſſet quatuor digitos nauis eſſe craſſitudinem, tantum inquit, à morte abſunt qui nauigant. Oleum ueſaniæ pharmacum dixit, ꝙ eo uncti athletæ, contra ſe mutuo magis inſanirent. Qui fit, inquit, ut qui mentiri uetant, in cauponũ tabernis aperte mentiantur. Mirari ſe dixit, cur Græci initio conuiuĳ paruis poculis uterentur, ubi uero ſaturitati eſſent maioribus. Inſcribit aũt ipſius imaginibus, lingua, uentre, pudẽdis continendum eſt. Rogatus an in Scythia ſint tibiæ, ne uites quidem inquit. Percontanti quæ nam eſſet ſecuriſſima nauis, eã inquit, quæ in portũ uenerit. Iſtud

Anacharſis apophthegmata.

quoq; ſe apud Græcos mirabile uidiſſe refe rebat, q̄ fumum in montibus relinquerent, ligna in urbem conueherent. Interroganti, utrum plures ſint uiui quàm mortui, nauigā tes inquit, utra in parte conſtituis? Exprobrāti ſibi Attico, q̄ Scytha eſſet, at mihi ait, dedecori eſt patria, ſed patriæ tu. Rogatus, quid nam eſſet hominibus bonum ac malū, lingua, inquit. Melius aiebat, eſt amicū unū egregium, quàm gregarios multos poſſidere. Forum ad fallēdum inuicem, atq; ad dan das auaritiæ manus deſtinatum locum dice bat. Ab adoleſcente in conuiuio paſſus con tumeliam, adoleſcens inquit, ſi modo cum iuuenis es uinum non fers, quando ſenueris aquam feres. Inuenit, ut quidam uolunt, ad uitæ uſum ancoram & figuli rotam. Scripſit & hanc epiſtolam.

Anacharſis Crœſo:

EGo, Lydorum rex, in Græciam adueni, Græcorum mores & ſtudia & inſti tuta percepturus. Auro autem nihil egeo, ſa tiſq; mihi eſt, ut ad Scythas redeam melior atq; doctior. Veniam tamen ad te Sardis, plurimi faciens tibi familiarem & amicum fieri.

Myſon.

MYſon Strymonis filius, ut ait Soſicrates, Cheneus genere, Hermippo autore traditur, à uico Oeteo ſiue Laconico ſic dictus, numeraturq́; inter ſeptem ſapientes. Aiunt eius patrem tyrannum fuiſſe. Fertur à quodam Pythiam, cum ab Anacharſi de quæreretur, quis nam ſe eſſet ſapientior, reſpondiſſe, ut de Chilone prædiximus in Thaletis uita, Oeteum quendam Myſonem Cheneum ſe ſapientiorem eſſe. hoc illum oraculo ſollicitatum, ad uicum perueniſſe, eumq́; reperiſſe æſtate, ſtiuam aratro aptantem, ac dixiſſe: Atqui o Myſon, non aratro uacandi nunc tempus eſt, illumq́; reſpondiſſe, Imo ſatis tempeſtiuum ad illud parandū. Alij oraculum illud non Oetæū, ſed Eteum dixiſſe autumāt, inquiruntq́; quid ſit Eteus. Parmenides quidem pagum eſſe Laconiæ unde fuerit Myſon, Soſicrates uero in ſucceſſionibus patre Eteum, matre Cheneum fuiſſe tradit. Eutyphron Heraclidis Pontici filius Cretem aſſerit, eſſe em̄ in Creta oppidum Etean. Anaxilaus Arcadem tradit. Meminit ipſius & Hipponax dicens. Et Myſo quem uirorum omnium ſapientiſſimum Apollo prædicauit. Ariſtoxenus in uaria hiſtoria, hunc ab Apemanti & Timonis moribus nō multum abfuiſſe teſtis eſt, quippe

Eteon Atticæ oppidum Plinius & [illegible] Laconicæ Stephanus per ε pſilō ſcribunt, non œ diphthōgum.

qui hominum oſor fuerit, quiq́ deprehēſus Lacedæmone ſolus in ſolitudine riſerit. Cū ab eo rogaret qui eum de improuiſo deprehēderat, cur nemine pręſente rideret. At ob hoc ipſum rideo, dixiſſe. Ex hoc habitum ignobilē, quod nō ex urbe, ſed ex uico, eoq́ obſcuro natus eſſet, ob'q́ eam ignobilitatē, quæ ipſius ſunt à pleriſq; Piſiſtrato tyranno attribui, Idem Ariſtoxenus autor eſt, præter Platonem philoſophum. Nam meminit illius in Protagora, illum pro Periandro cōſtituens. Dicebat autem, Non ex uerbis res, ſed ex rebus uerba eſſe inquirēda, neq; propter uerba res perfici, ſed rerum gratia uerba conſummari. Defunctus eſt autem ætatis anno nonageſimo ſeptimo.

Epimenides.

EPimenides, ut ait Theopompus, alijq́ complures, patrem habuit Phæſtium, alij Doſiadem, alij Ageſarcum tradunt. Crètenſis genere, Gnoſo oriundus, ubi ex uici natura effigiem mutaſſe perhibetur. Miſſus enim aliquando à patre ouem rure deferret, meridiano tempore diuertit ex itinere, atque in ſpelunca, quinquaginta ſeptem annos perpetuos obdormiuit. Dehinc ſomno excitatus quærebat ouem, putabat enim ſe

Epimenidis ſomnus

parum obdormiſſe. Quam cùm non inueniſſet, in agrum reuertitur. Cum uero rerum omniũ faciem immutatã cerneret, agrumq́; in alterius ius conceſſiſſe, ſtupore attonitus, & dubius rediȷt in oppidum. Ibi cum domũ ſuam uellet ingredi, quiſnam eſſet interrogatus, uixq́; agnitus à iuniore fratre iam uetulo, omnem ex illo didicit rei ueritatem. Porro illius fama per Græciam uolãte, deo eſſe chariſſimus exiſtimatus eſt. Vnde & Athenienſes cum aliquando peſte laborarent, reſponſo à Pythia accepto, urbem expiari oportere, Niciam Nicerati filium naui miſere, Epimenidemq́; ex Creta aduocarunt. Profectus autem olympiade xxvij. luſtrauit urbem, peſtemq́; compeſcuit, hoc modo. Sumpſit oues nigro & candido uellere, duxitq́; in Arium pagum, atq; inde quo uellent abire permiſit, his qui illas ſequebantur mandans, ubicunq; illæ accubuiſſent, ſingulas mactarent peculiari cuipiam deo, atque in hunc modum quieuit lues. Ex eo iam hodieq́; per Athenienſium pagos, aras ſine nomine inueniri certum eſt, in eius quę tunc facta eſt expiationis memoriam. Alij cauſſam dixiſſe peſtis Cylonium † ſcelus, liberationemque ſignificaſſe, atq; ideo mortuos duos adoleſcentes Cratinum & Cteſi-

Arę ignotorum deorum.

ἄγος piaculum,

de ea rep. quam Minos Cretẽſibus tradidit. Sed Demetrius Magneſius in libro de poëtis, ac ſcriptoribus æquiuocis, epiſtolam ut recentem neq; Cretenſi, ſed Attica locutione ipſaq; non ſatis antiqua ſcriptam, arguere nititur. ſit illa ſane recens, ut uult ipſe. Ego & aliam ipſius epiſtolam repperi in hũc modum.

Epimenides Soloni.

Confide, ô amice. Si enim uel ſeruire aſſuetis, uel non bene inſtitutis Athenienſibus Piſiſtratus immineret, imperium profecto diuturnum habuiſſet: cæterum uiros haud ſane malos, aut ignauos ſeruire compulit, ſed qui monitorum Solonis memores præ pudore ingemiſcant, ſeruire tyrannidi diutius haud quaquam ferent. Verum & ſi Piſiſtratus ciuitatem occuparit, non tamen ad illius liberos imperium ſpero deducendum. Eſt enim perdifficile hominibus liberis præclariſq; inſtitutis legibus ſub ſeruitute durare. Tu autem noli quæſo uagus agi, ſed in Cretam uenire ad nos matura, ubi tyrannus nullus cuiquam moleſtus eſt. Si uero illius amici forte, ut fit, in itinere inciderint, metuo ne quid ſiniſtri tibi eueniat.

Hæc ille.

Quidam Demetrio autore tradunt accipere ſolitum à nymphis cibum, cumq; intra bouis ungulam conditum ſeruare, paulatimq; inde ſumere, nullaq; exinde egeſtione indigere, neq; uiſum unquã edere. Meminit huius & Timæus in ſecunda. Sunt item qui dicant, Cretenſes illi ſacrificia offerre, ut deo. Aiunt & diuinationis fuiſſe peritiſſimum. Siquidem cum apud Athenienſes μουνυχίαν uidiſſet, ignorare eos dixiſſe, quantarum cladium cauſa locus ille futurus eſſet, quod ſi ſcirent, dentibus illum diſcerpturos. Hæc autem prædixit multis ante temporibus. Fertur & primus ſe Aeacum dixiſſe, Lacedæmonijsq; prædixiſſe captiuitatem, quam paſſuri erant ab Arcadibus, ac ſeipſum reuiuiſcere ſæpe ſimulaſſe. Theopompus autẽ in mirabilibus refert, cum nympharum tẽplum exædificaret, uocem è cælo lapſam, Epimenides, non nymphis, ſed Ioui dedicato. Cretenſibus item prænunciaſſe belli exitum, quod inter Arcades & Lacedæmonios agebatur, eum quem prædiximus. Quo in bello deſerti ab Orchomenijs in ius hoſtium conceſſere. Senuiſſe illum intra tot dies, quot obdormiſſet annos, non deſunt qui aſſeuerant. hoc enim Theopompus ait. Hunc à Cretenſibus Curetem appellari ſo-

Munychia portus Atticæ, & templũ Dianæ quæ inde μουνυχία appellatur

litum, Myronianus in ſimilibus autor eſt. Corpus eius apud ſe Lacedæmonij ſeruant reſponſo quodam admoniti, ut refert Soſibius Lacedæmonius. Fuerunt alij duo Epimenides, genealogiæ ſcriptor, & tertius qui Dorice Rhodi hiſtoriam ſcripſit.

Epimenides Curetes dictus

Pherecydes.

PHerecydes Badis filius, Syrius, ut in ſucceſſionibus Alexander tradit, Pittaci auditor fuit. Eum Theopompus aſſerit primum omnium de natura, & de dijs ſcripſiſſe. Plurima de illo & ſtupenda memorantur. Deambulantem enim ſecus littus † Pſamium, cum intuitus fuiſſet nauem plenis uelis currentem, poſt paulum mergendam prædixiſſe, atque, ut dixerat ſe inſpectante contigiſſe. Hauſtam rurſus aquam ex puteo cum biberet, poſt diem tertium terræ motum futurum prædicaſſe, atque ita factum eſſe. Cum denuo Meſſanam aſcendiſſet in Olympiam, Perilao hoſpiti conſuluiſſe, cum tota familia inde migrare maturaret, neglexiſſe illum, Meſſanamq; paulo poſt captam ab hoſtibus fuiſſe. Lacedæmonijs ſolitum dicere, Neq; aurum, neque argentum honorandum, ut Theopompus in mirabilibus ſcribit. Præcepiſſe.

τῆς ψάμμου ſcriptū erat in Græco codice, haud ſcio an mēdoſe

hoc ſibi in ſomnis Herculem, quẽ & eadem nocte regibus, Pherecydi ut obtẽperarent, iuſſiſſe. Sunt qui Pythagoræ iſta aſſcribant. Tradit Hermippus illum, cum inter Epheſios atq; Magneſios uigeret bellum, cuperetq; Epheſios uincere, quendam ex prætereuntibus interrogaſſe unde eſſet, & cum ſe ille Epheſium dixiſſet, adieciſſe, Trahe me per crura, & in agro Magneſio pone, ciuibusq; tuis annuncia, ut parta uictoria me in eo loco ſepeliant, adiecitq; ſe eſſe Pherecydem. Hæc ubi ille ciuibus renunciauit, magna eos uictoriæ inceſſit ſpes. Poſtridie uero commiſſo prælio, Magneſios fundunt, uictoresq; Pherecydem ex uita migraſſe cõperiunt, quem etiam ſepelientes magnifice honorauerunt. Quidam profectũ Delphos è monte Corycio ſeipſum deieciſſe aiunt, deniq; ſepultum eſſe. Alij à pediculis conſumptum, obijſſe diem tradũt. Ariſtoxenus uero cum de Pythagora eiusq; familiaribus ſcriberet, refert illum cum à Pythagora qui uiſitãdi gratia aduenerat, ut ſe ſe haberet interrogatus eſſet, digitum immiſiſſe per ianuam ac dixiſſe, † aperte inſpice: unde ea uox poſtea à philoſophis in malam partem accipi ſolita. Qui autem ea in meliorem partem utuntur, peccant. Dicebatq; deos menſam

χροῖ δῆλα vel, ut alij legunt, χρωτὸ δῆλα, ex cute apparet

θυωρὸν uocare. Porro Andron Epheſius duos tradit fuiſſe Pherecydes Syros. Aſtrologum alterum, alterum theologum, Badis filiū, cuius Pythagoras ſtudioſus fuerit. Eratoſthenes unum tantum Syrium, alterum Athenienſem genealogum fuiſſe aſſerit. Seruatur adhuc Pherecydis Syri, quē ſcripſit, libellus de rerum principio, cuius initium eſt. Iuppiter quidem atq; tempus idem, & Tellus erant ſemper. Terrenæ autem nomen fuit Telluri, poſtq̃ ipſi Iuppiter præmiū dedit. Seruatur & heliotropium in Syra inſula. Refert autem Duris in ſecundo ſacrorum, inſcriptum eius tumulo hoc epigramma:

θυωρὸς ſacra menſa

Pherecydis liber de re℞ principio

τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμοὶ τέλος. ἦν δ' ἔτι
 πλεῖον
Πυθαγόρῃ τῷ 'μῷ, λέγε τοῦθ' ὅτι πρῶτος
 ἁπάντων
Ἐσὶν ἀν' ἑλλάδα γῆν. οὐ ψεύδομαι ὧδ' ἀγο
 ρεύων. hoc eſt,

Deſinit in me omnis ſapientia. prima quod autē
Pythagoræ noſtro tribuatur palma, fatebor
Id, ſed ob hoc quia primus erat in gente Pelaſga.

Ion autem Chius de ipſo ſic ſcribit,

Ὣς ὁ μὲν ἠνορέῃ τε κεκασμένος, ἠδὲ καὶ
 αἰδοῖ

καὶ φθίμενος ψυχῇ τερπνὸν ἔχει βίοτον,
Ὥσπερ πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ πάντων
Ἀνθρώπων γνώμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν.

hoc eſt,

Virtutum ornatus inſignibus atq; pudore
Hic animo uiuit ſuauiter exanimis.
Atq; ,ut Pythagoræ ſapientia ſumma,uirorum
Multorum mores uidit & edidicit.

Eſt & noſtrum ſic ſe habens, carmine Pherecratio.

Τὸν κλεινὸν φερεκύδην
Ὃν τίκτει ποτὲ σύρος
Ἐς φθεῖρας λόγος ἐστὶν,
Ἀλλάξαι τὸ πρὶν εἶδος,
Θεῖναι τ' εὐθὺ κελεύειν
Μαγνήτων, ἵνα νίκην
Δοίη τοῖς ἐφέσοιο
γενναίοις πολιήταις
Ἦν γὰρ χρησμὸς ὃν ᾔδει
Μοῦνος τοῦτο κελεύων.
καὶ θνήσκει παρ' ἐκείνοις
Ἆρ' οὖν τοῦτ' ἄρ' ἀληθὲς
Ἦν, εἴ τις σοφὸς ὄντως,

καὶ ζῶν ἐςὶν ὄνησις
χ᾽ὥταν μηδὲν ὑπάρχῃ. *hoc eſt,*

Inſignis Pherecydes
Syros quem parit olim,
Turpes in pedicillos
Permutaſſe priorem
Formam dicitur, atq;
Magnetum in regionem
Se iußiſſe trahi. quo
Donaret generoſis
Palmam illuſtrem Epheſinis.
Oraclum fuerat, quod
Solus nouerat ipſe
Hoc mandans. moriturq;
Lætus ſic apud illos.
Verum eſt hoc igitur, quod
Si uere eſt ſapiens quis
Viuus utilis uſque
Extinctusq; iuuabit.

Aliorum etiam in eum feruntur epigrammata. Fuit autem circa ſexageſimam nonā olympiadem. Eſt eius quoq; ad Thaletem huiuſmodi epiſtola.

Pherecydes Thaleti.

Bene moriaris, cum tibi fatalis dies ſuperuenerit. Morbus me inuaſerat cum tuas accepi literas, pediculis operiebar, & febri quatiebar totus. Mandaui itaq; qui-

buſdam ex familiaribus, ut cum me ſepelie-
» rint, ad te perferant quæ ſcripſi. Tu autem
» ſiquidem ea probaueris cum ſapientibus re
» liquis, ita legenda demum trades. ſin autem
» improbaueris, nolito ædere. Mihi certe nec
» dum ſatis placebant. Eſt ibi quidem non cer
» ta rerũ fides. Neq; enim id recepi, neq; quid
» ſit uerum me ſcire profeſſus ſum. forte quæ-
» dam de theologia reſeruaui, cætera intelli-
» gere oportet. Omnia quippe indico potius,
» q̃ aperio. Morbo autem diebus ſingulis in-
» ualeſcente, neq; medicorum quẽpiam, neq;
» amicorum penitus amitto. Cæterum aſſiſtẽ
» tibus pro foribus, & interrogantibus quo in
» ſtatu ſim, digito per hoſtij clauſtra dimiſſo,
» quàm peſtilenti malo tenear, oſtendi: admo
» nuiq; ut poſtridie conueniant ad ſolennes
» Phærecydis inferias. Vale.

Atq; hi ſunt qui appellati ſunt ſapientes, quibus pleriq; Piſiſtratum etiam tyrãnum aſſcribunt. Veniẽdum uero iam ad philoſophos, ac primo inchoandum ab Ionica philoſophia, cuius principem Thaletem fuiſſe memorauimus, Anaximandri præceptorem.

FINIS LIBRI PRIMI.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORVM VITA, Liber ſecundus.

Anaximander.

ANaximandro Mileſio Praxiades pater fuit. Huius eſt illud, Principium elementum immēſum hoc, & infinitum eſſe, non tamen definiens aëra, & aquam, aut aliud quippiam. Partes quidem eius immutari, totum uero immutabile. Durare medio loco terram centri inſtar conſtitutã globoſamq́ꝫ eſſe, & rotundam. Lunam † falſo lucere lumine, ſplendorēq́ꝫ à ſole mutuari. Solem terræ æquare magnitudinē, & eſſe puriſſimum ignem. Primus autem gnomonem inuenit, ipſumq́ꝫ Lacedæmone in loco captandæ umbræ idoneo ſtatuit, quo, ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria, conuerſiones ſolis, & æquinoctia notaret. ὡροσκόπια quoq; fabricatus eſt, ac primus terræ, mariſq́ꝫ † circuitus deſcripſit, & ſphæram inſuper conſtruxit. Quæ uero commoda ſibi uiſa ſunt, ſummatim, prout memoriæ occurrebant, expoſuit. Apollodorus Athenienſis illum in chronicis ait ſecundo anno 58. olympiadis, annum egiſſe ætatis ſexageſimum quartum, ac paulo poſt obijſſe diem.

† ψευδόφη

Gnomonis ſententia

† περίμετρον

Floruiſſe autem maxime ſub Polycrate Samiorum tyranno. Aiunt eum canentem à pueris irriſum, eoq; cõperto dixiſſe, canendum ergo puerorũ cauſa modulatius. Fuit & alius Anaximander hiſtoricus, & ipſe Mileſius Ionicus ſcriptor.

Anaximenes.

ANaximenes Euryſtrati filius, Mileſius Anaximandri auditor fuit. Quidã & Parmenidẽ audiſſe aſſerũt. Hic initiũ dixit aẽra, & infinitum. Moueri ſydera non ſupra terram, ſed circa terrã. Vſus eſt autẽ Ionica locutione ſimplici & minime fucata. Sexageſima tertia olympiade natũ eſſe, atq; eo anno quo Sardis capta ſit, obijſſe diem, Apollodorus tradit. Fuerũt & alij duo Lampſaceni eius nominis, orator unus, alter hiſtoricus, qui oratoris nepos Alexandri geſta cõſcripſit. Extat philoſophi Anaximenis epiſtola huiuſmodi.

Anaximenes Pythagoræ:

" THales ab ætatis flore ad ſenectutẽ per
" ſtudia uirtutis humanitatiſq; perue-
" ctus, inclyta morte defungitur. Is cũ, ut con
" ſueuerat, unà cum ancillula ſydera inſpectu
" rus, atrio domus matutinus exiſſet, imme-
" mor ut ſeſe loci ſitus haberet, dum æthera

ſecurus explorat, in ſubiectam foueam ceci dit. Mileſij ſyderum obſeruatoris hunc finem tradunt. Cæterum nos qui literarum amore tenemur tanti uiri iugiter meminimus, atq; in illius maxime doctrina acquieſcimus, initiumq́; ſermonis noſtri Thaletem ſemper inſtituimus.

Rurſum alia ad eundem.

Anaximenes Pythagoræ.

CONſultius nobis egiſti ut quietus uiueres, qui ex Samo Crotonẽ cõmigraſti. Nam Aeacidæ cũ alijs infeſti ſunt, tũ Mileſijs † tyrãni dominãtur. Medorum itẽ rex nobis acriter imminet, niſi uelimus eſſe tributarij, quãq̃ uidetur Iones pro libertate oĩm cũ Medis dimicare. Ita enim illi nos undiq; urgent, ut nulla nobis ſpes ſalutis ſit. Quonam igitur animo poſſit Anaximenes cæli ſecreta rimari, cuius iugis aut mortis aut ſeruitutis incũbit metus? Atqui tu Crotoniatis atq; Italis cæteris gratus atq; in precio es, quem accedunt & ex Sicilia ſtudioſi quiq;.

† αἰσχυνῶται Ionũ lingua, violenti & contumelioſi

Anaxagoras.

ANaxagoras Hegeſibulo ſiue Eubulo patre, Clazomenius, Anaximenis fuit imprimis ſtudioſus. Primus hic materiæ, quam ὕλην appellant, mentẽ adiecit, in prin

νοῦς cognominatus eſt Anaxagoras

cipio operis ſui ſic ſcribens. Omnia ſimul erãt, deinde acceſſit mens, eaq́; compoſuit, quamobrem & † mens ſiue animus dicitur. Timon hoc ipſum de Anaxagora fatetur, In Sillis, dixiſſe ſcilicet mentẽ, confuſis primo rebus acceſſiſſe, oĩaq́; cõpegiſſe ſimul, atq; ordinaſſe. Timonis carmen ita habet,

καὶ πȣ̃ ἀναξαγόρην φασ' ἔμμεναι ἄλκιμον ἥρω
Νοῦν, ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπαγείρας
Πάντα συνεσφήκωσεν ὁμȣ̃ τεταραγμένα πρόσθεν. hoc eſt,

Nunc ubi Anaxagoras Mẽs eſt fortiſſimus heros
Qui mentem ſubito, nam mens non defuit illi,
Compoſuiſſe putat, fuerãt quæ incõdita quondam.

Anaxagoræ magnanimitas.

Hic non modo generis gloria & opibus, uerum animi quoq; magnitudine clariſſimus fuit. Quippe qui uniuerſum patrimonium ſuis ſponte cõceſſit. quo cum ab eis inſimularetur negligẽtiæ, quid ergo, inquit, nonne uos iſta curatis? Demum ab eis profectus, ad ſpeculandam rerum naturam ſe cõtulit, rei & publicæ & priuatæ omnino negligẽs. adeo ut cuidam ſe ita compellanti, Nulla ne tibi patriæ cura eſt? dixerit, Mihi uero patriæ cura & quidem ſumma eſt, digitum in cælum intendens. Fertur in Xerxis tranſitu annum ætatis uiceſimũ egiſſe, uixiſſeq́; an-

nos 62. Apollodorus in chronicis floruiſſe eum 70. olympiade, ſeptuageſimę́q; octauæ primo anno defeciſſe refert. Philoſophari Athenis cœperat ſub Callia, uiceſimo ætatis anno, ut Demetrius Phalereus in deſcriptione † principum refert. ubi & triginta annos commoratum tradunt. Dicebat Solem candens ferrum eſſe, ac penitus ignitum, & Peloponneſo maiorem. Alij hoc ad Tantalum referunt. Lunam habitacula in ſe habere & colles & ualles. Initia rerum ſimilitudines habere partium. Vt enim ex minutiſſimis, quæ uocantur, ramētis, aurum conſtat, ita & ex paruis ſimilium partium corporibus, hoc totum eſſe compoſitum, mētemq́; initiumq́; motus. Et grauia corpora inferiorem locum, ut terram, leuia ſuperiorem obtinuiſſe, ut ignem, medium aëri atq; humori diſtributum. Ita enim ſuper terræ latitudinē mare ſubſiſtere, humoribus à ſole in uaporem cōuerſis. Sydera principio quidem turbato & confuſo motu ferri ſolita, ita ſecundum terræ uerticem, eum qui ſemper apparet polum uerſari, poſtea uero inclinationē accepiſſe. Lacteum orbem reflexum eſſe ſolaris luminis non intermicātibus aſtris. Cometas errantium ſtellarum eſſe concurſum flammas ex ſe emittētium, eoſq́; ueluti ſcin-

† ἀρχόντων hi erāt magiſtratus apud Athenienſes

tillas ab aëre uibrari. Ventos fieri, cũ aër à ſole tenuatur. Tonitrus nubiũ eſſe colliſionẽ, coruſcationes cõfricationẽ itidẽ nubiũ. terræmotus †ſucceſſionem aëris in terram. Animantes primo ex humore & calore, terraq́ꝫ manaſſe, poſtea ex inuicẽ natas eſſe, mares à dextris, fœminasq́ꝫ à ſiniſtris. Aiũt illũ prædixiſſe eum qui circa Aegos fluuium cõtigit lapidis lapſum, quem ex ſole caſurum dixerit, eaq́ꝫ ratione inductum Euripidem ipſius diſcipulum, ſolem in Phaëtonte fabula, auream glebam appellaſſe. Profectum quoq; in Olympiam ſereno & lucente cœlo ſediſſe pellicea indutum ueſte, quaſi breui eruptura pluuia, ſicq́ꝫ contigiſſe. Percontanti, an Lampſaceni mõtes mare eſſent, aliquando futuri, dixiſſe ferunt, Ita ſanè, niſi tẽpus defecerit. Rogatus cuius rei cauſa natus eſſet, Inſpiciẽdi, inquit, cæli, & ſolis & lunæ. Dicenti cuidã, Atheniẽſibus priuatus es, nõ ego illis, ait, ſed illi me. Cum uidiſſet Mauſoli ſepulchrum, Monumentum inquit; precioſum, & lapidibus ornatũ diuitiarum imago. Indignanti cuidam ac moleſte ferenti, ꝙ in alieno ſolo moreretur, Bono, inquit, eſto animo. Idem enim undiq; in infernum deſcẽſus eſt. Videtur autem, ut Phauorinus in omnimoda hiſtoria teſtatur, primus Ho-

ἐπείσκρισιν

Sol aurea gleba

meri poëma de uirtute & iuſtitia compoſitũ eſſe dixiſſe, multumq́; Metrodorũ Lampſacenum familiarẽ ſuum ad eam opinionem contuliſſe. Quem in his etiam quæ ad naturæ hiſtoriam attinent, conſtat poëtæ fuiſſe inprimis ſtudioſum. Primus autem Anaxagoras librum à ſe ſcriptum ædidit. Enimuero ſub principe Dimylo cecidiſſe de cælo lapidem, Anaxagoramq́; tum dixiſſe, cælum omne ex lapidibus eſſe compoſitũ, ac uehemẽti circuitu conſtare, alias continuo ſumma ui impetus lapſurum, Silenus in primo hiſtoriarum autor eſt. Varia de huius dãnatione referuntur. Nam in ſucceſſione philoſophorum tradit Sotion à Cleone impietatis accuſatum, quòd ſolem † candentem dixerit laminam, ac penitus ignitam, defenſum aũt à Pericle diſcipulo, quinq; talẽtis mulctatũ, exilioq́; damnatum fuiſſe. Porrò Satyrus in uitis à Thucydide accuſatũ, quòd contraria Pericli in reip. adminiſtratione ſentiret, neq; impietatis modo, uerũ & proditionis, abſenteq́; morti addictũ. Et cũ illi renũciata eſſet, & dãnatio ſua & filiorũ mors, ad alterũ dixiſſe, Iãpridẽ aduerſum illos atq; ſe ex æquo natura tuliſſe ſentẽtiã, ad alterũ, Sciebã me genuiſſe mortales. Alij hoc ad Solonẽ referũt, alij ad Xenophontẽ. Hunc autẽ manibus etiam

Homeri poëma

μύδρος

Anaxagoræ conſtantia

proprijs ſepeliſſe liberos Demetrius Phale reus in libro de ſenectute teſtatur. Hermippus in uitis, carcere incluſum, addictumq́; morti tradidit. Periclem uero percontatum an illius uitam in aliquo criminaretur, cum nullum ei crimen impingi comperiſſet, dixiſſe, atqui ego diſcipulus iſtius ſum. Nolite igitur iniquis calumnijs inducti illum perdere, uerum mihi potius obtẽperate, liberúq; abire permittite, ſicq́; factum eſſe. Hanc tamen illum iniuriam ægre tuliſſe, ac ſponte inde diſceſſiſſe. Verum Hieronymus in ſecundo commentariorum Periclem aſſerit illũ adduxiſſe in iudicium, incertis greſſibus nutantem, & præ nimia ægritudine confectũ macie, miſericordiaq́; iudicũ potius, q̃ ꝙ innocens fuerit inuẽtus, dimiſſum eſſe. Tam uaria, de ipſius dãnatione inter autores minime obſcuros habetur opinio. Nec defuere q exiſtimarẽt illũ Democrito infeſtũ fuiſſe, ꝙ ab illo nõ fuerit admiſſus in colloquium. Lãpſacũ poſtea profectus illic diẽ ſuũ obijt. ubi rogãtibus eũ principibus ciuitatis, nũqd fieri mandaret, iuſſiſſe ferũt, ut pueri quotannis quo mẽſe defeciſſet, ludere permitterentur, ſeruariq́; & hodie conſuetudinẽ. Defuncto igitur Lãpſaceni honorifice iuſta perſol uerũt, eiuſq́; tumulũ epigrãmate illuſtrauerunt.

Pericles

Opiniones de Anaxagoræ morte

Ἐνθάδε πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας. οὐρανίου κόσμου κεῖται ἀναξαγόρας. id eſt. Hic ſitus ille, cui rerum patuere receſſus. Atq; arcana poli magnus Anaxagoras. Eſt & noſtrum in eundem: Ἠέλιον πυρόεντα μύδρον ποτὲ φάσκεν ὑπάρχειν καὶ διὰ τοῦτο θανεῖν μέλλεν ἀναξαγόρας. Ἀλλ' ὁ φίλος περικλῆς μὲν ἐρρύσατο τοῦτον, ὁδὲ αὐτὸν ἐξάγαγεν βιότου μαλθακίῃ σοφίης. id eſt, Candētem ferri maſſam Phaëtonta putauit Quondam, & ob id morti addictus Anaxagoras. Hunc tamen incolumen Pericles ſeruauit, at ille Rurſus ob inuiſam perdidit inſcitiam. Fuere tres & alij eodem nomine, in quorum nullo fuere om̄ia. primus orator ex Iſocratis diſcipulis. Statuarius alter, cuius meminit Antigonus. tertius grammaticus Zenodoti diſcipulus.

Archelaus.

Archelaus Athenienſis, ſiue Mileſius, patrem habuit Apollodorum, ſiue ut quidā ſcripſere, Mydonem, Anaxagoræq́; diſcipulus, & Soſicratis magiſter fuit. Primus hic ex Ionia phyſicam philoſophiam Athenas inuexit, & appellatus eſt phyſicus, quod in eum philoſophia deſierit naturalis, Socrate ethicen introducente. Quanquam ne *Archelaus phyſicę philoſophię propagator.*

hic quidem ethicæ rudis fuiſſe uideatur, namque de legibus philoſophatus eſt, & de honeſto & æquo. Porro Socrates, quod hæc ab illo ſumpta propagauerit, inueniſſe putatus eſt. Duas eſſe generationis cauſas afferebat, calidum & frigidum. Animalia de limo nata. Iuſtumq; & turpe non natura conſtare, ſed lege. Hac autem ratione nitebatur. Liquentem calore aquam, ubi ignis inflammatur ardore, terram efficere, ubi uero circunfluit, aërem gignere, atq; ideo illã quidem ab aëre, hunc autem ab ignis leui faciliq; motu contineri. Gigni uero animalia ex terræ calore, quæ limum lacti ſimillimũ ad eſcam eliquauerit, ſic & homines natos. Primus uocem aëris percuſſum diffiniuit. Mare in concauis per humũ ueluti colatum conſiſtere dixit, maximumq; ſyderum ſolem, & omne hoc, infinitum appellauit. Fuerunt & tres alij eiuſdem nominis. Primus Chorographus, qui omnem ab Alexandro peragratam terrã deſcripſit. Alius qui quæ ἰδιοφυῆ †naturæ ſunt propria uerſu prodidit. Tertius orator, qui & artem oratoriam ſcripſit.

Socrates.

SOcrates Sophroniſco patre lapidario, matre Phænareta obſtetrice natus, quẽ-

admodum Plato in Theæteto meminit. Athenięſis patria, † pago Alopecēſis fuit. Nō defuerunt qui illum iuuaſſe Euripidem exiſtimauerint. Vnde Mneſilochus ait: Phrygibus nouo Euripidis poëmati & Socratē ſarmenta miniſtraſſe. Ac rurſus Euripides Socratis, ut ſocij & adiutoris meminit. Ariſtophanes quoq; hoc ipſum in Nubibus tradit hunc aſſerens Euripidem fuiſſe, qui tragœdias ſcripſerit eloquētiæ ſapientiæq́; pleniſſimas. Cum igitur Anaxagoræ, ſecundum quoſdam auditor fuiſſet, & Damonis, ut Alexāder in ſucceſſionibus ait, poſt eius dānationem, ad Archelaum ſe phyſicum contulit, cui in delicijs fuiſſe ſcribit Ariſtoxenus. Porro Duris, ſeruiſſe illum ait, & ſculpſiſſe lapides. Opus illius eſſe gratias, quæ ſunt in arce ueſtitas plerique aſſerunt. Vnde illum & Timon in Sillis, ita depingit his uerſibus:

† τὸν δῆμον

Socrates Euripidis adiutor.

Socrates lapidicida.

ἐκ δ᾽ ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος ἐννομο-
λέσχης
Ἑλλήνων ἐπαοιδὸς, ἀκριβολόγους ἀποφήνας
μυκτὴς, ῥητορόμικτος, ὑπαττικὸς εἰρωνευτής.

hoc eſt,

Fluxit ab his legumq́; loquax, lapidumq́; politor
Græcorum uates, impoſturæq́; magiſter

Deriſor, rhetorq́; ſubatticus, & ſimulator.

Erat quippe in oratoria, ſicut etiam Idomeneus refert, promptus atq; acer, ſed eum tyranni triginta dicendi artem, ut ait Xenophon, docere uetuerunt. †Agitatur & ab Ariſtophane, ut qui deteriorem rationem meliorem faceret. Primus quippe, ut Phauorinus in omnimoda ſcribit hiſtoria, cũ Aeſchine diſcipulo oratoriæ campos aperuit. Idomeneo idipſum in libris quos de Socraticis ſcripſit aſſerente, primusq́; de uitæ ratione diſſeruit, ac primus philoſophoꝝ damnatus moritur. Ait autem Ariſtoxenus Spintari filius, pecunias illũ ex miniſterio ſuo ad neceſſarium uictum congregare ſolitum, cæterum Critonem eum ab emendicanda quotidiana ſtipe atq; ab officinæ ſubduxiſſe miniſterio, gratiam animi ipſius admiratũ, eiq́; ſe in diſciplinam dediſſe Demetrius Bizantius autor eſt. Animaduertens autẽ naturalis ſpeculationis fructum nullum eſſe, eamq́; ad officia uitæ nihil eſſe neceſſariam, inuexit primus ethicen, deq́; illa & in officinis, & in publico quotidie philoſophans, ea potius inquirenda hortabatur, quæ mores inſtruerent, & quoꝝ uſus nobis domi eſſet neceſſarius. Illic enim, Homeri teſtimonio, nobis

κωμῳδεῖται. quod uarie uertit interpres. Eſt autem locus ex comœdia quæ Nebulę inſcribitur, in qua amariſſime proſcindit Socratem Ariſtoph.

Moralis philoſophię autor Socrates.

κακόντ' ἀγαθόντε τέτυκται, hoc eſt,
Agitur prauumq; probumq;

Sæpe uero inter loquendum, agente id orationis uehementia, †iactare digitos ſolebat, & crines uellere, ita ut à plerisq; rideretur, haberetur'q; deſpectui, quæ tamen omnia ſerebat æquo animo. Vnde & cum fuiſſet à quodam calce percuſſus, admirātibus illius tolerantiam dixit: Quid enim ſi me aſinus calce impetiſſet, num illi dic̄ dixiſſem? Hæc Demetrius. Peregrinatione uero illi opus non fuit, quemadmodum plurimis, niſi inquantum militauit, ſed ſemper eodem in loco manens, contentus cum familiaribus, ac ſtudioſis diſputabat. Nitebatur'q; ſummo ingenij acumine, non tam illos ex ſententia refellere, quàm ipſe quid uerum eſſet, inuenire. Fertur cum Euripides ei legendum Heracliti opuſculum dediſſet, rogaret'q; quid ſibi uideretur, dixiſſe, ea quidem quæ intellexi, †fortia ſunt puto, item & quæ non intellexi, uerum Delio quopiam natatore indigent. Cura illi uehemens fuit corporis exercitationis, erat'q; præclari habitus. Deniq; in Amphipolim armatus militiā ſecutus eſt, atq; prælio cōmiſſo circa Delium, lapſum equo Xenophontem apprehendit, atq; ſeruauit. Confugiētibus Athenienſibus cæteris, ipſe

κονδυλίζεσθαι. ferire talitro, & digitorum iūctura. Id enim eſt κόνδυλος.

† γεννaῖα generoſa & pręclara

lento paſſu abibat, ſæpe clam retroſpiciens, & ulciſci cupiens, ſi quis enſe incautos inuadere tentaſſet. Militauit & in Potidæam per mare. Nam pedibus minime licebat, obſiſtēte bello, quo tempore nocte tota in uno habitu permanſiſſe tradunt. Et cum in ea expeditione fortiſſime pugnaſſet ac uiciſſet, uictoriam Alcibiadi ſponte conceſſiſſe, quem à Socrate amatum, Ariſtippus in quarto de antiquis delitijs teſtatur. Ion autem Chius iuuenem cum Archelao in Samum peregrinatum ueniſſe tradit. Ariſtoteles & †Pythonem profectum ait. Iſthmum quoq; Phauorinus in primo cōmentariorum adijſſe refert. Erat autem conſtantis animi, inuictæq; ſententiæ, & in primis popularis rei ſtudioſus, quod cum ex alijs conſtat, tum ex eo maxime quod iubentibus qui cum Critia erant nobilibus, Leontem Salaminium illuſtrem & opulentum uirum ad ſe deduci perimendum, haud quaquam ceſſit, ſolusq; aduerſus decem potentiſſimos duces ſententias ferre auſus eſt, & cum libere quo uellet abire carcere liceret, noluit, & plorantes ſeuere increpauit, pulcherrimosq; ſermones illos uinctus proſecutus eſt. Frugi itē erat & continēs. Refert Pamphila in ſeptimo cōmentariorum, cum Alcibiades grandē illā aream

Alcibiades.

πυθῶδε, ad πυθῶ Apollinis ciuitatem, quæ eſt in Phocide, cuius incolæ Delphi appellantur.

ad conſtruendam domum largiret, dixiſſe, An uero ſi calciamentis mihi opus eſſet, corium dares, ut calceos mihi ipſe cõficerem? atqui ridiculus eſſem ſi acciperem. Sæpe cũ eoꝝ quæ publice uendebantur multitudinẽ intueretur, ſecum iſta uoluebat, quàm multis ipſe non egeo. Ac ſemper habebat in ore iambos illos, quibus argentũ & purpura, & cætera id genus tragœdijs potius quàm uſui uitæ neceſſaria docentur. Archelaum præterea Macedonem & Scopam Crannonium, Eurylochumq; Lariſſæũ aſpernatus eſt magno animo, cum neq; ab eis miſſas pecunias accepit, neq; ad eos ipſe proficiſci uoluit. Adeo autem parce ac temperate uixit, ut cum Athenas peſtis ſæpenumero uaſtaret, ſolus ipſe nunquã ægrotauerit. Duas illum uxores duxiſſe, priorẽ Xantippem, ex qua Lamproclem genuerat, Alteram Myrtonẽ Ariſtidis illius iuſti filiam, quam & ſine dote acceperit, quæq; ſibi Sophroniſcum, Menexenumq; peperit, Ariſtoteles autor eſt. Alij Myrtonem prius duxiſſe, pleriq; utraſque ſimul habuiſſe tradũt, ex quibus & Satyrus eſt & Hieronymus Rhodius. Nam Athenienſes cũ bellis ac lue ciuibus exhauſtam ciuitatẽ reparare, ſobolemq; propagare uellẽt, decreuiſſe referunt, uti urbanã quidẽ unam

Socratis uxores.

uxorem ciues ducerent, liceret autem & ex altera procreare liberos. Idque tum & Socratem feciſſe. Magna uero animi ſublimitate carpentes ſe atq; obiurgantes contẽnebat. In facilitate uictus maxime gloriabatur, mercedemq́ꝫ à nullo exigebat. Dicebat autem qui ſuauiſſime comederet, eum minime obſonio egere, & qui cum uoluptate biberet, eũ quod præſens non ſit, poculũ non quærere, nec expectare. Eũq́ꝫ dijs maxime propinquũ, qui minimis egeat. Hoc ſi quis uelit, à Comicis doceri poterit. Qui profecto, illum dum uituperare conãtur, laudãt. Ariſtophanes enĩm ſic illũ comœdijs agit:

Socratis frugalitas.

Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ἐπιθυμήσας ἄνθρωπε·
ὡς εὐδαίμων ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι γενήσει
εἰ μνήμων εἶ καὶ φροντιστὴς, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ κάμνεις, μήθ' ἑστὼς, μήτε βαδίζων
μήτε ῥιγῶν ἄχθει λίαν, μήτε γ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς
οἴνου τ' ἀπέχει, καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων. hoc eſt,

O præclaræ ſapientiæ amator homo
Quàm felix Athenis, & inter Græcos eris

Si memor es, & curis plenus, & erumna ineſt
Aio, neq; fatigaris aut ſtãs aut ſedẽs, aut ambulans
Sed ne algẽs quidẽ multũ doles, neq; prandere cupis,
Et uino abſtines, & exercitamentis, & id genus ſto
lidis.

Porro Amipſias palliatũ illum inducens, ſic ait: Socrates paucorum optime uirorum, multorumq; uaniſſime, & ipſe ad nos tandem uenis, patiensq; es? Vnde tibi pallium hybernum. Hoc incõmodum per coriarij contigit malignitatẽ. Hic tametſi eſuriens aſſentari nunquam ſuſtinuit. Cæterum eius rei q̃ ſemper inimicus fuerit, quanquam magno & alto animo fœdam iſtam adulationem cõtempſerit. Ariſtophanes idem teſtatur in hanc ſententiam: Amipſias comicus. Socratis libertas

Βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὠφθαλμὼ
παραβάλλει
κἀνυπόδητος κακὰ πόλλ' ἀνέχει, κἀφ'
ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖ id eſt,

Elatus faſtu uias terit, oculisq; innuit,
Et diſcalciatus mala multa tolerat, & inter nos uul
tu grauitatem præ ſe fert.

Cumq; hoc uitæ inſtituto degeret, interdũ tamen tempori ſeruiens, uenuſtiore habitu amiciebatur, ut in Platonis ſympoſio ad Agathonẽ profectus. Aequa illi & hortãdi & dehortãdi facultas fuit. Deniq; Theætetum Theætetus

cũ de diſciplina diſſereret, ut ait Plato, miri ceſi imınutatũ diuinũq; ferme remiſit. Euty phrona qui patri diem dixerat, quædam de iuſtitia & pietate loquens, ab inſtituto reuo cauit. Lyſidem autẽ hortando maxime moralem fecerat., Erat enim illi ingenium ad eliciendos ex rebus ſermones accommoda tum. Lamproclem filium in matrẽ immitẽ ac ferã, ut ait Xenophon, ſuadẽdo ad reuerẽ tiam reduxit. Glauconem præterea Platonis fratrem ad remp. accedere uolentẽ, propoſito retraxit, quòd is rudis eſſet, ignarusq; re rũ. Itẽ ut refert Xenophõ, Charmidẽ cõtrà, quia eſſet maxime idoneus ad capeſcendam incitauit. Iphicrati quoq; duci animos adiecit, cum oſtendiſſet ei gallos gallinaceos tonſoris Midæ, aduerſus eos qui erant Galliæ, pennis ac roſtro dimicãtes. Ipſum Glau conides ciuitati applicare optabat, nõ ſecus ac faſianum auẽ, aut pauonem. Dicebat aũt facile cuiuis eſſe quæ habet aliquis mira pro loqui, amicos autem quos poſſideat nominare difficillimum, tantam in eis obſeruãdis ineſſe negligẽtiam. Euclidem uero cũ uideret forenſium cauſarũ in primis ſtudioſum. O, inquit, Euclide, ſophiſtis quidem uti poteris, hominibus non poteris. Inutile enim arbitrabatur ac turpe, hiſce dare operam, ſi-

Eutyphrõ

Lamprocles.

Glauco & Charmides Platonis fratres

Euclides.

cut & Plato in Euthydemo teſtatur. Dederat illi Charmides domeſticos pueros, ut ab eis domum deduceretur, ſed noluit ipſe ſuſcipere. Sunt qui dicant illum Alcibiadis eximiam formam aſpernatum. Ocium, ut poſſeſſionum omnium pulcherrimã laudabat, ut in ſympoſio teſtatur Xenophon. Dicebat & unicum eſſe bonum, ſcientiam: malum cõtrà unicum, inſcitiam. Opes ac nobilitates non ſolum nihil in ſe habere honeſtatis, uerum & omne malum ex eis oboriri. Deniq; cum dixiſſet ei quidam, Antiſthenẽ matre eſſe Threicia. Tu'ne inquit, arbitrabaris ex duobus Athenienſibus adeo inſignem uirũ natũ? Phædonẽ quoq; captiuitatis neceſſitate quæſtui turpi expoſitum. Critoni redimendũ præcepit, ſpectatum'q; philoſophũ fecit. Sed & fidibus canere didicit cum uacaret, minime improbum, ſeu pudendum dicẽs, quod quiſq; neſciat diſcere. Sæpius item ſaltabat, eam exercitationem plurimum ad tuendam bonam ualetudinem cõducere exiſtimans, ſicut & Xenophon in ſympoſio teſtatur. Aſſerebat & dæmonium ſibi futura prædicere, ac bene incipere paruum non eſſe, ſed maximum, & ſcire ſe nihil præter hoc ipſum q̃d nihil ſciret. Eos itẽ q̃ præcocia magno emerẽt, deſperare aiebat

Antiſthenes.

ſe ad maturitatis tempus peruenturos. Rogatus aliquando, quæ nam ſit iuuenum uirtus, Nihil nimis inquit. Geometriæ eouſq; dandam operam monebat, quoad quiſque poſſit terrā menſura accipere & dare. Euripide uero de uirtute ita diſſerēte, ut diceret præclarum eſſe temere hanc dimittere, ſurgens egreſſus eſt, ridiculum eſſe dicēs, mancipiū ſi non inueniatur, dignum inquiſitiōe iudicare, uirtutem uero peſſum perire permittere. Interrogatus utrum melius eſſet, uxorem ducere nec ne: utrūuis hor, inquit, egeris, pœnitētia duceris. Mirari ſe dicebat cur hi, qui lapidea ſigna ſculperent, ſumma ope niterētur, ut lapis homini quàm ſimillimus euadat, ſeipſos curare negligerent, ne ſimiles lapidibus & uideantur & ſint. Hortabatur & iuuenes, ut ſe iugiter in ſpeculo intuerent, ut ſiquidem formoſi eſſent, digni ea ſpecie fierent, ſin aūt deformes, eam deformitatē eruditione tegerent. Cum uocaſſet ad cœnam diuites, & Xantippen modici puderet apparatus, bono inquit, eſto animo. Nam ſi quidem modeſti erunt frugiq;, menſam haud quaquā aſpernabunt: ſin aūt intēperantes, nulla nobis de hiſce cura fuerit. Aiebat alios homines uiuere ut ederent, ſe ideo edere, ut uiueret. Ad hæc uulgus igno-

bile & imperitam multitudinē idem fermè facere dicebat, ac ſi quis† ſingulos nummos reprobaret, congeſtum, ex hiſce cumulū ut probabilē ſuſciperet. Cū illi dixiſſet Aeſchines, pauper ſum, & aliud habeo nihil, me ipſum autem tibi do. An uero tu, inquit, nō animaduertis quàm mihi maxima tradas? Indignanti cuidā ꝙ deſpiceretur, cū ſumma rerum triginta tyranni ſibi uendicaſſent, Ergo'ne inquit, pœnitet te? Referenti ꝙ illum Athenienſes mori decreuiſſent, & natura illos inquit. Hoc alij ad Anaxagoram referunt. Dicente ei uxore, iniuſte morieris, an tu inquit, iuſte malles? Cum in ſomnis quendam ſibi iſta dicentem audiſſet:

Ἤματί κεν τριτάτῳ φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο.

hoc eſt,

At te frugiferæ ſiſtet lux tertia Phthiæ.

ait ad Aeſchinem: poſt diem tertium ſe moriturum. Die qua cicutam bibiturus erat, Apollodorus ei pallium precioſum obtulit, ut in illo moreretur, & ille: quid, inquit, num pallium meum uiuenti conuenit, uita functo non conueniet? Nuncianti quendam ſe maledictis inceſſere, Bene, inquit, loqui non didicit. Cum diſruptam pallij ſui partem uertiſſet Antiſthenes, & inſpectandam omnibus dediſſet, aſpicio, inquit, per ſciſſu-

dicens, Pythiæ teſtimonio laudatus eſt, quę Chærephonti id oraculum ædidit, quod in omnium ore eſt, nimirum hoc:

Ἀνδρῶν ἁπάντων σωκράτης σοφώτατος.

hoc eſt,

Mortalium unus Socrates uere ſapit.

Ex quo magna in illum inuidia conflata eſt, prætereaq́; quod eos qui ſeipſos magni facerēt & æſtimarēt, ut ſtolidos & inſenſatos arguiſſet. Eorum ex numero Anitus eſt, ſicut in Memnone Plato ait: Is enim à Socrate rideri ſe non ferens, primum quidem Ariſtophanem aduerſus illum inuexit, atque in eum maledicta prouocauit. Poſt uero Melitum etiam induxit, ut illi crimen impietatis adoleſcentiumq́; corruptiones obijceret. Et Melitus quidem apud iudices illum accuſauit, ſententiam uero Polyeuctus dixit, ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria, orationem Polycratis ſophiſta ſcripſit, ut Hermippus refert, ſiue ut quidā uolunt Anitus. præparauit autem omnia Lycon orator. Porro Antiſthenes in philoſophorum ſucceſſionibus, & in epologia Plato tres illum accuſaſſe tradīt, Anitū, Lyconem ac Melitū. Anitū quidē opificum ciuiliumq́; partes tuentem. Lyconem oratorum. Melitum uero poē-

Anitus

Ariſtophanes.

Melitus.

Socratis accuſatores.

tarum ꝙ eos omnes carperet Socrates. Phauorinus in primo cõmentarioꝝ ueram non eſſe Polycratis in Socratem orationem tradit, ꝙ in ea facta ſit mentio muroꝝ à Conone inſtauratorum. Id uero factum conſtat ſexto anno poſt mortẽ Socratis, atq; ita ſe habet. Enimuero cauſæ ipſius coniuratio hoc modo geſta eſt. Seruatur enim hactenus, inquit Phauorinus in Metroo: Accuſauit Melitus Meliti filius Pitheẽſis Socratẽ Sophroniſci filium Alopecenſem de hiſce criminibus. Iura uiolat Socrates, quos ex maiorum inſtituto ſuſcepit ciuitas, deos eſſe negans, alia uero noua dæmonia inducens. Contra ius & fas iuuenes corrũpit. Pœna illi mors. Philoſophus uero cum illi Lyſias quã pro

Lyſiæ oratio.

eo ſcripſerat, apologiam recitaſſet. Bona, inquit, & præclara eſt oratio Lyſia, mihi tamen minus congruit. Erat enim illa iudiciali inſtituto uicinior, quàm ut philoſopho conuenire uideretur. Percontanti Lyſię, cur ſi bona eſſet non ſibi cõgrueret oratio. Nõne inquit, & indumenta & calciamenta ſpecioſa eſſe poſſent, neq; tamen mihi conuenire? Cum uero iudicium ageretur, aſcendiſſe Platonem in ſuggeſtum refert Iuſtus Tyberienſis in ſtemmate, ac dixiſſe: Minimus natu cum ſim, uiri Athenienſes his omnibus

qui tribunal aſcenderunt, interpellatumq́ꝫ à iudicibus reclamãtibus, deſcẽde. Damnatus igitur eſt iudicum ducẽtis octoginta & una ſententijs, ſupra eas quibus abſoluebatur. Tractantibusq́ꝫ inter ſe iudicibus, quid illum potius conueniret pati, an pendere uiginti & quinq; dragmas, ſoluturum ſe dixit. Quanquam Eubulides centum eſſe pollicitum dixerit. Verum tumultuantibus iudicibus, Eorum inquit gratia, quæ à me geſta ſunt, cenſeo me in Prytaneo publice ali debere. Tum illi adiectis alijs 80. ſentẽtijs mox illum damnant, & continuo cõiectus in uincula, poſt paucos dies cicutam bibit, multa prius de immortalitate animorum, ac præclara diſſerens, quæ in Phædone Plato digeſſit. Pæana quoqꝫ illum ſcripſiſſe pleriq; autumant, cuius eſt initium, Delie Apollo ſalue, & Diana pueri glorioſi. Porrò Dionyſodorus pæana illius non eſſe memorat. fecit & Aeſopiam fabulam non multum compoſite, cuius initium eſt Socratis damnatio

Αἴσωπός ποτ᾽ ἔλεξε κορίνθιον ἄστυ νέμουσι
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοσοφίκῳ σοφίῃ. hoc eſt,

Ciuibus Aeſopus dixit quis culta Corinthus
Ne uirtutem in ius iudice plebe uocent.

Atqꝫ in hunc modum Socrates exceſſit è uita. Athenienſibus eius facti tantum pœni-

tentiæ inceſſit, mox, ut palæſtras & gymna-
ſia clauderent, & alios quidem exilio, Meli-
tum uero morte damnarent. Socratem ærea
imagine publice honorauere, quam à Lyſip
πομπίῳ po perfectã in urbis † celeberrimo loco ſta-
tuerunt. Anitum ipſa die dum peregre eſſet,
Heracleotæ exterminarunt. Huiuſmodi de-
ſignarunt Athenienſes non modo in Socra
te, uerum & in alijs uiris illuſtribus per mul
Homerus. tis. Namq;, ut ait Heraclides, Homerum ue-
Tyrteus. Aſtydamas luti inſaniẽtem dragmis quinquaginta mul-
ctarunt. Tyrtæumq; mentis impotem dixe
runt, & Aſtidamãtem primum ex ludo Ae
ſchyli ſapientiſſimum ærea imagine hono-
rauerunt. Eis Euripides quoq; id exprobrat
in Palamede, doctam philomelam innocu-
amq; muſam inſectatos clamans. Quanquã
Philochorus Euripidem ante Socratẽ obijſ
ſe tradat. Naſcitur Socrates, ut ait Apollo-
dorus in chronicis, ſub Apſephione, ſeptua
geſimæ & ſeptimæ olympiadis anno quar-
θαργηλιῶν to, Thargelionis menſis ſextæ, quo die lu-
mẽſis dict⁹ ſtrant Athenienſes ciuitatem, Dianamq; na
ab eo ꝙ ter tam Delij tradunt. Moritur primo anno no
rã calfaciat nageſimæ quintæ olympiadis, ſeptuageſi-
Græcis au mo ætatis anno. Eadem ferme Demetrius
ſpicatiſſi Phalereus ait. Sunt qui ſexagenariũ obijſſe
mus referãt. Vterq; uero Socrates & Euripides

Anaxagoræ auditores fuere. Porro Euripides primo anno ſeptuageſimæ olympiadis ſub Calliade ortus eſt. Videtur autem mihi Socrates & de naturalibus diſſeruiſſe, quandoquidem & de prouidentia plerunq; diſputat, ut Xenophon ait, tametſi de rebus quæ ad bonos mores faciunt, tantum uerba eum feciſſe aſſeueret. Sed & Plato in apologia mentionem Anaxagoræ faciens, aliorumq; phyſicorum, quæ Socrates negat, de his dicere ipſe comprobatur, & quidem cum ſua omnia Socrati ſemper attribuat. Refert Ariſtoteles magnum quendam ex Syria profectum Athenas, Socratem pluribus in rebus reprehendiſſe, uiolentamq; illi mortem futuram prædixiſſe. Eſt noſtrum in illum adſcriptum epigramma.

Πῖνε νῦν ἐν Διὸς ὤν, ὦ σώκρατες. ἦ σε γὰρ ὄντως
καὶ σοφὸν εἶπε θεός, καὶ θεὸς ἡ σοφίη.
Πρὸς γὰρ ἀθηναίων κώνειον ἁπλῶς μὲν ἐδέξω
Αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτο τεῷ ςόματι. hoc eſt,

Nunc bibe apud ſuperos bone Socrates. ipſe enim Apollo
Te ſapere haud leuiter dixit, & is ſapiens.
Ciuibus ingratis tibi erat porrecta cicuta
Aſt ijdem hauſerunt protinus ore tuo.

Qui inter ſe fuerint æmuli

Fuit ei, ut refert Ariſtoteles tertio de poëtica, cum Antiolocho Lemnio, & Antiphõte prodigiorum interprete cõtẽtio, quemadmodum & Pythagoræ cũ Cydone & Onata, uiuentiq; Homero cum Sagari, uita functo cum Xenophane Colophonio. Heſiodo item cũ Cercope, quo defuncto cum Xenophane, cuius iam ſupra meminimus. Pindaro cum Amphimene Coo. Thaleti cum Pherecyde, Biantiq; cum Salaro Prienæo. Pittaco cum Antimenide, & Alcæo. Anaxagoræ cum Soſibio, Simonidæq; cum Timocreonte. Verum ex his qui ſucceſſere Socrati, appellãtur Socratici, nobiliſſimi ſunt, Plato, Xenophon, & Antiſthenes. Ex his uero qui decem dicuntur, clariſſimi fuerunt quatuor, Aeſchines, Phædon, Euclides, & Ariſtippus. Primo igitur dicendum de Xenophonte, deinceps de Antiſthene inter Cynicos, tum de Socraticis, atq; ita demũ de Platone, qui & decem ſectarum princeps eſt, primamq; Academiam ipſe conſtituit. Hic ergo ſucceſſionis eſto modus. Fuit & alius Socrates hiſtoricus qui Argos diligenter deſcripſit. alius itẽ peripateticus Bithynus. atq; alius poëta epigrãmatum, & alius Cous qui deorum precationes inuocationesq; conſcripſit.

Socratici nobiliſſimi

Xenophon.

XEnophon Grylli filius Athenienſis, pago Archieus fuit, uerecundus admodum, & ultra quàm dici poſſit ſpecioſus. Aiunt eum cũ Socratem in angiporto quadam habuiſſet obuium, porrecto baculo trãſire prohibitum. percontanti uero ubi nam uenirent quæ humanis uſibus ſunt neceſſaria, cum ille reſpondiſſet, rurſus, ubi nam boni ac probi homines fierent, hærente illo, dixiſſe Socratem, ſequere igitur & diſce. ex eo tempore Socratis auditor factus. Primus omnium quæ dicebantur notis excepta in publicum ædidit, † commẽtaria inſcribens, primusq́; philoſophorum ſcripſit hiſtoriã. Hunc adamaſſe Cliniã Ariſtippus in quarto de antiquis delitijs meminit, atq; ad eum hæc dixiſſe, At nunc ego Cliniam libentius intueor, quàm cætera omnia quæ ſunt inter homines ſpecioſa, cæcusq́; mallem ad cætera fieri dum unici Cliniæ cõſpectu fruerer. Angor noctu & in ſomnis ꝙ illum non uideo, dici ac ſoli gratias ago, ꝙ Cliniæ mihi faciem reuelant. In Cyri amicitiam hoc modo uenit. Erat illi familiaris quidam Proxenus nomine, Bœotius genere, diſcipulus Gorgiæ Leontini Cyro notus & charus. Is apud Cyrum Sardis morabatur. Scripſit au

ἀπομνημονεύματα, quæ & hodie extant ad tres libros

Proxenus

tem Xenophonti epiſtolam Athenas, accerſens illum, & Cyro, amicum fieri ſuadens. Hanc ille Socrati oſtēdit, conſiliũq; petebat. Eum ille Delphos miſit, in ea re dei conſilio uſurum. Paruit Xenophon, profectusq; ad deum, rogat num proficiſci ad Cyrum debeat, necne. Sed quãquam ea in re Socrates illũ & ſi modice ſimulabat, proficiſci tamen monuit. Vbi autem ad Cyrum uenerat, ita ſe illi inſinuauit, ut non minus illi amicus charusq; fuerit, quàm Proxenus. Omnia igitur quæ in aſcenſu Cyri, ac deſcenſu contigere, nobis ipſe diligentiſſime tradidit. Inimicitias autem aduerſus Menonem Pharſalium grauiſſimas exercuit, qui fuerat aſcenſus tēpore peregrini militis ductor, cui inter cætera maledicta & illud obiecit, maioribus illo ſe uſum amaſijs. Apollonidi item cuidam exprobrauit, ꝙ perforatis eſſet auribus. Poſt aſcenſum uero & Ponticas clades fœderaq; à Scutho Odryſorum rege uiolata, ſe in Aſiam contulit ad Ageſilaum Lacedæmoniorum regem, Cyriq; milites illi ſub mercede præſtitit, ac ſe illi totum deuouit, amiciſſimusq; fuit. Quo tempore ꝙ Laconicas partes tueri uideretur, exilio damnatus ab Atheniēſibus eſt. profectus deinde Epheſum, dimidium auri quod ſecum tulerat, Me

Menon Pharſalius

Ageſilaus

gabyzo Dianæ ſacerdoti ſeruãdum tradit, quoad reuerteretur. Sin ſecus ſtatuam ex eo confectam deæ cõſecrare iubet. Ex dimidio reliquo donaria in Delphos miſit. Inde cũ Ageſilao in Græciam ab bellũ contra Thebanos profectus eſt, Lacedæmonĳs cõmeatum illi ſuppeditantibus. Hinc iam omiſſo Ageſilao in agrum Heleæ, Cilluntem uenit ab urbe haud procul diſtantem. Sequebatur autem illũ & muliercula Phileſia nomine, ut refert Demetrius† Magneſius, & duo † liberi, Gryllus ac Diodorus, ut ait Dinarchus in libro de repudio aduerſus Xenophontẽ, qui etiam †† gemini uocati ſunt. Adueniente uero Megabyzo ſub occaſione publicæ feſtiuitatis receptis pecunĳs prædium emit, & deæ conſecrauit, quod amnis interfluit Selinus, eiuſdem nominis cum Epheſino. Hinc uero uenationibus uacabat, amicis conuiuia faciens, hiſtoriasq́ꝫ conſcribens. Refert Dinarchus Lacedæmonios illi domum agrumq́ꝫ dediſſe. Philopidam præterea Spartiatam aiunt ad eum illuc dono miſiſſe mancipia ex Dardania captiua abducta, ipſumq́ꝫ arbitrio ſuo illa diſpoſuiſſe, quo tempore Helienſes in Scillunta cum exercitu profectos Lacedæmonĳs † remorantibus agrum cepiſſe, Tum uero Xenophontis

Megabyzus

μάγνης

υἱεῖς

Διόσκουροι

Selinus fluuius

Δυνόντων

filij cum paucis ſeruis clam ſe ſubducentes in Lepreum conceſſere. Xenophon quoq; ipſe in Helim primo, poſtea in Lepreum ad filios uenit, atq; inde cum illis Corinthum profectus, ſaluus euaſit, ubi etiam poſtea habitauit. Interea cum decreuiſſent Athenienſes afflictis Lacedæmoniorum rebus opitulari, filios Athenas militatũ Lacedæmonijs mittit. apud Spartanos quippe inſtituti fuerant, ut refert Diocles in uitis philoſophorum. Ex ea pugna Diodorus nullo præclaro facinore illuſtris ſeruatus eſt, eiq; filius ex fratris nomine fuit. Porrò Gryllus inter equites fortiſſime dimicans. Erat autem ea pugna circa Mantineam honeſta morte defungitur, magiſtro equitũ Cephiſodoro, & imperatore exercitus Ageſilao, ut ait Ephorus in quinto & uiceſimo hiſtoriarum libro. In ea pugna & ipſe Epaminundas Thebanorum dux cecidit. Fertur Xenophon tunc coronatus ſacrificaſſe, & cum filium corruiſſe didiciſſet: coronam depoſuiſſe. ubi uero acriter pugnantem oppetiſſe comperit, eam rurſus capiti impoſuiſſe. Sunt qui illum ne lachrymatũ quidem dicãt, ſolumq; dixiſſe: Sciebam me genuiſſe mortalem. Refert Ariſtoteles Grylli laudes & epitaphia tũc innumeros ſcripſiſſe, partim ut eius uirtus cele-

Diodorus Xenophontis filius

Hadẽ ferè Valerius Max. in fine libri ſexti

bris fieret, partim item ut patri gratificaren tur. Socratem item Grylli laudes conſcripſiſſe, Hermippus teſtis eſt in libro, de uita Theophraſti. Timon eum, ut ſolet, inſectatur. Hæc uita Xenophontis fuit. Floruit maxime quarto anno nonageſimæ & quartæ olympiadis, aſcenditq́ꝫ cum Cyro ſub principe Xenęneto, anno uno ante Socratis mortem. Obijt autem, ut ait Steſiclides Athenienſis in deſcriptione principum & olympionicum, anno primo cẽteſimæ quintæ olympiadis, ſub principe Callidemede, ſub quo & Philippus Amyntæ filius Macedenoibus imperabat. Obijt Corinthi, ut ait Demetrius† Magneſius, ad maturã iam prouectus ſenectutem, uir profecto cum in cæteris præſtans ac bonus, tum equorum uenationisq́ꝫ, ac diſciplinæ militaris in primis ſtudioſus, ut ex libris eius intelligi poteſt. Religioſus pręterea & ſacrificijs intentus, qui res ſacras non mediocriter teneret, & Socratem ad unguem imitatus. Scripſit autem quadraginta libros alijs aliter eos diuidẽtibus. Aſcẽſum Cyri, cuius per ſingulos libros, non autem totius operis procœmiũ fecit. Cyri† inſtitutionem. Græcorum res geſtas, & commentaria, ſympoſiumq́ꝫ, & œconomicum. De re equeſtri, & de uenatione, ἱππαρχικὸν præte-

μάγνης. ‧)

Xenophõtis libri.

παιδείαν

h

rea, & Socratis apologiam, & de ſeminibus. Hieronem ſiue tyrannicum, Ageſilaum, & Athenienſiũ ac Lacedæmoniorum remp. quã non eſſe Xenophontis Demetrius Magneſius teſtatur. Fertur & Thucydidis libros eatenus latentes cum ſubducere poſſet, ipſe primus in eius uiri gloriã in lucem dediſſe. Appellabatur autem muſa Attica præ dulcedine eloquentiæ, & incredibili facilitate. Vnde illi cum Platone non omnino conueniebat, ut ſuo loco cum ad Platonem ueneri- mus, dicemus. Sunt autem & in hũc noſtra epigrammata ſic ſe habentia.

Xenophõ Muſa Attica

οὐ μόνος ἐς πέρσας ἀνέβη ξενοφῶν διὰ κῦρον
ἀλλ' ἄνοδον ζήτων ἐς διὸς, ἥτι ἄγοι.
παιδείης γὰρ ἑῆς ἑλληνικὰ πράγματα δείξας
ὡς καλὸν ἡ σοφίη μνήσατο σωκράτεος.

hoc eſt,

Non tantũ ad Perſas Cyrus Xenophõta uocauit
Quàm uirtus, qua itur limina ad alta Iouis.
Ipſe ſuum oſtendit, Græcorum geſta recenſens
Nobile & egregij Socratis, ingenium.

Item aliud de eius morte.

εἰ καὶ σὲ ξενοφῶν κραναοῦ κέκροπός τε πολῖται,
φεύγειν κατέγνων τοῦ φίλου χάριν κύρου,

ἀλλὰ κόρινθος ἐδέκτο φιλόξενος, ἧ σὺ φιλ-
λκδῶν
οὕτως ἀρέσκῃ, κεῖθι καὶ μίμνειν ἔγνως. hoc ē,
Sis quanquã ingratis Xenophon eiectus Athenis
In te ob fauorem Cyri amici regium,
Te tamen excepit fugitiuum grata Corinthus
In qua hoſpes urbe noſti lætus uiuere.

Inueni alibi claruiſſe illũ circa octogeſimã & nonam olympiadem unà cũ Socratis cæteris. Iſtrus autem aſſerit illũ ex decreto Eubuli exulaſſe, eiuſdemq́; poſtea ſententia rediſſe. Septem uero fuere Xenophontes. primus hic ipſe. ſecundus Athenienſis Pythoſtrati illius frater, qui † Theſeidos poëma compoſuit, qui inter cætera, Epaminundæ quoq; uitam cõſcripſit, ac Pelopidæ. tertius Cous medicus. quartus qui Hannibalis hiſtoriam ſcripſit. quintus qui prodigia fabuloſa commentus eſt. ſextus Parius ſculptor egregius. ſeptimus antiquæ comœdiæ poëta.

Xenophõtes ſeptem

θησηΐδα

Aeſchines.

Aeſchines Charini † lucanicas uẽdentis, ſiue ut uolũt Lyſaniæ filius Athenienſis à puero miræ indolis, laborumq́; patientiſſimus fuit. Quocirca & à Socrate nũq̃ diſceſſit, atq; ideo Socrates de illo dicere ſo

† ἀλλαντοποιοῦ interpres legiſſe videtur ἀλλαντοπώλου

lebat, Solus nos colere nouit Aeſchines. Hunc Idomeneus tradit, in carcere fugã Socrati ſuadere tentaſſe, non Critonem, uerũ Platonem, cũ magis faueret Ariſtippo Critoni uerba illa accõmodaſſe. Vocatur in ius Aeſchines, & inprimis à Menedemo Eretrienſe, ꝙ Socratis nomine dialogos complures inuexerit, quos à Xantippe ſe accepiſſe memorabat. ex quibus illi ſunt, qui uocãtur ἀκέφαλοι, nimium remiſſi. nec Socraticã cõſtantiã aut copiam præferentes. eos tamen Aeſchinis non eſſe Piſiſtratus Epheſius aſſerit, ſed bonã partem ſeptẽ illis aſcribi, Perſeus refert Paſipõtis Eretrici eſſe, atq; ab eo Aeſchines inſertos libris. Antiſthenes quoque paruũ Cyrũ, & minorẽ Herculẽ, & Alcibiadem, cæterorũq; libros ab eo fuiſſe conſcriptos. Suntaũt Aeſchinis dialogi qui Socraticũ exprimũt morem ſeptẽ iſti. Primus Milciades. Ion quodammodo imbecillior eſt, deinde Callias, tũ Axiochus, Aſpaſia, Alcibiades, Telauges, & Rhinon. Aiunt ipſum inopia adactum, ueniſſe in Siciliã ad Dionyſium, atq; à Platone deſpectũ, ab Ariſtippo fuiſſe illi commẽdatum, ibiq; prolatis dialogis quibuſdã accepiſſe munera, demũ Athenas reuerſum, ibiq; minime docere philoſophiam ſuã auſum, ꝙ illic Platonis & Ariſtip

Aeſcinis dialogi

pi eſſet clariſſimũ nomẽ. auditores ſibi mercede quæſiuiſſe, deinde in defenſionem innocentium ſe ad ſcribendas orationes iudiciales conuertiſſe. atq; ideo Timonem de illo dixiſſe ferunt, quod in perſuadendo potens fuerit. Aiunt illi dixiſſe Socratem cum premeretur inopia, ut à ſeipſo uſuras exigeret ſibi ſubducendo cibaria. Huius dialogos Ariſtippus etiam ſuſpectos habuit. Nam dum eos Megaris legeret, ſubſannatum ferunt, ac dixiſſe, Vnde tibi iſta furcifer? Refert Polycritus Mendeſius in primo, de Dionyſio, uixiſſe illum cum tyranno quoad tyrannide exciderit, & uſq; ad Dionis in Syracuſas reditum, cum illo aſſerens & Carcinũ comicum fuiſſe. Fertur & eius ad Dionyſiũ epiſtola. Erat autem in arte oratoria maxime exercitatus, ut ex ea oratione quam pro defenſione patris Phæacis magiſtri militũ ſcripſit, & ex eo quod Gorgiam Leontinum imitatus eſt maxime conſtat. Scripſit autem & Lyſias orationem contra illum quã inſcripſit, de calumnia, ex quibus profecto liquet oratorem præcipuum fuiſſe. Erat ei & familiaris quidã Ariſtoteles nomine cognomento Mythus. Panætius omnium Socraticorum ueros eſſe dialogos cenſet, Platonis, Xenophontis, Antiſthenis, Aeſchi-

Aechines orator eximius

nis. de Phædonis tantum & Euclidis ambigit, cæteros damnat. Octo autem fuerunt hoc nomine. Primus hic de quo loquimur. Secundus qui artem oratoriam cōſcripſit. Tertius orator Demoſthenis æmulus. Quartus Arcadia profectus, Socratisq́ diſcipulus. Quintus Mitylenæus, quem & † flagellum oratorū uocabant. Sextus Neapolitanus Academicus philoſophus, Melātij Rhodij diſcipulus, idemq́ in delitijs habitus. Septimus Mileſius ciuilis ſcriptor. Octauus ſtatuarius.

ἐντορομάστιχα

Ariſtippus.

Ariſtippus genere Cyrenaicus fuit. profectum uero Athenas Socratis fama percitū Aeſchines tradidit. Is, ut ait Phanias peripateticus Ereſius, primus Socraticorum mercedem exegit, & quæſtu philoſophatus eſt, præceptoriq; pecunias mittebat. Cui cum aliquando uiginti mnas miſiſſet, ille eas continuo remiſit, aſſerēs deum Socratis id ſibi non permittere. Diſplicebat id nimirum Socrati, Xenophon quoq; aduerſus eum infeſto fuit animo. Quocirca & librū contra uoluptatem, in Ariſtippum ſcripſit aſſertorem uoluptatis, eamq́ Socrati diſputationem aſſignauit. Theodorus quoq; in li

Xenophōtis liber ad uerſus uoluptatem

bro de ſectis, illum conuicijs agit, & Plato in libro de anima, ſicut in alijs memorauimus. Erat autem ei ingenium facile ut ſe accommodaret loco, tempori, perſonæ. Nouerat omnem conuenientiæ ſimulare rationem. Quamobrem & Dionyſio plus cæteris probabatur, quia ad omne quod emergeret bene affectus inſtructusq́; uideretur. Nam ut libẽter percipiebat præſentium uoluptatem, ita ut abſentibus frueretur, non laborabat. Vnde & Diogenes ipſum regium appellabat canem, eumq́; Timon ut nimis delicatum acriter mordet, cum ait. Ariſtippus canis regius

οἷά τ' ἀριστίππου τρυφερὴ φύσις ἀμφαφόωντος ψεύδη. hoc eſt,

Qualis Ariſtippi mollis natura ſophiſtæ
Quæ potuit tactu à falſo diſcernere uerum.

Aiunt illũ aliquando iuſſiſſe perdicem quinquaginta dragmis emi. Tantum luxuriæ grauiter ferenti cuidam reſpondiſſe, Tu iſtã obolo non emeres? & cum annuiſſet ille, mihi uero inquit quinquaginta dragmæ tantum ualent. Tres formoſas meretrices ei in conſpectum dari aliquando Dionyſius iuſſit, eumq́; quam ex illis uellet eligere. Tum ille tres ſimul abduxit, dicens, neq; Paridi tutum fuiſſe quod unam prætulerit cæteris Eas igitur ad ueſtibulũ uſq; deduxit, ac dimi

ſit.adeo erat &in eligendo,& in contemnen
do facilis.Ideoq; Stratonem,ſiue,ut alij uo-
lunt,Platonem,ad eum dixiſſe tradunt. Ti-
bi ſoli & chlamydem & † pannum ferre da
tũ eſt. Conſputus à Dionyſio æquo animo
tulit. Eam iniuriam cum quidam ægre fer-
ret, piſcatores inquit ut gobium uenentur,
mari patiuntur ſe aſpergi, & ego ut balenã
accipiam non patiar excreatione aſpergi?
Prætereuntem quandoq; Diogenes olera
abluens obiurgauit & dixit, Iſta tu ſi parare
tibi didiciſſes, tyrannorum aulas non ambi
res. Tu uero ait ille, ſiquidem conuerſari cũ
hominibus ſcires, olera profecto non lauiſ-
ſes. Interrogatus quid nam ſibi ex philoſo-
phiæ ſtudijs quæſiſſet, poſſe, inquit, omni-
bus fidẽter loqui. Cum probro ſibi daretur
quòd precioſe & exquiſitiſſime uiueret, ſi ui
tuperandum ait, hoc eſſet, in celebritatibus
deorum profecto non fieret. Rogatus ali
quando quid habent eximium philoſophi,
ſi omnes inquit leges intereant, æquabiliter
uiuemus. Percontanti Dionyſio cuius rei
gratia philoſophi diuitum limina terũt, phi
loſophoꝝ uero diuites non ita, ꝙ illi, inquit,
ſciunt quibus indigent, at hi neſciunt. Cum
illi uitio uertiſſet Plato, ꝙ tam laute uiueret,
num, inquit, tibi uidetur bonus uir eſſe Dio

ῥάκος

Quid eximiũ habeat philoſophus

nyſius? illo annuente, Atqui ille ait, multo me lautius uiuit. unde nihil prohibet quempiam laute & bene uiuere. Interrogatus quo differant docti ab indoctis, quo, inquit, domiti equi ab indomitis. Ingreſſus aliquando meretricis cubiculum, cũ erubeſceret quidam ex his qui cum eo erant adoleſcẽtibus, non inquit, ingredi turpe eſt, ſed egredi nõ poſſe turpe eſt. Cum à quodam ſibi propoſitum eſſet ænigma, & ut ſolueret importune ab eo ipſo qui propoſuerat urgeretur, quid inquit, o ſtolide uis ut ſoluam, quod etiam ligatum nobis exhibet negocium? Melius eſſe dicebat in † mendicum euadere quàm indoctum. Illic enim pecuniis, hic humanitate indigetur. Cum aliquando conuicijs ageretur, abibat, inſectatore uero proſequente ac dicente, cur fugis? quoniam, inquit, maledicendi tu poteſtatem habes, audiendi ego non item. Indignanti cuidam ac dicenti, philoſophos cerneret ſemper obſidere diuitũ fores, & medici inquit languentiũ ianuas frequentant, nõ tamen ideo quiſpiã ægrotare mallet ꝗ mederi. Corinthum nauigabat aliquãdo, & cũ tẽpeſtate iactaretur, turbari cœperat. in ea perturbatione cuidam inſultanti ac dicenti, Nos imperiti nõ metuimus, uos philoſophi cur trepidatis?

† ἐπαίτην, ἢ ἀπαίδευτον. Græce iucũdius quaſi dicas rogatorẽ ꝗ arrogantẽ.

Nõ, inqt, de eadẽ anima utriſq; noſtrũ cura & metus incũbit. Glorianti cuidã, quodmulta didiciſſet, ait, ſicuti non hi plurima comedunt & exercentur, melius ualent, quàm qui ſumunt neceſſaria, ita non qui plurima, ſed qui utilia legerunt ſtudioſi habẽdi ſunt, & eruditi. Oratori qui cauſam pro ſe dixerat & uicerat, ſciſcitanti, quid tibi profuit Socrates? hoc inquit, ut oratio quam pro me habuiſti uera ſit. Aretam filiam præclaris monitis inſtituebat, exercens eam ut id quod nimium eſſet, contemneret. Rogatus à quodam, in quo melior euaſurus eſſet filius, ſi erudiretur, & ſi nulla, inquit alia in re, certe uel in theatro non ſedebit lapis ſuper lapidem. Cum ſibi quidam cõmendaſſet filium, quingentas poſtulauit dragmas, cui ille cum diceret, tanti emere mancipiũ poſſum. Eme, inquit, & habebis duo. Pecuniam ſe ab amicis accipere dicebat, non ut ipſe uteret, ſed ut ſcirẽt illi quas ad res pecunijs uti cõueniat. Probro illi ſemel obijcientibus, ꝗ in cauſa propria cõduxerit rhetorem. Atqui inquit, & cocum dum cœnam facio conduco. Cogente aliquando Dionyſio, ut aliqd ex philoſophia loqueret, Ridiculũ ait eſt, ſiquidẽ me ut loquar interrogas, & quãdo loqui oporteat ipſe me doces. Ad hæc

Areta Ariſtippi filia

uero indignatus Dionyſius extremũ omnium iuſſit accumbere. Sed ille, illuſtrẽ inquit hunc locum fieri uoluiſti. Gloriabatur quidam ac ſibi applaudebat de natandi peritia, ad quẽ ille: Non erubeſcis, inquit, in his, quę delphinis propria ſunt gloriari? Interrogatus quid differat ſapiens ab inſipiente, Mitte, ait, ambos nudos ad ignotos & diſces. Exultanti cuidam ꝙ multum bibens non inebriaretur, hoc inquit, etiam mulus facit. Ad eum qui illi quod meretrici cohabitaret, exprobrabat. Dic age, inquit, num quid differat eam domum accipere quam multi aliqñ inhabitauerint, aut quam nemo? Negante illo, quid, inquit, Num differre putas ea naui ferri in qua innumeri ſæpe nauigauerint, an in qua nullus? Minime inquit ille. Num ergo, inqt, differt. uti mulieri cõgrediare, ei quæ neq; multis fuerit expoſita, an ei quæ nullis? Culpatus, cur ex Socratis diſciplina ueniẽs pecuniã acciperet, & merito inqt. Nã Socrates cum ſibi pleriq; mitterent triticũ & uinum, paucis in ſuos uſus reſeruatis, remittebat reliqua. Habuit enim ille †penuarios Atheniẽſiũ principes, ego aũt Euthychidẽ emptitiũ ſeruũ. Vtebatur & Laide meretrice, ut refert Sotion in. 2. ſucceſſionũ libro.

† ταμίας diſpenſatores. Erant ταμίαι magiſtratus apud Athenienſes quod fere Romanis quæſtores ærarij.

Qua ex re cum ſugillaretur à plurimis, habere ſe Laidem reſpondit, non à Laide ſe haberi. Nam continere ſe à uoluptatibus, neque eis manus dare præclarum eſſe, non earum ſibi uſum interdicere. Exprobrantem ſibi lautiores & delicatiores cibos, hac ratione cōpeſcuit. Tu inquit, iſta tribus obolis non emeres? Fatente illo, non tam igitur, inquit, ego uoluptati ſtudeo, quàm tu auaritiæ. Oſtendebat ei Simus Dionyſij quæſtor magnifice inſtructas ædes, & pauimenta precioſa. Erat autem Phryx, tum ille ſputa quàm maxime potuit ei in faciem coniecit. Indignante illo, non habui, inquit, opportuniorē locum. Charondæ, ſiue ut quidā uolūt Phædoni interroganti, quis nam eſſet unguentis delibutus, ego, inquit, infelix, & me infelicior Perſarum rex. Cæterum uide, ne ut cæteræ animantes propterea nihil ſui amittunt, ſic ne homo quidem. Mali uero male pereāt cynædi, qui unguēta precioſa nobis exprobāt. Interrogatus quomodo Socrates obijſſet diem, utinam inquit ſic ego. Intrauit ad illum aliquando ſophiſta Polyxenus intuitusq́; mulieres compoſitas, & magnifice inſtructum conuiuium, accuſare luxum eiuſmodi cœpit. Continuit ſe ille modice ac demū. Potes'ne inquit hodie nobiſcum eſſe? Et

cum ille annuiſſet, cur ergo inqt, quereris? Videris enim non delicatiorem menſam accuſare, ſed ſumptum. Geſtabat eius famulus in itinere pecuniam, & cum premeretur onere, effunde ait, quod nimis eſt, & fer ea quæ potes, teſtatur id Bion. Cum aliquando nauigaret, didiciſſetq; nauem eſſe piraticã, acceptum aurum numerabat, deinde uelut imprudẽti & inuito lapſum è manibus, iactauit in mare, ingemuitq; grauiter. Sunt qui illum & hæc dixiſſe memorent, melius eſt, ut hęc ab Ariſtippo, q̃ Ariſtippus propter iſta pereat. Interrogãti Dionyſio ad quid ueniſſet, ut inqt, quæ habeo impartiar, quæ nõ habeo accipiam. Alij ſic eũ reſpõdiſſe referũt, quando ſapiẽtia egebam adij Socratem, nũc pecuniarum egens ad te ueni. Arguebat maxime homines, quod in auctionibus quidem uaſa inſpicerẽt, uitam uero non inſpicerẽt. Hoc alij Diogenis fuiſſe uolunt. Iuſſerat aliquando Dionyſius in cõuiuio, ut ſinguli in ueſte purpurea ſaltarent, id Plato renuit, dicens:

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολὴν
Ἄῤῥην πεφυκὼς, καὶ γένους ἐξ ἄῤῥενος

Senarij ex Euripidis tragœdia quapiam.

hoc eſt,

Effœminata ueſte non poſſum tegi
Cum ſim uir, & uirili natus ſtemmate,

Sumptam uero Ariſtippus ſe induit, & cum

ſaltare inciperet, proprie promptéq; dixit:

καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
ὁ νοῦς ὁ σώφρων οὐ διαφθαρήσεται.
hoc eſt,
Neq; in ſacris Liberi
Patris, pudica mens unquam corrumpitur.

Orabat aliquando pro amico Dionyſium, & cum repelleretur, ad pedes eius corruit. Id factum cum argueret quiſpiam, nō ego inqt, in culpa ſum, ſed Dionyſius, q aures habet in pedibus. Morabatur in Aſia, & cū ab Atapherne ſatrapa fuiſſet comprehenſus, interrogatus à quodam, an ibi confideret, qua ſi uero inquit, o ſtulte magis unq̃ fidens fuerim q̃ modo ſum, allocuturus Artaphernē? Eos qui liberalibus imbuti diſciplinis philoſophiam neglexiſſent, Penelopes aiebat procis eſſe ſimillimos. Illos enim & Melantho & Polydoram ancillas cunctaq; potius habere quàm dominæ ipſius nuptias ſperare potuiſſe. Simile quiddā & Ariſto dixiſſe fertur. Vlyſſem quippe cū deſcēdiſſet ad inferos, mortuos fere uidiſſe oēs, allocutūq; eſſe, reginam uero ipſam ne uidere quidem potuiſſe. Ariſtippus uero rogatus quæ nam iuuenes oporteat diſcere, ea inquit, quæ uiris uſui futura ſunt. Exprobranti cuidam quod à Socrate ad Dionyſium ſe cōtuliſſet, atqui

Penelopes ancillæ.

inquit, ad Socratem diſciplinæ indigēs profectus ſum, ad Dionyſium autem pecuniæ egenus ueni. Multas iam pecunias conſecuto cum diceret Socrates, unde tibi tam mul ta? Ille inquit, unde & tibi pauca? Dicente ſcorto, ex te gero uterum. Non inquit, hoc magis noſti, quàm ſi per ſpinas denſiſſimas ambulans dicere poſſes, iſta me pupugit. Cauſante quodam ꝙ filium quaſi non ex ſe natum proijceret, An uero inquit, ignoramus & pituitā & pediculos ex nobis gigni, quæ tamen uelut inutilia quàm longiſſime proijcimus? Cum à Dionyſio pecuniā ipſe, Plato librum accepiſſet, inſimulante ſe quodam, ego, inquit, pecunijs indigeo, Plato libris. Percontanti cuius rei gratia ſe Dionyſius argueret, eius ait cuius arguunt cæteri. Poſtulabat pecuniam à Dionyſio, & ille, dixiſti, inquit, non egere ſapientem. Da, inqt ille, & poſtea de his quæramus, & cum dediſſet, uides'ne ait, me nō indigere? Dicente ad eum Dionyſio: Qui ad tyrannum proficiſci tur, illius eſt ſeruus quamuis liber fuerit. Non eſt, inquit, ſeruus ſi liber uenit. Hoc Diocles refert libro de uita philoſophorum. Alij Platonem id dixiſſe tradunt. Iratus Aeſchini, Nonne mox redibimus ait in gratiam, neq; delirare deſiſtemus. Num

expectabis quoad quippiam de nobis ſcurra loquatur ad pocula? Et ille grato inquit animo. Memento ergo, ait Ariſtippus, ꝙ ad te cum maior eſſem natu prior acceſſi. Et Aeſchines: Recte inquit, per Iunonem dixiſti, nā me multo profecto melior es. Ego em̄ inimicitiarū, tu amicitiæ princeps fuiſti. Et iſta quidem de illo referuntur. Fuerunt autē Ariſtippi quatuor. Primus iſte de quo nobis ſermo eſt. Secundus qui Arcadiæ hiſtoriam ſcripſit. Tertius qui ꝙ à matre doctus eſſet μητροδίδακτος dictus eſt, prioris nepos ex filia. Quartus ex noua Academia profectus. Huius autem Cyrenaici philoſophi libri iſti memorantur, tres hiſtoriæ Libycæ libri ad Dionyſium miſſi. Dialogi uiginti quinq;. Alij quidem Attica, alij uero Dorica † locutione ſcripti. Sunt autem hi, Artabazus. Ad naufragos, ad fugitiuos, ad mendicum, ad Laidem, ad Porum, ad Laidem de ſpeculo. Hermias, ſomnium, ad eum q̄ præerat poculo. Philomelus, ad domeſticos, ad increpantes, quod uetus uinum ſcortaq́; poſſideret. Ad uituperantes, ꝙ magnifice inſtrueret menſam. Epiſtola ad Aretem filiam, ad eum qui ſeipſum exercebat in Olympia, interrogatio, alia interrogatio, χρεία Neceſſitas ad Dionyſium, alia de imagine,

Ariſtippi libri.

† διαλέκτῳ.

alia de Dionyſij filia, ad eum qui arbitraba‐tur ſe contemptui & ignominiæ haberi, ad eum qui conſulere moliebatur. Plerique il‐lum & διατριβῶν ſex libros explicuiſſe aſſe‐runt, alij prorſus ſcripſiſſe negāt, ex quibus eſt Soſicrates Rhodius. Porro & Sotion in ſecundo, & Panætius hæc illum ſcripſiſſe re‐ferunt, uidelicet, De diſciplina, de uirtute ex hortatorius, Artabazus naufragij, fugitiui, diatribarum libri ſex, † neceſſitatum libri tres, ad Laidem, ad Porum, ad Socratem de fortuna. Finem uero definiuit lenem motū ad ſenſum emanentem. χρειῶν

Age uero quoniam ipſius uitam deſcripſi‐mus, nunc eos qui ab illo fluxere, Cyrenai‐cos ſuo ordine proſequamur. Ex his alij quidem ἡγησιακοὺς, ἀννικερείους alij, alij Theodo‐rios ſeipſos appellauere. Sed & illos etiam‐num qui à Phædone manarunt, ex quibus Eretricos nobiliſſimos dixere. Sic autem il‐lorum ſeriem recenſeamus. Ariſtippum au‐diuit Arete filia & Aethiops Ptolemæus, & Cyrenæus Antipater. Aretæ uero auditor fuit Ariſtippus metrodidactos cognomina‐tus, eius uero Theodorus qui primo ἄθεος, deinde Theos appellatus eſt. Antipatrum Epitimedes Cyrenæus audiuit, eius Paræ‐bates auditor fuit. Paræbatis Hegeſias qui

Cyrenaicorum origo.

Ariſtippus metrodidactos.

Hegeſias.

πεισιθάνατος eſt dictus,& Anniceris, à quo Plato redemptus eſt. At enim qui Ariſtippi inſtituta amplexi ſunt, & ab illo Cyrenaici ſunt appellati, hiſce opinionibus utuntur. Duas perturbationes ponunt, dolorem & uoluptatem, uoluptatem lenem motum, dolorem uero aſperum motum appellantes. Nihil differre à uoluptate uoluptatem, neq; plus altera commune habere alteram, atq; illã quidẽ cũctas aĩantes appetere, hunc aũt aſpernari. Voluptatem autem corporis intelligunt, quam & finem eſſe dicunt, ut etiã Panætius in lib. de ſectis tradit, nõ eam quæ in ſtatu ſit, & doloris priuatione conſiſtit, & ueluti à turbatione omni quietem agit, quã ſuſcepit Epicurus, finemq; conſtituit. Videtur autem eis finis à beata uita differre: finẽ quippe eſſe particularem uoluptatẽ, beatam autem uitam ſiue felicitatem, uoluptatũ particularium cõſtare conuentu, quibus & prætcritæ connumerãtur & futuræ. Particularẽ quoq; uoluptatẽ propter ſe eligendã, felicitatem uero nõ propter ſeipſam, ſed propter particulares uoluptates expetendam. Teſtimonió nobis eſſe finem habendam uoluptatem, ꝙ à pueris hanc nobis natura conciliauerit etiã abſq; iudicio ratiõis, & cũ illa fruimur, nihil amplius inqrimus, quodq; nihil

Cyrenaicorũ opinio.

Voluptas Epicureorum.

æque ac dolorem naturaliter fugimus, uoluptatē præterea bonum eſſe etiā ſi à turpiſſimis proueniat rebus, ut ait Hippobotus in lib. de ſectis. Si enim fœda ſit actio, uoluptatē tamen per ſeipſam eligēdā eſſe, bonumq́ꝫ exiſtimandam. Porro illa doloris amotio quam tuetur Epicurus eis nō uidetur uoluptas eſſe, neque priuatio uoluptatis dolor. utraqꝫ enim eſſe in motu cōſtituta, cum non ſit motus doloris uoluptatiſque priuatio. Quippe doloris illa uacatio ueluti dormientis ſtatus eſt. Poſſe quoſdā aiunt uoluptatē minime appetere per animi peruerſionē, nō tñ oēs animi uoluptates ac dolores in corporeis uoluptatibus & doloribus fieri, quippe qualibet ſimplici ex patriæ proſperitate, ſiue priuata felicitate gaudiū gigni. Imo ne ex memoria q̃dem ſeu expectatione bonorum uoluptatē perfici dicunt, q̃d placet Epicuro, nam tēpore motū animi effluere, quin ne ſolo q̃dem uiſu uel auditu uoluptates conſtare poſſe, qñ & eos q lamētationes imitantur, libēter audimus, ueras aūt illibēter atqꝫ iniucūde. Porro priuationē hmoi aut uoluptatis, aut doloris medios ſtatus appellabāt, Lōge tñ eſſe præſtātiores corpoꝝ q̃ animorū uoluptates, deterioreſq́ꝫ corporis q̃ aī affectiōes, q̃ circa & his peccātes magis cruciari.

Voluptas bonum.

Durius quippe dolere, lætari uero familiarius & gratius arbitrabantur. Quocirca & maior illis erat corporis cura quàm animi. Vnde cum inde quoque conſtet eligendam uoluptatem, pleraque tamen quæ ſunt efficiētia quarundā uoluptatū,cum ſint moleſta ſæpe aduerſari,ut difficillima eis uideatur uoluptatū congeries, quæ beatā uitā efficere nō poſſit. Placet aūt eis neq; ſapientē ſemper in uoluptate uiuere,neq; rurſus inſipientē ſemper in dolore, uerum maiore ex parte ſit utrumq; affici.Satis aūt eſſe,ſi quis uel per unam incidentē uoluptatē ſuauiter afficiatꝛ.Prudentiam quidē bonum eſſe aſſerunt, nō aūt propter ſeipſam appetendam, ſed eoꝝ gratia,quæ nobis ex illa proueniūt. Amicum neceſſitatis cauſa amplectendum. Nam & corporis partes quàm diu adſunt, adamari. Virtutes quaſdam imprudētibus & cōmunes eſſe.Corporis exercitationē cōferre ad uirtutem capeſſendā.Sapientē nūq̄ inuidia tentandū,neq; cupiditati, neq; ſuperſtitioni unquā ceſſurꝝ. Iſta eñ ex inani opinione contingere,metu tamē & dolore pulſandum. Id quippe naturaliter fieri. Diuitias præterea uoluptates efficere, neque ꝑ ſe appetendas. Perturbationes item comprehendi poſſe dicebant, non autem etiam

ex quibus fiunt. Naturalium rerum inquiſitionem omittebant, quod comprehendi non poſſe manifeſte colligerent. Logicen propter ſummum eius uſum attingebant: tamen Meleagri ſententia eſt in ſecundo de opinionibus, & Clitomachi in primo de ſectis, eos & phyſicam & dialecticam æque aſpernari. Poſſe enim & apte dicere, ac extra ſuperſtitionem eſſe, mortiſque metum effugere, qui rationem bonorum malorumq́; didicerit. Nihilque natura iuſtum eſſe, aut honeſtum uel turpe, ſed conſuetudine ac lege. Vir tamen bonus nihil agit perperam ob imminentia damna, opinioneſque ſiniſtras euitandas. Eſſe autem ſapientem profectũ quendã in ijs quæ uel in philoſophia, uel in cæteris bonis & honeſtatis artibus non ſatis prouenerũt. Aiunt & dolore affici aliũ alio magis, ſenſusq́; nõ ſemper uera nũciare. Verum enimuero hi q dicuntur Hegeſiaci eandem ſane de uoluptate ac dolore habuere ſententiam, præterea neque gratam eſſe aliquid, neq; beneficẽtiã, neq; amicitiã, quod iſta nõ per ſe ipſa appetamus, ſed uſus ac neceſſitatis gratia, ac propter eos qui ſi abſint, illa nec ſubſiſtere quidem, eſſe autem impoſſibile cumulate contingere beatam uitam. Corpus quippe morbis multis paſſio- Hegeſiacorum opiniones.

nibusq; affligi, animam uero ſimul cũ corpore pati, & unà turbari, complura itẽ quæ ſperemus à fortuna impediri, propter iſta igitur atq; huiuſmodi beatam uitã nõ poſſe obtineri. Vitam præterea ac mortem eligẽdam. Natura itẽ ſuaue atq; inſuaue nihil opinabantur, cæterum propter rerum uel raritatẽ, uel nouitatem, uel ſacietate lætari alios, alios angi. Diuitias uel paupertatẽ nihil ad uoluptatis ualere rationẽ, neq; enim aliter ea uoluptate diuites q̃ pauperes affici. Ser uitutẽ æq; atq; libertatẽ, nobilitatẽ atq; ignobilitatẽ, gloriam uel ignominiã nihil differre ad uoluptatis modum, atq; inſipienti quidẽ expedire ſi uiuat, id uero ſapienti indifferẽs eſſe. Sapientem ſuiipſius gratia cuncta facturum. Alium quippe neminem æque ac ſe dignum arbitrari. Quamlibet enim ingẽtia uideatur ab eo conſecutus, non tamen eorũ quæ ipſe præſtiterit merita ęquare. Tollebant & ſenſus, quod certam non inferunt. notionem, quiq; ſine delectu agere cuncta uiderentur. Eorum peccata ueniam dicebant promereri, neq; enim ſponte peccare, ſed aliqua perturbatione coactos. Nõ odio quenq̃ habiturũ, ſed potius eruditurũ. Sapiẽtẽ non adeo in bonorũ electione inhæſurũ, ut in malorũ fuga, finẽ conſtituendo, ut neq;

in labore, neq; in dolore uiuat. Id'q; eos aſſe qui qui circa uoluptatum materiam neutrã in partem inclinatiores ſunt.

Porro Anicerij in cæteris ab iſtis non diſſen tiunt. Relinquunt autem amicitiam in uita, & gratiam, honorem'q; aduerſus parentes, & pro patria præclarũ aliquod facinus. Quo circa quamuis moleſtias ſapiens ac negocia ſubeat, nihilominus beate uicturum, & ſi mĩ nimum uoluptatis illi ſuppetierit. Amici felicitatem non per ſe appetendam, neque ei proximi patere ſenſui, neq; ſatis eſſe in ratiõ ne momenti, ut confidere poſſimus, & multorum opiniõe celſiores euadere, oportere uero in optimis quibuſque aſſuefieri propter inolitam & inſitam nobis affectionem uitioſam. Amicum non propter uſum, ac neceſſitatem ſolum ſuſcipiendum, quæ profecto ſi deſerit, non erit ille auerſandus, uerumetiã propter inſitã beneuolentiã, cuius gratia dolores quoq; eſſe ſubeundos. Quãuis enim finem in uoluptate conſtituant, doleant'q; ſi illa priuari contingat, ſponte tamẽ ſuſtinendos labores uolunt pro ſummo in amicum ſtudio, affectu'q; ſingulari. Anicerio-rũ placita.

Qui autem Theodorij ſunt appellati, à Theodoro quẽ prædiximus traxere cognomen, eius'q; decretis uſi ſunt. Porro Theo- Theodorei philoſophi.

dorus ipſe omnes de dijs opiniones ſuſtulit. Denique librum ipſius de dijs inſcriptũ offendimus non cõtemnendum, ex quo & Epicurum complura ſumpſiſſe aſſerũt. Audiuit autem Anniceridem, Dionyſiumque dialecticum, ut ait Antiſthenes in philoſophorum ſucceſſionibus. Finem opinatus eſt gaudium & mœrorem. Alterum conſtare prudentia, alterum uero imprudentia. Bona eſſe prudentiam atq; iuſtitiam, mala uero contrarios habitus, media uoluptatem & dolorem. Suſtulit & amicitiam, ꝙ ea neq; inſipientibus adſit, neq; ſapientibus. In illis enim ſublato uſu amicitiam quoq; euaneſcere. Sapientes uero cum ſibiĳpſis ſufficiant, amicis nõ indigere. Probabile dicebat prudentem uirum non ſeipſum pro patria periculis exponere, neq; enim pro inſipientiũ commodis amittendam eſſe prudentiam, eſſeque patriam mundum. Furto quoque & adulterio, & ſacrilegio cum tempeſtiuum erit, daturum operam ſapientem. Nihil quippe horum turpe natura eſſe, ſed auferatur de hiſce uulgaris opinio, quæ ẽ ſtultorũ imperitorũq; plebecula cõflata eſt. Sapientem publice abq; ullo pudore ac ſuſpicione ſcortis congreſſurum. Aiebatq; iſtiuſmodi argutĳs. Nonne mulier literis

inſtructa utilis erit,quia literata eſt? & puer itidem & adoleſcens utilis erit,quia literaturam callet?Ita ſanè,& mulier igitur utilis eſt quia pulchra erit. Et puer & adoleſcens utilis erit,quia formoſus eſt?Ita ſane. Puer igitur & adoleſcēs pulcher,& ad hoc erit profecto utilis ad quod formoſus natus eſt. Aſſentiebatur. Eſt autem utilis ut ei congrediatur. Quibus conceſſis inferebat, Si quis ita utatur eiuſmodi congreſſione quādo id utile eſt,nō peccabit. Neq; igitur ſi utatur pulchritudine dum id utile eſt peccat. His igitur atq; huiuſmodi interrogatiunculis auditores capiebat. Videtur autē idcirco appellatus deus,ꝙ cum illum Stilpo percontatus eſſet, Putas ne Theodore te id eſſe quod diceris? atq; ille fateretur, Deus ergo, inquit, es. Id cum ille grate accepiſſet, ſubridēs ait, atqui infelix, inquit, ea ratione & cornicem te eſſe fatereris,& alia huiuſmodi innumera Cum aſſideret aliquādo Theodorus Euryclidi Hierophantæ,Dic mihi ait Euriclides, qui nam ſunt qui circa myſteria impij ſunt? Cum reſpōdiſſet ille,eos eius criminis reos teneri,qui ea nec dum initiatis aperirent. & tu ergo, inquit, impius es, qui iſta nondum initiatis enarres. Parum autem abfuit, quin periclitaretur ne traheretur in Arium pagū,

Theodor⁹ quare deus cognomi natus

Hierophāta

niſi eum Demetrius Phalereus eruiſſet. Amphicrates uero, in libro de uiris illuſtribus, ait illum damnatũ, uenenumq́ꝫ bibiſſe. Cum uero apud Ptolemæum Lagi filium moraretur, legatus aliquando ad Lyſimachum ab illo miſſus eſt. magna uero fiducia utenti, ait Lyſimachus, Dic mihi Theodore, nõne tu Athenis excidiſti? Et ille, recte iudicas inquit, Nam me Athenienſium ciuitas ferre non ualẽs, non ſecus ac Semele Dionyſium expulit. Rurſus dicẽti Lyſimacho, Caue ne ulterius ad nos proficiſcare. Non, inquit, reuertar, niſi me mittat Ptolemæus. Aderat
Mythrus Mythrus Lyſimachi diſpenſator. Is cum diceret, uideris non ſolum deos, uerum & reges ignorare, quo pacto, inquit, illos ignoro, quandoquidem te dijs inimicum puto. Fertur cum aliquando Corinthum ueniſſet, magna diſcipulorum turba comitatus &
Metrocles Metrocles Cynicus σκάνδικας, id enim eſt ſylueſtre olus, abluens ei diceret, At tu ſophiſta nequaquam multis diſcipulis egeres, ſi olera dilueres, dixiſſe, Et tu ſi cum hominibus cõuerſari didiciſſes, profecto iſtis oleribus nõ uterere. Simile quiddam, ut ſuo loco diximus de Diogene & Ariſtippo memoratur. Huiuſmodi Theodori fuiſſe uitã ac doctrinam comperimus. Demum uero

Cyrenem profectus apud Marium in precio diu uixit, ubi cum primum eijceretur, nõ illepidum quiddam dixiſſe fertur. Male, inquit, facitis uiri Cyrenaici, qui me ex Libya in Græciam exulem agitis. Fuerunt autem Theodori uiginti. Primus Samius Rhœmi filius, qui conſuluit carbones fundamentis Epheſini templi ſubijci. Nam cum humidus eſſet locus carbones ait reiecta ligni natura ſoliditatem accipere humori inuiolabilem. Secũdus Cyrenaicus geometra, cuius & Plato auditor fuit. Tertius hic ipſe philoſophus. Quartus, cuius fert̃ † libellus de uocis exercitatiõe. φωνασκικόν Quintusq; de legiſlatoribus ſcripſit à Terpandro initium ſumens. Sextus Stoicus, Septimus qui Romanas res conſcripſit. Octauus Syracuſanus, qui de re militari ſcripſit. Nonus Byzantius in cauſis ciuilibus clarus. Decimus ſimiliter, cuius & Ariſtoteles in oratorum epitome mentionem facit. Vndecimus Thebanus ſculptor. Duodecimus pictor, cuius & Polemon meminit. Decimustertius Athenienſis pictor, de quo Menodotus ſcribit. Decimuſquartus Epheſius pictor, cuius Theophanes in libro de pictura meminit. Decimuſquintus epigrammatũ poëta. Decimuſſextus qui de poëtis ſcripſit. Decimuſſeptimus medicus

Athenæi diſcipulus. Decimuſoctauus Chius philoſophus Stoicus. Decimusnonus Mileſius,& ipſe philoſophus Stoicus. Viceſimus tragœdiarum ſcriptor.

Phædon.

PHædon Elienſis nobili familia, unà cum patria captus coactus eſt intra cellulã infami ſe quæſtui addicere. Adiecto tamen oſtiolo Socratis cõtubernio præceptoreq́; fruebatur, quoad ipſum Alcibiades ſeu Crito, Socrate monente redimeret. ex quo liberaliter philoſophiæ operam dedit. Hunc Hieronymus in libro † de aſſenſu retinẽdo, ſeruum fuiſſe aſſeuerat. Scripſit autẽ dialogos, de quibus nihil dubitatur, Zopyrum & Simonem. De Nicia cõtrouerſia eſt. Medum quem Aeſchinis eſſe pleriq; tradunt. alij uero Polymeni. Antimachum ſiue ſenes. & de hoc ambigitur. Scythicos ſermones etiam quidam Aeſchinis eſſe aſſeuerant. Succeſſor autem eius fuit Pliſtanus Elienſis, & ab eo tertius Menedemus Eretrieus, Aſclepiadesq́; Phliaſius à Stilpone profecti, atq; uſque ad eos Eliaci ſunt appellati. à Menedemo autem Eretrici, de quo poſtea dicemus, idcirco quòd ipſe ſectæ princeps atq; autor fuerit.

† περὶ ἐποχῆς

Eretrici

Euclides.

EVclides Megaris oppido, quod Iſthmo adiacet,ſiue iuxta quoſdã Gelous, ut in ſucceſſionibus tradit Alexander. Parmenidis librorum inprimis ſtudioſus fuit. Ab eo Megarici denominati ſunt,ꝗ poſtea ἐριστικοὶ poſtremo dialectici ſunt. Quos ita primus Dionyſius Carthaginenſis idcirco appellauit quod interrogãdo ac reſpondendo ſermones librosq́ꝫ cõponerent. Ad hunc ait Hermodorus, poſt Socratis mortem, ueniſſe Platonẽ, ac philoſophos reliquos metu atrocitatis tyrannorum compulſos. Hic bonum eſſe unum definiuit multis nominibus celebre. Aliquando enim hoc dici prudentiam, quandoq; deum, alias mentem appellari, & huiuſmodi cætera. Quæ bono aduerſa uiderentur ſuſtulit, ea ne eſſe quidem dicens. Vtebatur probationibus, non his quæ per aſſumptiones, ſed quæ per concluſiones fiunt. Diſputationem item quæ fit per ſimilitudinem ſuſtulit, dicens illam ſanẽ aut ex ſimilibus conſiſtere, aut ex diſſimilibus. & ſi ex ſimilibus conſiſtit, circa ipſa potius quã quibus ſunt ſimilia uerſari rationẽ debere. Sin autem ex diſſimilibus, ſuperuacaneã eſſe comparationem, Idcirco & Timon illũ

Megarici

Dialectici

Bonũ vnũ varia appellatione

unà cum cæteris Socraticis mordet, nullius ſibi horum curam eſſe dicens, non Phædonis, non alterius cuiuſpiam, neq; Euclidis qui Megarenſibus contentionis rabiem inuexit. Dialogos autem conſcripſit ſex, Lampriam, Aeſchinem, Phœnicem, Critonem, Alcibiadem, Amatorium. Porrò ex Euclidis ſucceſſione eſt & Eubulides Mileſius, qui & plurimos in dialectica modos, rationesq́; interrogandi tradidit, mentientem & fallentem, electram, conuelatam, † acerualem, corneam, & item caluam. Et iſtum non defuit ex Comicis qui carperet.

Euclidis dialogi

Eubulides

σωρίτην Sic enim vertit Politianus totum hunc locum

Ο᾽ ὑβριστικὸς εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν
καὶ ψευδέσι᾽ ἀλαζόσι λόγοις τοὺς ῥήτορας
κυλίων
Α᾽ πῆλθ᾽ ἔχων δημοσθένους τὴν ῥωβωσομυ
λήθραν. hoc eſt,

Contumelioſus Eubulides ceratinas interrogans
Et mēdacibus faſtuoſisq; uerbis rhetores uerſās
Abijt Demoſthenis habens uolubilitatem.

Demoſthenes

Videtur Demoſthenes hunc audiuiſſe, & cum ρ literam pronunciare uix poſſet, emendaſſe iugi exercitio. Neque item obſcurum eſt Eubulidem aduerſus Ariſtotelem inimico animo fuiſſe, eumq́; in plurimis reprehēdiſſe. Inter cæteros uero qui ex Eubulidis lu

do manauerant Alexinus Elienſis fuit, uir acer & contentionis uiribus ac neruis clarus, unde & Alexinus cognominatus eſt. Maxime autem Zenoni infeſtus erat. Hunc ait Hermippus ex Elide in Olympiam profectum, ibiq; philoſophatum. Diſcipulis autem rogantibus, cur illic moraretur, dixiſſe, uelle ſe ſectam inſtituere, quam Olympiacã uocaret. Illos uero cum rerum omnium penuria, & præterea inſalubri loco affligerentur ab eo receſſiſſe, iamq; Alexinum ſolum ac deſertum uno tantum famulo comite ibi remoratũ. Poſtea dũ nataret in Alpheo flumine arũdinis acumine læſũ, uita exceſſiſſe. Et eſt in ipſum noſtrũ epigrãma ſic ſe habẽs Alexinus

οὐκ ἄρα μῦθος ἦν ἐκεῖνος εἰκαῖος
ὡς ἀτυχής τις ὢν πόδα κολυμβῶν περιπείρετο
ἥλῳ. καὶ γὰρ ὁ σεμνὸς ἀνὴρ πρὶν ἄλφεον
ποτ᾽ ἐκπερᾶν ἀλεξῖνος ἔθανεν νυχθεὶς καλάμῳ. hoc eſt,

At non inanis hercle erat illa fama
Cuidam natanti miſero transfixum pedem
Clauo. nam Alexinus prius flumen Alpheum
Quàm tranſfretaſſet, canna fixus occidit.

Scripſit non ſolum ad Zenonem, uerum & alios complures libros, & ad Ephorũ hiſtoricũ. Ex Eubulidis diſciplina & Euphãtus fuit Ephorus Euphantus

Olynthius, qui temporis ſui conſcripſit hiſtoriã. Scripſit & tragœdias plurimas quibus in certaminibus maxime probatur. Fuit

Antigonus & præceptor Antigoni regis, ad quem etiã librum de regno ſcripſit perutilem atq; laudatiſſimum. Vitam uero ſenectute finiuit. Fuerunt & alij complures auditores Eubulidis, inter quos & Apollonius Cronus.

Diodorus.

Diodorus Amenij filius Iaſeus, & ipſe cognominatus Cronus, quem & Callimachus in epigrãmatis mordaciſſime inſectatur, ac parietibus inſcribit illud, Cronus eſt ſapiẽs. Erat & iſte dialecticus, primusq; inueniſſe à quibuſdam exiſtimatus eſt inuolutum & cornutum differendi genus. Hic apud Ptolemæum Soterem commorãs, cũ à Stilpone ſermones quoſdam dialecticos interrogatus extẽplo nequiuiſſet ſoluere, à rege increpitus, Cronusq; in iurgio uoca-

Cronus tus, conuiuium deſeruit, egreſſusq; librum de ea propoſitione conſcripſit, uitamq; mœrore finiuit. Eſt in ipſum noſtrum epigramma in hunc modum.

κρόνε διόδωρε τίς σε δαιμόνων κακῇ
Ἀθυμίᾳ ξυνείρυσεν
ἵν αὐτὸς ἂυ τὸν ἐμβαλῆς εἰς τάρταρον

Στίλπωνος οὐ λύσας αἰνιγματώδε᾽ ἔπη;
τοὶ γὰρ εὑρέθης κρόνος ἔξωθεν τοῦ ῥῶ κάπ-
πα τε. *hoc eſt,* κρόνος extra ρ & κ, hoc eſt ὄνος

Crone Diodore quis te dæmonum mala
Affectione compulit,
Vt tute in atrum mitteres in tartarum,
Quod non ſolutis Stilponis ænigmatis
Victus ſuiſti? iure ergo deprehenderis
Cronus remotis r, & cappa literis.

Fluxit ab Euclide Ichthyas Metalli filius, uir illuſtris, ad quem Diogenes Cynicus dialogum ſcripſit. Clinomachus item Thurius qui primus de proloquijs & prædicamentis & cæteris huiuſmodi ſcripſit. Et Stilpo Megarēſis clariſsimus philoſophus, de quo nunc dicendum eſt. Ichthyas. Clinomachus

Stilpo Megarenſis.

STilpo Megarenſis eius oppidi quod in Græcia eſt, audiuit quoſdā ex Euclidis familia. Alij ipſius Euclidis auditorem tradunt. Thraſymachi etiam Corinthij illius qui Ichthyæ familiaris erat, ut ait Heraclides. In tantū uero & inuentione & eloquentia præceſſit alios, ut parum abfuerit quin omnis Græcia in illum intenta † in Megara μεγαρίσαι tranſiſſe diceretur. De eo Philippus Mega-

ricus ita ferme retulit. A Theophraſto quidem Metrodorus illum ſpeculationis ſtudioſum, & Timagoram Geloum auulſit, ab Ariſtotele uero Cyrenaico Clitarchum & Simmiam. Porro à dialecticis Pęoniũ quidem ab Ariſtide, Diphilum uero Boſporianum Euphanti, & Myrmecem Exæneti filium, qui ad ſe arguendum uenerãt, utroſq; ſui ſtudioſos habuit. Præter hos autẽ Phraſidemum peripateticum Phyſicumq; peritiſ-

Alcimus ſimũ ad ſe attraxit, Alcimumq; oratorem omnium qui in Græcia tum florebant eminentiſſimum. Cratem inſuper, & complures alios in ſua retia induxit, Phœnicemq; Zenonem unà cum illis abſtulit. Erat præterea maxime ciuilis, ac præter uxorem quã

Nicaretæ duxerat, Micarete etiam pellice utebatur, ut

Simmias Honetor ait, filiamq; parum pudicã genuit, quam duxit Simmias Syracuſanus eius neceſſarius. Hæc dum laſciuius uiueret, Stilponiq; à quodam renunciatum eſſet eam ſibi probro eſſe, nõ, inquit, iſta maiori mihi probro eſt, quàm ego illi ornamento. Suſcepit hunc honorifice ut aiunt, & Ptolemæus So-

Ptolemęus Soter ter cum Megara ipſius urbem uictor obtinuiſſet, ac tradita ſibi pecunia oraret, ut in Aegyptum ſecum nauigaret. Tum ille pecuniæ modicum amiſit, eam profectionem

renuens, in Aeginam contendit, quoad ille remearet. Demetrius quoq; Antigoni filius cum cepiſſet Megăra domum illi reſeruari, cunctamq; direptam ſubſtātiam reſtitui cu rauit. Vbi cum ea quæ amiſerat ut ſcriptis ſibi traderet moneret, nihil ille ſuum ſe perdidiſſe reſpondit. quippe doctrinā & erudi tionem ſibi ademiſſe neminem, reliquamq; ſibi eſſe & eloquentiam & diſciplinam, atq; illum erga mortales beneficētiæ admonuit tāta orationis ui, ut rex illius iam ſtudioſus, prorſus auditor fieret. Aiunt illum ita quen dam de Phidiæ Minerua compellaſſe. Num, inquit, Minerua Iouis filia † deus eſt. cum uero annuiſſet ille, dixiſſe, At iſta non Iouis ſed Phidiæ eſt, concedebat. Non ergo, inquit, ipſa deus. Qua ex re cum in Arium pagum pertractus fuiſſet, nihil inficiatum ferunt, imo recte ſe locutum aſſeruiſſe. Non enim deum eſſe, ſed deam: deos quippe ma res eſſe. Areopagitas tamen nihilo placatio res factos, iuſſiſſe cōtinuo ipſum urbe excedere, quo etiam tempore Theodorum cognomento deum iurgio dixiſſe: Vnde hoc nouerat Stilpo? Nū amota palla ipſam inſpexerat? Erat iſte profecto audaciſſimus, uerum Stilpo uir compoſitiſſimus, & maxime facetus. Deniq; cum rogaſſet illum Cra-

θεός, Græcis ut nōnunq; etiā Latinis, deus, de utroq; ſexu.

teſ an dij precationibus ac diuinis honoribus gaudeāt, Noli me, inquit, fatue in uia de hiſce rogare, ſed ſolū ac ſeorſum Hoc ipſum

Βίων & Bionem interrogatum, an ſint dij dixiſſe tradunt.

οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον ταλαπείριε
πρέσβυ; hoc eſt,
Tune ſenex turbam à nobis propellere curas?

Fuit & Stilponi ingenium ſimplex, neq; ulla ſimulatione fucatū, ita ut imperitæ quoq; concioni ſe accommodare nullo negotio poſſet. Cratere deniq; Cynico ſemel ad id quod fuerat interrogatus non reſpōdente, ſed crepitum uētris emittente, Sciebam, inquit, te omnia potius quàm quæ deceret loquuturum. Caricam illi aliquando interrogatiunculamq; propoſuerat. Eam uero ille ſtatim comedit, & cum diceret illi Stilpo Hercle † caricam perdidi, non ſolum, inquit, caricam, ſed & interrogatiunculam, cuius arra hæc fuit carica. Rurſus cum uidiſſet hyeme Cratem aduſtū, O Crates, inquit, uideris mihi † nouo indigere pallio, quaſi diceret ueſte & mente, ad hanc eius uocem rubore ſuffuſum, ita in illum luſiſſe Cratem.

ἰσχάδα

ἱμάτιον καινοῦ

Alludit ad locū Ilia. 6

καὶ μὴν καὶ Στίλπων' ἐσεῖδον χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα
ἐν μεγάροις, ὅθι φασὶ τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.

ἔνθαδ᾽ ἐρίζεσκεν, πολλοὶ δ᾽ ἀμφ᾽ αὐτὸν ἑταῖροι
τὴν δ᾽ ἀρετὴν παρὰ γράμμα διώκοντες κα-
τέτριβον. *hoc eſt,*

Atqui ego Stilponē Megaris mala multa ferentē
Vidi ubi monſtroſi eſſe ferūt habitacla Typhoei.
Hic cotendebat iuuenum comitante caterua
Nil ſani miſera quam de uirtute docebat.

Fertur Athenis hominū ita in ſe ſtudia uertiſſe, ut ex officinis ad eum confluerēt uiſendum. Vbi cum quidam diceret, admirantur te, o Stilpo ueluti beluam, minime inquit ille, ſed uelut hominem uerum. Cæterum cū eſſet diſputator acerrimus, ſpecies quoq; tollebat, dicebatq; qui hominem diceret neminem eſſe, neq; hunc, aut hunc dicere. Quid enim hunc magis quàm hunc? non igitur hunc. Ruſuſq; olus quod oſtenditur non eſt. olus enim ante mille annos fuit, non eſt igitur hoc olus. Fertur cum Crati colloqueretur, inter loquendum feſtinaſſe ut piſces emeret. cum eum ille retinere uellet ac diceret, ſermonē relinquis: minime, inquit, ſed ſermonem habeo, & te derelinquo. Sermo quippe manet, cibus autem uenum dabitur niſi feſtinauero. Feruntur ipſius dialogi nouem nō ſatis gratiæ habētes, Moſchus, Ariſtippus ſiue Callias, Ptolemæus, Chærecrates, Metrocles, Anaximenes, Epigenes. Ad

Stilpo acris diſputator

filiam ſuam, Ariſtoteles. Huius auditorem fuiſſe Zenonem Stoicorum principem Heraclides refert. Senem uero defeciſſe Hermippus teſtis eſt, hauſto prius mero ut citius moreretur. Reprehẽſus eſt à Sophilo comico in comœdia quæ inſcrib tur γάμος. Eſt aũt in hunc Stilponẽ noſtrũ epigrãma.

Zeno

τὸν μεγαρέα τὸν σίλπωνα γινώσκεις δ' ἴσως
γῆρας ἔπειτα νόσος καθεῖλε δύσμαχον ζυγὸν
ἀλλ' οἶνον εὗρε τῆς κακῆς συνωρίδος,
φέρτερον ἡνίοχον. hoc eſt,

Stilpona noſti Megarenſem illum forſitan
Quem cum ſenectus cepit morbus improbus,
Iugumq; triſte, uinum bigæ peßimæ
Inuenit aurigam illico longe optimum.

Crito Athenienſis.

CRito Athenienſis, unus omnium maxime eximio quodam amore Socrati affectus eſt, atq; eius ita curam egit, ut nunquam aliquid ex his quæ ſunt ad uſum neceſſaria illi deeſſe pateretur. Ipſius liberi Socratis auditores fuere, Critobulus, Hermogenes, Cteſippus, Epigenes. Crito igitur dialogos decem & ſeptem ſcripſit, qui uno continentur codice, ita inſcriptos. Non ex diſciplinis conſtare probitatem. Quid ſit abundare, Quid idoneum ſiue ciuile. de ho-

Critonis filij

neſto, de deo, quid ſit malefacere, de † fertilitate, de lege, de artibus, de congreſſu, de ſapientia. Protagoras, ſiue ciuilis, de literis, de poëtica, de honeſto, de diſciplina, de ſcie̅tia, quid ſit ſcire. † ἐυγενεί-ας

Simon Athenienſis.

SImon Athenienſis coriarius. Quotiens ad eius officinam perrexiſſet Socrates, atq; diſſereret omnia quæ meminiſſe poterat, notabat. Vnde & ipſius dialogos σκυτικοὺς appellant, quod inter huiuſmodi opifices ſint habiti. Sunt autem numero triginta tres, qui uno itidem codice comprehendun tur. De dijs, de bono, de honeſto, quid ſit pulchrum & honeſtum, de iuſto duo, de uirtute quòd doceri non poſſit, de fortitudine ſiue uirilitate tres, de lege, de popularitate, de honore, de poëſi, de bona ualetudine, de amore, de philoſophia, de ſcientia, de muſica, quid ſit pulchrum, de diſciplina, de diſſerendo, de iudicio, de eo quod eſt, de numero, de diligentia, de operando, de auaro, de iactantia, de honeſto. Alij autem, de conſulendo, de ratione ſiue aptitudine, de maleficentia. Fertur hic primus omnium Socraticos ſermones diſſeruiſſe. Cum autem Pericles polliceretur ſi ad ſe ueniret, Scytici dialogi. Pericles

cuncta illi ſe neceſſaria exhibiturum, liberta tem inquit, uendere conſilij non fuerit. Fuit & alius Simon qui ſcripſit artem rhetoricā. alius item medicus Seleuci & Nicanoris neceſſarius, atq; alius quidam ſculptor.

Glaucon Athenienſis.

GLaucon Athenienſis, nomen i idem in codice uno ſcripſit dialogos. Phædylum. Euripidem. Amyntichum. Euthiā. Lyſithedem. Ariſtophanem. Cephalum. Anaxiphemum. Menexenum. Feruntur eius & alij triginta duo, ſed ſuſpecti & ſuppoſititij.

Simmias Thebanus.

Simmiæ dialogi

SImmias Thebanus fuit. Et huius feruntur dialogi triginta tres uno uolumine, de ſapientia: de ueritate: de muſica: de uerſibus: de fortitudine: de philoſophia: de ratiocinatione: de literis: de doctrina: de arte: de regimine: de decoro: quid eligendum, quidue fugiendum ſit: de amico: de ſcientia: de anima: de bene uiuendo: de poſſibili: de pecunijs: de uita: quid ſit honeſtum: de diligentia: de amore.

Cebes Thebanus.

CEbes & ipſe Thebanus, ſcripſit dialogos tres, qui inſcribūtur †tabula, Septima, Phrynichus. πίναξ quę & hodie extat.

Menedemus.

MEnedemus Phædonis Cliſthenis filij, ex familia Theopropidarū filius fuit, uiri ſane nobilis, ſed opificis, ac pauperis. Alij tabernaculorum ſutorem fuiſſe tradunt, σκηνορά-φον. & utrūq; didiciſſe Menedemum. Quo circa, cum decretum quoddam tuliſſet, reprehenſum ab Alexinio quodam, ꝙ ſcilicet non conueniret ſapienti, neq; tabernaculū, neq; decretum ſcribere. Miſſus autem ab Eretrienſibus in Megarā præſidio futurus, contēdit ad Platonem in Academiam, in'q; illius retia non inuitus incidit, deſeruit'q; militiam. Cęterum Aſclepiade Phliaſio ad ſe illum pertrahente, Megaris apud Stilponem egit, eius'q; ambo auditores fuere. inde nauigantes Eliden Anchipylo & Moſcho Phædonis diſcipulis congreſſi ſunt, atq; tum adhuc, ut ſupra cum de Phædone loqueremur dictum eſt, ἠλειακοὶ appellabantur. Poſtea uero ab eius patria, de quo nunc ſermo eſt. Eretrici uocati ſunt. Conſtat Menedemum honeſtate ac grauitate fuiſſe celebrem, qua ex re Cratem quoq; ſic in illum iocatum:

Aſclepiades Phliaſius.

Eretrici.

φλιάσιον τ᾽ ἀσκληπιάδην, καὶ ταῦρον ἐρέτριην.

hoc eſt,

Phliſiumq́; Aſclepiadem, taurumq́; Eretrenſem.

Timon item elato ſupercilio cum dicturus aſſurgeret, fuiſſe illum notat, his uerbis:

λόγον ἀναστήσας ὀφρυώμενος ἀφροσιβόμβαξ.

hoc eſt,

Dicturus faſtoſus erat, rudibusq́; cachinus.

Adeo autem ea grauitate inſignis fuit, ut cũ Eurylochus Caſſandræus ab Antigono acceſſiretur unà cũ Cleippide Ciziceno adu-leſcente abnuerit, metuere enim ne id Menedemus perſentiat. Erat enim ſummæ in obiurgando grauitatis atq; præcipuæ autoritatis. Deniq; cum adoleſcens in illum motu temerario ferretur, dixit quidem nihil, cȩς

παράνομον. terum ſumpta feſtuca pingebat in pauimento traiecti figurã, dum interim ſpectantibus omnibus adoleſcen s inſigni contumelia no-

Hierocles. tari ſe intelligens abſceſſit. Hierocles in Pireo de Amphiarao illum obtundebat, & cũ plurima de Eretriæ loqueretur excidio, nihil aliud locutus eſt, tantum rogauit quid in eum Antigonus traijcit. Audacter exultanti adultero, ignoras, inquit, non modo braſſicæ ſuccum ineſſe iucundum, ſed & raphano. Clamanti adoleſcentulo & uociferanti,

Vide, inquit, ne quid retro dum neſcis, habeas. Conſultāti Antigono an luxurioſum adiret conuiuium, hoc illi ſolum renunciari iuſſit. Memento regis te eſſe filium. Stupidum quendam, neſcio quid nihil ad rem dicentem, interrogauit an uillam haberet, & cum ille multa ſe habere prædia dixiſſet, perge, inquit, & illorum curam gere, ne & illa negligenter curando perdere contingat, & amittere ſimplicem urbanitatē. Sciſcitanti cuidam an uxor eſſet ducenda ſapienti, non ego, inquit, tibi ſapiens uideor? Et cū annuiſſet ille, at ego, ait, duxi. Dicente quodam cō plura eſſe bona, rogat quot numero, & an putet plura eſſe quàm centum. Sæpius dolebat ꝙ luxurioſa conuiuia, magnificumq́; apparatū nequiret ferre. Vocatus uero ſemel ad cœnā, intuensq́; lautiſſimis cibis diuitem mēſam, nihil locutus eſt, ſed tacitus eam luxuriam coarguit, dum ſolas oleas in cibū ſumpſit. Huius deniq; libertatis cauſa parū abfuit quin in Cypro apud Nicocreontem periclitarer cū Aſclepiade amico. Nam cum eos rex ad mēſtruam celebritatem euocaſſet, ſicut & philoſophos cæteros, Menedemum dixiſſe ferunt. Siquidē honeſta eſt huiuſmodi uirorum congregatio, quotidie ſunt feſta celebrāda: ſin alias, ſuperflue quoq;

κῶμον

Nicocreō.

modo celebrat. Ad hæc tyrannus cum ita occurriſſet, hanc diem habere ſe celebrem, ut negocijs omiſſis philoſophis congredi liceret, ille ſeuerius adhuc in ſententia perſtitit, oſtendēs ex ſacrificio oportere nunquā non philoſophos audiendos. Quid plura? niſi à tibicine admoniti fuiſſent, forſitan perijſſent. Vnde cum in naui iactarentur fluctibus, Aſclepiadem dixiſſe ferunt, Tibicinis peritam modulationē ſeſe ſeruaſſe, Menedemi uero confidentiam perdidiſſe. Erat autem, ut fertur, & ſimplici in docēdo apparatu, neq; in ſchola ullum circa illum, ut fieri ſolet, ordinē uidiſſes. Non ſubſellia erant per gyrum diſpoſita, non aliud quippiā, ſed ut ſingulis aut ſedere, aut ſtare, aut ambulare contingit, ita illum audiebant. Alias tamē gloriæ auidum, ignominiæq; metuentem fuiſſe tradunt. Adeo ut cum prius opifici ſuam ipſe atq; Aſclepiades nauaret operā, & Aſclepiades ſuper tecta lutum ferre cerneretur nudus, is ſi quem aſpiceret prætereuntem occultaret. Poſtea uero quàm ad remp. acceſſit, ita erat anxius atq; ſollicitus, ut cum aliquando tura poneret, extra turribulum miſerit. Circunſteterat illum Crates aliquādo, & q; ciuilia negocia ſubiſſet probro dabat. Tum ille quibuſdam præcepit ut illum

Menedemi confidētia.

Crates.

carceri includerent. Ille nihilominus præte reuntẽ obſeruabat, reſpiciẽſq; Agamemno niũ & ἠγχισίπολιν uocabat. Erat autem neſcio quid in eo religionis, & in ſuperſtitionem pronior. Deniq; manducauerat aliquando per ignorantiam in taberna meritoria proiectas carnes cum Aſclepiade. Id cum animaduertiſſet, nauſea palloreq; turbabatur, donec illũ Aſclepiades ſeuerius obiurgans, non carnes diceret eiuſce mutationis cauſam eſſe, ſed præſumptam de illis fatuã opinionem. alias magnanimus fuit uir, & plane liberalis. Corporis in eo iam ſenis habitus, & ſtatus durabat qui erat in iuuene, athletæ inſtar firmus, ualidus atq; aduſta facie, obeſus itẽ & attritus fuit, mediocriſq; procerita tis, ut ex ea conſtat imagine quæ Eretriæ in ueteri ſtadio cernitur. Eſt enim ueluti ex induſtria ita ſculpta ut cunctã fere nuditatem corporis præferat. Erat præterea in† ſuſcipiendis amicis omni officio deditus, & quia parum ſalubris erat Eretria conuiuia ſæpe inter poëtas muſicoſque celebrabat. Amabat Aratum & Lycophronem Tragicũ poëtam, Antagoramque Rhodiũ, ſed maxime omnium ſtudebat Homero. Deinde etiam Lyricis, deinceps Sophocli, atq; Achæo inter Satyros ueluti ſecundas partes, Aeſchy

Menedemi ſtatua.

φιλυπόδοχος.

Aratus.
Lycophrõ

Achæus
Aeſchylus

lo autem primas ſemper dabat. Vnde & aduerſus eos qui contrà in repub. ſentirent, ita ferebatur:

> Ἡλίσκετ' ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς
> καὶ πρὸς χελώνης ἀετὸς βραχεῖ χρόνῳ.
>
> *hoc eſt,*
>
> *Deprehenſus olim eſt ab impotenti celer*
> *Et tarda cepit teſtudo regem alitum.*

Hæc autem Achæi ſunt ex Omphale ſatyrica. Falluntur igitur qui illũ nihil præter Euripidis Medeam legiſſe dicunt, quam inter Sicyonij Neophronis poëmata legunt. Magiſtros Platonẽ & Xenocratem, prætereaq́ꝫ Paræbatem Cyrenaicum aſpernabatur. Stilponem ſolum admirabatur. De quo dum aliquando interrogaretur, nihil aliud dixit, niſi, liberalis eſt. Erat illi ingenium uarium & callidum, atq; in componẽdo ita orationem accommodabat, ut neq; quo uellet emergere proſpiceretur, atque ideo illi difficile occurreretur. Verſabat omnia, infinitamq́ꝫ orationis copiam fundebat. Acerrimus item in concionibus erat, ut in ſucceſſionibus tradit Antiſthenes, atq; huiuſmodi rogatiunculis cõpellare ſolebat, Num aliud ab alio differt? ita ſane. Aliud eſt autem prodeſſe, ꝗ̃ bonum concedebatur, nõ igitur pro

Neophron

Stilpo.

deſſe bonum eſt. Tollebat & proloquia negatiua, affirmatiua uero ponebat. Simplicia, ex his maxime probans, quæ ſimplicia non ſunt, auferebat, ea & coniuncta & complexa dicens. Scribit Heraclides, decretis quidem eum fuiſſe Platonicum, dialecticen autem eum fuiſſe aſpernatum. Deniq; ſciſcitāti Alexino an adhuc patrem cædere deſiſſet, dixiſſe, neq; cecidi, neque deſij. Addente illo oportere ambiguitatem ſolui, ita uel non dicendo, Ridiculum, inquit, eſt ueſtras leges ſequi, cum liceat in portis reluctari, & contra niti. Cum Bion diuinos ſtudioſe ac diligenter inſectaretur, mortuos illum iugulare dixit. Alio rurſus dicente, maximum eſſe bonum omnibus quæ quiſq; cupiat frui, multo, inquit, maius eſt ea ſolum quæ deceat cupere. Refert Antigonus Caryſtius, eum nihil ſcripſiſſe neque compoſuiſſe, ita ne dogma quidē ullum aſſeruiſſe. Porro in quæſtionibus, inquit, ita pugnax erat, ut non prius diſcederet, quàm in eius oculis † ardentis ſpiritus indicia deprehenderentur. Verum enim cum in uerbis eſſet talis, factis tamē erat placidiſſimus. Deniq; cū Alexino plurimum illuderet & obiurgaret grauiter, fouit tamē illum beneficijs. Nam ipſius cōiugem ex Delphis Chalcidē uſq; deduxit, iti

Alexinus.

Iugulare mortuos.

ὑπώπια

Aſclepiadis cũ Menedemo amicitia.

neris furta, latrociniaq́ʒ metuentem. Amicitias pie ſanctéq́ʒ tuebatur, ut ex ea quæ illi cum Aſclepiade fuit coniunctione conſtat, quæ profecto adeo inſignis erat, ut nihil à Pyladis diſtaret beneuolentia. Verum maior natu erat Aſclepiades, ita ut poëta ipſe, Menedemus uero hiſtrio diceretur. Fertur Archepolis tria millia illis deſignaſſe, & cũ orta eſſet amica contentio uter ſecundo loco acciperet, neutrũ accepiſſe. Vxores q̃q; ambos duxiſſe fama eſt, Menedemum matrem, Aſclepiadem filiam & cum defuncta eſſet uxor Aſclepiadis, Menedemi cepiſſe coniugem, illumq́ʒ quod reip. præeſſet aliã duxiſſe nobilem & locupletem, nihilominus quoniam cõmunis eis erat domus, rei familiaris adminiſtrationem priori uxori permiſiſſe. Igitur Aſclepiades ante illum uita exceſſit Eretriæ iam longæuus, cum una diu memorabili beneuolentiæ ſuauitatem uixiſſent. Fertur poſt aliquantum temporis cũ Aſclepiadis amaſius ad conuiuium ueniſſet, arcerentq́ʒ illũ ianuis adoleſcentes, Menedemũ iuſſiſſe introduci, ac dixiſſe, Aſclepiades etiam ſepultus ei ianuas aperit. Erãt aũt qui ambos fouerent Hipponicus Macedo & Agetor Lamieus. Ex his alter utrique

Hipponicus.

triginta mnas largitus. Hipponicus uero

nedemo duo millia dragmatum in filiarum dotem. Duxerat aũt, ut ait Heraclides ex Oropia uxores treis. Porro conuiuia in hunc modum faciebat. Prius ipſe cũ duobus aut tribus prandebat, dum dies in uesperã uergeret. Tum uero uocabat quiſpiam eos qui aduenerãt & ipſos iam cœnatos. Itaq; ſi qui citius ueniſſent, percontabantur exeuntes, quid eſſet appoſitum, ac recens id eſſet nec ne, & ſi quidem uel oluſculum uel † ſatiuſculũ quippiam audiſſent, recedebãt, ſin uero carnes, ingrediebãtur. Lectulis æſtate ψιάθους, hyeme ueruecum † pelles ſuperponebant. Porro puluinar ſibi afferri oportebat. Poculum quod circumagebatur † cotula maius non erat. Bellaria illis fabæ ac lupini. Interdum uero & pyra uel mala punica & huiuſmodi, cum matura, tum præcocia, ſæpe & caricæ. Ea omnia memorat Lycophron in ſatyra quam inſcripſit Menedemum, philoſophi conſcribens laudes, quorum quædã huiuſmodi quoq; ſunt.

ταρίχιον

κώδιον

κοτύλη poculi genus quod quidam heminam eſſe putant.

Ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς ἡ βαιὰ κύλιξ
Αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον, τράγημα δὲ
Ὁ σωφρονιστὴς τοῖς φιλικόοις λόγος.

hoc eſt,

Vt ex puſillo poculum conuiuio

l

Verſatur illis ad menſuram, ſed mera
Sermo eruditus ſtudioſis ſunt belaria.

Primo igitur contemptui haberi cœpit, caniſq; ab Eretrienſibus ac delirus appellari. Poſtea uero in ſumma admiratione omniū fuit, adeo ut ciuitatis quoq; gubernacula ſibi traderentur, legationibusque crebris ad Ptolemæum & Lyſimachum, præterea ad Demetrium functus, ubiq; honoratus eſt. Cumq; illi ciuitas ducenta quotannis talēta perſolueret, quinquaginta remiſit. Apud quem accuſatus ꝙ traderet Ptolemæo ciuitatem, ſe per epiſtolam purgauit, cuius hoc initium eſt:

Menedemus Demetrio regi S.

AVdio tibi de nobis pluria fuiſſe narrata &c. Per eam illū admonet caueret unū ex his qui ſibi eſſent infenſi Aeſchylum nomine. Conſtat illum ad Demetrium pro Oropo grauiſſime legatione functum, ut Euphantus quoq; in hiſtorijs meminit. Erat eius in primis ſtudioſus Antigonus, ſeq; ipſius diſcipulum eſſe prædicabat, & cū Barbaros fudiſſet, circa Lyſimachiā, decretum ei ſcripſit ſimplex atq; ab aſſentatione alienum, cuius initium eſt: Duces & † cōſilij primores dixerunt, quoniā Antigonus rex

πρόβουλοι. quod mox ſenatus principem uertet.

prælio domitis Barbaris aduenit in Eliam, eiq; proſpere cuncta ſuccedunt, uiſum eſt ſe natui ac plebi. Horum igitur gratia, & præterea propter ſummã cum illo amicitiam, quod illi ciuitatem proderet ſuſpectus habitus, inſimulãte Ariſtodemo clam exijt, atq; Oropi moratus eſt in Amphiarai fano. Ibi cum periſſent aurei calices, ut Hermippus ait, communi Bœotiorum decreto loco migrare iuſſus eſt. Inde profectus mœrens & patriam clanculum ingreſſus uxorem ac filias ſumens ſe ad Antigonum contulit, ibiq; uitam mœrore terminauit. Refert Heraclides his omnino contraria. Nam illum ſenatus principem Eretriam à tyrannis ſæpe liberaſſe Demetrij uiribus fretum. Non igit Antigono prodidiſſe ciuitatem, ſed falſam ſubiiſſe calumniam, profectumq; ad Antigonum, cum ut patriam è ſeruitute eriperet, illum inducere nõ poſſet, ſeptẽ dies totos cibo abſtinuiſſe, atq; ex animi dolore uita exceſſiſſe. His ſimilia & Antigonus Caryſtius refert. Soli autem Perſæo inexorabile indixit bellum. Haud enim obſcurum erat Antigonum cum Menedemi gratia Eretrienſibus rempub. uoluiſſet reſtituere, ab eo fuiſſe prohibitum. Quocirca in conuiuio Menedemus in illum acriter inuectus, inter cętera Perſæus.

ſic ait. Atqui iſte quidem philoſophus eſt, ſed uir omnium qui ſunt aut fuerunt uel futuri ſunt, profecto nequiſſimus. Moritur autem ut ait Heraclides, ſeptuageſimum tertium agens ætatis annum. In eius autem laudem nos quoque ita ſcripſimus:

Ἔκλυον μενέδημε τεὸν μόρον, ὡσ
ἑκὼν ἀπέσβης ἐν ἤμασιν ἑπτὰ
Μηδὲν ἐσθίων κατ' ἔργον ἔρξας ἐρετρικὸν
Ἀλλ' ὅμως ἄνανδρον, ἀψυχίη γὰρ ἡγεμὼν
ἔπειγε.

hoc eſt,

Audita nobis Menedeme mors eſt tua
Qui ſponte ad ſeptem dies nihil ſumpſeris
Ciborum. opus quidem aggreſſus Eretricum
Sed non uirile, ſuaſit nam impotentia
Hoc animi.

Et hi quidem Socratici & qui ab eis profecti ſunt. Tranſeundum autem eſt ad Platonem qui inſtituit Academiam, & ad eos qui ab ipſo quotquot fuerunt, eloquentes.

FINIS LIBRI SECVNDI.

DIOGENIS LAERTII de philoſophorum uita, Liber tertius.

Plato.

PLato Ariſtone patre & matre Perictiona, ſiue Potona Athenis natus eſt. Mater à Solone genus duxit. Solonisquippe frater Dropides, Critiam genuit cuius filius Calæſchrus Critiæ filius, qui unus fuit ex triginta, Glauconisq́; pater ab eo Charmides & Perictione geniti ſunt, atq; ex ea & Ariſtone Plato ſextus à Solone naſcit̃. Porro Solon ad Neleum & Neptunum genus refert. Ariſtonem quoq; patrẽ à Codro Melanthi filio originẽ ducere tradunt, qui à Neptuno itidẽ ſanguinem trahere Thraſyllo teſte memorantur. Enimuero Pſeuſippus in libro qui Platonis de† cœna inſcribit̃, & Clearchus in laudatione Platonis, & Anaxilides in ſecũdo de philoſophis libro aſſerunt Athenis famam eſſe Ariſtonem Perictionæ, cũ eſſet ſpecioſiſſima, uim inferre conatũ eſſe, uerũ fuiſſe illius conatus irritos, uidiſſeque,† in ſomnis Apolli-

Perictione

Ariſto.

περιδεί-πνῳ.

ἀπόλλωνος ὄψιν, Apollinis vultũ

nem, atque ab eo mundam à iugali copula quoad pareret uxorem ſeruaſſe. Naſcitur autẽ Plato, ut Apollodorus teſtatur in chronicis, octogeſima octaua olympiade, Thargilionis ſeptima, qua die natum Apollinem Delij autumant. Moritur autem, ut Hermippus tradit, primo anno centeſimæ octauæ olympiadis in nuptijs diſcumbens, octogeſimum & primum ætatis agens annum. Neanthes octoginta quatuor annos natum deceſſiſſe ſcribit. Eſt igitur Iſocrate minor natu annis ſex. Ille quippe ſub Lyſimacho, Plato ſub Aminia natus eſt, ſub quo & Pericles diem obijt. Erat autem familia Collyteus, ut refert Antileo in ſecũdo de temporibus. Natus eſt ſecũdum quoſdam in Aegina in Phidiadæ domo eiusq Thaletis filius fuit, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria patre ipſius cum cæteris miſſo, ut agrum ſortiretur, Athenasq; reuerſo, cũ à Lacedæmonijs qui Aeginenſibus opem tulerant expulſi ſunt. Ludos quoque magnificos Athenis exhibuit, Dione ſumptus ſuppeditante, ut ait Athenodorus in octauo περιπατῶν libro. Fratres habuit Adimantum & Glauconem, ſororemque Potonam, de qua Speuſippus naſcitur, literasq; apud Dionyſium didicit, cuius & in Anteraſtis meminit. Exercita-

Iſocrates.

τῶν δήμου κολλυτεὺς quod fere pagum uertit interpres.

Adimantos.

tusq; eſt apud Ariſtonem Argium palæſtritam, à quo & Plato propter egregiũ corporis habitũ cognominatus eſt, cum prius Ariſtocles ex aui nomine uocatus eſſet, ut in ſucceſſionibus tradit Alexander. Suntq ob orationis ubertatem & miram latitudinẽ ſic appellatum putent, ſiue ꝙ ampla fuerit fronte, ut Neanthes ſcribit. Nec deſunt qui in †Iſthmo palæſtra ſe exercuiſſe uelint, ſicut & Dicæarchus in primo de uitis. Picturæ quoq; fuiſſe ſtudioſum ac poëmata ſcripſiſſe, primo quidem dithyrambos, deinde melos ac tragœdias. Vox illi gracilis fuit, ut ait Timotheus Athenienſis in libro de uitis. Fertur & Socrates uidiſſe per ſomnium oloris pullum ſibi in gremio plumeſcere, qui continuo exortis, aliis in altum aduolans ſuauiſſimos cantus ædiderit. †Poſtridie cum Plato ſibi à patre commendatus eſſet, hunc cygnum quem uiderat dixiſſe. Philoſophari cœpit primũ in Academia, inde ſe in hortum qui iuxtà colonum eſt cõtulit, ut Alexander in ſucceſſionibus ſcripſit, Heraclitũ adducẽs teſtẽ. Demũ cũ tragicum certamẽ eſſet iiturus, ante Dionyſiacũ theatrũ audito Socrate igni poëmata exuſſit, dicẽs:

Ariſtocles qui poſtea Plato dictus eſt.

ἰσθμοῖ

μεθ' ἡμέραν

ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει

hoc eſt,

Huc ades o Vulcane, Plato nam te eget in hac re.

Hinc annum uiceſimũ ætatis agens Socratem audiuit. Illo decedente Cratylo Heracliti diſcipulo & Hermogeni Parmenidis philoſophiam tuenti operam dedit. Deinde cũ eſſet annorum duo de triginta, ut ait Hermodorus, Megara ſe ad Euclidem cum alijs aliquot Socraticis contulit. Hic Cyrenem profectus Theodorum mathematicũ audiuit, atque inde in Italiam ad Pythagoricos Philolaum atque Eurytũ conceſſit. Ab his ſe in Aegyptum ad prophetas ſacerdotesque recepit, quò & Euripidem aiunt unà ſecũ profectum eſſe, atque ibi morbo cõprehēſum, à ſacerdotibus marina curatione fuiſſe abſolutum, qua ex re poſtea dixerit:

θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά.

hoc eſt,

Mare uniuerſa proluit hominum mala.

Quin & dixiſſe iuxta Homerum Aegyptios omnes medicos eſſe. Decreuerat Plato Magis etiam congredi, neque propter Aſiæ bella propoſito deſtitit. Regreſſus uero Athenas in Academia commorabatur. Eſt autem locus in ſuburbano nemoroſus, à quodam heroe Academo nomine appellatus, ſicut et Eupolis in Aſtrateutis memorat dicens:

Academia.

Academus

Ἐμ εὐσκίοις δρόμοισιμ ἀκαδήμου θεοῦ. *hoc eſt,*

In ambulacris Academi umbroſis dei.

Sed & Timon in Platonem loquēs, inquit,

Τῶμ πάντων δ' ἡγεῖτο πλατύςατος, ἀλλ' ἀγορητὴς

Ἡδυεπὴς τέττιξιμ ἰσογράφος, οἵθ' ἑκαδήμου

Δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαμ ἱεῖσι. *hoc eſt,*

Hos inter dux ille Plato celſiſsimus ibat,
Cuius ab ore melos manabat, quale Hecademi
Arbuſtis lepida modulantur uoce cicadæ.

Antea enim per ε tenue ſcribebatur Ecademia. Hic igitur philoſophus Iſocrate amico utebatur. Enimuero Praxiphanes quandam cōſcripſit inter eos habitam de poëtis ſcholam, cum in rure Platonis hoſpitio frueretur Iſocrates. Ter illum militaſſe Ariſtoxenus autor eſt. primo in Tanagram, ſecundo in Corinthum, tertio in † Delum ubi & uictoria potitus ſit. Miſcuit Heracliteorum Pythagoreorumq́ ac Socraticorum rationes, atq; in his quidem quæ ſenſibus ſubiacent, Heracliti partes tuebatur. Porro in his quæ ad intelligentiam pertinent Pythagoræ acquieſcebat. in rebus autē ciuilibus Socratem ſuum maxime amplectebatur. atq; ita in unum corpus triplicem philoſophiæ compegit rationem. Aiunt quidam, ex qui-

Hecademia

† ἐπὶ Δηλίῳ Nā Deliū Tanagræorum eſt municipiū, & Apollinis templum.

bus Satyrus eſt Dioni illum ſcripſiſſe in Siciliã, uti tres libros Pythagoricos ſibi emeret, à Philolao centum minis. Erat enim ſatis opulentus, acceptis à Dionyſio pluſquã octoginta talentis. Sicut enim Honetor ſcribit in libro cuius eſt titulus, an pecunioſum oporteat eſſe ſapientẽ. Multum illi Epicharmus cõtulit comicus, cuius & plurima tranſſcripſit, ut Alcimus in eis libris quos ad Amyntã ſcripſit, quatuor numero, meminit. Eorum in primo ita loquitur. Conſtat autẽ & Platonem complura ſibi de Epicharmi libris aſſumere. Id ita inſpiciendum eſt. Senſibile aſſerit Plato, quod aut in qualitate aut in quãtitate nunq̃ perſiſtat, ſed diffluat ſemper, atq; immutet. Veluti ſi numeꝝ ex ĳs tuleris, quę neq; æqualia, neq; aliqua neq; quãta, neq; qualia ſunt. Porro iſta ſũt quoꝝ ſemper generatio eſt, nunq̃ uero ſubſtãtia, Intelligibile uero cui nihil uel accidit, uel decedit. Hoc autem ſempiternorum natura eſt, quam ſimilem atq; eandẽ ſemper eſſe contingit. Atqui Epicharmus de ſenſibilibus atq; intelligibilibus in hanc ſentẽtiam expreſſe loquitur.⁺ addidit præterea Alcimus. Aiunt autem ſapientes animam, alia quidem ſentire per corpus, puta uidendo atq; audiendo, alia uero ipſam per ſeipſam animaduertere,

Gellius decẽ milibus denarium mercatum ſcribit.

Epicharmus

ἀλλὰ (?) τοὶ θεοὶ παρῆσαν

nullo corporis officio utentem. Quocirca eorum quæ ſunt, alia ſenſibus percipi, alia intelligentiæ ratione comprehendi. Quare Plato quoq; oportere dicebat eos qui cuperent rerum initia colligere, ipſas primum ſpecies, quas ideas uocat, ſecundum ſeipſas diſtribuere, puta ſimilitudinē & monadem, multitudinem atq; magnitudinē, † ſtatūq; & motum. Secundo ipſum per ſeipſum, honeſtum ac bonum, iuſtū, atq; huiuſmodi cætera ſubijcere. Tertio cōſpicere quæ ſibi mutuo cohærent ideæ, puta ſcientiā aut magnitudinem ſiue dominationem, ſimul & illud cogitare, ea quæ ſunt apud nos ex illorum participatione eis æquiuoca fieri. Exempli cauſa, dico iuſta eſſe quæ iuſto communicāt, honeſta quæ honeſto. Eſt autē unaquæq; ſpecies æterna, ac præterea intelligētia † omni perturbatione uacua. Quocirca & ideas in natura uelut exēplaria dixit ſubſiſtere. Alia his eſſe ſimilia quæ maxime ad iſtarum ſimilitudinem conſiſtant. Epicharmus igitur de bono atq; ideis ita fere diſſerit. Num tibiarum cantus res aliqua eſt? Ita ſane. homo igitur ipſe cantus eſt. nihil minus. Age uideamus. Tibicen aliquis homo ne tibi uidetur necne? homo profecto. Nonne igitur idem tibi uidetur de bono, aliud eſſe bonum, aliud

στάσιν

al. λυπαθις

uero rem? ſiquidem ſecundum ſeipſum qſ-
quis illud didicerit, iam bonus efficietur.
quemadmodum qui tibiarum cantum didi
πλοκεύς cerit, tibicen, qui ſaltare, ſaltator, qui † com
plecti, cõplexor merito dicitur. atq; in hunc
modũ de cæteris, q qui ea didicerit, non ars
ipſa, ſed artifex uocatur. Plato in opinione
Ideæ de ideis ait. Siquidem eſt memoria, ideas in
his quæ ſunt, exiſtere, q memoria quietæ cu
iuſq; rei ac manentis ſit. Manere autem præ
ter ideas nihil. Quo enim, inquit, modo ſer-
uarentur animãtes, niſi & ideam attigiſſent,
& præterea naturalem mentem accepiſſent.
Meminit autem ſimilitudinis & pabuli cu-
iuſmodi illis eſſe ſoleat, oſtendens q ſit ani-
malibus omnibus inſita ſimilitudinis intelli
gentia. Quocirca & quæ ſunt eiuſdem gene
ris ſentiũt. Porrò Epicharmus ita fermè ait.
Sapientia non in uno tantum conſiſtit, ſed
γνώμαν ſenſum quæ uiuunt omnia, † notionẽ quoq; habent.
Nam gallina ſi aduertere uolueris, nõ parit
uiuentes pullos, ſed oua prius incubat, & ca
lore anímat. Hæc autem ſapientia, ut ſeſe ha
beat natura nouit ſola. Ab ea quippe erudi-
tur. Ac rurſum, Nihil profecto mirum ſi ita
loquar, & placere eas ſibi & uideri præclare
natas. Nam & canis cani uidetur eſſe pul-
cherrimus, & boui bos, & aſinus aſino, ſus

item ſui uidetur uenuſtate præſtare. Iſta &
huiuſmodi quatuor libris proſequitur Alci Alcimus
mus, admonens quantum emolumenti Pla
to ex Epicharmo ſibi comparauerit. Quod
autem neq; Epicharmus ipſe hoc ignorauc-
rit, ex ĳs conĳcere licet, quæ præſagiens ac
ueluti diuinans fore imitatorem ſui, ſic ferè
ait. Vt autem ego puto, immo pro compero
to habeo mearum adhuc erit memoria rerum,
meorumq; ſermonum, eiſq; quiſpiam acce-
ptis, metro ſoluto, quo nūc cōſtat colorecq;
adiecto purpuram uenuſtate uerborum com-
ponet, † inuictuſq; ipſe alios facile ſupera- δυσπάλαι-στος
bit. Videtur Plato Sophronis quoq; mimo- Sophron
graphi libros antea neglectos primus Athe
nas inuexiſſe, geſtumq; ex eis duxiſſe, qui et
ſub eius capite fuerint reperti. Ter autem
nauigauit in Siciliam, primo quidem ut in-
ſulam crateresq; uideret, quo tempore Dio Dionyſius
nyſius Hermocratis filius tyrānus impulit,
ut ſecum loqueretur. ubi cum ille de tyran-
nide diſſereret, dicens non id præſtare quod
ſibi ſoli eſſet utile, niſi & uirtute excelleret,
offenſum tyrannum & iratum dixiſſe aiunt,
Verba tua † ocioſorum ſenum ſunt. & ille, γεροντιῶσι
& tua, inquit, tyrannidem ſapiunt. Ad hæc
indignatum tyrannum primo quidem neca
re illū uoluiſſe, deinde uero à Dione & Ari-

ſtomene exoratum, id quidem non feciſſe, uerum Polidi Lacedæmonio qui per id tem poris legatus ad ſe uenerat, eum tradidiſſe, ut uenundaretur. Eum ille in Aeginam adductum uendidit. Quo tempore Charman

Charman der

der Charmãdridis filius eum mortis reum eſſe accuſauit. Iuxta promulgatã enim apud eos legem capitale erat, ſi quis Athenienſium eam inſulam adijſſet, atq; ipſe eam legem tulerat, ut Phauorinus memorat in omnimoda hiſtoria. Cæterum cum à quodã fuiſſet dictum, † diſciplinæ gratia philoſophum eo aſcendiſſe, abſolutum dimiſerunt.

κατὰ παιδιὰν, per iocũ. Inter preslegiſſe uidetur, παιδείαν

Aſſerunt pleriq; illum & in concionem adductum, ubi cum obſeruaretur nihil penitus locutũ fuiſſe, prompto animo quicquid contingeret, accipere paratum. Illos eum minime quidem occidẽdum, ſed ſolum uendendum captiuorum more decreuiſſe. Ade-

Aniceris

rat forte Aniceris Cyrenaicus: is eum uiginti minis, ſiue ut alij uolunt, triginta redemit, remiſitq; Athenas ad amicos. Illi extemplo pecuniam Aniceridi remiſerunt. Sed hanc ille omnino accipere noluit, aſſerens non eos ſolos dignos eſſe quibus Plato curæ eſſet. Alij Dionem eam miſiſſe pecuniam dicunt, illũq; eam nulla ratione admiſiſſe. Sed hortulum quoq; in Academia ſibi comparaſſe,

Polidem uero à Chabria ſuperatum, & poſtea in Helice fuiſſe ſubmerſum, fama eſt, dæmonio illi indicante iſta illum philoſophi gratia perpeti, ut Phauorinus in primo commentariorum meminit. Atqui nō quieuit Dionyſius ipſe, uerum cū didiciſſet quæ illi contigiſſent, ſcripſit Platoni, orans ne in ſe maledicta ingereret. Ad quem ille ſcripſit, non ſibi tātum ſupereſſe ocij, ut Dionyſij meminiſſet. Secundo profectus eſt ad iuniorem Dionyſium, poſtulans terram atq; homines qui iuxta conſtitutam eb eo remp. uiuerent. Id ille quanquam pollicitus non præſtitit. Nec abfuit ſecundum quoſdam ſuſpitio illum magno ſui periculo Dioni & Theotæ perſuadere tentaſſe, illorumq; erexiſſe animos ad liberandam inſulam. Quo tempore Archytas Pythagoricus ſcripta ad Dionyſium epiſtola purgauit illum à ſuſpitione, atq; ereptum Athenas remiſit. Eſt autem epiſtola huiuſmodi.

Polis Lacedæmonius.

Archytas

Archytas Dionyſio S.

MIſimus omnes Platonis neceſſarij Lamiſcum & Photidam, uirum illū abs te recepturi iure antiquæ noſtræ amicitiæ. Recte igiř feceris ſi memineris quanto à nobis ſtudio efflagitaſti Platonis ad te aduē

» tum, ut nos illum uenire hortaremur, factu-
» rum te ſpondēs omnia: illumq́; libere acce-
» dere & abire permiſſurum. Memor eſto igi
» tur quanti illius aduentum feceris, quodq́;
» eo tempore plus cæteris amaueris. Quod ſi qua orta ſimultas eſt, humanius te agere cō uenit, illumq́; nobis reſtituere illæſum. Hæc enim ſi facis, iuſtitiam coles, ac nobis gratificaberis. Tertio acceſſit, Dionem reconciliaturus Dionyſio; ſed cū id obtinere nequiſſet, infecto negocio ad patriam redijt. Vbi ad remp. accedere quidem noluit, quamuis maxime ciuilis eſſet, ut ex his conſtat quæ ſcripſit. Ratio autem cur abſtinuerit à publicis negocijs, illa imprimis fuit, quod plebs alijs inſtitutis & moribus aſſueuerat. Refert Pamphila in uigeſimo quinto commentariorum, Arcadas ac Thebanos condita ciuitate ingentis magnitudinis rogaſſe illum ut

νομοθέτην eam remp. † inſtrueret. quos cum ille didi-
Chabrias ciſſet æqualitatem ſectari nolle, profectum non eſſe. Fertur & Chabriam ducem reum mortis ſecutus, cum id ciuium nemo tentare uoluiſſet, quando & arcem cum Chabria
Crobylus aſcendenti Crobylus ſycophanta conuiciatus dixit, alteri opem laturus accedis, quaſi
κώνειον uero neſcias & te manere Socratis † uene-
num? Ad quem ille. & quādo pro patria mi

ſitabam pericula pertuli, & modo amici gratia ne deſim officio perlibenter me periculis expono. Primus hic, ut Phauorinus ait in octauo omnimodæ hiſtoriæ, dialogos introduxit, primusq́; inquiſitionis modum per reſolutionem Leodamanti Thaſio induxit, & primus in philoſophia nominauit † ἀντίποδα
Antipodas & elementum & dialecticam & poẽmata & prælongum in numero. Extremorumq́; † planam ſuperficiem, ac dei pro ἐπίπεδον
uidentiam. Primusq́; philoſophorum orati ἐπιφάνειαν
oni Lyſiæ Cephali filij contradixit, ipſam ad uerbum exponens in Phædro, primusq́; grammaticæ uim ſpeculatus eſt. Cumq́; primus omnibus ferè qui ante ſe fuerant, contradixerit, quæri ſolet, cur Democriti men- Democritus
tionẽ nõ fecerit. Refert Neanthes Cyzicenus hũc cũ in Olympia aliquãdo deſcendiſſet Græcorum in ſe omnium ora conuertiſſe, ac eodem tempore Dioni congreſſum, aduerſus Dionyſium bellare inſtituẽti. Porro in primo commentariorum Phauorini fertur, Mithridatem Perſam Platonis ſtatuam in Academia locaſſe, ita inſcriptã, Mithri Mithridates
dates Rhodobati filius Perſes, muſis imaginem Platonis dicauit, Silanionis opus. Tradit Heraclides iuuenẽ Platonem adeo fuiſſe uerecundum, adeo compoſitum, ut nunquã

riſiſſe niſi modice deprehenſus ſit. Cum tamen eſſet eiuſmodi, ne ſic quidem comicorum conuicia effugit. Theopemptus enim in Autochare ſic ait.

Ἓν γὰρ ἐστὶν οὐδὲ ἕν.
Τὰ δὲ δύο μόλις ἕν ἐστὶν ὥς φησὶ Πλάτων. hoc eſt
Vnum enim ne unum quidem eſt,
Sed uix duo ſunt unum, narrat ut Plato.

Sed & Anaxandrides in Theſeo.

Ὅτε τὰς μορίας ἔτρωγεν ὥσπερ Πλάτων. hoc ē.
Quando uorabat oleas noſter ut Plato.

Timon quoq; ita illum † agit. παραγραμματίζων

Ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. hoc eſt,
Vt conficta Plato aſtutus miracula finxit.

Et Alexis in Metropide.

Εἰς καιρὸν ἥκεις. ὡς ἔγωγ᾽ ἀπορουμένη
Ἄνω κάτω τε περιπατοῦσ᾽ ὥσπερ Πλάτων
Σοφὸν οὐδὲν εὕρηκ᾽, ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη.
hoc eſt,
In tempore ipſo tu ueniſti, uerum ego
Surſum ac deorſum triſtis, ut Plato, feror
Miſera, labore fruſtra laßis cruribus.

Et rurſum in Ancylione.

Λέγεις περὶ ὧν οὐκ οἶσθα, συγγενῶς τρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον. hoc eſt,
Ignota nobis narras, planè curſitans

Platonis inſtar, ac noſce cepe & litron

Amphis in Amphicrate.

τὸ δ᾽ ἀγαθὸν ὅτι ποτ᾽ ἐστὶν, οὗ σὺ τυγχάνειν
μέλλεις διὰ ταύτην, ἧττον οἶδα τοῦτ᾽ ἐγὼ
ὦ δέσποτ᾽ ἢ τὸ τοῦ πλάτωνος ἀγαθόν. *hoc eſt,*

Atqui bonum illud quod nanciſci cogitas
Te poſſe, propter hanc, certe id minus ſcio
Platonis illud quam bellum bonum o here.

In Dexidemide uero ait.

ὦ πλάτων
ὡς οὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον
ὥσπερ κοχλίας, σεμνὸς, ἐπηρκὼς τὰς ὀφρῦς.

hoc eſt,

Aliud nil potes quàm mœrere mi Plato,
Et fronte ſemper corrugata, ut coclea.

Cratinus in ſubditio.

Ἄνθρωπος εἶ δηλονότι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.
κατὰ μὲν πλάτων᾽ οὐκ οἶδα, ὑπονοῶ δ᾽ ἔχειν.

hoc eſt,

Homo es profecto, mentemq́; & ſenſus habes
Iuxta Platonem, uix ſcio, uerum arbitror.

Alexis in Olympiodoro.

σῶμα μὲν ἐμοῦ τὸ θνητὸν αὖον ἐγένετο
τὸ δ᾽ ἀθάνατον ἐξῆρε πρὸς τὸν ἀέρα.
ταῦτ᾽ οὐ σχολὴ πλάτωνος; *hoc eſt,*

Homo fuit quidem mortale, in me quod fuit
Mortale quod non fuit, in auram euanuit.

Num hæc ex Platonis ſchola?

Et in Paraſito.

Ἐι μετὰ πλάτωνος ἀδολεσχεῖν καταμόνας

hoc eſt,

Aut cum Platone ſolitarium loqui.

Subſannat & hominem Anaxilas in Botry
κίρκῳ lione & † Cerco, & πλουσίαις. Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs ait illum adoleſcentis cuiuſdam Stellæ nomine qui cum eo Aſtrologiæ dabat operam, amore captum, Dionis etiam cuius meminimus. Nonnulli & Phædrum amaſſe putant. Indicium autẽ amoris fuiſſe epigrãmata ab eo in illos conſcripta.

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμὸς, εἴθε γενοίμην
οὐρανὸς, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν, εἰς σὲ βλέπω.
Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν ἑῷος
νῦν δὲ φθανὼν λάμπεις ἕσπερος ἐν φθιμένοις. *hoc eſt,*

O utinam cælum fierem cum ſydera cernis
Mi Stella ut multis in te oculis tuerer.
Iamdudum uiuis lucebas lucifer, at nunc
Extinctus luces Heſperus Elyſijs.

In Dionem uero in hunc modum:

Δάκρυα μὲν ἑκάβῃ τε καὶ ἰλιάδεσσι γυναιξὶ
μοῖραι ἐπέκλωσαν δήποτε γενομέναις.
Σοὶ δὲ δίων ῥέξαντι καλὸν ἐπινίκιον ἔργον,

Δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.
κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐνὶ πατρίδι τίμιος ἀστοῖς
ὦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίων. hoc eſt,
Et lachrymas Hecubæ, & Troianis fata puellis
Decreuere recens ex genitrice ſatis,
At tibi poſt partos præclaro Marte triumphos
Spes reliqua eſt nuliis clare Dion ſuperis.
Te patria ampla fouet, cumulat te ciuis honore
Quo mihi nunc mentem perdis amore Dion?

Hoc enim illius ſepulchro inſcriptum Syracuſis tradũt. Quin & Alexim amaſſe fertur. & Phædrum, quemadmodum diximus, in quos ſcripſit in hunc modum.

Νῦν ὅτε μηδὲν ἄλεξις ὅσον μόνον εἶφ' ὅτι καλός,
ὦπται, καὶ πάντη † πᾶσι περιβλέπεται. aliàs πᾶς τις ἐπιστρέφεται
Θυμὲ, τί μηνύεις κυσὶν ὀστέον; εἶτ' ἀνιήσεις
ἴστερον, οὐχ' οὕτω θαῖδρον ἀπωλέσαμεν.
hoc eſt,
Nunc quoniã nihil eſt quoquo ſe uerterit omnis
Solum quod pulcher uiſus Alexis ait.
Quid mi anime os canibus prodis, mox inde moleſtus
Detrectas, Phædrum ſiccine perdidimus?

Archeanaſſa quoq; Colophonia uſum eſſe, in quam ſic ſcripſit.

Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ κολοφῶνος ἑταίραν

Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ἕζετο δριμὺς ἔρως.
Ἆ δειλοί, νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
Πρωτοπλόου, δι' ὅσσης ἤλθετε πυρκαϊῆς. hoc eſt,
Archeanaſſa mihi eſt meretrix Colophonia, ſeris
Cuius & in rugis ſedit acerbus amor.
Quas miſeri flammas, per quanta incendia ab iſtis
Libata illa quibus prima inuenta fuit.

In Agathonem item.

Hoc diſtichon à Platone adhuc adoleſcẽte ſcriptũ putat Gellius

Τὴν ψυχὴν ἀγάθωνα φιλῶν ἐπὶ χείλεσιν ἔχον.
Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὡς διαβησομένη.
hoc eſt,
Suauia dans Agathoni, animã ipſe in labra tenebam
Aegra etenim properans tanquã abitura fuit.

Item aliud.

Τῷ μήλῳ βάλλω σε, σὺ δ' εἰ μὲν ἑκοῦσα φιλεῖς με
Δεξαμένη τῆς σῆς παρθενίης μετάδος.
Εἰ δ' ἄρ', ὃ μὴ γίνοιτο νοεῖς, τοῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα
Σκέψαι τὴν ὥραν ὡς ὀλιγοχρόνιος. hoc eſt,
Malo ego te ferio. tu me ſi diligis, illud
Suſcipe, & me imparti uirginitate tua.
Hoc fieri ſi poſſe negas, hoc ſuſcipe malum, &
Quàm pereat paruo tempore forma uide.
Μῆλον ἐγώ, βάλλει με φιλῶν σέ τις. ἀλλ' ἐπίνευσον
Ξανθίππη, κἀγὼ καὶ σὺ μαραινόμεθα, hoc eſt,

Malum ego, me iaculatur, amat qui te. annue quæſo
Xanthippe. tibi mox nam & mihi forma perit.

Aiunt & illud in Eretrienſes inſidiis exceptos ipſius eſſe.

Εὐβοίης γένος ἦμεν ἐρετρικὸν, ἄγχι γὰρ σούσων
κείμεθα, φεῦ γαίης τόσσον ἀφ' ἡμετέρης.

Euboœ fuimus Eretrum genus. at prope Suſas
Condimur, heu noſtra tā procul à patria.

Et illud.

Α' κύπρις μούσαισι. κοράσια τὰν ἀφροδίταν
τιμᾶτ', ἢ τὸν ἔρον ὔμμιν ἐφοπλίσσομαι.
χ' αἱ μοῦσαι, ποτὶ κύπριν. ἄρει τὰ ςωμύλα ταῦτα
Α' μῖν δ' οὐ πέταται τοῦτο τὸ παιδάριον.

hoc eſt,

Hæc Venus ad Muſas. Venerē exhorreſcite nymphæ
In uos armatus aut amor inſiliet.
Cui contra Muſæ. lepida hæc ioca tolle precamur.
Aliger huc ad nos non uo'at ille puer.

Item aliud.

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν ἔλιπεν βρόχον. αὐτὰρ ὁ χρυσὸν
ὃν λίπεν οὐχ εὑρὼν ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον.

hoc eſt,

Aurum qui reperit laqueum abijcit, alter amiſſo
Auro, collo aptat quem reperit laqueum.

Molon At uero Molon hoſtili aduerſus illum animo, non id ait eſſe mirandum ſi Dionyſius Conrinthi, ſed ſi Plato eſſet in Sicilia. Videtur & Xenophon haud quaquam amico in illum fuiſſe animo. Nam ueluti contẽtionis ſtudio ſimilia ſcripſere, Sympoſium, Socratis defenſionem, commentaria moralia. Ad hæc ille de rep. hic Cyri ſcripſit infantiam, quam in ſuis legibus Plato fictã dixit: neq; enim eiuſmodi fuiſſe Cyrum. Tum ambo cũ Socratem ſemper habeant in ore, nuſquã reperies ſui inuicem feciſſe mentionem. Semel tantum Xenophon Platonis meminit in tertio commentariorum. Fertur & Antiſthenes cum eorum quæ ſcripſerat quippiã recitare uellet, oraſſe illũ ut adeſſet recitanti. Et cum roganti cuiuſmodi id eſſet, libri eius titulum explicuiſſet, de eo inquit, quod non ſit cõtradicere. Tu ergo, ait ille, de hoc ipſo quomodo ſcribis? & cum doceret † contra ſuam uenire ſentẽtiam, ſcripſit aduerſus Platonem dialogum, Sathonem illũ inſcribẽs. Ex eo iam alienis animis in ſe inuicẽ fuere. Aiunt Socratẽ cũ Platonis Lyſidem audiſſet recitari proh dij immortales dixiſſe, q̃ multa de me mẽtitur adoleſcẽs. Scripſit quippe non pauca uir ille, quæ Socrates non dixit. Fuit illi & aduerſus Ariſtippũ haud obſcura

Xenophõ

Cyri pædia

Antiſthenes

† ὅτι περιτρέπεται

Ariſtippus

ſimultas. Nam in libro de anima illum inſimulat, ꝙ abfuerit morienti Socrati, cum in Aegina uicino Atticæ loco per id temporis moratus ſit. Erat illi cum Aeſchine quoq; ut fertur Socratis auditore contentio, quippe cum à Dionyſio magnifieret, egensq́; rerum omnium ad eum profectus eſſet, à Platone deſpectū, atq; ab Ariſtippo fuiſſe cōmẽdatum. Porro ſermones quos Critonem fecit in carcere loquentem, cum Socrati conſuleret fugam, Aeſchinis fuiſſe tradit Idomeneus, illi uero à Platone huius odio fuiſſe attributos. Eius uero nuſquam in libris ſuis Plato mentionẽ feciſſe deprehenditur, prę terq̃ in libro de immortalitate animæ, & in Socratis defenſione, idq́; tenuiter. Enimuero ſtili ipſius genus, inter poëma & proſam orationem medium ait Ariſtoteles fluere. Hunc ſolum Platoni aſſediſſe quodam loco Phauorinus ait, cum librum de anima recitaret, reliquos omnes ſurrexiſſe. Pleriq; autumant Philippum Opuntium ipſius leges quæ erant in cera, transſcripſiſſe, huius & Epinomida eſſe aiūt. Euphorion ac Panætius initium librorum de repub. ſæpius inuentū inuerſum atque immutatum dixere. Eam ipſius remp. Ariſtoxenus totā ferme in Protagoræ contradictionibus aſſerit ſcriptam. Aeſchines

cile uidet. Optabat inſuper memoriã ſui, uel in amicis uel in libris reliqui.† Locis & ipſe utebat plurimũ. Morit eo q̃ diximus modo, 13. Philippi regis anno, ut Phauorinus in .5. cõmẽt. refert, aq̃ & obiurgatũ fuiſſe illũ Theopõpus autor eſt. Myronianus in ſimilibus, ait Philonẽ meminiſſe puerbij de Platonis pediculis, quaſi ſic ille defecerit. Sepultus eſt aũt in Academia ubi plurimũ temporis philoſophatus fuerat. Vnde & quæ ab eo fluxit ſecta Academica eſt appellata. Corpus ei elatũ honorifice, & ab his qui eo cõuenerãt conditũ. Eiuſmodi fuit ipſius teſtamentum. Hæc legauit Plato atq; reliquit. Hephæſtiadeum fundũ cui ab aquilone uicina uia eſt, quæ ducit à tẽplo Cephiſiadum, ab auſtro Heracleum Hephæſtiadum, ab ortu ſolis Archeſtratus Phrearius, ab occaſu Philippus Cholidenſis. Hunc autem nemini licitum ſit aut uendere, aut alienare, ſed ſit Adimanti filij quantum fieri poteſt † Eneresiadumque fundum quem emi à Callimacho, cui ab aquilone uicinus eſt Eurymedõ Myrrhinuſius, ab auſtro Demoſtratus Xypeteron, ab ortu Eurymedon Myrinuſius, ab occaſu Cephiſſus Argenti minas tres, argenteam phialam pendentem dragmas centum ſexaginta quinq;. Cymbium ponderis

ὑπομνήμασι

Academici

ἐν ἰφεσιάδων

dragmarum quadraginta quinq;. Anulum aureum,& inaurem auream,ambo dragmas quatuor &treis obolos pendentia.Euclides lapicida mihi debet minas tres. Dianam dimitto liberam,famulos relinquo Tychonē Bictam Apolloniadem,& Dionyſium. Supellectilem & uaſa ſcripta, quorum habet exemplar Demetrius. Nulli autem quicquā debeo.Curatores erunt Soſthenes,Speuſippus,Demetrius,Hegias,Eurymedon, Callimachus atq; Thraſippus. Hoc teſtamenti ipſius exemplar. Sepulchrum eius his illuſtratum eſt epigrammatibus,quorum illud primum eſt:

Σωφροσύνῃ προφέρων θνητῶν ἤθει τε δικαίῳ
    ἐνθάδε δὴ κεῖται δῖος ἀριστοκλέης,
εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον
    οὗτος ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐχ ἕπεται.

hoc eſt,

Iuſtitia cunctis præſtans,uitaq; modeſta,
Hoc ſitus in tumulo diuus Ariſtoclees.
Si quenquam ad magnos ſapientia uexit honores,
Hunc citra inuidiam uexit & ipſa uirum.

Hoc epigramma Pſeuſippo adſcriptū repperi, haud ſcio an falſo.

Item alterum:

Γαῖα μὲν ἐν κόλπῳ κρύπτει τόδε σῶμα πλάτωνος
    ψυχὴ δ' ἀθανάτων τάξιν ἔχει μακάρων.

ξίου ἀρίστου, τὸν τὶς καὶ τηλόθι ναίων
Τιμᾷ ἀνὴρ ἀγαθὸς θεῖον ἰδόντα βίον.

hoc eſt,

Corpus habet gremio contectum terra Platonis,
Mens ſed habet ſuperum tecta beata deum.
Diuinum quem iam ueneratur quiſquis honeſtus,
Et probus eſt, cuius uel procul eſt regio.

Et aliud recentius:

Αἰετὲ τίπτε βέβηκας ὑπὲρ τάφου, ἢ τίνος, εἰπὲ,
Ἀστερόεντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπέεις;
Ψυχῆς εἰμὶ πλάτωνος ἀποπταμένης εἰς ὄλυμ-
πον
Εἰκὼν, σῶμα δὲ γηγενὲς ἀτθὶς ἔχει.

hoc eſt,

Quid monumenta ſuper uolucrum regina uolaſti?
Tu mihi dic ſuperum quam tueare domum.
Diua ego, ſublati in cælum feror umbra Platonis
Terrenum at corpus Attica ſeruat humus.

Eſt & noſtrum in hanc ſententiam:

καὶ πῶς εἰ μὴ φοῖβος ἀν' ἑλλάδα φῦσε πλά-
τωνα
Ψυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἠκέσατο;
καὶ γὰρ ὁ τοῦδε γεγὼς ἀσκληπιός ἐστιν ἰητὴρ
Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο πλάτων.

hoc eſt,

Ni doctum Græcis genuiſſes Phœbe Platonem

Prorſus nemo animis qui medeatur erat.
Corporis eſt medicus ſatus ex te Aſclepius ægri
Aeternæ ut ſapiens eſt animæ ipſe Plato.

Et aliud de eius morte:

Φοῖβος ἔφυσε βροτοῖς ἀσκληπιὸν, ἠδὲ πλάτωνα,
τὸν μὲν ἵνα ψυχὴν, τὸν δ' ἵνα σῶμα σάοι.
Δαισόμενος δὲ γάμον, πόλιν ἤλυθεν, ἥν ποτε αὐτῷ
ἔκτισε, καὶ δαπέδῳ ζηνὸς ἐνιδρύσατο

hoc eſt,

Produxit nobis Aſclepion atq; Platonem
Phœbus, ut hic corpus curet, & ille animum.
Coniugium celebrare uolens, quam condidit olim
Vrbem adit ipſe, Iouis quamq; ſolo poſuit

Atq; ita ſe habent epigrammata.

Platonis auditores. Diſcipuli uero fuere Speuſippus Athenienſis, Xenocrates Chalcedonius, Ariſtoteles Stagirites, Philippus Opũtius Heſtiæus Perintnius. Dion Syracuſanus, Amyclus Heracleotes, Eraſtus & Cariſcus Scepſij, Timolaus Cyzicenus, Euæon Lampſacenus, Pithon & Heraclides Aenij, Hippothales & Calippus Athenienſis, Demetrius Amphipolites. Heraclides Põticus, & cõplures alij.

Laſthenia. Axiothea. Cum his et mulieres duæ, Laſthenia Mantinea, et Axiothea Phliaſia, quæ, ut Dicæar-

chus autor eſt, uirili utebatur ueſte. Theo- phraſtum item illius fuiſſe auditorem quidã referunt, et Hyperidem oratorem, Chamæleon & Lycurgũ ait, Polemo & Demoſthenem ſcribit ipſius fuiſſe ſtudioſum. Sabinus item ait & Mneſiſtratum Thaſium in quarto de meditatione libro, & eſt id quidem uериſimile. Verumenimuero cum Platonis inprimis ſtudioſa ſis, idque haud ſane iniuria, philoſophi ſummi dogmata peculiari quodam amore ac ſtudio præ cæteris indagare ſoleas, operæprecium exiſtimaui & ſermonum illius naturam, & dialogorum ordinem, & perſuaſionis aut inductionis uim, pro uiribus, ueluti per elementa capitaq; digerere, uti neq; de illius uita collegimus, dogmata quoq; & decreta deſiderentur, alias quippe iuxta prouerbium, noctuam Athenas, ſi ea quæ per ſpecies diſtribuuntur enarrare tibi oportebit. Dialogos itaque primum Zenonem Eleatẽ ſcripſiſſe ferunt. Ariſtoteles in primo de poetis, Alexamenum Styreum ſiue Teium, ſicut & Phauorinus in commentarijs tradit. Cæterum Plato, meo quidẽ iudicio id genus expoliuit, adhuc alioqui rude atq; perfecit. Ita nõ ſolũ ornatæ & expolitæ orationis, uerum & ipſius inuẽtionis digniſſime ſibi primatũ uẽdicat. Eſt aũt Dialogus

Theophraſtus.

Hyperides

Zeno.

Dialogus.

cunt enim ex his alios dramaticos, q̃d quaſi poëma uideantur imitari, alios quod narrationi inſeruiant, diegematicos, mixtos alios appellant. Sed ea ſane diſtinctio dialogorũ ſcenæ quàm philoſophorum ſcholæ uidetur accomodatior. Sunt ex his quidam qui ad phyſicam pertinent, ut Timæus, Logicẽ ut politicus, Cratylus, Parmenides & ſophiſta. Sunt qui ad moralem, ut apologia, Criton, Phædon, Phædrus, Sympoſium, Menexenus, Clitophon epiſtolæ, Philebus, Hipparchus, & Anteraſtæ, Ciuilem uero reſpublica, leges Minos, Epinomis & Atlanticus Mæeuticam aſtruunt Alcibiades duo, Theages, Lyſis, Laches. Piraſticã, Eutyphron, Menon, Ion, Charmides, Theætetus. Endicticam, Protagoras. Anatrepticam Eutydemus, Hippiæ duo, Gorgias. De dialogo q̃d nam ſit, & quæ nam ſint eius differetniæ, hactenus. Quoniam uero infinita contentio eſt, aliȷs dicentibus ipſum dogmata inferre. aliȷs negãtibus, age de his quoq; uideamus. Dogmatiſtæ proprium eſt dogma afferre, ſicut & legiſlatoris, leges inſtituere. Porro dogmata ſiue decreta indifferenter uocantur, & quæ opinamur, & opinio ipſa. Ex his autem quod opinamur propoſitio eſt. Opinio autem perſuaſio ipſa ſiue opinatio.

Dialogorũ differentiæ

ἐνστάσεως

περὶ ὧν κατείληφεν. Plato igitur † quæ perceperat, ea exponit, quæ uero ſunt falſa, coarguit. De rebus incertis non definit. Atq; de his quidem quæ ipſe opinatur, quatuor inducit perſonas, Socratem, Timæum, Athenienſem hoſpitem, peregrinum Eleatē. Sunt autem † peregrini

ξένοι. non ut quidam opinantur, Plato & Parmenides, ſed figmenta ſine nomine ſunt. Quādo & Socratis atque Timæi uerba dum loquitur, pro decretis infert Plato. Qui mendacij coarguantur inducit Traſymachum, Calliclem, Polum, Gorgiam, Protagoram, Hippiam, atque Eutydemum, & huiuſmodi cæteros. At uero cum probationibus & argumenti concluſionibus locus eſt, plurimum utitur inductione, eaque non unica ſed bipertita. Eſt enim † inductio oratio ex

ἐπαγωγή. ueris quibuſdam ſimile ſibi uerum proprie colligens atq; inferēs. Eius ſunt ſpecies duę, ea quæ ex contrario fit, & quæ ex conſequēti. Quæ igiť ex cōtrario fit eiuſmodi eſt, ut interrogāti circa omnē reſponſionē contrarium inferatur. Vt exempli cauſa. Pater meus

Inductio per contrarium. aut alius eſt q̄ pater tuus, aut idē. Si igiť alius eſt pater meus q̄ pater tuus, cū ſit alius q̄ pater, nō erit pater. Si idē ē q pater meus, idē ex iſtēs q pater meus, meus erit pater. Et rurſus: ſi aīal homo eſt, lapis aut lignum erit. Nō eſt

autem lapis aut lignum, animatus quippe eſt, & ex ſeipſo mouetur; animal igitur eſt. Si autem anima eſt, animal uero & canis & bos, erit & homo animal & canis & bos. Hac igitur inductionis ſpecie quæ per contrarium fit, ubi rixæ locus eſt utitur Plato, nõ ad aſſerendum dogma, ſed ad refellendũ quod falſum fuiſſet obiectum. Eſt & alia ipſius ſpecies, quæ per conſequens, et ea duplex, altera quidẽ id quod in parte quæritur per id quod eſt in parte demõſtrat, altera quod uniuerſaliter per id quod in parte eſt probat. Prior illa oratorum, ſequens dialecticorum eſt. Quæritur in prima an iſte occiderit. Argumentum eſt eo tempore repertum eſſe cæde cruentum. Eſt autem ut diximus, oratorum ea inductionis ſpecies. Quippe rhetoricæ uis & officium eſt circa particularia, non circa uniuerſalia uerſari. Quærit em̃ non de iure ipſo, uerum de particularibus iuſtis. Altera uero dialecticorum, probatur quippe uniuerſum per partes, quemadmodum quæritur an ſit immortalis anima, & an ex mortuis ſint qui uiuũt, quod in lib. de anima probatur per uniuerſale quoddã, quod cõtraria ex cõtrarijs fiant. Id'q; ipſum uniuerſale ex quibuſdam particularibus cõficit, ut ſomnus ex uigilia, & cõtrà, item'q; ma

Inductio per ἀκολουθίαν.

ἑαυτῷ δο-κούντων. ius ex minore & contrà. Hac autem ſpecie
utebatur ad aſſerenda† quæ percepiſſet. Nā
ut olim tragœdia prius quidem chorus ſo-
Theſpis. lus agebat, poſtmodum uero Theſpis unū
inuenit hiſtrionem, ut chorus interdum re-
Aeſchylus quieſceret, ſecundum poſtea Aeſchylus ad-
Sophocles iecit, & tertium Sophocles, atque in hunc
modum tragœdia conſummata eſt, ita &
philoſophiæ ratio dudum circa unam tantū
phyſicæ ſpeciem iuxta uertebatur. Acceſſit
Socrates, & adiecit ethicen. Tertiam Plato
dialecticen addidit, & conſummato philo-
ſophiæ operi extremam manum appoſuit.
Thraſyllus autem aſſerit illum iuxta tragi-
cum quudriloquiū dialogos ſuos ædidiſſe.
δράμασιν. Tragœdi enim qnatuor † poëmatibus cer-
tabant. Dionyſηs, Lenæis, Panathenæis,
Chytris. Erat autem quartum poema Saty-
ricum. Porro quatuor poemata quadrilo-
quia appellabantur. Sunt igitur omnes eius
dialogi de q̃bus nihil ambigit, quinquagin-
ta ſex, republica in decem diuiſa libros, quā
& apud Protagorā totā ferme inueniri in cō
tradictionibus, tradit Phauorinus in ſecun-
do omnimodꝗ hiſtoriæ. Leges in duodecim
diuiduntur. Sunt autem huiuſmodi quadri-
loquia nouē numero, legibus uno uolumi-
ne, & reip. libris, in uno itidē incluſis. Primū

igitur quadriloquium ponit, quod cōmunē τετραλογία prima.
hypotheſim habere uideat, oſtēdere uolēs
cuiuſmodi eſſe debeat uita philoſophi, du-
plicięq; in libris ſingulis inſcriptione utitur,
altera ex nomine, ex re altera impoſita. Hu-
ius quadriloquij quod primum eſt in capite
ponitur Eutyphron, ſiue de ſanctitate. Eſt
autem ipſe dialogus tētatiuus. Hunc ſequit
Socratis defenſio, moralis. Tertio loco Cri
ton, ſiue de eo quod agendum eſt, moralis.
Quarto Phædon, ſiue de anima, moralis. περὶ
In ſecundo uero quadriloquio præponitur πρακτοῦ.
Cratylus, ſiue de rectitudine nominum, lo- II.
gicæ partes agens Thæetetus, ſiue de diſci-
plina, tentatiuus. Sophiſta, ſiue de eo quod
eſt, logicus. Politicus, ſiue de regno, logi-
cus. In diſtributione tertia ponitur primo III.
loco Parmenides, ſiue de ideis, logicus. Se-
cundo Philebus, ſiue de uoluptate, moralis.
Tum ſympoſiū, ſiue de amore, moralis. Po-
ſtremo Phædrus ſiue de bono, moralis. In IIII,
quarto præponitur Alcibiades prior, ſiue
de hominis natura, μαιευτικός. Alcibiades ſe
cūdus, ſiue de precatione, obſtetricius. Hip-
parchus, ſiue de lucri ſtudio, moralis. Ante
raſtæ, aut philoſophia, moralis. Quintæ præ V.
fert in capite Theages, ſiue de ſapiētia, obſte
tricius, ac deinceps Charmides ſiue de fru-

galitate,tentatiuus. Laches, ſiue de fortitudi
VI. ne,obſtetricius. Lyſia,ſiue de amicitia,obſte
trici⁹. Sextæ princeps eſt Euthydemus,ſiue
contentioſus,anatrepticus. Tum Protago-
ras ſeu ſophiſtæ, endicticus. Gorgias ſiue
VII. de rhetorica, anatrepticus. Menon ſiue de
uirtute, tentatiuus. Septimæ præponuntur
Hippiæ duo,de honeſto prior, poſterior de
mendacio,ambo exhortatiui. Ion ſiue de Ili
VIII. ade, πειραστικός. Menexenus ſiue epitaphius,
moralis. Octauæ primum ſibi locum uendi
cat Clitophon ſiue exhortatiuus, moralis.
Reſpublica ſeu de iuſtitia,ciuilis. Timæus ſi
IX. ue de natura, phyſicus. Critias ſeu Atlanti-
cus,moralis. Nonæ præſidet Minos ſiue de
lege,ciuilis. Leges ſiue de ferenda lege,ciui-
Epiſtolæ. lis. Epinomis ſiue philoſophus,ciuilis. Epi-
ſtolæ tredecim morales, quibus præpone-
bat εὖ πράττειν. Epicurus autem εὖ διάγειν. Cleon
uero χαίρειν. Ex his una eſt ad Ariſtodemum,
ad Archytam duæ, ad Dionyſium quatuor,
ad Hermiam & Eraſtum & Coriſcum una,
οἰκείους. ad Leodamantē una, ad Dionē una, ad Per-
dicā una, ad Dionis† neceſſarios duæ. Eſt aūt
huiuſmodi iuxta Thraſylum librorū illius di
ſtinctio, cui plerique accedunt. Alij autem
Ariſtophanes. ex quibus & Ariſtophanes grammaticus
eſt, in triloquia eius dialogos ita diſtribu-

unt, primam ponunt cui præſit, reſpublica Timæus, Critias. Secundam, cui Sophiſta, Politicus, Cratylus. In tertia leges ſtatuūt, Minoēn, & Epinomida. In quarto Theætetum, Eutyphrona, defenſionem. In quinta Phædonem, Critonem, epiſtolas. Cætera ſingula & ſine ordine ponunt. Incipiunt quidam, ut prædiximus, à republica, alij à maiore Alcibiade, pleriq; aūt à Theage, alij ab Eutyphrone, nōnulli à Clitophonte, quidam à Timæo, alij à Phædro. Sunt item qui à Theæteto incipiant, ſunt qui à defenſiōe. Ex his autem dialogis qui Platoni inſcribūtur, hi ſine ulla controuerſia adulterini ſunt, Midon ſiue Hippoſtrophus, Eryxias ſiue Eraſiſtratus, Alcyon, Acephalus ſiue Siſyphus, Axiochus, Phæaces, Demodocus, Chelidon, Septima, Epimenides. Ex his Alcyon Leontis cuiuſdam eſſe fertur, ut Phauorinus in quinto commētariorum refert. Enimuero nominibus utitur uarijs, uti ne illius opera imperitis & rudibus conſpicua ſint, proprie tamen ſapientiam eſſe arbitratur earū rerū quæ intelligentia cōprehendun tur, & quæ uere ſunt, ſciētiam, quam de deo ait animamq; à corpore diſiūctam. Proprie uero ſapientiam & philoſophiā uocat appetitionem quandā ac deſideriū diuinæ ſapien

Adulterini Platonis dialogi

Sapientia

Philoſophia.

tiæ. Communiter apud ipſum ſapientia dicitur etiam omnis peritia. Vt cum uerbi gratia, ſapientem uocat artificem. Vtitur & iiſdem ſæpe nominibus in ſignificandis uarijs rebus. φαῦλος ſiquidē apud illum, etiā pro φαῦλος. ſimplici ponitur, ſicut & apud Euripidem in Licymnio de Hercule in hunc modum:

φαῦλον, inquit, ἄκομψον τὰ μέγιστ᾽ ἀγαθόν
πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον σοφίαν
λέσχης ἀτρίβωνα. hoc eſt,
Neglectum, inornatum, atq; ut plurimum probum
Re metientem, non uerbis ſapientiam
Sermone nunquam palliato, at ſimplici.

μετρίου. Vtitur eo Plato quandoq; & pro pulchro & honeſto, aliquando pro † paruo. Sæpe uero & uarijs nominibus utitur in eadem ſignificatione. Namq; ideam & ſpeciem nominat & genus & exemplar & initium & cauſam. Vtitur & contrarijs uocibus ut idem ſignificēt. Nam ſenſibile & quod eſt, & quod non eſt dicit. Eſſe quidem propter generationem, non eſſe autem propter aſſiduam mutationem. Ideam itidem appellat quod neq; Idea. mouetur neq; manet, & idem, & unum, & multa. Idem uero & in plurimis facere ſolitus eſt. Eſt autem librorum eius triplex ἐξήγησις. † expoſitio. Primo eñ docere oportet eorũ

quæ dicuntur unumquodq; quid ſit, deinde cuius rei gratia dictum ſit. Vtrum ex principali intentione, an in ſimilitudinis parte, & ad dogmatum aſſertionem uel ad refellendum contra diſſerentem. Tertio uero an recte dictum ſit, Verum quoniā ipſius libris & notæ quædā apponūtur, age de his quoq; pauca loquamur. *Notæ in libris Platonis* x enim litera ad dictiones ac figuras aſſumitur, prorſus ad Platonicam cōſuetudinem, χχ duplex ad dogmata opinionesq́; eius peculiares. περιεστιγμένον ad electiores quaſq; ſententias ornatusq́; uerborum apponitur. Duplici perieſtigmeno ad quorundam emendationes adhibetur. Obelus perieſtigmenus ad ſuperflua quæq; iugulanda præponitur. Antiſigma ad uſus duplices ſcripturæq́; tranſlationes adhibetur. Cerannium ad philoſophiæ inſtitutionem aſſumitur. Aſteriſcus ad conuenientiam dogmatum. obelus ad † improbationē. Sunt *ἀθετεῖν* igitur huiuſmodi notæ, & hic librorum numerus, ut Antigonus Caryſtius in libro quem nuper de Zenone ædidit, refert. Ea ſi *Platonicorū dogmata* quis dignoſcere uoluiſſet, mercedem his qui docerent pendebat. Quæ uero illi placuerūt, huiuſmodi fuere, Immortalem eſſe animam, & de corporibus ad corpora perpetuis uicibus migrare, eiusq́; initium cōſtare

numeris. Corporis principiū Geometriæ item conſtare rationē. Diffiniebat eam ideā

διεστῶτος eſſe penitus + remoti ſpiritus, ſeipſam mouē-tem & motum præſtantem corpori, & eſſe tripartitam. Rationalem ipſius partem ſitā in capite, iraſcibilem in corde, concupiſcibi-

περιέχειν lem in umbilico & iecore conſiſtere. + Continere itē ex medio ſemper corpus per gyꝝ atq; ex elementis conſtare, diuiſamq́; ſecundū harmonię interualla, duos orbes efficere coniūctos. Ex his interiorem circulū in ſex alios ſciſſum, ſeptē reliquos circulos facere. Eumq́; iuxta diametrum ad læuam intrinſecus habere ſedem. Alterum uero ſecundū latus ad dexteram, ideoq́; ipſum

κρατεῖν + obtinere ꝙ ſit unicus. Alterum quippe interius in plures eſſe diuiſum, atq; hunc ipſius, illos alterius eſſe dicens. hāc quidem animi, illā uero uniuerſi eſſe motionē, errantiūq́; ſydeꝝ motus, ita ſe habentes ut ex medio ſit ſciſſio ſibi ad extrema congruens atq; coniūcta, noſſe quæ ſunt, atq; aptare, eo ꝙ in ſeipſa per harmoniā elementa habeat, & opinionem quidem fieri ſecundū alterius circulū ſe + ſubri-

ὀρθουμένου gentem, ſcientiam uero ſecundū aliū qui ſit idem. Duo omnino eſſe reꝝ principia. Deū atq; materiam. Illū & mentem & cauſam appellat.

Materia Eſſe aūt materiā informem & infini-

tam, ex ea cõcretiones fieri. Ea cũ aliquãdo temere & inordinate moueretur, à deo ait in locũ unum coactã, ꝙ ordinem temeritati præſtare cẽſuerit. Porro huiuſmodi eſſentiam in quatuor elementa conuerſam, ignẽ, aquam, aërem, terram. Ex his mundũ ipſum & quæ in eo ſunt naſci. ſolam terram ait immutabilẽ, cauſam eſſe putans figurarũ ipſius ex quibus conſtet differentiam. Aliorũ quippe figuras eiuſdem generis dicit, compoſitas nimirum omnes ex uno oblongo triangulo, terræ uero propriam eſſe figurã. Ignis enim elementũ eſſe pyramidem, aëris quod ὀκτάεδρον uocat, aquæ εἰκοσάεδρον, terræ autem cubum. Quocirca neque terram in iſta mutari, neque in terram iſta conuerti. Non autem ſuis locis diſcreta eſſe ſingula quòd circunferentia conſtringens, & ad medium cogens, parua hæc componit, eáq; quæ ſunt maiora diſcernit. Atq; ideo cũ ſpecies mutãt & loca mutare. Mundum unum eſſe genitũ, nam & ſenſibilis eſt, à deo conditũ, animatũq; eſſe, ꝙ præſtantius ſit quod animatum eſt, ꝗ quod caret anima. Huiuſmodiq; opificium ſupremæ cauſæ ſubiectum, unumq; conditum fuiſſe, non infinitum, ꝙ etiam † exẽplar ad quod creatus fuerit unicum ſit. Eſſe autem ad ſphęræ ſimilitudinem

Terra

Mundus

παράδειγμα

rotundum,quod conditoris ea quoq; figura ſit. Illum quippe cæteras continere animantes,hunc autem omnium figuras. Leuem itidem & abſq; ullo per gyrum inſtrumento, ꝙ huiuſmodi nullus ſibi uſus ſit. Immortalem præterea durare mundum,eo ꝙ non diſſoluatur in id quod non eſt. Ac totius generationis cauſam eſſe cælum ꝙ boni ſit benefacere. Porro cæli generationis autorē ſumme bonum,atq; excellētiſſimum. Eius quippe quod ſit in rebus conditis,pulcherrimū, eum eſſe conditorem, quem intelligibilium omnium conſtet eſſe præſtātiſſimum. Itaq; quoniam huiuſmodi deus eſt, cælum uero præſtantiſſimo illi ſimile eſt, quoniam pulcherrimum cernitur, nulli creaturæ erit ſimilius quàm deo ſoli. Conſtare uero mundū ex igne,aqua,aëre, & terra,Ex igne quidē,ut uiſibilis ſit.ex terra,ut ſolidus: ex aqua & aëre,ut proportione nō uacet. Namq; ſolidorū uis duobus maxime medijs proportionem ſumit,ut unum fiat hoc totum. Ex omnibus uero ut perfectum atq; immortale ſit. Tempusq; ſempiterni imaginem fuiſſe, idq; ſemper manere. Cæli autem motus tēpus eſſe. Noctē enim ac diem ac menſem & huiuſmodi cætera eſſe temporis partes. Idcirco abſq; mundi natura non conſtare tem

Cælum

Tempus

pus. Simul enim atq; cõditus fuerit, & tempus illi affuiſſe. Porro poſt temporis generationem, & ſolem, & lunam, & errantia genita. Vt autem horarum manifeſtus & certus eſſet numerus, animantesq́; numeri non eſſent expertes, accendiſſe ſolis radios deũ. Lunam quidem ſupra eminentem terræ circulum, ſolem propius huic orbi, in ſuperioribus uero uaga ſydera ferri. Eſſe prorſus animatũ, quia ſit animato motui deuinctus & alligatus. Vt autem perficeretur hic mundus, eſſetq́; ſimilis intelligibili animanti, aliorum quoq; animalium conditam eſſe naturam. Quoniam igitur ille habebat, cælum quoq; ut haberet operæpreciũ fuiſſe. Deos ergo eſſe ut plurimũ igneos. Eſſe autem & reliqua genera animantium tria, uolatile, aquatile, terreſtre. Terram eſſe antiquiſſimam omnium qui eſſent in cælo deorum. Fuiſſe autem cõditam, ut diei noctisq́; tẽpora & uices uariaret. Eam cum media ſit, circa medium moueri. Quoniam uero cauſæ, inquit, duæ ſunt, alia quidem conſtãtiam ac firmitatem eſſe, alia uero neceſſaria ex cauſa creata dicendum. Sunt autem iſta, aër, ignis, terra, aqua, quæ quidẽ non exacte erant elementa, ſed ad percipiendum apta. Hæc autẽ ex triangulis conſtare compoſitis, atque in

Mundus

Terra

Elementa

ipſos diſſolui. Eſſe autem ipſorum elementa porrectum triangulum, & æquilaterum. Initia igitur & cauſas rerum eſſe duo quæ prædiximus, quorum exemplar ſit deus ac materia. Id uero informe eſſe neceſſe eſt, ſicut et

δεκτικὰ, ſicut paulo ante

alia † perceptioni accōmodata. Horum autē cauſam ex neceſſitate eſſe, quippe quæ receptis ideis eſſentias gignat, ac per potentiæ diſſimilitudinē moueatur, motuq; ſuo quæ mouentur ex ea in diuerſum moueri. Porrò iſta quidem primo tumultuario & inordinato motu agitari, at ubi ornatus adhiberi cœptus debitum ordinem, & modū ex deo accepiſſe. Cauſas enim & ante cæli creationem duas fuiſſe, & tertiā generationem, eas tamen perobſcuras, ueſtigiaq; duntaxat, & incompoſitas, & eis demum perfecto mundo accepiſſe ordinē. Ex omnibus uero quæ ſubſiſterent corporibus factum eſſe cælum

Deus

opinatur, & deum ſicut & materiam incorporalem eſſe. Sic enim corruptione & perturbatione nulla omnino affici. Ideas ſicut prædiximus, cauſas quaſdam atq; principia ponit, ut huiuſmodi ſint quæ natura conſiſtunt, qualia & ipſa ſunt. Enimuero de bonis ac malis ita diſſerebat. Finem eſſe, deo ſimilem fieri. Virtutem ſufficere quidē ad bene beateq; uiuendum, cæterum inſtrumentis indi

gere corporis bonis, robore, ſanitate, integritate ſenſuum, & cæteris id genus. Exterioribus idem, puta opibus, generis claritate, gloria, & huiuſmodi cæteris. Ea & ſi nõ affuerint, nihilominus tamen beatum fore ſapientem. Acceſſurum item ad remp. uxorem ducturum, legesq́; poſitas non præuaricaturum. Laturum inſuper patriæ ſuæ quantum fieri poterit commodas leges. Idq́; niſi per ſummã plebis ſeditionem operam ſuã reip. iudicarit inutilẽ fore. Arbitratur & deos humana cernere atq; curare. & dęmones eſſe,† notionemq́; honeſti primus definiuit, eam, quæ à laudabili & rationabili utiliq́; & decoro & congruo nõ diſcerneretur, quæ ſimul omnia id quod per naturã fit cõſequens, ac profeſſo habeatur attingant. Diſſeruit de ratione & rectitudine nominum, atq; adeo recte reſpondendi, & interrogandi ſcientiam primus ipſe conſtituit, affatim uſus. Porro in dialogis iuſtitiam diuinam legem arbitratus eſt, ut ad iuſte agendum potentius perſuaderet, ne poſt mortẽ pœnas improbi luerent. Quocirca cum pleriq; fabuloſum putauere, quòd eiuſmodi narrationes interdum ſuis ſcriptis interſerat, ut ꝙ incertum ſit iſta poſt mortẽ ſic ſe habere, admoniti mortales iura uiolare pertimeſcant. Atq; in hunc mo

Ἔννοιαν

Iuſtitia

dum ille ſenſit. Diſtribuebat autẽ, ut ait Ariſtoteles, res in hunc modũ. Ex bonis, inquit, quædam ſunt animi, quædam corporis, alia extrinſecus, Iuſtitiam, prudentiam, fortitudinem, frugalitatem, & cætera id genus in animo ponebat. Pulchritudinem & habitũ præclarũ, ſanitatem, & fortitudinem in corpore. Amicos autem & patriæ felicitatem, atq; diuitias, inter exteriora numerabat. Bonorum igitur tria eſſe genera, alia in anima, alia in corpore, alia extrinſecus. Tres item eſſe amicitiæ ſpecies, naturalẽ, ſocialem, atq; hoſpitalem. Naturalem qua parẽtes liberis afficiuntur, cognatiq; ſe mutuo alterutrum diligũt, Eam uero in cæteras quoq; animantes eſſe diffuſam. Socialem quã ſine ullo conſanguinitatis uinculo ſola conſuetudo conciliat, cuiuſmodi Pyladis & Oreſtis fuiſſe memoratur. Hoſpitalem qua ex commendatione uel literis hoſpitibus coniũgimur. Addunt pleriq; quarto loco & amatoriam. Ciuilitatem itidem in ſpecies quinq; diſtinxit. Aliam popularem, aliam quam optimates exerceant, tertiã quæ diffundatur in paucos, regiam quartam, quintam tyrannicam. Popularem remp. in eis eſſe ciuitatibus in quibus ad imperiũ multitudinis agitur res, eiuſq; nutu magiſtratus eliguntur, & pro il

Triplicia bona

Amicitia triplex

Politia

lius arbitrio feruntur leges. Ariſtocraticā, ubi neq; diuites, neq; pauperes, neq; nobilitate uel gloria illuſtres dominantur, uerum ſoli ij, qui ſunt in ciuitate optimi rem adminiſtrant. Oligarchicam quando à † cenſibus magiſtratus eliguntur. ſunt enim pauciores pauperibus. Regnum bifariam ſcindi: aliud enim ſecundum legem: aliud ſecundum genus eſſe. Secundum legem conſtare Carthaginenſium regnum. Ciuile quippe eſſe. Lacedæmoniorum uero & Macedonum ſecundum genus. Habent enim regni ſucceſſionem quandam per genus. Tyrannidem dici, cum impulſi & ui adacti ciues ab aliquo reguntur. Iuſtitiæ tria eſſe genera: aliud circa deos, alterum circa homines: tertium circa defunctos uerſari. Nam & qui ſacra ſecundum leges faciūt, ſacrarumq; rerum curam habēt, religioſi in deos ac pij ſunt. Qui uero mutua, depoſitaq; reſtituunt, iuſti erga homines ſunt. Qui autem uita functis iuſta perſoluunt, tertiam illā iuſtitiæ partem exequuntur. Diſciplinæ ſimiliter treis eſſe ſpecies. Aliam quidem in actione conſiſtere, & practicen dici. Aliam ex operis effectu conſtare, & appellari pœëticen. Tertiam ſpeculationi ſtudere, & rhetoricen uocari. Nam ædium nauiumq; ſtructuram certum eſt

† τιμημάτων

Iuſtitia

Scientia

ad effectricem illam pertinere. Nam ex illis opus aliquod factum uidemus. Politiam uero & tibiarum cantus, pulſusq; citharæ, & huiuſmodi cætera, practicæ ſubeſſe. Neq; enim conſummato actu quippiam remanet quod oculis ſubiectũ ſit, cæterum in ipſo actu uis omnis eſt. Itaq; alius tibijs, alius fidibus canit, alius rẽp. gerit. Porrò geometria, & harmonia, & aſtrologia ſub intelligentiã cadunt, & ſpeculationi tantummodo inſeruiunt. Neq; enim uel agunt uel efficiunt quicquam, ſed geometra quidem contemplatur ut ſeſe habent ad inuicem lineæ, harmoniacus ſonos ratione dijudicat, aſtrologus ſydera atq; cælum.

Medicina

Medicinæ item quinq; ſpecies eſſe: aliam quippe dici pharmaceuticen quæ morbis medicata potione ſubueniat: aliam chirurgicam quæ ſectione & uſtione curet, tertiam quæ ſola uictus ratione & ordine arceat ægritudines, appellariq; diæteticen: quartã quæ ex celeri diſcretiõe morborũ ſuccurrat ægris, uocariq; νοσογνωμικήν: quintam adiutricem dici quòd ſtrenuo auxilio doloribus continuo liberet.

Leges

Legis item geminam eſſe diſtributionem, alteram ſcriptam, alteram uero non ſcriptam, priorem illã eſſe ciuilem, qua adminiſtramus remp. quæ uero citra ſcripturam conſtat, eam à na

tura & uſu proficiſci, quale eſt nudum in forum ambulare non debere, aut muliebri ueſte uti, quod nulla ſcripta lege prohibetur. Nam ab eiuſmodi ſola citra ſcripturã, naturalisq; lex uetat. Sermonem ſeu orationem in quinq; diuidi. Eſſe eñ eius genus quoddã quo utuntur in concionibus hi qui adminiſtrant remp. idq; ciuile appellari. Aliud quo utuntur oratores in demonſtratione, dum uel laudent, uel uituperẽt, uel accuſant quẽpiam: eſſe uero id genus oratorium. Tertio quo priuati inter ſe mutuo collocuntur, diciq; priuatum. Quartum quo compendio ij qui rogant & reſpondent, ad interrogata diſſerunt, uocariq; id genus dialecticum. Quinto quo artifices dum de ſua arte diſſerunt loquuntur, appellariq; id artificioſum. Muſicam in tria ſecari. Quandam enim uoce ſola cõſtare, ut cantum: aliam uoce ſimul & manu, ut citharæ cantus: tertiam ſolis manibus perfici, ut cum ſilente oris organo citharã percutimus. Nobilitatem quatuor in ſpecies diuidi. Nam qui claris, bonis iuſtisq; maioribus fuerint nati, eos nobiles uocari, quorum item parentes ac principes fuere. item uocari nobiles quorum ſint maiores fama & opinione celebres, quam uel ex bellicis rebus præclare geſtis, uel ex certaminũ

Oratio

Muſica

Nobilitas.

coronis reportauerint. Alterum eſſe nobilitatis genus idq; præſtantiſſimum, cum quis per ſe animi magnitudine excellit. Pulchritudinem item in tria diſtingui : aliã quippe eſſe laudabilem, ut formoſam faciem: aliam quoq; uſui deſeruire, ut inſtrumẽtum & domum, quæ præterq̃ quod ſpecioſa ſunt, uſibus noſtris commoda etiam ſunt. Tertiam legibus ſtudijsq́; conſtare, eamq́; humanæ uitæ commodis maxime conſulere. Animæ tres itidem partes eſſe, rationalem, concupiſcibilem, & iraſcibilem, Ex his autem rationalem ſedem eſſe conſilij, cogitationis, conſultationis, & huiuſmodi reliquorum. Concupiſcibilem eſſe appetendi cibi, uel coitus, & ſimilium cauſam. Iraſcibilem uero confidentiæ, uoluptatis, doloris, & iracundiæ autorem eſſe. Perfectæ conſummatæq́; uirtutis eſſe ſpecies quatuor, primam prudentiam, ſecundam iuſtitiam, fortitudinem tertiam, quartam temperantiam. Ex his prudentiam ut recte agãtur omnia cauſam eſſe. Iuſtitiam uero inter conſortia, & humanæ uitæ commercia non uiolandi iuris autorem: fortitudinem autem ne inter pericula & terrores à fortiter ceptis deficiamus: porro temperantiam ad frenandas cupiditates, ut à nulla uoluptate ſubigamur, honeſteq́;

Animæ partes

Perfecta uirtus

uiuamus ſua nobis lege præſcribere. † Magiſtratus in quinq; partitur: In legitimũ, naturalem, æquum ac rectum, in eum qui fit per generis ſucceſſionem, & deniq; in uiolentum & tyrannicum. Nam magiſtratus ciuitatum ſi eligantur à ciuibus ſecundum legem imperant. Per naturã uero mares ubiq; non modo inter homines, uerum inter alia animalia quoq; fœminis præſunt. Ex conſuetudine uero & pædagogi pueris, & magiſtri diſcipulis imperant. Per genus autem quemadmodum Lacedæmoniorum reges dominantur. Nam ex genere regnum ſortiuntur. Eodem modo & apud Macedones reges imperant. quippe & illic regnum ex genere inſtitutum eſt. Porro qui coactis per uim à ciuibus inuitis regnant, ij uiolenti ac tyranni uocantur. Oratoriæ ſex ſpecies tradit. Nam quoties iuſſerit orator bellum ſuſcipere, & auxilium contra aliquem ferre, id genus uocatur adhortatio. Cum uero quietem agere, neq; bellare, neq; opem ferre monuerit, appellatur ea ſpecies dehortatio. Tertia, cum quis ſe à quopiam iniuria affectum, & complura incommoda perpeſſum docuerit. Eiuſmodi uero uocatur accuſatio. Quarta ſpecies defenſio dicitur, cum

ἀρχὴ

Tyranni ἐκτοπεία

is qui accuſatur, ſe neq; uiolaſſe ius, neq; aliud quicquã temere & perperam egiſſe probarit. Quinta deinceps ſpecies cum quis bene & commode dixerit, honeſtumq; ac bonum prædicauerit, eaq; laus ſiue ἐγκώμιον dicitur. Sexta deinde, cum turpem, ac malũ probauerit, & hæc uituperatio poteſt appellari.

Recte dicere

Recte dicere in quatuor ſcindit, primũ enim quid dicere oporteat obſeruandum. ſecundo quàm multa dicere, tertio ad quos, quarto quando ſit dicẽdum. Ea igitur oportet dicere, quæ utilia futura ſint & dicenti & auditori. Quæ dicere conueniat, ea ſunt ut neq; nimis multa, neq; pauciora quàm ſatis eſt, dicantur. Quibus autem dici oporteat, ut ſiquidem ad peccantes ſeniores dicendũ ſit, uerba illi ætati congrua loquamur. Sin uero ad iuniores uerba facienda ſint, maiore autoritate utamur in dicendo. Quando uero dicendum, ut neq; prius, neq; poſterius quàm ratio exigit, dicatur. Alioqui profecto uicium non effugiet, qui ſecus faxit. +

εὐεργεσία

Beneficentia quadritariam diuiditur. Aut enim pecunijs, aut corporibus, aut diſciplinis, aut uerbis beneficium præſtari. Pecunijs quidem beneficium conſtat, cum quis egenos, ut inopia liberentur, pecunijs iuuat.

Corporibus uero, cum ſe mutuo fouent homines, & ab iniuria, cædentiumq; petulantia uindicant. Porro qui diſciplinis erudiunt, uel medicinæ arte ſubueniunt, boni aliquid docent, tertio illo beneficentiæ genere utuntur. At cum in iudicium quiſpiam ingreſſus pro amico dixerit, eum'que ui orationis adiuuerit, hic beneficentiæ munus uerbis expleuit. Finem itidem rerum quadripartitum facit. Nam res aut ſecundum leges finem accipiunt, ut cum decretum aliquod lege firmatur, & impletur. Aut ſecundum naturam finis rebus accedit. Namque & dies & annus, & anni tempora naturali lege decedunt. Aut ſecundum artem finis rei imponitur. Architectus enim arte conſummat ædificium, & nauium fabricator itidem perficit nauem. Aut fortuito finis contingit, ut cum ſecus ac putabamus, & præter opinionem aliquid accidit. Aut igitur legitimus eſt rerum finis, aut naturalis, aut arte conſtat, aut fortuitu. Potẽtiam identidem quatuor in ſpecies diuidit. Vnã quippe eſſe qua cogitare animo & opinari poſſumus. Alterã qua corpore ualemus, & proficiſci & accipere, & dare, & cætera id genus. Tertiam qua uel pecuniarũ copia, uel multitudine militum potẽtes dicimur. Vnde &

Finis

Δύναμις

multum poſſe dicitur rex. Quartam potentiæ diſtributionem, qua & facere ac pati bene & male poſſumus. Nam & infirmari, & erudiri, conualeſcere ualemus, & huiuſmodi omnia. Primam itaque potentiæ ſpeciem conſtare animo, ſecundam corpore, tertiam exercitu atq; pecunijs, quartam in faciendo

Humanitas & patiendo. Humanitatem triplicem inducit. Quandam enim compellatione fieri, ut cum forte obuium quenq; humaniter quis ſalutat, & dextram porrigens, comiter excipit. Aliam eſſe eius ſpeciem, cum quis afflictis opem clemẽter impendit. Tertium eius genus quo conuiuia inter ſe homines celebrãt. Aut igitur ſalutationis officio, aut ope & auxilio, aut conuiuio, frequẽtiq; congreſſu conſtare humanitatem.

Felicitas Felicitatem quinque partitam diffinit. Primam eius partem bene conſulere, ſecundam ſenſibus & bona ualetudine corporis uigere, tertiã in rebus gerendis fortunatum eſſe, quartam gloria & autoritate apud homines excellere, quintã pecunijs rebusq; cæteris ad omnes uſus

ἐυβουλία uitæ affluere. Sanam conſultationem ex eruditione multarumq; rerum peritia & experimento contingere. Senſuum integritatẽ ex corporis membris accidere, ut ſi quis cernit oculis, audit auribus, nariũ præterea & oris

ſenſu ualet ubi opus eſt. Tertium eſſe, cum εὐτυχία.
quis quod agere intendit ita egerit, ut decet
ſapientem & ſtrenuum uirum. Quartum il-
lud, ſcilicet gloriæ celebritatem ex opiniõe
bonitatis emanare. Poſtremũ rerum afflu- εὐπορία.
entia eſt, cum cui ad uitæ uſus ita ſuppetit pe
cuniarum copia, ut & amicos fouere bene-
ficio, & large ac liberaliter cuncta neceſſa-
ria ſubminiſtrare ualeat. Porro cui hæc ſup-
petant omnia eum perfecte felicem ac bea-
tum eſſe. Artes trifariam diuidit. Prima in
tractatione ferri & metallorum, materiæq; cæ Artes,
denda conſtat, quod iſta quaſi præparet. Secun-
da, quæ ex his conficiat aliquid. Nam ex fer
ro ærarius arma fabricat, ex lignis faber ti-
bias & lyras facit. Tertia † in uſu earum rerũ χρηστική.
eſt, ſiquidem equeſtris frenis utitur, armis
bellica, muſica tibijs & lyra. Bonum in qua- Bonum.
tuor genera diuiditur. Primo bonum dici-
mus eum, qui habeat uirtutem. Secundo uir
tutem ipſam & iuſtitiam dicimus bonum.
Tertio cibos & cõmodam exercitationẽ ac
† medicamẽta. Quarto demum loco bonum φάρμακα.
dicimus tibiarum cantũ, hiſtrionicam, atq;
huiuſmodi cætera. Eorum quæ ſunt quæ-
dam dicimus mala, quædam bona, alia neu-
tra. Ex his mala eſſe quę ſemper nocere poſ-
ſunt, ut eſt intemperantia, dementia, iniqui-

tas, & huiuſmodi. Bona, quæ his contraria ſunt. Media, quæ neutram partem tuentur, cuiuſmodi ſunt hæc; deambulatio,ſeſſio, ciбiq; perceptio, quæ omnino neq; prodeſſe poſſunt,neq; obeſſe,eà igitur neq; bona eſſe neq;mala. Optima legum moderatio in tria diuiditur. Primo ſi ſint leges præclaræ & graues.Secundo ſi ciues eas leges quæ ita latæ fuerunt,omni ſtudio obſeruent. Tertio ſi iuxta† conſuetudines ac ſtudia quorumlibet poſitis legibus bene reſpub. adminiſtretur. Eſt igitur prima pars eiuſce moderationis, ut ſint leges optimæ. Secunda, ut intra illos maneatur. Tertia,ut præclaris conſuetudinibus ſtudijſque uiuatur. Contraria huic laudabili legum moderationi iniquitas in tria itidem ſcindit.Primum ex his eſt, ſi ſint leges latæ peregrinis & ciuibus noxiæ. Alterum ſi his quæ ſunt, minime obtemperet. Tertio,ſi bona nulla omnino ſit lex. Cõtraria trifariam ita diuiduntur, quemadmodũ bona malis contraria dicimus, ut iuſtitiam iniuſtitiæ,ſapientiam inſipiẽtiæ,& huiuſmodi cætera.Mala autem malis cõtraria,ut prodigalitas illiberalitati, & iniuſta pœna,iniuſtæ impunitati, & cætera id genus mala malis cõtraria ſunt. Porro neutris neutra cõ contraria ſunt,pauperem eſſe & diuitẽ, neu-

εὐνομία. ἔθη. ἀνομία. Contraria

trum enim per ſe neq; bonum, neq; malum, contraria tamẽ. Verũ leuia grauibus, tardis uelocia, & nigra cãdidis, ut neutris neutra cõtraria ſunt. Contrariorũ igitur partim ut bona malis contraria ſunt, partim ut mala malis, partim ut neutra neutris contraria dicũtur. Bonorum tria ſunt genera, alia enim ex his haberi, alia participari, alia ſubſiſtere. Prima illa ſunt quæ eſſe poſſunt, ut eſt iuſtitia & ſanitas. Secunda quæ haberi quidem nequeunt, eorum tamen eſſe participes poſſumus, ut bonum ipſum habere poſſibile nõ eſt, neq; tamẽ eſt impoſſibile illius participatione frui. Subſiſtentia uero quæ neq; participationem admittũt, neq; habere poſſibile eſt, ſed eſſe oportet, ut probũ eſſe, & iuſtũ eẽ & bonũ. Ea uero neq; habere neq; participare licet, ſed ſufficere, ut probum eſſe, & iuſtum eſſe. Conſilium itidem tripartitum eſt, aliud quippe à præterito, aliud à futuro, aliud à præſenti tempore ſumitur. Præteritum tempus exempla ſuppeditat, dum attẽditur quid cur quæque gens paſſa ſit, ut caueamus, aut quid prudenter egerit, ut imitemur, utpote quid paſſi ſint Lacedæmonij dum confidunt. Præſens autem rem ipſam quæ in manibus eſt, conſiderare monet, puta imbecilles muros, homi

Bonorum genera.

συμβουλία

nes timidos, annonæ caritatem, & cętera huiuſmodi. Futurũ proſpicere ſuadet, uti neq; fiat temere, habendam bonæ opinionis rationem, ut non eſſe uiolandas ſuſpicione legationes, ne Græcia gloriam honeſtatis amittat. Vox in duo diuiditur, eſt enim animata alia, alia inanimata. Animata quidẽ animantium, inanimata uero ſonorum atq; crepituum. Porro animata bifariam diuiditur, eſt enim altera literata, altera illiterata. Literata ut hominum, illiterata ut animalium. Eorum quæ ſunt, alia† diuidua, alia indiuidua dicimus. Diuiduorũ uero alia ſunt ſimilium partium, alia diſſimilium. Atq; indiuidua quidem ſunt quæ diuiſionem non admittunt, & ſimplicia ſunt, neque ex aliquo compoſita, ut monadem, punctum, ac ſonum indiuidua dicimus. Diuidua uero quæ ſunt ex aliquo cõpoſita, ut ſyllabæ, &† conſonantiæ, animantes & aqua, & aurum. Similium partium ſunt quæ ex ſimilibus cõponuntur, neque totum à parte niſi multitudine differt, puta aqua atque aurum, & cætera huiuſmodi. Diſſimilium partium dicimus quæ ex diſſimilibus conſtant, ut eſt domus & huiuſmodi cætera. Eorum quæ ſunt, alia per ſe, alia uero ad aliquid dicuntur. Ea quidem per ſe dicimus quæ nulla in-

Vox.

μεριστά.

† συμφωνίαι.

terpretatione,ut intelligãtur,indigent.Eiuſmodi ſunt homo, equi, & animalia reliqua. Nihil enim hoꝝ interpretatione indiget.Ea uero ad aliquid dicuntur, quæ interpretatione quadam egent, ut eſt maius aliquo,& aliquo celerius, & melius, & huiuſmodi reliqua.Namq; maius minore maius eſt,& celerius aliquo eſt celerius,&in hunc modũ cætera.Ita & †priora diuidebat ſecundum Ariſtotelem. πρῶτα. Fuit & alius Plato philoſophus Rhodius Panætij diſcipulus,ut ait Seleucus grammaticus in primo de philoſophia lib. &alius peripateticus,Ariſtotelis diſcipulus, & alius Praxiphanis,alius item poeta priſcę comœdiæ.

DIOGENIS LAERTII
de philoſophorum uita, Liber quartus.
Speuſippus Athenienſis.

QVæ de Platone dicenda erant, pro uiribus diximus, quid de eo uiro ſinguli ſenſiſſent ſtudioſe in unum corpus colligentes.Succeſſit autem ei Speuſippus Eurymedontis filius Athenienſis,pago

Potona. Myrrhinuſius, Potones Platonis ſororis filius. Octo autē annos ſcholæ Platonicæ præfuit, à centeſima octaua olympiade initium ſumens. Gratiarum ſigna in ſchola collocauit, quæ fuit à Platone in Academia extructa. Perſtitit autē intra Platonis dogmata, & ſi moribus eiuſmodi non fuit. Namque & iracūdus erat, & uoluptatibus deditus. Deniq; aiunt illum ira concitatum, catulum in puteum ieciſſe, uoluptateque delinitum in Macedoniam ad Caſſandri nuptias profectum eſſe. Fertur & Platonis diſcipulas Laſtheniam uatem, & Axiotheã Phliaſiam ipſum quoque audiuiſſe. Quo etiam tempore Dionyſius ita ad illum mordaciter ſcribens ait: Et ex Arcade diſcipula tua philoſophiam diſcere poſſumus. Et, Plato quidem gratis ſua limina terentes docebat, tu uero † tributa exigis, & à uolentibus & nolentibus accipis. Primus hic, ut ait Diodorus in primo commentariorum, in diſcipulis quid eſſet commune, ueſtigauit, eaſque quantum fieri poterat, ſibi inuicem iunxit atque fœderauit. Primus item quæ ab Iſocrate dicebātur arcana ædidit, ut Cæneus refert, ac primus quo pacto ex gracilioribus lignis † capacia, & in uētrē tumētia uaſcula fierēt inuenit. Cū

Marginal notes: δασμολογεῖς. — καινεὺς. — ἀνταφορμία

uero iam paraliſi corpus illi omne reſolutū eſſet, accerſito Xenocrate, orauit ut ſibi in docendo ſuccederet. Aiunt illū cū uehiculo ferret in Academiā, obuiū habuiſſe Diogenē, & cū illi ſalue dixiſſet, hoc ab eo reſponſum accepiſſe, At tu nequaq̄ ſalue, q eiuſmodi cum ſis uiuere ſuſtines, Demū uero mœrore impulſum, eū iam ſenio cōfectus eſſet, mortem ſibi ſponte conſciuiſſe. Porro Plutarchus in uita Syllæ ac Lyſandri pediculis efferueſcentibus illum interijſſe ait. Erat em̄ corpore fragili, quod teſtatur Timotheus in lib. de uitis. Hic ad diuitem qui amaret deformem mulierem ait. Quid tibi iſtac opus eſt? ego tibi decem talentis formoſiorem inueniam. Reliquit autem complura cōmentaria, & dialogos plurimos, inter quos & Ariſtippus Cyrenęus eſt, de diuitijs unum, de uoluptate unum, de iuſtitia unum, de philoſophia unū, de amicitia unū, de dijs unum, philoſophus unū, ad Cephalum unum, Cephalus unum. Clinomachus ſiue Lyſias ciuis unum, de anima unum. Commentariorum ad Gryllum unum. Ariſtippus unum, ἔλεγχος artium unum, ὑπομνηματικοὶ διάλογοι, artificiale unum. Dialogi earum rerum quæ ſunt in quaque re ſimiles decem. Diuiſiones & argumenta ad ſimilia. De ge-

neribus & ſpeciebus exemplorum, ad Amartirum Platonis laudes. Epiſtolæ ad Dionē, Dionyſium, Philippum, de legis ſanctione. Mathematicus, Mandrobulus, Lyſias, † diffinitiones. Commentariorum ordines, uerſus prope infiniti. Ad hunc Simonides ſcribit hiſtorias, in quibus Dionis ac Bionis geſta ſignauerat. Eius libros Ariſtotelem tribus talentis emiſſe, Phauorinus in ſecundo commentariorum autor eſt. Fuit & alter Speuſippus medicus Erophileus Alexandrinus.

Spot. Hæ ſunt opinor deſſinitiones quę falſo Platoni aſſcribūtur

Xenocrates Chalcedonius.

XEnocrates Agathenoris filius Chalcedonius à primis ferme annis Platonis auditor fuit, eiq; in Siciliam proficiſcenti comes itineris adhæſit. Erat autem hebes ingenio ac tardus, adeo ut cum illū Plato Ariſtoteli conferret, alterum freno, alterum diceret egere calcaribus. illudq;, Cui equo quē aſinū iungo? Alioquin ſeuero ſemper ac ſerio habitu & ore perdurabat, ita ut ſæpe ad illū Plato diceret, Xenocrates gratijs ſacra facito. Vixit autem ut plurimum in Academia. Si quando uero ad urbem profecturus eſſet, turbas omnes tumultuoſorum ac impudicorum eius obſeruare tranſitum ſolitas

tradunt, eius inquietandi gratia. Phrynem denique nobile ſcortum illum aliquando tẽtaſſe, cum uidelicet à quibuſdam dedita opera inſectaretur, ab eo intra ædiculam admiſſam humanitatis cauſa, cumque ſolus illic & unicus lectulus eſſet, oranti lectuli ipſius partem conceſſiſſe, demum cum multa nequicquam oraſſet, infecto opere, profectam eſſe, ac dixiſſe percontantibus, ſe non à uiro, ſed à ſtatua exire. Quidam uero diſcipulos Laidẽ illi inieciſſe in lectulum tradunt, illũque adeo fuiſſe continentem, ut cum ſe ad libidinem incitari præſenſiſſet, & ſecare & urere uerenda ſæpe pateretur. Tanta uero illius uerbis fides habebatur, ut cum iniurati nullius teſtimonium admitteretur, huic ſoli remiſerint Athenienſes iuſiurandum. Erat præterea maxime frugi, ita ut cum illi Alexander magnam pecuniæ ſummam miſiſſet, ſublatis ſolum tribus minis Atticis reliquũ remiſerit, dicens illi opus eſſe pluribus, qui plures enutriret. Ab Antipatro quoq; ſibi miſſam pecuniam non ſuſcepiſſe Myronianus in ſimilibus teſtatur. Corona quoq; aurea donatum in præmium largioris compotationis, ab his qui ſe continebant apud Dionyſium, cum inde eſſet profectus, eam ante Mercurij ſtatuam depoſuiſſe, ubi floreas eti

Phryne.

Lais.

Alexander

Philippus. am coronas ponere ſolitus erat. Miſſum il-
lum cum cæteris legatum ad Philippum fa-
ma eſt, ac reliquos quidē donis emollitos,
& conuiuia celebraſſe, & cum illo ſępe in col-
loquium ueniſſe, eum uero horum neutrū
feciſſe. Neque enim illum adeo Philippus
admiſerat. Quocirca & Athenas reuerſos le-
gatos dixiſſe, Fruſtra Xenocratem ſecum
iuiſſe, & cum illi parata iam eſſet, mulcta,
comperto ex illo ut ſeſe res haberet, monen-
te tunc maxime reipub. curam habendam.
Quippe Philippum cæteros donis corrupiſ-
ſe, ſe uero nulla ratione inclinari ad ſuum cō-
ſenſum poſſe peruidiſſe. Ea ex re duplici ho-
nore honeſtatum aſſerūt. Philippum quoq;
tandem dixiſſe, ſolum Xenocratem ex o-
mnibus qui ad ſe uenerant, legatis, munera
ſpreuiſſe. Ad Antipatrum quoque legatio-
ne functus, ut qui ex Athenieſibus in bello
Antipater. Lamiaco capti fuerant, redderet, ab eo in-
uitatus, ad cœnam, hiſce ad illum metro
uerbis uſus eſt.

ὦ κίρκη τίς γὰρ κεν ἀνὴρ ὃς ἐναίσιμος εἴη
πρὶν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτοῦτος,
πρὶν λύσασθ᾽ ἑτάρους, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν,
ἰδέσθαι; hoc eſt,

Quis cupiat Circe prudens, uel ſanior unquam
Suſtineat bibere, atq; cibum guſtare, priuſquam
Soluantur ſocij, mibi uel reddantur ad unum? Odyſſeę κ.

Quibus docet non ſe prius cibum guſtaturum, quàm quod petebat impetraſſet, amicoſq; ac ciues abſolutos uideret. Eius hanc dexteritatẽ ille perlibenter amplexus, omẽs continuo abſoluit ac remiſit. Cum aliquãdo paſſer accipitri futurus præda ſe in eius ſinũ recepiſſet, operuit ac fouit dicens, non oportere ſupplicem prodere. Cum à Bione obiurgaretur, nõ tibi, inquit, reſpondebo equidem. Nam neque tragœdia comœdiã, cum ab ea laceſſitur reſponſione dignatur. Ad eum qui neque muſica, neque geometria, neque aſtronomia inſtructus, ludum ſuum frequentare cupiebat, Abi, inquit, anſis em̃ & adminiculis philoſophiæ cares. Alij ſic dixiſſe ferunt. Apud me enim uellus non †mollitur. Cum Platoni Dionyſius diceret, caput tibi quiſpiam tollet, aderat hic & ſuum oſtendens, nullus inquit, id prius q̃ iſtud abſcindet. Aiunt Antipatro Athenas profecto, & ſe ſalutanti non antea reſpondiſſe, quàm cœptam finiret orationem. Porro gloriæ & faſtus inprimis cõtẽptor fuit, ac ſæpe interdiu meditatiõi inſeruiebat, atq; unam ſilẽtio diſtribuebat horã. Scripſit aũt κνάπτεται

Xenocratis ſcripta.

plurima, cõmentarios nimiꝗ; parænefes, & ꝟſus. Ea fere iſta ſunt, de natura libros ſex, de philoſophia ſex, de diuitijs unũ. Arcadẽ unum, de infinito unum, de puero unũ, †de continentia unũ, de utili unũ, de libero unũ, de morte unũ, de uolũtario unũ, de amicitia duos, de ſcribendo unũ, de memoria unum, de modeſtia unum, de contrario duo, de feli citate duo, de mẽdacio unũ. Calliclem unũ, de prudentia duo, Oeconomicum unum, de frugalitate unum, de poteſtate legis unum, de repub. unum, de ſanctitate unum, quod uirtus tradi poſſit unum, de eo q̃d eſt, unum, de fato unum, de perturbationibus unum, de uitis unum, de concordia unum, de diſci pulis duo, de iuſtitia unum, de uirtute duo, de ſpeciebus unum, de uoluptate duo, de ani ma duo, de ſciẽtia unum, politicum unum, de uita unum, de fortitudine unum, de uno unum, de ideis unum, de arte unum, de dijs unum, de dijs duo, de anima duo, de ſcientia unum, ciuilem unum, de †ſciẽtificis unũ, de philoſophia unũ, de Parmenide unũ, Archedemus ſiue de iuſtitia unũ, de bono unũ, de his quæ circa mentem ſunt octo. Solutio coꝝ quæ accidunt orationi unũ, de his quæ de phyſicæ ratiõe audiunt̃ ſex, caput unũ, de generib⁹ & ſpeciebus unũ, Pythagoria unũ,

περὶ θανάτου.

Extat hic, ni fallor, uerſus à Marſilio Ficino.

ἐπιστημονικῆς.

ſolutiones duo, diuiſiones octo, poſitionũ li
bros xxxiij. de ratione diſſerẽdi libros xiiij.
poſt hæc libros xv. & alios xvi. de diſcipli-
nis eoꝝ quæ circa diſtinctionẽ uerſari poſſunt
libros ix. eoꝝ quæ circa mentẽ ſunt alios li-
bros iiij. eoꝝ quæ circa diſciplinas uerſant
libros ſex, de his quæ circa mentẽ libros du-
os alios, de geometris lib. quinq;, cõmenta-
rioꝝ unum, cõtrarioꝝ unũ, de numeris unũ,
numerorũ ſpeculatio unum, de interuallis
unum, de his quæ in aſtrologia uerſantur li-
bros ſex, elementa ad Alexandrum, de re-
gno libros quatuor, ad Arybam, ad Hephæ
ſtionem, de geometria duo, uerſus trecenti
quadraginta quinq;. Eum tamen cum tan-
tus ac talis eſſet, Athenienſes aliquando uen
diderunt, ut eo modo in exilio poſitus fran-
geretur. Eum Demetrius Phalereus emit, et
utrique ſuccurrit. Xenocrati enim liberta-
tem reſtituit, Athenienſibus uero impoſito
illi uiro ab urbe exilio ſatisfecit. Hoc ait My
ronianus Amaſtrianus in primo hiſtori- **Myronianus.**
corum ſimilium capitulorum. Suſcepit au
tem Speuſippus ſcholam, ac præfuit annos
uiginti quinq;. Docere autem cœperat ſub
Lyſimacho cẽteſimæ decimæ olympiadis,
annno ſecundo. Moritur noctu, cum † in λεκάνην.
ſartaginem forte offendiſſet ætatis agens

annum octogeſimum ſecundum. Nos de eo.ſic diximus.

χαλκῇ προσπταίσας λεκάνῃ ποτὲ, καὶ τὸ μέτωπον
πλήξας, ἴαχεν ὢ σύντομον, εἶτι ἔθανεν
ὁ πάντα πάντῃ ξενοκράτης ἀνὴρ γεγωνώς.

hoc eſt,

In peluim quondam lapſus male cautus ahenam
Frontem læſit, & ō uociferatus obit
Xenocrates uir ille, qui unus omnibus fuit omnia.

Fuerunt & alij quinq; eiuſdem nominis. Primus antiquiſſimus huius philoſophi ciuis ac propinquus. Fertur eius oratio quæ inſcribitur Arſinoërica, de Aſinoë defuncta. Alter philoſophus Elegiæ ſcriptor non ſatis probatus. Ita enim ſe habet res, ut poëtæ quidem, ſi proſa oratione ſcribere uelint, præſtent. Qui uero pedeſtri oratione ſcribere conſueuerunt, ſi poeticæ ſibi partes uendicare uelint non aſſequantur. Id ex eo liquet, quod alterum naturæ, artis alterum opus eſt. Alius ſtatuarius fuit. Poſtremus Ariſtoxeno teſte odas conſcripſit.

Poetica.

Polemo Athenienſis.

POlemo Philoſtrati filius Athenienſis, pago Oeetenſis oriundus, cum eſſet adoleſceus, adeo impudicus ac lubricus fuit, ut pecunias circumferret quo paratior eſſet & instructior ad uoluptates implendas, eas iti dem in uijs & angiportis occuleret. In Academia quoque iuxta columnam quandam reperta eſt pecunia ab eo illic in uſus ſimiles recondita. Aliquando uero ex compoſito cum ſodalibus ebrius, & coronatus Xenocratis irrupit ſcholam. Quo ille nihil deterritus, eam quam cœperat orationem, ardentius quoque prouexit. Erat autē ſermo de temperantia. Ea illius oratione ſenſim impurus adoleſcens ſeipſum collegit, atque ita, ut induſtria & ſtudio cæteros uinceret, eiq; in ſchola regenda ſuccederet, incipiens à centeſima decimaſexta olympiade. Refert Antigonus Caryſtius in uitis, patrem eius fuiſſe primarium ciuitatis, equoſque iugales nutrire ſolitum. Fugiſſeque iudicium Polemonem ab uxore nequitiæ inſimulatum, quod adoleſcentibus congrederetur. Tantam uero inter ipſa philoſophādi principia oris atque habitus aſſumpſiſſe conſtantiam, ut idem ſemper permaneret, uocemq; nunq̄ immutaret. Quibus ex rebus Crantorē quoq; ſui in primis ſtudioſum fe- Crantor.

cit. Quin à cane rabioſo impetitus, dum ſuram morſu diſcerperet, ne expalluit quidem, tumultuque in ciuitate excitato, percontatus quid nam contigiſſet immobilis perſtitit. In theatris quoque nulla miſeratione mouebatur. Nicoſtrato enim qui cognominabatur Clytemneſtra poëta quiddã ſibi Cratique recitante, illoque in affectum commiſerationis tranſlato, hic ita perſeuerauit, ac ſi non audiuiſſet. Eiuſmodi autem profecto fuit, qualem deſcribit Melantius pictor in libris de pictura. Ait enim oportere contumaciam quandam atque duritiam operibus & moribus ex æquo moderari. Polemo autem dicebat oportere in rebus exerceri, non in dialecticis ſpeculationibus, ne breuem quandam artem ſorbentes atq; meditantes, dum in rogationibus admirationi habentur affectu ſibiipſis repugnarent. Erat igitur urbanus adiuncta ſeuera cõſtantia, Idq; fugiebat quod de Euripide ſcribit Ariſtophanes, acidum eum atque aſperum uocans. Neque uero ſedens dicebat cum rogaretur, ſed ambulans. Itaque propter ſummum probitatis ſtudium in ciuitate honorabatur. Maxime autem poſt deambulationem quieſcebat in hortulo, iuxta quem diſcipuli conſtructis breuibus tuguriolis

Nicoſtratus.

Melantius

Euripides

prope ſcholam exedramq́; habitabant. Videtur autem Polemo Xenocratem in cunctis æmulatus, eumq́; amaſſe Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs refert. Semper enim illius innocentiam & ſiccitatem Polemo in ore habebat: induerat illius quoque grauitatem, ueluti † Doricus quidam in muſica modus. Erat autem & Sophoclis in primis ſtudioſus, atq; in illis maxime locis, ubi iuxta comicos canis quidam Moloſſicus ſecum una poëmata feciſſe uidebatur; & ubi iuxta Phrynicum non elatus, aut turbidus, ſed †mitis incedit atq; placidus. Dicebat em̄ Homerū quidē epicū eſſe Sophoclē, Sophoclē uero Homerum tragicū. Obijt iam uetulus ex pthiſi, reliquitq́; opuſcula non ſanè pauca. Noſtrum eſt tale de eo carmen.

Δώριος οἰκονομία

πράμνιος

Homerus Sophocles

Οὐκ ἀΐεις, πολέμωνα κεκεύθαμεν, ὃν θέτο τῇδε
Ἀῤῥωσία τὸ δεινὸν ἀνθρώπων πάθος.
Οὐ μᾶλλον πολέμωνα. τὸ σῶμα δὲ τοῦτο γὰρ αὐτὸς
Μέλλων ἐς ἄστρα διαβαίνειν θῆκεν χαμαί.

hoc eſt,

Heus bone, ſi neſcis, tegimus Polemona uiator
Quem morbus hic iam collocauit peſſimus
Imò non Polemona, ſed hoc quod ad aſtra profectus
Humi reliquit corpus ſemiputridum.

Crates Athenienſis.

CRates Athenienſis patre Antigene ortus,pago Thriaſius fuit,auditor ſimul amatorq́ꝫ Polemonis,illiusq́ꝫ ſucceſſor ſcholæ. Ita uero ſibi profuere inuicem, ut nõ modo uiuentes eadem ſtudia ſint ſecuti, uerum ad ultimã fere reſpirationem alterutrũ ſimiles fuerint, & mortui eodem ſepulchro ſint conditi. Vnde & Antagoras ambos uerſu laudauit in hanc ſententiam.

μνήματι τῷδε κράτητα θεουδέα καὶ πολέμωνα
  ἔννεπε κρύπτεσθαι ξεῖνε παρερχόμενος
ἄνδρας ὁμοφροσύνῃ μεγαλήτορας, ὧν ἄπο μῦθος
  ἱερὸς ἤισεν δαιμονίου στόματος.
καὶ βίοτος καθαρὸς σοφίας ἐπὶ θεῖον ἐκόσμει
  αἰὼν ἀστρέπτοις δόγμασι πειθόμενος.

hoc eſt,

Hoc Polemona ſitum tumulo ſanctumq́ꝫ Cratetem
  Qui facis hác,narra,quiſquis es hoſpes,iter
Mutua quos pariter iunxit concordia,quorum
  Ambroſius ſacro fluxit ab ore lepos
Et ſua,quæ monitis fuerat contracta ſeueris
  Vitæ illuſtrauit ſecula mundicies.

Hinc & Arceſilaum cũ ad eos à Theophraſto diuerteret,dixiſſe ferunt, illos deos eſſe quoſpiam, aut aurei ſeculi reliquias. Erant

enim ingenio minime uulgari, aut multitudinis fauoribus dedito, ſed quod de Dionyſodoro tibicine fertur, illis conueniētiſſime aptari poteſt, quem aliquādo dixiſſe tradūt exultantem atq; gloriantem, quod nihil ex ſuis pulſibus, neq; in trieris, neq; ad fontem unquam audiuiſſet, ſicuti Iſmenij. Cœnare apud Crantorem ſolitum refert Antigonus concorditer ambobus Arceſilao etiam adiecto uiuentibus. Habitaſſe item Arceſilaum unà & Crantorem, Polemonemq́; unà cum Cratete, & Lyſiclide quodā ex ciuibus. Erat autem inquit amator, ut prædictum eſt, Polemonis quidem Crates, Crantoris autem Arceſilaus. Moriens autem Crates, ut Apollodorus in tertio chronicorum ait, libros reliquit alios quidem philoſophicos, alios de comœdia. Orationes item populares alias, & alias de legationibus. Habuit & diſcipulos ſane memorabiles. Horum ex numero fuit Arceſilaus auditor eius, de quo in conſequentibus dicemus, & Bion item Boryſthenites, ac poſtremo Theodorus à quo ſecta Theodorica denominata eſt: de quo itē dicemus mox poſt Arceſilaum. Decē uero fuerūt Cratetes. Primus antiquæ comœdiæ poëta. Secundus orator Trallianus de Iſocratis familia. Tertius † uallorū effoſſor,

Dionyſodorus

Bion

Theodor⁹

ταφρ χος

qui cum Alexandro militauit. Quartus Cynicus, de quo poſtea dicemus. Quintus philoſophus peripateticus. Sextus Academicus quem prædiximus. Septimus Malotes grammaticus. Octauus qui geometrica ſcripſit. Nonus poëta epigrāmatum. Decimus Tarſenſis Academicus philoſophus.

Crantor.

CRantor Solenſis cum apud ſuos haberet in honore conceſſit Athenas, ibiq; Xenocratis auditor, Polemonisq; ſocius in dicendo fuit. Reliquit autem commentaria ad triginta uerſuum milia. Ex eis quædam Arceſilao non deſunt qui applicent, Fertur cum interrogatus eſſet quāobrem ita ſe Polemoni addixiſſet, reſpondiſſe, quia illo nunquam neq; acutius neq; grauius audiſſet loquentem. Is cū incidiſſet in morbū in Aſclepianū ſeceſſit, ibiq; deambulabat. Continuo ad eum illuc undiq; confluxere diſcipuli, exiſtimantes illum non morbi cauſa, ſed quod ibi ſcholam uellet inſtituere. Aderat tum illic & Arceſilaus uolēs ab illo ſe ad Polemonem commendari, quanquā amatore ſuo, ſicuti cū ad Arceſilaum uenerimus, dicemus. Qua ex re non ſolū nihil ſuccenſuit, ſed ipſe quoque cum ſanus factus eſſet, ſe ad audiendum Polemonem contulit, atq; inde multū

Arceſilaus

illi & gloriæ & laudis acceſſit, Fertur & ſubſtantiam Arceſilao reliquiſſe talentoũ duodecim. Et cum ab eo rogaretur, ubi nam ſepeliri uellet, dixiſſe:

Ἐν γῆς φίλοις μυχοῖσι κρυφθῆναι καλόν.

hoc eſt,

Terræ in latebris condi amicis expedit.

Poëmata quoq; ſcripſiſſe dicitur, eaq́; ſignata in Mineruæ fano in patrio ſolo cõdidiſſe. Thæetetus quoq; poëta illum laudans & uiris & muſis fuiſſe inprimis gratũ canit, atq; ſub ipſam ſenectutem cum defeciſſet, humo conditum, illic tranquillo æui frui. Ipſius autem carmen ſic habet. Theætetus

Ἥνδανεν ἀνθρώποις, ὃ δ᾽ ἐπὶ πλέον ἥνδανε μούσαις
Κράντωρ, καὶ γήρως ἤλυθεν οὔ τι πρόσω.
Γῆ σὺ γὰρ τεθνειῶτα τὸν ἱερὸν ἄνδρ᾽ ὑποδέξῃ
Ἦ ῥ᾽ ὅγε καὶ ζώει κεῖθι ἐν εὐθυμίῃ *hoc eſt,*

Gratus erat ſuperis, muſis ſed gratior ipſis
Crantor, & huic nondum cana ſenecta aderat.
Exanimem ſed terra uirum tu ſuſcipe ſacrum
Vitam ut mollem iſthic ipſe quietus agat.

Admirabatur Crantor præ cæteris Homerum & Euripidem dicens, operoſum eſſe & induſtriæ plenum proprietate ſeruata tragice ſimul cum affectu miſericordiæ ſcribere, Homerus Euripides

proferebatq; uerſiculũ ex Bellerophonte.
Οἴμοι, τίδ᾽ οἴμοι, θνητά τοι πεπόνθαμεν. hoc eſt,
Humana quantum dij boni paßi ſumus.

Antagoras Antagoram quoq; poëtam fertur ut Crantoris uerſibus in amorem ferri huiuſmodi.

Ἐν δοιῇ μοι θυμὸς ὅτοι γένος ἀμφιβόητον
ἦστε θεῶν, τὸν πρῶτον ἀειγενέων ἔρος εἴπω.
τῶν ὅσσους ἐγείνατο πάλαι, βασίλειά τε παῖ-
δας
γείνατο νὺξ πελάγεσσιν ὑπ᾽ εὐρέος ὠκεανοῖο
ἤ σέ γε κύπριδος υἷα περίφρονος, ἠὲ σὲ γαίης
ἢ ἀνέμων τοὶ αἶσα κακὰ φρονέων ἀλάλησαι
ἀνθρώπων ἠδ᾽ ἐσθλά, τὸ καὶ σέο σῶμα διφυὸν
hoc eſt,

Mens foret illa mihi, cecini qua feruidus olim
Progeniem diuum æternam, celebrare Cupido
Te primum inciperem, & quot natos ædidit atra
Nox, Erebusq; ſenex, alto ſub gurgite lati
Oceani, Terraq; ſatos, Venerisq; puellum
Ventorumq; uagos curſus, humanaq; uota
Naturamq; tuam canerem, corpusq; gemellum.

Erat autem & in nominibus fingendis acer. ἀπειλικτον Nam Tragœdum dixit † infractam habere uocem, & cortice plenam & poëtæ cuiuſdam uerſus σκίφεως plenos eſſe ait, & Theophraſti † quæſtiones oſtreis conſcriptas βίοις

eſſe. Laudatur eius maxime liber quem de luctu ædidit. Obijt ante Polemonẽ & Cratem aquæ intercutis morbo. Eſt noſtrũ epigramma in eum huiuſmodi.

Ἐπέκλυσε καὶ σὲ κράντορ ἡ νόσων κακίστη
χ' οὕτω κατῆλθες εἰς μέλαιναν πλουτέως ἄβυσσον.
καὶ σὺ μὲν ἐκεῖθι νῦν χαίρεις, σῶν λόγων δὲ
χήρη ἕστηκεν ἀκαδημία καὶ σόλοι πατρὶς σοῦ.

hoc eſt,

Inundauit & te Crantor peßimus morbus
Atq; ita in atram deſcendiſti Plutonis abyſſum
Tu quidem illic nunc gaudes, at ſermonum.
Tuorum uidua eſt Academia & Soli patria.

Arceſilaus.

ARceſilaus Seuthi ſiue Scythi filius ſicut Apollodorus in tertio chronicorum ait Pitanæus ex Aeolide. Primus hic mediam inuexit Academiam, negationes continens propter ſermonũ contrarietates: primusq; in utranq; diſſerere partẽ aggreſſus eſt. Idq; orationis genus quod Plato tradiderat, per interrogationẽ, ac reſpõſionẽ, ex umbra in certamẽ ac puluerẽ primus eduxit. Crantori uero in hũc modũ cõgreſſus eſt. Quartus erat ex fratribus, quorum illi duo erãt ex eodẽ pr̃e,

duoq́; eadem ex matre matre nati. Ex his al ter, qui eodem ex patre maior natu erat, Pylades: qui uero ex matre, Mœreas dicebatur, quiq́; eius curator erat. Audiuit itaque

Autolycus principio quidem Autolycum mathematicum ciuem ſuum, antequam proficiſceretur Athenas, qui cum Sardis quoque perrexit.

Xanthus Deinde Xanthum Athenienſem muſicum, poſt quem Theophraſti auditor fuit. Tum demũ in Academiam ſe ad Crantorem con

Mœreas tulit. Mœreas enim frater, quem prædiximus, ad oratoriam ediſcendam hortabatur, ſed illum philoſophiæ iam amor cœperat. Eo amore flagrantem Crantor in eum affectus, Euripidis ex Andromeda uerſiculo producto rogat,

Ὦ παρθέν' εἰ σώσαιμί σ' εἴσῃ μοὶ χάριν; *hoc eſt,*

O uirgo ſi te ſeruem habebis gratias?

Cui ille quod mox ſequitur reſpondit,

Ἄγου με ὦ ξένε εἴτε δμωῶτ' ἐθέλεις εἴθ' ἄλοχον.

hoc eſt,

Duc hoſpes ancillam me, aut ſi uis coniugem.

Ex hoc iam pariter ambo morabantur.

Theophraſtus Aegre tuliſſe Theophraſtum aiunt illius receſſum, ac dixiſſe, quàm ingenioſus promptusq́; adoleſcens è ſchola diſceſſit. Namq; cum eſſet in dicẽdo grauiſſimus, atq; in ſcribendo ſatis exercitatus, poëticæ quoq; ope-

ram dedit. Feruntur eius epigrammata in Attalum in hanc ſententiam.

Πέργαμος οὐχ ὅπλοις κλέινη λόνων, ἀλλὰ καὶ
ἵπποις
πολλάκις ἀνδᾶται πίσαν ἀνὰ ζαθέην.
Ε᾽ δὲ τὸν ἐκ διόθεν θεμιτὸν θνατῷ νόον εἰπεῖν
Ε᾽σσεται εἰσαῦθις πολλὸν ἀοιδοτέρη. hoc eſt,

Sæpe per egregiam memoratur Pergamus armis
Vrbem & equis Piſam, & religione ſacram,
At ſi mortali phas præſagire futurum
Rurſus erit multo commemorata magis.

Atq; in Menodorum Eudemi filium, unum ex condiſcipulis amantem.

Τηλοῦ μὲν φρυγίη, τηλοῦ δ᾽ ἱερὴ θυάτειρα
Ω᾽ μηνόδωρε σὴ πατρὶς καδανάδη
Α᾽λλὰ γὰρ εἰς ἀχέροντα τὸν οὐ φατὸν ἶσα κέ-
λευθα
Ω῾ς φάτις ἀνδρῶν πάντοθεν μετρεύμενα.
Σῆμα δέ τοι τόδ᾽ ἔρεξεν ἀριφραδὲς εὔδαμος, ᾧ
σὺ
Πολλῶν πενέστερος ἦσθα προσφιλέστερος. hoc ē

Sacra quidē procul eſt Phrygia, & procul eſt Thy
Tua Menodore patria & Cadanade (atira
Verum aditus tetrū patet undiq; liber ad Orcū
Quem perſpicaci menſus es præſentia.
Eudamus inſigni, tibi ſed dedit arte ſepulchrum

Pauperrimo quidem, uerum chariſſimo

Homerus Amplectebatur Homerũ maxime ex omnibus, cuius adeo ſtudioſus erat, ut ſemper ante ſomnũ eius aliquid legeret. Mane quoq; cum ſurgeret, dicens ſe ad amaſium ire cum

Pindarus ſe uelle legere innueret. Pindarum quoq; dicebat eſſe imprimis idoneum implere uocem, uerborumq; ac nominum copiam praebere. Stilum etiam Ionicum expreſſit cum

Hipponicus eſſet iunior. Hipponici item geometræ auditor fuit, in quem iocatus ille plerunq; eſt, quòd cum eſſet hebes & obtuſus, & oſcitãs, artis tamen intelligentiam aſſequutus uideretur, hianti ſibi geometriam in os aduolauiſſe aiebat: eum etiam † demẽtem aliquan-

παρακό ψαντα do effectũ domi ſecum habuit, atq; tam diu illius curã egit quoad redderet ſenſui. Crate autem uita functo ſcholam tenuit, cedẽte ſibi Socratide quodam. Nullum uero librũ ſcripſiſſe ferunt, ꝙ æque de omnibus ſuſpenderet ſententiam. Alij deprehenſum dum quædam emendaret, tradunt, ea tamen ipſa alij nõ ædidiſſe, alij flammis tradidiſſe aiunt.

Plato In honore ſummo Platonẽ habuit, librosq; illius ſtudioſe lectitabat. Sunt ꝗ Pyrrhonẽ quoq; imitatũ aſſeuerent. Dialecticæ quoq; fuit non imperitus, Eretricorumq; ſermones ac rationes calluit. Vnde & de illo ab

Ariſtone dicebatur.

πρόσθε πλάτων, ὄπισθε δὲ πύῤῥων, μέσος διόδωρος. hoc eſt,

Ante Plato, retro Pyrrho, medius Diodorus.

Timon etiam ſic de illo locutus eſt.

τῇ γὰρ ἔχων μενέδημος ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον θήσεται, ἢ πύῤῥωνα τὸ πᾶν κρέας, ἢ διόδωρον hoc eſt,

Hinc ſequitur Menedemus habens ſub pectore plumbum,

Certe aut Pyrrhonem carnoſum, uel Diodorum.

Erat autem proloquijs abunde utẽs, & conſtrictus, atq; in locutione ambiguus. Ac preterea obiurgator confidens multum, atque audax, quod Timon quoque ſignauit, qui illius uehementiã uno uerſiculo expreſſit.

καὶ νέον ὂυ λυσῆς ἐπιπλήξεσιν ἐγκαταμιγνύς. hoc eſt,

Et te, cum obiurgas, iuuenem uixiſſe memento.

Vnde & adoleſcente quodã audacius quàm par erat loquente, Nullus ne, inquit, hunc † talo excipiet? Cum retuliſſet ad eum quidam uitioſe concludens, non uideri altero alterum maius: nec decem, inquit, digitorum longitudo ſenorum longitudine. Emone quodam Chio cum eſſet deformis formoſum ſe arbitrante, ac iugiter † chlamydẽ

† ἀστραγάλῳ

† χλανίδα

præcioſam induente ac rogante, num illi ſapiens amaturus uideretur, Maxime, ait, niſi ita quiſpiam fuerit pulcher ut tu, & ita ſpecioſe induatur. Cũ uero ab impudico agitaret cui forte infenſa erat eius grauitas, ſic ait.

Ἔξεστιν ἀρωτᾶν πότνι᾽ ἢ σιγὴν ἔχειν; hoc eſt,
Licet rogem te caſta, aut obmuteſcere?
Reſpondit,
γύναι τί μοι τραχεῖα καὶ οὐκ εἰθισμένως λαλεῖς.
hoc eſt,
Quid dura nobis & noua affers fœmina?

Verboſo item cuidam ignauo ac moleſto Ἀκόλας, inquit, ὁμιλεῖν γίνεται δούλων τέκνα. hoc eſt,
Obſcena nati ſeruorum loqui ſolent.

Loquaci itidem obtundenti nimio uerborũ ſtrepitu, Næ malam quidem, inquit, nutricẽ nactus es. Quibuſdam uero nihil respondebat. Fœneratore quodam, ac diſcendi ſtudioſo, quiddam ſe ignorare dicente,

τόκος utrũque fœtũ & uſuram ſignat

Λήθουσι γάρ τοι, inquit, καὶ ἀνέμων διέξοδοι
Θήλειαν ὄρνιν πλὴν ὅταν τόκος παρῇ. hoc eſt,
Neſcit latentes tranſitus uentorum auis
Fœmella, fœtus adſit ni in præſentia.

Sumpta ſunt autẽ iſta ex Oenomao Sophoclis. Alexinum quendã dialecticũ, Alexini quædam commode ac pro merito enarrare

non ualentem, quid Philoxenus aduerſus latericos operarios egiſſet, admonuit. Ille em̄ cum hos carmen ipſius male cantātes offendiſſet, lateres illoꝝ conculcare cœpit ac dicere; Vos mea corrumpitis, ego ueſtra diſſipabo. Ferebat grauiter ſi quis intempeſtiue diſciplinas liberales arripuiſſet. Naturaliter autem neſcio quo modo in diſſerendo utebatur hoc uerbo. † arbitror equidem. &, non aſſentietur iſtis ille, eum ex nomine appellans: idq́; diſcipulorum quoq; plurimi imitabantur, neq; id ſolum, uerum & rhetoricen eius, omnemq́; dicendi modum ac figuram in ſe nītebantur exprimere. Erat autem illi inuentionis præcipua felicitas. Rite item ac facile occurrere obiectis, orationisq́; ambitum ad id quod erat propoſitum referre, atq; omni ſe tempori accommodare mirifice callebat. Magna illi pręterea ultra omnes cæteros erat perſuadēdi quæ uellet acrimonia. Quibus ex rebus factum eſt, ut ad eum audiendum confluerent plurimi, & quidem cum illius immodico acumine offenderentur. Quod tamen illi ipſi æquo animo, ac libenter tolerabant. Erat enim uir egregie bonus, ſuosq́; auditores bona ſpe plenos emittebat. Erat illi ſumma facilitas in communicandis rebus ſuis, atq; ad ferenda beneficia

Philoxen⁹

φήμ' ἐγῶ, &, οὐ συγκαταθήσεται τούτοις ὁ δεῖνα

promptus occurrebat: latere quoq; gratiã omni ſtudio quærebat, faſtum eiuſmodi maxime exhorrens. Deniq; ingreſſus aliquando ad Cteſibium ægrotum, uidens'q; eum inopia rerum anguſtari, plenum nummis ſacculum clàm eius puluino ſubiecit. Quo ille inuento, Arceſilai, inquit, hic ludus eſt. Sed & alias mille ad eum ſolidos miſit. Archiam uero Arcadem Eumeni cõmendans, ut magna dignitatę fungeretur effecit. Liberalis quoq; admodum fuit, ipſam'q; liberalitatẽ ſuam argenteis inprimis uaſis præferebat. atq; cũ Archecratis & Callicratis apparatu contendens, aurea quoq; uaſa in ſtudio habuit, plurimis'q; ea ſubminiſtrabat, qbus & conuiuia, & cœnas faciebant. Acceperat ab eo quidam ad ſuſcipiẽdos amicos argentea uaſa, cum uero is egenus eſſet, non repetijt. Aiunt alij de induſtria hæc illum utenda dediſſe, & cũ ea ille redderet, quia pauper erat illi largitum fuiſſe. Erat quidem illi & in Pitane ſubſtãtia, ex qua ſibi Pylades frater ſuppeditabat ad uitæ uſus. Sed & Eumenes Philetæri filius ipſum largiſſimis frequẽtibus'q; illuſtrabat donis. Quocirca & huic ſoli præter cæteros ſtudebat reges. Cum autẽ Antigono pleriq; obſequerentur, illius'q; domũ ſalutandi gratia confrequẽtarent, ipſe abſti-

Cteſibius

Archias

Pylades

Eumenes

Antigonus

nebat, nolens in illius notitiam incidere. Hi-eroclis item amicitijs inprimis fruebatur, qui Munychiā poſſidebat, & Pireum. Itaq; diebus ferijs ſemper deſcendere ad eum con ſueuerat, & cum ab eo quoq; ut Antigonum ſalutatum iret, induceretur, non acquieuit, ſed aduſq; illius ianuas profectus, retro redijt. Poſt naualem uero Antigoni pugnam plurimis illum adeuntibus, epiſtolaſq; pro conſolatione ſcribentibus, tacuit ipſe. Attamen pro patria legatione ad Antigonum in Demetriadem functus abſq; effectu redijt. Omne igitur tēpus uixit in Academia, reip. negocia fugiens. Interdum & Athenis in Pireo morabatur ex tempore dicens. Hierocle enim, ut diximus, utebatur familiariter, unde & à pleriſq; carpebatur, magnificentia præterea excellens. Quid enim rectius dici poteſt, quàm alter Ariſtippus? Cœnas cum ſui ſimilibus ſæpe celebrabat, ipſeq; ad illos proficiſcebatur. Theodotæ item ac Philetæ Elienſibus ſcortis palàm congrediebatur, Detrahentibus autem, Ariſtippi χρείας recenſebat. Adoleſcentibus item maxime ſtudebat, erat'que in amorem pronus. Vnde illum Ariſto Chius Stoicus corruptorem iuuenum † diſertumq; impudicum & temerarium appellabat. Namq;

Hierocles

Theodota
Phileta

κιναιδολό-
γον

& Demetrium, cum is Cyrenen nauigaſſet, amaſſe plurimum dicitur, & Myrleanum Leocharem, de quo & ad comeſſantes dixiſſe, ſe quidem aperire uelle, illum autem prohibere. Hunc amabant & Demochares Lachetis, & Pytocles Bugeli filius. Quos ille cum deprehendiſſet, cedere ſe pro ſua patientia dixit. Præterea carpebant eum, & obiurgabant ij quos diximus, ut uulgo addictum gloriæq; ſtudioſum. Maxime autẽ Hieronymus illum apud Hieronymum peripateticum uexabant, cũ amicos cogeret ad natalem diem Alcyonei Antigoni filij, qua die pecunias plurimas in ſumptus quotãnis mittebat Antigonus. Vbi cum deuitaret inter pocula diſ-Aridelus ſerere Aridelo proponenti ſibi quiddam quod ſpeculatione indigeret, orantiq;, ut ſuper illo diſſereret, dixiſſe ferunt. Ad hoc ipſum inprimis philoſophiæ proprium eſt, cuiuſque rei tempus ſcire. In id autem quod turbæ addictus culpabatur, & Timon itidẽ ſuo more iocatur.

Ὣς εἰπὼν, ὄχλοιο περίστασιν εἰσκατέδυεν.
Οἵ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα περὶ σπιζεῦ περατοῦντο
Ἠλέματον δεικνῦτες. ὅθ' οὕνεκεν ὀχλοαρέσκης
Οὐ μέγα πρῆγμα τάλας τί πλατύνεαι ἠλίθιος
ὥς. hoc eſt,

Hæc ait, & turbam dextra læuaq́; frequentem
Ingreditur, uolucres ululam ut mirantur ineptæ
Illa ſtupet ſtolidum, ſed tu uaniſsime plebis
Captator, quid ob hæc tã non præclara ſuperbis?

Cum tamen alioqui ita moderatus & faſtus fugiens erat ut diſcipulos moneret & alios audire. Et cum adoleſcens quidam Chius ex ludo ſuo, Hieronymi, quẽ prædiximus ſcholam plus ſibi placere ſignificaſſet, ipſe manu apprehenſum ad illum duxit, philoſophoq́; commendauit, admonens ſeruaret ordinis ac diſciplinæ grauitatem. Perlepidum & hoc illius dictum memoratur. Percontanti enim cur ex diſcipulis alijs plerique ad ſectam Epicuream tranſirent, ex Epicureis uero nullus ſe ad cæteras conferret, ait, quia ex uiris quidẽ galli fiunt, ex gallis uiri nunq̃. Cum uero iam eſſet morti proximus, ſua omnia Pyladi fratri legauit, quod is illum Chium clam Mœrea, atque inde Athenas deduxerat. Nunquam uero uxorem duxit, aut filios genuit. Tria teſtamenta conſcripſit. Ex his unum Eretriæ penes Amphicritum depoſuit, Secundum Athenis apud quendam ex amicis. Tertium domum ad Thaumaſiam quendam neceſſarium ſuum miſit, orans, ut illud ſeruaret. Ad quem ita etiam ſcripſit.

γάλλοι, Cybeles ſacerdotes execti.

Arceſilaus Thumaſiæ S.

TEſtamenta mea Diogeni tradidi ad te perferenda. Quia enim ſæpius ęgroto, & corpore non recte ualeo, teſtamentum cōficere placuit, ut ſi quid contingat inopinatum, ſine tua iniuria proficiſcar ex uita, qui unus ex omnibus maxime affectu proſecutus es, fidiſſimus autē omnium qui hic ſunt, cum mihi ſemper fueris, diligenter ea ſeruare ſtude, tum propter ætatem, tum propter neceſſitudinem. Cura igitur, memor quantum tuæ fidei committam, ut quod apud te totum deponetur quantum in te eſt & negocia mea honeſte diſpoſita ſint. Poſita ſunt autem iſta Athenis apud quendam ex amicis, & Eretriæ penes Amphicratum. Obijt, ut Hermippus, cum merum immodice hauſiſſet ac offendiſſet, ſeptuageſimo & quīto ætatis anno, ſuſceptuſque eſt ab Athenienſibus ut nemo alius.

Ἀρκεσίλαε τί μοι, τί τοσοῦτον ἄκρητον ἀφειδῶς
ἔσπασας ὥστε φρενῶν ἐκτὸς ὄλισθες ἑῶν;
οἰκτείρω σ' οὐ τόσσον ἐπεὶ θάνες, ἀλλ' ὅτι μούσας
ὕβρισας, οὐ μετρίῃ χρησάμενος κύλικι,

hoc eſt,

Arceſilae meri quid tantum prodigus hauris
Extra ſis mentem lapſus ut ipſe tuam?
Nec tua me tantum mors afficit, at mihi muſas
Immodica læſas ſorbitione dolet.

Fuerunt & tres alij Arceſilai. Primus poëta priſcæ comœdię. Secundus elegiæ. Tertius ſculptor, in quem & Simonides hoc ſcripſit epigramma.

Ἀρτέμιδος τόδ' ἄγαλμα, διηκόσιαι γὰρ ὁ μισθὸς
Δραχμαὶ, ταὶ πάριαι. τῶν ἐπίσημ' ἄρατος.
Ἀσκητὸς δ' ἐποίησεν ἀθηναίης παλάμῃσιν
Ἄξιος ἀρκεσίλαος ὑιὸς ἀριστοδίκου. *hoc eſt,*

Tercentum Parijs ſimulachrum inſigne Dianæ
Hoc drachmis conſtat, ſignū Aratus quibus eſt.
Doctus at abſoluit cælo manibusq; Mineruæ
Archeſilas ſculptor, natus Ariſtodici.

Prædictus autē philoſophus, ut ait Apollodorus in chronicis, floruit circa centeſimā & uigeſimam olympiadem.

Bion Boryſthenites.

BIon genere quidem Boryſthenites fuit. Quibus uero ſit ortus parentibus, & quibus ex rebꝰ ad philoſophiā ſe cōtulerit, ipſe Antigon aperuit, Cū em̄ ille ſciſcitaret,

τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες; hoc eſt,

Aede tuum nomen, patriam, genus, atq; parentes.

Sentiens ſe uituperatum eſſe apud regē, atq; ideo ſic locutum, ad illum ait, Pater quidem meus libertus fuit, cubito ſe tergens. Significabat autem illum † ſuccidam & lardum uēdere. Boryſthenites genere, non habens faciem, ſed in facie ſcripturam acerbiſſimi domini, mater autem ex lupanari, nimirū quam huiuſmodi ducere potuit. Deinde pater neſcio quid in rem publicanorum committēs, cum tota domo uenundatus eſt. Me adoleſcentulum haud ingratum orator quidam emit. Is moriens, mihi omnia reliquit. Ego tabulas ipſius exurens, cunctasque conſcindens, Athenas conceſſi, ibique philoſophatus ſum.

ταριχέμπορον.

ταύτης τοι γενεῆς, τοῦτου πατρὸς εὔχομαι εἶναι. hoc eſt,

Huius me eſſe patris, generis me, glorior, huius.

Iſta habui quæ de me dicerem. Deſinant igitur Perſæus ac Philonides ea hiſtoriæ tradere, me autem ex me ipſo intuere. Et erat ſane Bion alias uerſatili ingenio, & ſophiſta callidus, puerq; circa philoſophiam ſe exercere uolentibus occaſionem præbuerat. In quibuſdā uero ciuilis, & ſuauis, faſtuq; perfrui

Perſæus. Philonides.

ualens. Complura item reliquit commentaria, ſed & ſententias utiles & graues, ut illud. Cum ſibi probro daretur, ꝙ adoleſcentem non ſibi uendicaſſet, non enim inquit, poſſibile eſt molliem caſeũ hamo attrahere. Interrogatus aliquando, quiſnam anxietate maiore detinetur, ille, inquit, qui ſe maxime cupit eſſe felicem & quietum. Rogatus an ducenda eſſet uxor, refertur enim & ad hunc iſtud, Siquidem, ait, turpem duxeris; pœnã habebis, ſin autem formoſam, communis erit. Senectutem malorum omnium portũ aſſerebat; ſiquidem ad ipſam cuncta confugere. Gloriam annorum eſſe matrem, pulchritudinem alienum bonum, diuitias neruos rerum. Ad eum qui agros ſuos uorauerat; Terra, inquit, Amphiaraum abſorbuit, ſed terram tu. Magnum aiebat malum eſſe, ferre non poſſe malum. Arguebat eos qui homines quaſi ſine ſenſu eſſent exurerent. Dicebat aũt iugiter, optabilius eſſe ſpeciem alteri largiri ſuam, q̃ alienã petulãter ambire; Corpore quippe atq; animo ledi qui id feciſſet. Sed & Socratem in ius uocabat dicens, Nam ſiquidem Alcibiade uti potuit, & abſtinuit, inanis fuit; ſin uero non ualuit, nihil magnum fecit. Facilem eſſe dicebat ad infernum uiam, clauſis enim oculis

Senectus.

Amphiaraus.

Socrates.

Alcibiades. illuc iri. Alcibiadem culpans, dicebat illum dum eſſet adoleſcens, uiros ab uxoribus, iuuenem uero uxores à uiris abduxiſſe. Rhodi Athenienſibus ad oratoriam ſe exercentibus, philoſophiam ipſe docebat. Cauſante quodam cur ita faceret, Frumenta, inquit, attuli, & ordeum uendo. Dicebat eos qui eſſent apud inferos magis profecto crucian dos, ſi integris, q̃ ſi perforatis uaſis aquam ferrent. Orante illum uerboſo quodam, ut ſibi opem ferret. Satis, inquit, tibi faciam, ſi internuncios ad me miſeris, ipſe uero non ueneris. Nauigans cum perditis hominib⁹. in latrones incidit. Dicentibus illis, peribimus ſi agnoſcamur, At ego, inqt, niſi agnoſcamur. Elationem eſſe aſſerebat profectus impedimentum. Ad diuitem auarum, Non, inquit, hic ſubſtantiã poſſidet, ſed ab ea ipſe poſſidet. Tenaces aiebat opum ut ſuarum habere curam, uerum ex eis ut ex alienis nihil capere utilitatis. Fortitudine, inquit, cũ ſumus iuuenes, utimur, at cum ſeneſcere incipimus, prudentia ualemus. Tantum uero prudentiam à uirtutibus cæteris differre aſ- Prudentia ſerebat, quantum uiſum ab alijs ſenſibus. Dicebat non eſſe exprobrandam ſenectu tem, ad quam omnes peruenire cupimus. Inuido cuidam ſubtriſti, Neſcio, inquit,

utrum tibi malum, an alteri bonum contigerit. Impietatem peſſimum eſſe dicebat cōtubernalem fiduciæ.

Δουλοῖ γὰρ ἄνδρα κἂν θρασύσπλαγχνός τις ᾖ. *hoc eſt,*

Virum domabit quamlibet ferox ſit is.

Amicos qualeſcunque ſint oportere ſeruari, ne uideamur uel malis uti, uel deuitare bonos. Is in principio Academiæ inſtituta aſpernabatur, quo tempore Cratis auditor erat, deinde Cynicum elegit inſtitutum, ſumpto pallio, & pera. Nam quid illum aliud ad eam animi conſtantiam traduxit? Demum uero ſe ad Theodoria tranſtulit. Theodori impij auditorium frequentans, qui o- Theodorus.
mni orationis genere uti ſolebat in dicēdo. Poſt hunc uero Theophraſtum peripateticum audiuit. Erat autem & ſpectatorum ſtudioſus, riſumque mouere auditoribus maxime peritus, grauibus nominibus aduerſum res utens. Quia uero orationem ſuam omni dicendi genere temperauerat, aiunt Eratoſthenem dixiſſe de illo, Primus omnium Bi- Eratoſthenes.
on philoſophiam uario orationis flore ueſtiuit. Erat illi item & faciendis uerſibus ingenium præcipue accommodatum. Eius ſunt illa,

Ὦ πέπον ἀρχύτα ψαλληγενὲς, ὀλυότυφε
τῆς ὑπάτης ἔριδος πάντων ἐμπειρότατ' ἀν-
δρῶν hoc eſt,

O tener Archyta, nitidoq; beatule faſtu
Litibus & cantu ſuperas dicacibus omnes.

Sed omnino & muſicam & geometriam pro ludo habuit. Apparatus quoque magnifici ac precioſi erat ſtudioſus, atq; ideo ex urbe in urbem ſæpe migrabat. Interdum & pręſtigium aliquod arte moliebatur. Nam Rhodi nautis perſuaſit, ut ſumpta ſcholari ueſte ſe ſeqnerentur, cumque his ingreſſus gymnaſium conſpicuus fuit. Conſueuit & adoleſcentes ſibi adoptare, ut eis & ad uoluptatem abuteretur, & ab eorum beneuolentia protegeretur. Sed & ſui uehemẽter amans fuit, ſemperq; illi in ore erat, amicorum cuncta communia. Idcirco & nemo illius diſcipulus inſcribitur, cum tot habuerit ſui auditores. Quoſdam uero ad impudentiam prouexit. Vnde & Butio quidam ex familiaribus

Butio.

ſuis aliquando ad Menedemum dixiſſe fertur. Equidem o Menedeme noctu Pioni cõiungor, nihilque indignum mihi paſſus uideor. Multa etiam ſceleſtius congredientibus colloquebatur. Hæc autem ex impij Theodori diſciplina hauſerat. Poſtremo incidens in malam ualetudinem, ut dixe-

runt qui erant in Chalcide, illic enim & uitam finiuit, † ligaturas ſuſcipere inductus eſt, & pœnitemtiam agere ſuper his quæ peccarat in deum. Eorum uero inopia quibus infirmorũ cura erat dire cruciatus eſt, quoad Antigonus duos illi famulos miſit, ſecutusq́; eſt eum in † ſella, ut Phauorinus tradit in omnimoda hiſtoria. Sed hic quoq; uita exceſſit. Illum nos ita perſtrinximus Biona Boryſthenitem Scythica tellus produxit, quem dixiſſe audimus deos, quod re uera ſint nihil. Ac ſiquidem id dogma tueri perſtitiſſet, merito dicendus eſſet ſenſiſſe ut uiſum fuiſſet, & ſi male uiſum eſſet. At nunc tamẽ longo morbo tabeſcẽs, ac mori pertimeſcens, qui deos non eſſe dixerat, fanum non uiderat, mortalibus qui illudebat ueris dum dijs immolarent, non popinæ quidem ad aras aç menſæ nidori, deorũ hoſtijs admouit nares. Nec peccaui dixit, delictis parcite, ſed & anui collũ facile porrexit excãtandum, brachiaque loris perſuaſus deuinxit, rhamnumq́; & lauri ramum ianuę impoſuit, cuncta perpeti magis quàm mori paratus. Stultus q mercede uoluerit deos eſſe, quaſi tunc dij eſſent, cum illos Bion demum eſſe arbitraretur. Ergo nequicquam ſapiẽs cum lembus erat carbo totus, tendensq́; manũ,

ἐπιρίαπτα λαβών

φορεῖ

Hic deſunt uerſus græci.

Biones decem. Salue, inquit, Pluto ſalue. Decem uero Biones fuere. Primus qui Pherecydi Syro contemporaneus fuit, cuius duo feruntur libri. Eſt autem Proconneſius. Secundus Syracuſanus, qui artes rhetoricas conſcripſit. Tertius hic ipſe. Qartus ex Democriti familia, & mathematicus Abderites, qui Attice ſcripſit, & Ionice. Hic primus eſſe dixit regiões quaſdam, ubi eſſet ſex menſium nox, & totidem dies. Quintus Solenſis, qui cõſcripſit Aethiopica. Sextus rhetoricus, cuius feruntur libri nouem, muſarum inſcripti. Septimus lyricus poëta. Octauus Mileſius ſculptor, cuius & Polemo meminit. Nonus poëta tragicus ex his qui Tarſici dicuntur. Decimus itidem ſculptor Clazomenius, ſiue Chius, cuius & Hipponax meminit.

Lacydes Cyrenæus.

Lacydes Alexandri filius Cyrenęus, nouæ Academiæ princeps, Arceſilaique ſucceſſor fuit, uir eximiæ ſeueritatis, qui inſtituti ſui non paucos habuerit æmulos. Fuit ab adoleſcẽtia ſumme ſtudioſus, & pauper quidem, ſed gratus admodum atque in ſermone iucundus. Aiunt eum & circa rem familiarem feliciſſime ſe habuiſſe. Cum ex

penu promere quicquam uoluiſſet obſigna to aditu, rurſus anulum per foramen intro iaculabatur, ut nihil inde ex reconditis rebus tolleretur. Id cum animaduertiſſent famuli, reſignabant quæ ſignata erant, & quæ uoluiſſent, inde tollebant, ac deinde anulũ in porticum per rimam immittebant. Idque cum ſæpe facerent, nunquam deprehendi potuernnt. Lacydes igitur Academiæ ſcholam habebat in orto, quem Attalus rex fieri curauerat, Lacydiumq́ʒ ab ipſo appellatus Attalus. eſt, ſolusq́ʒ ex omni memoria iuuenis Pho- Lacydium censibus Telecli & Euandro ſcholam tradidit. Porro Euandro ſucceſſit Hegeſinus Per- Hegeſinus. gamenus, à quo Carneades. Lepidum uero illud ad Lacydem refertur. Attalo enim illũ ad ſe exercente, dixiſſe fertur, imagines procul eſſe intuendas. Sero autem geometriæ danti operam ait quiſpiam. Num uero nunc tempus? An ne nunc quidem? Obijt autem cum ſcholam adminiſtrare cœpiſſet, quarto anno centeſimæ trigeſimæ quartæ olympiadis, uiginti & ſex annis in ſchola conſumptis. Mortuus eſt autem ex paralyſi quam ex immodica potatione contraxerat. Et nos de illo ita cecinimus.

καὶ σέο λακύδη φάτιν ἔκλυον, ὡς ἄρα καὶ σὺ,

βάκχον ἑλὼν ἀίδην ποσὶν ἔσυρες ἄκροις
Ἦ σαφὲς ἦν διόνυσος ὅταν πολὺς ἐς δέμας
ἔλθοι
λῦσε μέλη. διὸ δὴ μὴ λυαῖος ἔφυ. *hoc eſt,*
Fama eſt Lacyde pedibus quod traxeris atras
Exceptum Bacchum Ditis aduſq; fores.
Scilicet hoc uerū eſt, penetrat cum corpora, Bacchū
Soluere membra, ideo non ſatus ille fuit.

Carneades.

CArneades Epicomi, ſiue, ut Alexander in ſucceſſionibus tradit, Philocomi filius Cyrenæus. Hic Stoicorum & Chryſippi libris diligentiſſime perlectis, eis modice reluctabatur, adeoque id uerecunde faciebat, ut ſæpius diceret, niſi Chryſippus eſſet non eſſem ego. Fuit autem uehementer ſtuſtudioſus. Porro phyſicæ minus curam habuit, ethicæ ſe magis deuouit. Quocirca & cæſariem & ungues nutriebat, tanta erat in literas intentione. Adeo autem in philoſophia ualuit, tantumque ſibi in ea neruorum comparauit, ut oratores quoque in ipſius ſcholis ad eum audiendum conuenirent. Erat autem illi & uox maxima, & præcipue ſonora, adeo ut gymnaſij princeps ad illum mitteret, ac ne ita clamaret, admoneret, ad quem ille, Da uocis modum, inquit, Et ille

ſapientiſſime ſane, congrueque reſpondit. Nam modum habes, ait, auditores. Acriter autem inuehebatur, atque in quæſtionibus erat inſuperabilis. Cœnas autem ob cauſas prædictas declinabat. Hic aliquando cum Mentor Bithynus diſcipulus atq; auditor pellicem ſuam adamaret, ut Phauorinus refert in omnimoda hiſtoria, inter dicendum ita in illum iocatus eſt.

πωλεῖται τὶς δεῦρο γέρων, ἅλιος, νημερτὴς
Μέντορι εἰδόμενος, ἠ μὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδὴν
τοῦτον σχολῆς τῆσδ' ἐκκεκηρῦχθαι λέγω,

hoc eſt,

Tetricus hic quidam uerſatur homuncio, & idem
Vanus inerſque ſenex, par Mentori membraque uocemque
Exterminari quem ſchola ex noſtra uolo.

At ille continuo exurgens, intulit.

οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.

hoc eſt,

Hi dixere quidem, ſurgunt ſed protinus illi.

Durius autem uidetur circa finem uerſatus eſſe, cum ſæpius diceret, quæ conſtituit natura & compegit, ea & diſſoluet. Cum autẽ didiciſſet Antipatrum ueneno hauſto defunctũ, & ipſe incitatus eſt ad audendũ contra mortem, aitque ſuis, date igitur & mihi. **Antipater**

Qui cum diceret, quid, ait, mulſum. Defun-
cto autem illo defectionem lunæ factam,
aiunt, ut compati ſibi uideri poſſit pulcher-
rimum poſt ſolem ſydus, refert Apollodo-
rus in chronicis humanis cum exceſſiſſet re
bus, olympiadis ceinteſimæ ſexageſimæ ſe-
cundæ, anno quarto, cum uixiſſet annos
octoginta quinq;. Ferũtur eius epiſtolæ ad
Ariathes. Ariathem Cappadociæ regẽ. Reliqua ipſius
conſcripſere diſcipuli, ipſe enim nihil reli-
Logaædico. quit. Eſt autem & in hunc noſtrum epigrã-
Arcbuleo. ma logadico, & archabudeo metro.

τί με Καρνεάδην, τί με μοῦσα θέλεις ἐλέγχειν
Ἀμαθὴς ὃς οὔτι κάτοιδεν ὅπως δεδοίκει
τὸ θανεῖν, ὅτε καὶ φθισικὴν ποτ' ἔχων κα-
κίστην
Νόσον, οὐκ ἔθελε λύσιν ἰσχέμεν, ἀλλ' ἀκούσας
ὅτι φάρμακον Ἀντίπατρος πιὼν ἀπέσβη
Δότε τοίνυν ἔφησε κἀμοί, πιεῖν μὲν τοι, τί;
Δότ' οἰνόμελι, σφρόδρα τ' εἶχε πρόχειρα ταυ-
τὶ
φύσις ἡ συνέχουσά με, καὶ διαλύσεται δή.
καὶ ὃ μὲν οὐδὲν ἔλασσον ἔβη κατὰ γῆς, ἐνῆν δὲ
τὰ πλέα κακὰ κέρδε' ἔχοντα μολεῖν ἐς ἅδην.

hoc eſt,

Quid Carneadem uis muſa ut arguam
Qui rudis adhuc, non uidebat cur metueret
Mortem, unde cũ phthiſi olim laboraret, peßimo
Morbo, curam noluit admittere, ſed audiens
Antipatrum hauſto extinctum pharmaco.
Date igitur, inquit, & mihi quod bibam, quid nam, quid?
Date mulſum mihi, nã grauiter habet hæc facilis
Natura, quæ me continet, diſſoluetur'q; illico.
At ille nihilo minus ſub terram ceßit, licebat'q;
Plura mala lucra habentem migrare ad Orcum.

Fertur ei lumina caligine offendi ſolita, ipſo nihil aduertente, iubere'q; ſolitum puero lucernam accendere, quam ille cum intuliſſet, ac diceret, attuli, reſpondere conſueſſe, lege igitur. Huiuſce alij complures fuere diſcipuli, ſed excelluit omnes Clitomachus, de quo etiam ſubſequenter dicendum. Fuit & alius Carneades elegiæ poeta, ſed frigidus & obſcurus.

Clitomachus.

CLitomachus Carthaginẽſis, patria lingua Aſdrubal appellabatur, in qua etiã apud ſuos phlioſophari conſueuerat. Athenas autem contendit quadraginta annos natus, audiuit'q; Carneadem. Eius ille induſtriam animaduertens literas doceri fecit, ac ſtudioſe imbuit uirum. Ad tantum autem

ἐπιμελείας †peritiæ peruectus eſt, ut ultra quadraginta uolumina ſcripſerit, ſucceſſeritq; Carneadi. Cuius etiam dicta maxime illuſtrauit literis. Verſatus eſt autem in tribus maxime ſectis, Academicorum ſcilicet, Peripateticorum, atque Stoicorum. Porro Academicos ita fere inſectatur Timon.

οὐδ᾽ ἀκαδημαϊκῆς πλατυρημοσύνης ἀναλίσου.

hoc eſt,

Sed neq; garrulitas Academi incondita ludi.

Hactenus de Academicis qui à Platone fluxere diximus, ueniendum iam ad Peripateticos, & eos à Platone uenientes, quorum fuit princeps Ariſtoteles, de quo primum dicendum.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBRI QVARTI FINIS.

DIOGENIS LAERTII de philoſophorum uita, Liber quintus.

Ariſtoteles.

ARiſtoteles Nicomachi Phæſti adiſq; filius Stagirites fuit. Porro Nicomachus à Nicomacho Machaonis filio Aeſculapijq; nepote originem duxit, ut Hermippus in eo libro quem de Ariſtotele ſcripſit, tradit. Cõuixit aũt Amyntæ Macedonũ regi medicinæ & amicitiæ gratia. Hic inter omnes Platonis diſcipulos maxime excelluit, uoceq; gracili, ut Timotheus Atheniẽſis in libro de uitis refert, & + exilibus cruribus paruiſq; oculis fuit, ueſte inſigni & anulis, ac tõſura utens. Natus eſt aũt illi & filius Nicomachus ex Herpylide concubina, ut Timotheus ait. Receſſit à Platone dum adhuc ſuperuiueret. Vnde dixiſſe illum tradũt, Ariſtoteles in nos recalcitrauit, nõ ſecus atq; in matrem pulli geniti. Refert Hermippus in uitis, cum Athenienſium legatus ad Philippum profectus eſſet Ariſtoteles, Academicæ ſcholæ præfectum fuiſſe Xenocratẽ. Cum uero reuerſus eſſet, ſcholamq; ſub alio uidiſſet, elegiſſe in Lyceo πε-

Nicomachus

Amyntas

ἰσχνοσκελής

Peripateticus quare dictus Ariſtoteles ςήπατον, illicq; uſq; ad unctionem deambulando cum diſcipulis philoſophari ſolitum, atq; inde peripateticum appellatū eſſe. Alij idcirco ſic uocatum aſſerunt, ꝙ ex ægritudine conualeſcenti, ac deambulāti Alexandro aſſiſtens quædam diſſerere ſoleret. Vbi uero iam plures eſſe cœperant, ſedens docebat, dicens.

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, ξενοκράτη δ᾽ ἐᾶν λέγειν. hoc eſt, Silere turpe me, & Xenocratem loqui.

Ad propoſitā quæſtionem diſcipulos unà exercebat ſimul & oratoriam docens. Deinde ad Hermiam eunuchum profectus eſt, Hermias Atarnenſium tyrannum, quem alij quidem delicias ac luſus ipſius fuiſſe tradunt. Alij uero ſibi affinitate iūctum, tradita ei filia ſiue nepte, ut refert Demetrius Magneſius in libris de poëtis ac ſcriptoribus æquiuocis, Eubulus qui & Eubuli ſeruum Hermiam fuiſſe ait, Bithynium genere, quem & dominū ſuum enecaſſe. Porro Ariſtippus in primo de antiquis delicijs libro, Ariſtotelem ait Hermiæ concubinam adamaſſe, quam ille cum ſibi permiſiſſet, duxiſſe eam & gaudio elatū immolaſſe mulieri, ut Athenienſes Eleuſinæ Cereri, Hermiæq; pæana ſcripſiſſe, qui ἔνδον hoc eſt intus ſcriptus eſt. Hinc in Macedonia apud Philippum uixiſſe, atq; ab eo Ale-

xandrum filium erudiendum accepiſſe, petiſſeq́; inſtaurari ſolum patrium à Philippo euerſum. Id ubi impetraſſet, dediſſe illis leges. In ſchola quoq; leges tulit imitãdo Xenocratem, ut decendialem principem facerent. Vbi uero Alexandro inſtituendo ſatis uiſus eſt nauaſſe operã, eũq́; ſibi deuinxiſſe, commẽdato illi cognato Caliſthene Olynthio, Athenas cõceſſit. Eum audacius quàm par erat alloquentem regem, & minime illi obſequentem, ab ipſo increpitum aſſerunt uerſu, admonẽte ni talia loqui deſiſteret, mature periturum, quod & factum eſt: uerſus autem ſic habet. Alexãder Calliſthenes

ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι. οἷ᾽ ἀγορεύεις hoc ē

Qualia mi loqueris, uereor ſis nate ſuperſtes.

Namq; Hermolao in Alexãdrũ inſidiarũ ſocius fuiſſe deprehẽſus, cauea ferrea circũduci, pędore atq; ſqualore oblitus, leoni poſtremo obiectus eſt, ſicq́; exceſſit è uita. Enimuero Ariſtoteles Athenas profectus, cũ illic tredecim annis docuiſſet, clam in Chalcidẽ cõceſſit, ꝙ ab Eurymedonte hierophãta impietatis accuſatus eſſet, ſiue, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria, à Demophilo, ꝙ hymnum in eum quem prædiximus Hermiã ſcripſerit, quodq́; hoc epigrãma ſtatuæ quæ in Delphis eſt incidi curauerit. Hermolaus Eurimedõ

τόνδέ ποτ' οὐχ' ὁσίως παραβὰς μακάρων θέ-
μιν ἀγνὴν
Ἔκτεινεν περσῶν τοξοφόρων βασιλεὺς
Οὐ φανερῶς λόγχῃ φονίοις ἐν ἀγῶσι κρατήσας
Ἀλλ' ἀνδρῶν πίστει χρησάμενος δολίως.
hoc eſt,

Impius hunc quondam Perſarum morte tyrannus
Mulctauit uiolans iusq; nefasq; uirum.
Nam neq; collato oppreßit cer:amine, uerum
Inſidioſe hominis uſus amicitia.

Aliàs Hermippus

Hic uero, ut ait † Eumolus in quinto hiſtoriarum, aconitum bibens, mortuus eſt ſeptuageſimo ætatis anno. In quem eſt noſtrum hoc epigramma.

Εὐρυμέδων ποτὲ μέλλεν ἀριστοτέλην ἀσεβείας
γράψασθαι δηοῦς μυστίδος ὢν πρόπολος
Ἀλλὰ πιὼν ἀκόνιτον ὑπέκφυγε. τοῦτ' ἀκονιτὶ
Ἦν ἄρα νικῆσαι συκοφάσεις ἀδίκους. hoc eſt,

Nuper Ariſtotelem, læſa ut pietate nocentem
Detulit Eurimedon ſacrificus Cereris.
Ille aconita bibens ſubterfugit. certe aconiti
Hoc erat iniuſtum uincere ſacrificum.

Idem uero refert ipſum Platoni trigenariũ ſe in diſciplinam dediſſe, ſed profecto fallitur. Nãq; ſeptimo decimo ætatis anno Platonem audire cœpit. Eſt autem hymnus huiuſmodi.

Ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ, θήραμα κάλλιστον βίῳ· σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς, καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλεροὺς καὶ ἀκάμαντας. τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν ἐς ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρείσσον, καὶ γονέων, μαλακαυγήτοιο θ' ὕπνου. σοῦ δ' ἕνεκ' ἐκ Διὸς Ἡρακλέης, Λήδας τε κοῦροι πολλ' ἀνέτλασαν, ἔργοις ἀναγορεύοντες δύναμιν, σοῖς τε πόθοις Ἀχιλλεὺς Αἴας τε Ἀΐδαο δόμους ἦλθον. σᾶς δ' ἕνεκεν φιλίου μορφᾶς, Ἀταρνέως ἔντροφος ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. τοιγὰρ ἀοίδιμος ἔργοις; ἀθάνατοί τε μιν αὐξήσουσι Μοῦσαι μναμοσύνας θύγατρες Διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι. hoc eſt,

Virtus laborioſa generi mortalium, honeſtiſſimum uitæ humanæ incitamētum. Pro tua ſiquidem forma o uirgo, expetenda eſt in Græcia mortis conditio, & grauium aſſiduorūmq; laborum tolerantia. Talem nimirum inſeris hominum animis fructum, planè immortalem, & auro præſtantiorem, parentibusq; ipſis, ſomnoq; dulciſſimo. Nam in gratiam tuam Iouis Hercules, & Ledæ filij multa perpeſſi ſunt, qui quid poſſent, opere declararunt. Quin & tui deſiderio Achilles, & Aiax ad inferos penetrarūt, tuæq; formæ luculētiſſimæ gratia Atarneæ ciuē ſolis

priuauit lumine. Quò enim clarus ſpecta-
tusq; rebus geſtis? Hunc immortales meæ
auctiorem reddent muſæ, quæ Iouis hoſpi-
talis decus augere ſolent.

Primam hunc orationē iudicialē pro ſeipſo ſcripſiſſe cum huius criminis argueretur, Phauorinus in omnimoda hiſtoria autor eſt, ac dixiſſe Athenis,

Odyſſeæ ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

hoc eſt,

Et pyra natà pyris, ficusq; in ficubus extant.

Ait autem Apollodorus in chronicis natum illū anno primo, nonageſimæ nonæ olympiadis, perrexiſſeq; ad Platonem decimoſeptimo ætatis anno, annosq; uiginti apud eum fuiſſe commoratum. Tum uero ueniſſe Mitylenem principe Eubulo, quarto anno centeſimæ octauæ olympiadis. Verum Platone primo anno functo uita, ſub Theophilo profectum eſſe ad Hermiam, manſiſſeq; annos tres. ſub Pythodoto autem ſe contuliſſe ad Philippum ſecundo anno centeſimæ nonæ olympiadis, Alexandro quintumdecimum iam annum ætatis agente. Athenas uero conceſſiſſe ſecundo anno centeſimæ undecimæ olympiadis, atq; in Lyceo tredecim annos docuiſſe, ac demum perrexiſſe Chalcidem, tertio anno cēteſimæ quartæ de

Philippus Alexāder

cimæ olympiadis, morboq́; periſſe, cũ eſſet annorum ferme ſexaginta trium. Quo etiã tempore Demoſthenes in Calabris defunctus ſit ſub Philocle. Fertur autem ob Caliſthenis inſidias in Alexandrum, infenſum fuiſſe regi, illũq; ad eum cõtriſtandũ Anaximenem extuliſſe, ac miſiſſe Xenocrati dona. Luſit in eũ epigrãmate Theocritus Chius, ut ait Ambryon in libro de Theocriti uita, in hunc ſenſum.

Ἑρμείου εὐνούχου, ἠδ' Εὐβούλου ἅμα δούλου
σῆμα κενὸν κενόφρων τεῦξεν ἀριστοτέλης. hoc ẽ
Hermiæ eunuchi ſimul Eubuliq́; ſepulchrum
Mente uacans uacuum ſtruxit Ariſtoteles.

Timon quoq; ſic illum agit.

Οὐδ' ἄρ ἀριστοτέλους εἰκαιοσύνης ἀλεγεινῆς. hoc ẽ,
Sed neq; Ariſtotelis leuitas miſeranda loquacis.

Hæc uita philoſophi fuit. Cæterũ nos ipſius quoq; teſtamẽta legimus in hunc ferme modum. Bene quidem ac rite erit. Quod ſi quid contigerit ita legauit Ariſtoteles. Curatorem quidem omnium & per omnia iuſſit eſſe Antipatrum. Quoad uerò Nicanor adoleſcat, curatores ac tutores inſtituit Ariſtomenem, Timarchum, Hipparchum, Clitelem, & Theophraſtum ſi uoluerit, ac ſi curã ſuſcipere uelit filiorũ & Herpylidis, reruḿq;

Ariſtotelis teſtamentũ

Nicanor

Herpylis

omnium. Cum'q; puella fuerit matura uiro tradi illam Nicanori. Sin uero puellæ quippiam contigerit, quod abſit, uita'q; prius q̃ connubio iungatur, ſiue etiam poſtquã nupſerit antequam filios procreet, exceſſerit, Nicanor dominus eſto, ut & de puero & de cæteris digne nobis ac ſeſe diſponat. Curet autem Nicanor & de puella & de puero Nicomacho, nihil ut illis deſit, patris ac fratris unà implẽs munus. Quod ſi Nicanori quid piam contigerit, quod abſit, ſiue priuſquam puellam duxerit, ſiue poſtquã duxerit, nondum filijs natis, quæ quidem ille inſtituerit, ea ratio ſunto. Sin autem uoluerit & Theophraſtus puellæ curam habeat. Sin alias, curatores habito cum Antipatro conſilio & de puella & de puero diſponant, ut eis uidebitur optimum. Curam autem habeant tutores & Nicanoris mei, & Herpylidis memores. Nam'q; erga me ſtudioſa plurimũ fuit, cæterorum'q; omnium: & ſi uirum accipere uoluerit, curent, ne indigne nobis locetur. Dent'q; illi præter ea quæ antea acceperat, de noſtra ſubſtantia, talẽtum argenti, tres'q; ſi uoluerit, famulas, & ancillam quam habet & Pyrrhæum puerũ. At ſi quidem in Chalcide habitare uoluerit, hoſpitium quod ad ortum eſt, ſin autem in Stagiris paternam do-

Nicomachus

mum. Vtrum uero horum maluerit, ſtudeant procuratores domum ita neceſſaria ſupellectile inſtruere, ut & ſibi honeſte, & Herpylidi ſufficiēter inſtructa uideatur. Curæ ſit aūt Nicanori & Myrmecem puerꝝ nō indigne nobis ad ſuos referri, cū eius, quas cepimus, facultatibus. Sit aūt & Ambracis libera, cumq́; puella uiro tradetur, quingētas illi dragmas, ancillamq́; quam habeat, dari iubeo. Sed & Thaleti præter ancillamquā habet emptam, dragmas mille, & ancillulā. Simo quoq; abſq; priore pecunia, in puerꝝ alium, ſiue puerum emi, ſiue pecuniam dari. Tychonem eſſe liberum cum puella nupſerit, Philonēq́; & Olympium eiusq́; filiolū. Porro eorum qui mihi famulantur, puerorꝝ nullum uēdi uolo, ſed hæredes eis uti. Cum uero adulti erūt, pro merito dimitti liberos uolo. Curent itē ut conſumentur quæ Gryllioni ſunt traditæ exculpēdæ imagines. Vbi uero perfectæ erunt, ſuis imponantur locis. Nicanoris quoq; ac Proxeni quam ſculpendam cogitabam, matriſq́; Nicanoris, Arimneſti uero quæ perfecta eſt, ſuo ſtatuatur loco, ut ſit ipſius monumentum, quia ſine liberis defunctus eſt. Matris quoque noſtræ Cererem in Nemea locet, aut ubicūq; uidebitur. Vbi uero tumulū fecerit, ibi & Pythia

Myrmex

dis ſublata olla condat, ſicut ipſa præcepit, ſiſtat,& ſeruari Nicanoris uotum quod pro illo uouimus. Animalia lapidea cubitorum quatuor Ioui ſeruatori, ac Mineruæ ſeruatrici in Stagyris. Hæc teſtamẽtorum ipſius ſeries fuit. Fertur autẽ ollas plurimas repertas eſſe, Lyconemq́; dicere, illum in † pelui calentis olei lauari ſolitum, oleumq́; uenundare. Quidam utrem calẽtis olei ſtomacho illum imponere conſueuiſſe tradunt,& cum ſe ad quieſcendum cõponeret æream ſphæram tenere in manu pelui ſubiecta, eo conſilio, ut cum dormientis manu excuſſa ſphæra in ſubditum æreum uas incidiſſet, ſono illius excitus exurgeret. Eius eſſe præclaras iſtas ſententias legimus. Interrogatus quidnam mendaces lucrarentur, ut cum uera, inquit, dixerint, non illis credatur. Cum ſibi probro daretur, ꝙ flagitioſo homini miſericorditer tuliſſet opem, non, inquit, mores miſeratus ſum, ſed hominem. Amicis ac diſcipulis iſta conſueuerat dicere, ubicunq; moraretur. Aſpectus quidem à circumfuſo aëre lumen accipit, animus autem à diſciplinis liberalibus. Sæpenumero cum in Athenienſes inueheretur, aiebat illos frumẽta & leges inueniſſe, uerũ frumẽtis quidẽ uti, non aũt legibus † Studiorũ liberaliũ amaras radi

πυέλῳ

Ariſtotelis apophthegmata

Athenienſes

παιδείας

ces, fructus aũt dulces eſſe aſſerebat. Rogatus quidnã cito cõſeneſceret, gratia, inquit. Quid ſit ſpes, uigilãtis ait, inſomnium. Diogene caricam porrigẽte, cogitãs niſi acciperet,† uſum eſſe, meditatus ſumẽs, Diogenẽ χρῆσιν ait caricã ſimul cũ uſu perdidiſſe. Rurſus ab eo porrectã accipiens, atq; puerili more in ſublime eleuans cum dixiſſet, magnus Diogenes, eam illi reddidit. Tria dicebat pueris eſſe neceſſaria, ingenium, exercitationem, diſciplinam. Audierat aliquando ſe à quodam maledictis eſſe laceſſitum. Tum ille, abſentem, inquit, etiam uerberet. Dicebat pulchritudinem plus, quàm epiſtolas omnes ualere ad commẽdationem. Pleriq; Diogenem ita ſtatuiſſe aſſerũt, ipſum autem donum formæ dixiſſe. Socratem uero modici temporis tyrannidem, Platonem naturæ priuilegium, Theophraſtum tacitam deceptionẽ, Socrates Plato Theophraſtus Theocritum uero eburneum detrimẽtum, Carneadem regnum † ſolitarium. ἀδορυφόρητον Rogatus quo differrẽt docti ab indoctis, quo, inquit, uiuentes à mortuis. Eruditionem dicebat inter proſpera eſſe ornamentum, inter aduerſa refugium. Parentes qui liberos erudiendos curaſſent, longe honorabiliores eſſe his qui ſolum genuiſſent. Eos enim uiuendi tantum, illos etiam bene beateq; uiuendi

autores eſſe.Glorianti cuidam quod magnę eſſet urbis ciuis,noli, inquit,hoc attendere, ſed an dignus ſis magna & illuſtri patria.

Amicus Rogatus quid ſit amicus, una inquit, anima in duobus corporibus habitans. Homines pleroſq; dicebat ita eſſe parcos,ac ſi ſemper uicturi eſſent:alios tam prodigos,ac ſi continuo morituri.Percontãti cur honeſta forma præſtãtibus diutius congredimur,cæci, inquit, huiuſce interrogatio eſt. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet,hoc,inquit,ut iniuſſus ea faciam, quæ pleriq; per legum metum faciãt.Interrogatus quo pacto diſcipuli egregie proficerent:Si excellentiores,ait,proſequentes tardiores non morentur.Loquaci homini cum illũ improbe probris multis obtudiſſet, dicenti, num te ſatis obtudi?Hercle,inquit,non tibi animum aduerti.

ἔρανον Cauſanti cur + ſtipem non bono homini dediſſet, nam & ita contigiſſe ferunt: Nõ,inquit,homini dedi,ſed humanitati.Rogatus, erga amicos quales eſſe debeamus, quales,inquit,erga nos eſſe optamus.

Iuſtitia Iuſtitiam dicebat uirtutẽ animi unicuiq; ſecũdum dignitatẽ diſtribuentem.

Diſciplina Diſciplinam optimum eſſe dicebat uiaticũ ad ſenectutem. Refert Phauorinus in ſecundo commentariorum illum crebro dicere ſolitum; O amici,

amicus nemo. Et iſta quidem ad illum referũtur. Conſcripſit aũt & complura uolumina, quæ ut ſumma ingenij illius uis, ac præcipua circa omne orationis genus exercitatio clarius eluceat, ſubnectẽda neceſſario exiſtimaui. Scripta Ariſtotelis De iuſticia libros quatuor, de poëtis tres, de philoſophia tres, de republica duo, de rhetorica Gryllus unũ. Nerinthus unũ. Sophiſta unũ. Menexenus unũ. Amatorius unum. Conuiuium unũ, de diuitijs unũ. Exhortationum unũ, de anima unũ, de precatione unum, de nobilitate unũ, de uoluptate unũ. Alexander ſeu de colonis unum, de regno unum, de doctrina unũ, de bono tres, de Platonis legibus tres, de eiuſdem reip. duos. Oeconomicus unum, de amicitia unũ. Quid ſit tolerare ſiue tolerãtia unũ, de diſciplinis unũ, de his quæ in contentionẽ cadũt duos. Solutiones eorũ quæ in cõtentionem ueniũt, quatuor. Diuiſiones ſophiſticæ quatuor, de contrarijs unum, de ſpeciebus & generibus unũ, de proprijs unum. Commentaria, ἐπιχειρηματικῶν tres. Propoſitiones de uirtute tres. Obiectiones unũ, de his q̃ quot modis dicuntur, ſiue ſecundum propoſitum unum, de elementis tres, de ſcientia unum, de perturbationibus iræ unum. Moralium quatuor, de principio unum. Diuiſiones 17.

Diuiſibilium unum, de interrogatione & reſponſione duo, de motu unum. Propoſitiones unum. Propoſitiones contentioſæ, quatuor. Syllogiſmi unum. Priorum analyticorum, nouem. Poſteriorum analyticorum maiorum duo, de quæſtionibus ad diſciplinam pertinentibus octo, de meliore unũ, de idea unum, Termini topicorum ſeptem, Syllogiſmorum duo. συλλογιστικῶν & diffinitiones unum, de elegibili & accidenti unum, de ijs quæ ante locos ſunt unum, Topicorum ad diffinitiones duo, Perturbationum unum. Diuiſibilium unum, Mathematicus unum, Diffinitiones tredecim, Epicheremati duo, de uoluptate unum. Propoſitionum unum, de uoluntario unum, de pulchro unum, Quæſtiones epicheremticæ xxv. Quæſtiones de amicitia, duo, Quæſtiones de anima unum, Politicorum duo. Politicæ auditionis, ſicut Theophraſti, octo, de iuſtis duo, Artium introductio, duo, Artis rhetoricæ duo. Ars unum, alia ars duo. Methodicum unum, Artis Theodecti introductiõis unũ, Artis poëticæ libros duos, Enthymemata rhetorica, de magnitudine unũ, Enthymatum diuiſiones unum, de dictione duo, de † consilio unum, Collectionis duo, de natura tres, Phyſicon unum, de Archytæ philoſo-

† συμβουλίας

phia tres, de Speuſippi, Xenocratiſq́ philo ſophia unum, ex Timæi Archytæq́ diſcipli nis ſumpta, unum, Aduerſus Meliſſi dicta unum, Aduerſus Alcimæonis dicta unum, Aduerſus Pythagoricos unum, Aduerſus Gorgiam unũ, Aduerſus Xenocratem unũ, Aduerſus Zenonis ſcita unum, de Pythago ricis unum, de animalibus nouem. Anatomorum octo. Electio anatomorum unum, de compoſitis animalibus unum, de fabuloſis animalibus unum, de nõ gignendo unũ, de plantis duo, Phyſiognomicon unũ. Medicinalia duos, de monade unum, Signa tẽpeſtatum unũ, aſtronomicon ſpeculatiuus unum, de motu unum, de muſica unũ. Memoriale unum. Homericarum ambiguitatũ ſex, Poëtica, unum, Naturalium ſecundum elementa, triginta octo, Inſpectorum problematum duos. Liberalium diſciplinarum duos. Mechanicus unum. Problematum ex Democrito ſex, de lapide unum, Parabolæ unum, Inordinata xij. Expoſita generatim xiiij. Iura unum, Olympionicę unum, Pythionicæ muſices unum. Pythicus unum, Pythionicorum † argumẽta unum. Dionyſiacæ uictoriæ unũ, de tragœdijs unũ, Doctrinæ unũ, Prouerbia unũ, Lex cõmendatitia unũ. Legũ, quatuor. Prædicamẽtorum unũ de ἐλέγχων

interpretatione unum. Reſpublicæ urbium, centum quinquaginta octo. Seorſumq́ ad Philippum de populari, paucorumq́ & optimatum & tyrãnorum rep. epiſtolæ. Selymbriorum epiſtolæ, ad Alexãdrum quatuor, ad Antipatrum nouem, ad Mentorem unã, ad Ariſtonem unam, ad Olympiadem unã, ad Hephæſtionem unam, ad Themiſtagorã unam, ad Philoxenum, ad Democritum uerſus, quorum initiũ eſt Sancte deũ, Elegiæ, quarum eſt initium, Formoſæ matris filia. Sunt in ſumma uerſus omnes plus minus quadrageſies quinquies mille, trecenti & triginta. Hæc librorum illius ſeries, hic numerus, in quibus quid agat ſummatim exponẽdum eſt, Duplicem eſſe philoſophiæ rationem, alteram uerſari circa actus, appellariq́ πρακτικὴν, alteram in intelligentia & ſpeculatione conſiſtere, & θεωρητικὴν dici. Ad actionem pertinere ethicen & politicen, qua in parte tum de publica, tũ de familiari re agi. Ad intelligentiam Phyſicen logicemq́ referri. Porro logicen inſtrumentum eſſe exactiſſimum. Eius cum geminã deſtinationẽ ac ſcopum ſubiecisset, uериſimile ac uerum, ad utrãq́, duarum maxime rerum uiribus nititur. Namq; ad uериſimile ſeu probabile, oratoria & dialectica, ad uerum autem ana-

Peripateticorũ placita

Logicæ

ſytica & philoſophia uſus eſt, nihil omnino omittens eorum quæ uel ad inuentionem, uel ad iudicium, uel etiam ad uſum pertinerent. Enimuero ad inuentionis adminicula, atq; ad eas res quæ ſpeculationi & arti inſeruiunt, propoſitionum multitudinem tradidit, ex quibus quæſtiones probabilium epicherematum elicere affatim licet, Porro ad iudicandum analytica priora & poſteriora conſcripſiſſe, prioribus aſſumptionum iudicia permittens, poſterioribus collectionis examen tradens. Cæterum ad iudicandum ea quæ ſub certamen cadunt, quæq; in interrogatione uerſantur & contentione ſophiſticorum argumentorum, atq; ſyllogiſmis atq; his ſimilibus. Veritatis uero iudicium earum quidem, quæ ſecundum imaginationem ſunt actionum ſenſum definiuit. Moralium uero, ubi de re publica, ac domeſtica, ubi de legibus agitur mentem. Finem autē unum expoſuit, uirtutis uſum in uita perfecta. Felicitatem ait plenitudinem ex tribus maxime bonis conſtantem, ijs nimirū quæ in animo ſunt, quæ & † priora uiribus appellat, ijs quæ ad corpus attinent, ut ſunt bona ualetudo, fortitudo, pulchritudo, cæteraq; his ſimilia, atq; ijs quæ extrinſecus ueniunt, diuitijs, nobilitate, & claritudine, atque in

Analytica.

† πρῶτα τῶν δυνάμεων.

hunc modum cæteris, quibus tertium locũ aſſignauit. Virtutem ad beatam uitam ſibi minime ſufficere dixit, quippe corporis bonis exterioribusq; indigere. Miſerum atque infelicem fore ſapientem, ſiue doloribus affiiciatur, ſiue inopia, & cęteris huiuſmodi incõmodis prematur. Vitium autem ad miſeriã atq; infelicem uitam ſufficere, quãtumlibet corporis affluat bonis. Virtutes ait, non ſe inuicem ſequi. Fieri enim poſſe, ut prudens quiſpiam ac iuſtus, idemq; intẽperãs atq; incontinens ſit. Sapientem quidem non omnino perturbationibus uacare, uerum perturbari modice dixit. Amicitiam æquitatẽ eſſe definiuit reciprocæ beneuolentiæ. Eius tres ſpecies eſſe tradidit, Eſſe quippe aliam cognationis, aliam amatoriam, tertiam hoſpitalem. Amorem nõ modo congreſſionis, uerum & philoſophiæ eſſe. Amaturum quoque ſapientem, atque acceſſurum ad rempublicam, ducturumque uxorem, & cum rege una uicturum. Tribus autem generibus uitæ conſtitutis, primo quod in ſpeculatione, ſequenti quod in actu, & tertio quod in uoluptate conſiſtit. Speculatiuum genus ſemper prætulit. Liberales diſciplinas ad apprehenſionem uirtutis multum conferre ſenſit. In deſcriptione rerum na-

Virtus.

Sapiens.

Amicitia.

turalium præter cæteros rationem maxime ſecutus eſt, adeo ut minimarum quarũque rerum reddiderit cauſas. Vnde & naturalium cõmentariorũ cõplura ſcripſit uolumina, Deum ſicut & Plato incorporalem diffiniuit, eiuſque prouidentiam ad cœleſtia uſq; pertingere, ipſum uero immobilem eſſe. Porro terrena omnia ad cæleſtium congruentiam ordinemque diſponit. Præter elemẽta iſta quatuor eſſe, & quintum aliud, ex quo cæleſtia conſiſtant, eiuſque motum orbicularem eſſe uarium. Animam item incorpoream, primamque eſſe ἐντελέχειαν, corporis nempe naturalis & organici potentia uitam habentis. Eſt autem ea iuxta illum duplex. Entelechiam uero appellat, cuius ſit ſpecies quædam incorporea. Altera ex his quidem ſecundum potentiam, ut eſt Mercurius in cera, informis quidem, ſed idoneus ad percipienda lineamẽta, ſicut item in ære ſtatua. Secundum uero habitum entelechia dicitur, ea quæ eſt conſummatæ ac perfectæ Mercurij ſtatuæ. Naturalis autem corporis dixit, nam ſunt corpora alia quidẽ manu & arte elaborata, ut ſunt quę ab artificibus fiũt, puta turris atq; nauis. Alia ueto ſic à natura prodeũt ut arbores, & aĩaliũ corpora. Porro organici dixit, hoc eſt ad aliqd parati &

Deus.

Anima.

Entelechia

conditi, ut eſt aduidendum oculus, auriſq; ad audiendum. Virtute autem uitam habentis, utputa in ſeipſo. Virtute aũt uel potẽtia min'eſt ſecundũ efficaciã, Secundũ actionẽ aũt, ut uigilãs habere aĩam dicit, Secũdũ habitũ autẽ, ut dormiens. Vt igit & hic intelligatur, adiecit potentia. Multa igitur eiuſmodi & alia, & de alijs multis in hunc modum philoſophatus eſt, quæ per longum eſſet numerare. Cunctis enim in rebus ſummo ſtudio atq; induſtria fuit, inuentioniſq; incredibili copia uiguit, ut ex his quę ſupra annotauimus uoluminibus conſtat, quæ ad quadringentorum numerum fere perueniunt, de quibus nihil ambigitur. Nam ſunt & alia complura quæ ipſi aſſcribuntur uolumina atq; ſententiæ. Verumenimuero octo fuere Ariſtoteles. Primus hic ipſe. Secundus qui Athenis rempub. adminiſtrauit, cuius etiã iudiciales leguntur orationes ſane q̃ elegantes. Tertius qui Iliadem Homeri ſcripſit. Quartus Siculus orator, qui ad Panegyricũ Iſocratis reſcripſit. Quintus qui cognominatus eſt Mythus, Aeſchinis Socratici neceſſarius. Sextus Cyrenaicus, qui de poetica ſcripſit. Septimus pædotriba cuius meminit Ariſtoxenus in Platonis uita. Octauus grammaticus obſcurus & ignobilis, cuius

Numerus librorum Ariſtotelis

Ariſtoteles Mythus.

de pleonaſmo ars legitur. Huius autem Stagiritæ philoſophi complures quidem fuere diſcipuli, ſed omnibus maxime præcelluit Theophraſtus, de quo modo dicẽdum eſt.

Theophraſtus Ereſius.

THeophraſtus Ereſius Melanti, ut Athenodorus in octauo deambularionum libro ait, fullonis filius, primo quidem in patria Leucippi ciuis ſui auditor fuit, inde cũ Platonem audiſſet ſe ad Ariſtotelem contulit. Eo itẽ in Chalcidem profecto illi in ſcholæ regimine ſucceſſit, olympiade cxiiij. Fertur ipſius quoq; ſeruus Pompylus nomine philoſophus fuiſſe, ut refert Myronianus Amaſtrianus in primo ſimilium hiſtoricorũ capitum. Fuit autẽ Theophraſtus uir ſummæ prudẽtiæ, ſtudijq; ſingularis, atq; ut ſcribit Pamphila trigeſimo commentariorum libro, Menandrum ipſum comicum inſtituit. Erat item beneficus inprimis, & maxime affabilis. Eum Caſſander ſuſcepit, Ptolemęuſque ad illum miſit. Adeo autem Athenienſibus acceptus fuit, ut cum illum Agnonides impietatis accuſare auſus eſſet, parum abfuerit, quin ipſe ob eam rẽ crimen ipſum in ſe retorqueret. Accurrebant ad illum audiendum diſcipuli ad duo millia. Hic in epiſtola ad Phaniam peripateticum inter cæte

Leucippus

Pompylus.

Menãder com.cus.

Caſſander.

Phanias.

ra, de iudicio quoq; ita locutus eſt. Tantum abeſt, inquit, ut populi frequentiam conuocem, ut ne conſeſſum quidem eiuſmodi admittam, qualem abiectiſſimus quiſq;. Porrò recitatiões emendationis autores ſunt. Pro telare autem omnia, atq; negligere nó iam ferunt ætates. In ea epiſtola ſcholaſticū no

κατάλαξο νεύτι

minet. Cum tamen eſſet huiuſmodi, ſeceſſit ad tēpus & ipſe & philoſophi reliqui. Quippe Sophocles Amphiclidæ filius legem tulerat, uti ne quis philoſophorum præeſſet, ſcholæ, niſi id ſenatus ac plebs decreuiſſet qui ſecus faceret capitale eſſet. Verum ſequēti anno denuò reuerſi ſunt, cum à Phi-

Sophocles

lone Sophocli dies dictus eſſet. Quo tempore Athenienſes ea lege abrogata Sophoclē talentis quinq; mulctarunt, decreueruntq; philoſophis reditum, ut & Theophraſtus

Tyrtamus qui poſtea Theophraſtus.

remaneret, ſcholamq; ut antea regeret. Eū, cum antea Tyrtamo illi nomen eſſet, ob diuinam elocutionem Ariſtoteles Theophraſtum appellauit. Cuius & filium Nicomachum tametſi is præceptor eſſet, amauit, ut Ariſtippus in quarto de antiquis delitijs meminit. Fertur Ariſtoteles de Theophraſto & Calliſthene idem quod de ſe & Xenocrate Plato, ut prædiximus, dixerat. Dixiſſe em̄ quod hic pro excellenti acumine ingenij

cuncta facillime aſſequeretur & exponeret ille tardus & obtuſus eſſet ingenio, hunc fre no, illum egere calcaribus. Dicitur & priuatim ortum poſt Ariſtotelis diſceſſum poſſe diſſe, Demetrio Phalereo familiari ſuo in hoc ſibi cooperante. Nobiles ſunt & huius, illæ ſentētiæ. Citius credendum dicebat infreni equo, quàm uerbo incompoſito. Ad illum qui in conuiuio penitus tacebat, ſiquidem, ait, imperitus es prudenter facis, ſin uero peritus imprudenter. Habebat & illud ſemper in ore, Sumptus precioſiſſimus tempus eſt. Obijt ſenex ætatis anno octogeſimoquinto, cum modice à labore quieuiſſet. In quem etiam eſt noſtrum epigramma. Theophra. ſententię

Οὐκ ἄρα τοῦτο μάταιον ἔπος μερόπων τινὶ λέχθη
ῥήγνυσθαι σοφίης τόξον ἀνιέμενον.
Αἰ γὰρ καὶ θεόφραστος ἕως ἐπόνει μὲν, ἀπηρὸς
ἦν δέμας, εἶτ' ἀνεθεὶς κάτθανε πηρομελής.

hoc eſt,

Haud uane quidam, ſtudij, ſi forte relaxes
Rumpi arcum dixit, quiſquis homo ille fuit.
Nā uegetus Theophraſtus erat firmusq; labore.
Laxauit poſtquam membra labore, obijt.

Aiunt illum, cùm rogaretur à diſcipulis, nū quippiam illis mandare uellet, dixiſſe, nihil quidē quod imperaret ſe habere, niſi quod multa dulcia gloriæ obtentu uita mentitur.

BIBLIOTECA NAZIONALE ROMA

Nos uero cum uiuere incipimus, tunc mo-
Amor gloriæ. rimur. Nihil em̃ eſt inanius amore gloriæ. Sed eſte felices, uerbumq́; iſtud aut omittite, grandis enim labor eſt, aut illi intendite, magna enim illi gloria prouenit. Porro uitæ uanitas amplior q̃ utilitas eſt. Verum mihi quidem non iam quid agendum ſit conſulere ſuppetit, uos autem quid faciendum erit, deliberabitis. Iſta dicentem exhalaſſe animam tradunt. Eum uero, ut fama eſt, Athenienſes pedibus omnes proſecuti, publice honorauerunt. Refert Phauorinus illũ iam uetulum lectica circunferri ſolitum, idque dicere Hermippum, eumq́; id ex Arceſilai Pitanæi hiſtoria ſumpſiſſe inter ea u᷑ba quæ ad Lacydem Cyrenenſem habuit. Reliquit
Theophraſti opera. autem & ipſe ingenij ſui complura monumẽta, & ipſa digniſſima ſum arbitratus quæ adnotarem. Sunt autem iſta. Priorum analyticorum tres, poſteriorum analyticorũ ſeptẽ, de ſolutione ſyllogiſmorum unũ. Analyticorum epitome unum. Deductorum locorum duo. Speculatiões eorum quæ circa cõtẽtioſam orationẽ uerſant̃, de ſenſibus unũ, ad Anaxagoram unum, de Anaxagora unum, de Anaximene unum, de Archelao unum, de ſale nitro aluminis unum, de his quæ durantur in lapides duo, de indiuiſibilibus lineis unum.

Auditionis duo, de uentis unum, uirtutum differentiæ unum, de regno unum, de regis inſtituto unum, de uitis tres, de ſenectute unum, de Democriti aſtrologia unũ, de his †q̃ in ſublimi fiunt unũ, de imaginibus unũ, περὶ μετεώρων. de ſuccis, cute, & carnibus unum, διακόσμου unũ, de hoib' unũ, dictorũ Diognis collectio unũ, diffinitionũ tres, Amatorius unũ, alius, de amore unũ, de felicitate unũ, de ſpeciebus duo, de caducis unũ, de †afflatione dei unũ, ἐνθουσιασμοῦ. de Empedocle unũ, de epicherematis xviij. Controuerſiarum tres, de uoluntario unũ, Abbreuiatio reipu. Platonis duo, de diuerſitate uocis animalium eiuſdem generis unũ, de his quæ ſubito apparẽt unum, de his quæ morſui & uulneri patenti unum, de animalibus quæ ſapere dicuntur unum, de his quæ in ſicco morantur duo, de his quæ colores immutant unũ, de his quæ latibula & foſſas faciunt, unum, de animalibus ſeptem, de uoluptate, ſicut Ariſtoteles unum, alius, de uoluptate unum. Quæſtiones xxiiij. de calido & frigido unum, de uertigine & obtenebratione unum, de ſudore unum, de affirmatione & negatione unum. Caliſthenes, ſiue de luctu unum, de laboribus unum, de motu tres, de lapidibus unum, de peſtilẽtijs unũ, de † exanimatione unum. Megaricus unũ,

de atra bile unum, de metallis duo, de melle
unũ, de Metrodori collectis unum, de æreis
duo, de ebrietate unum, Legum ſecundũ ele
mẽta xxiiij. Legum epitome x. ad diffinitio
nes unũ, de odoribus unum, de uino & oleo
primarũ ꝓpoſitionũ, xviij. Legiferorũ tres.
Politicorũ tres, Politicon ad tempora, qua-
tuor. Ciuilium conſuetudinum quatuor, de
optima repub. unũ. Problematum collectio
nis quinq;, de prouerbijs unum, de concreti
onibus & liquefactionibus unum, de igne
duo, de ſpiritibus unum, de paralyſi unum,
de ſuffocatione unum, de †amẽtia unum, de
παραφροσύνης. paſſionibus unum, de ſignis unũ. Sophiſma
tum duo, de ſyllogiſmorũ ſolutione unum.
τιμωρίας. Topicorum duo, de †cruciatu duo, de pilis
unum, de tyrannide unum, de aqua tres, de
ſomno & inſomnijs unum, de amicitia
φιλοτιμίας tres, de †liberalitate duo, de natura tres, de na
turalibus xviij. de naturalium abbreuiatiõe
duo. Naturalium octo, aduerſus Phyſicos
unum, de naturalibus hiſtorijs decem. Natu
χολῶν. ralium cauſarum octo, de †humoribus quin
que, de mendacio uoluptatis unum, de ani
ma quæſtio una, de indubitata fide unum, de
ſimplicibus dubitationibus unum. Harmo-
niacon unum, de uirtute unum. Occaſiones
ſiue contradictiones unum, de negatio-

ne unum, de ſententia unum, de ridiculo unum † Meridianorum duo, diuiſiones duę, ἀυλαντικῶν de differentijs unum, de iniurijs unum, de laude unum, de experiētia unum. Epiſtolarum tres, de † fortuitis animalibus unum, de ſelectione unum, Laudes deorum unum, de ſolennitatibus unū, de felicitate unū, de enthymematis unum, de inuentis duo, Scholarum moralium unum. Morales figuræ unum, de tumultu unū, de hiſtoria unum, de iudicio ſyllogiſmorum unum, de mari unum, de aſſentatione unum, ad Caſſandrum de regno unum, de comœdia unum, de meteoris unū de dictiōe unum, Verborum collectio unum, Solutiones unum, de muſica tres. Naturaliū opinionum xvij. Naturalium epitome unū, de gratia unum, Morales figuræ unum, de falſo & uero unum. Hiſtoria eorum quæ de deo dicuntur, ſex, de dijs tres, de menſuris unum, Megacles unum, de legibus unum, de iniquis legibus unum, Xenocraticorum collectanea unum, Confabulationes unum de iuramento unum, Oratoria præcepta unum, de diuitijs unum, de poëtica unum, Problemata ciuilia, naturalia, amatoria, moralia unum, Prouerbiorum unum, Problematum collectio unum, de problematibus naturalibus unum, de exemplari unum, de

propoſitione & narratione unum, de poëti ca alius, unum, de ſapientibus unum, de cõcilio unum, de ſolœciſmis unũ, de arte oratoria unum, de artibus oratorijs ſpecies ſeptem, de ſimulatione unum, Cõmentariorũ Ariſtotelicorum ſiue Theophraſticorũ ſeptem. Hiſtoricorum geometricorum quatuor. Epitome Ariſtotelis de animalibus ſex, de dijs epicherematũ duo. Quæſtiones tres, de regno duo, de cauſis unum, de Democrito unum, de calumnia unum, de gene ratione unum, de animaliũ prudentia & mo ribus unum, de motu duo, de uiſu quatuor, ad terminos duo, de eo quod eſt dari unũ, de maiore & minore unum, de muſicis unũ, de diuina felicitate unũ, ad eos qui erant ex Academia unum, Exhortatorius unũ. Quo pacto ciuitates optime inhabitentur unũ. Commentaria unum, de † riuo qui erat in Sicilia unum, de conceſſis unum. Qui ſint modi ſciendi unũ, de falſo tres, Ante topica unũ, Aſtrologicæ hiſtoriæ ſex. Arithmeticarum hiſtoriarũ augmentum unum, Acicharus unum, de iudicialibus orationibus unũ. Epiſtolæ ad Aſticreontem Phaniã, & Nicanorem de pietate unum. Euiadis unũ, de †temporibus unum, de proprijs orationi bus unũ, de liberis educandis unũ, alius diſ-

ῥύακος.

καιρῶν.

ferens de eadem re unum, de diſciplina, ſeu de uirtutibus, ſiue de frugalitate unum. Exhortatorius unum, de numeris unum. Diffinitiones de dictione ſyllogiſmorum unũ, de cælo unum, Politici duo, de natura unũ, de fructibus & animalibus, quæ in ſumma cõplexa ſunt uerſibus mille ſupra centum octoginta duobus. Tot ab eo uolumina elaborata ſunt. Legi autem & ipſius teſtamentum in hæc uerba: Bene quidẽ, ut ſpero erit, cæterum & ſi quid ſecus contigerit, iſta ſtatuo. Domeſticam omnem ſuppellectilem Melanti & Pancreonti Leontis filijs trado. Porro ex his quæ ab Hipparcho ſuppedita ta ſunt, iſta mihi fieri uolo, quæ circa ſcholã ſunt, atq; ſpectacula perfici, uel ſi quid circa ea in melius poſſit ornari. Dehinc Ariſtotelis imaginem eo in templo collocari, ac donaria reliqua, quæq; antea in tẽplo erant. Deinde Sporticũ quæ ſecundum ſcholam erat, exædificari priore non deteriorem, tabulasq; in quibus orbis ſitus ſunt, in inferiore porticu reponi, aram quoq; conſtrui, ita ut neq; perfectio neq; honeſtas deſideret. Volo autem & Nicomachi imaginem abſolute perfici. Opus quidem Praxiteli iniunctum eſt. Reliqua uero impenſæ ab eo fieri. Statui autem illam iubeo ubicunque illls ui-

Teſtamentum Theophraſti.

ϛωίδιον.

ſum fuerit, quibus cura erit rerum cęterarū, quiq; teſtamento inſcripti ſunt. Ac de templo quidem ac donarijs in hunc modum ſtatuo. Fundum uero quem Stagiris habemus, Callino lego, librosq; omnes Neleo. Hortum autem & deambulationem, ædesq; omnes orto adiacētes amicis inſcriptis lego, quiq; uoluerit in eo una uacare literis, atq; ſimul philoſophari, quandoquidem fieri nō poteſt, ut quiuis ſemper peregrinetur, ea tamen lege, ut neq; illum alienent, neq; ut proprīū quisq̄ poſſideat, ſed ueluti ſacrū quiddā communiter ab hominibus poſſideatur, quiq; ſe inuicem amice ac familiariter utanť, ſicuti congruum ac iuſtum eſt. Sint autem qui illo communiter utentur, Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demoticus, Demaratus, Caliſthenes, Melantis, Pancreon, & Nicippus. Licere autem ſi philoſophari uelit, & Ariſtoteli Midiæ Pythiadisq; filio, horūq; eſſe participem. Ipſiusq; curam diligentiſſime habere maiores natu, ut q̄ maxime ad philoſophiā inſtituatur, nosq; ſepelire in horti parte, quæ eis maxime cōmoda uidebiť, nihil ſuperfluum circa funus tumulūve faciēdo. Vt autem dictum eſt, poſtea q̄ nobis recte curata ſunt omnia, cum fanum & monumentū & hortus & ambulatoriū re-

parata & refecta erunt, unà & Pompylum hunc, ꝗ inhabitat ea curare uolo, aliarumq; reꝝ quemadmodum prius, curã habere, illiusq; cõmodis proſpicere qui iſta habent. Põpylo autẽ & Threpte dudum liberis qui magno nobis uſui fuerunt, ſi qd antea à nobis præſtitum eſt, & quæ illi acquiſierunt, & quæ nunc illis ac Hipparcho dari cõſtitui, dragmas bis mille, tuto ac firmiter hæc illis poſſidenda cenſeo, ſicut & ipſis Melanti & Pencreonti ſæpius dixi, cunctaq; mihi annuerunt. Do autem illis & Somatalem, & ancillam. Ex pueris autem Molonem quidem et Cimonem, & Parmentem iam nunc liberos dimitto. Manẽ uero & Calliam cum annos quatuor in horto perſeuerauerint, in cultu & labore ſe ita gerẽtes, ut culpari iuſte non poſſint, liberos dimitti iubeo. Domeſticæ uero ſupellectilis cum Põpylo q̃tum uiſum fuerit curatoribus ſufficere datum fuerit, q̃d reliquum erit, cõflare. Demotimo Carionã do, Donacemq; Neleo. Eubium uenum dari placet. Dabit autem Hipparchus Callino dragmas ter mille. Melanti uero & Pancreonti, niſi Hipparchum intueremur, & antea nobis fuiſſe perutilem, & nunc in ſuis rebus magnum pertuliſſe naufragium, mandaremus profecto ea cum Melanto, &

Pancreonte educere. Quoniam uero non illis facile fore animaduerti, cũ illo unà diſpenſare ac exequi, commodiusq; illis arbitratus ſum, ſi quid ab Hipparcho conſtitutum acceperint. Dabit aũt Hipparchus Melanto & Pancreonti utriq; talentũ, daturus & curatoribus ad ea quæ in teſtamento ſcripta ſunt perficiẽda ſumptus neceſſarios, ſuo quæq; tempore. Quæ cum impleuerit oĩa, abſolutus erit, ac liber à debito omni, & omnibus quæ contraxerat mecum † inſtrumentis. Quod ſi quid meo nomine Hipparcho in Chalcide prouenit emolumenti, hoc totum eius erit. Curatores aũt eaꝝ reꝝ quæ teſtamento inſcriptæ ſunt, hi erunt: Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demotimus Caliſthenes, Cteſarchus. Porro teſtamenti exemplaria Theophraſti anulo ſignata apđ Hegeſiam cõdita ſunt. Hipparchi teſtes Calippus, Pellaneus, Philomelus, Euonymeus Lyſander, Hybees, Philion Alopecẽſis. Teſtamẽtũ alteꝝ accepit Olympiodorus. Teſtes idẽ fuere alteꝝ accepit Adimãthus. Tulit aũt Androſthenes filius. Teſtes Aimneſtus Cleobuli filius Lyſiſtratus, Phidonus Thaſius, Strato Arceſilai filius Lampſacenus, Theſippus, Theſippi filius è figulis, Diaſcorides Dionyſij Epicephiſius. Hæc ſeries

συμβολαί-οις.

teſtamentorum illius fuit. Sunt qui dicant Eraſiſtratum medicum huius fuiſſe auditorem, & fieri poteſt. Succeſſit autē illius ſcholæ Strato. Eraſiſtrat⁹

Strato Lampſacenus.

STrato Arceſilai filius Lampſacenus, cuius in teſtamento mentionem fecit Theophraſtus, uir eloquētiſſimus fuit. Phyſicus autem iccirco appellatus eſt, quod in ea ſpeculatione præ cæteris diligentiſſime uerſatus eſt. Fuit autem & præceptor Ptolemæi Philadelphi, à quo talentis octoginta donatum aiunt. Enimuero ſcholæ præfici cepit, ut Apollodorus in Chronicis refert, olympiade cxxiij. eāq; annos duodeuigīti tenuit. Ferūt eius de regno libri tres, de iuſtitia tres de bono tres, de dijs tres, de magiſtratibus tres, ſeu duos, de uitis, de felicitate, de regia philoſophia, de fortitudine, de inani, de cælo, de ſpiritu, de natura humana, de generatione animalium, de concubitu, de ſomno, de inſōnijs, de uiſu, de ſenſu, de uoluptate, de coloribus, de morbis, de iudicijs, de uiribus, de metallicis machinis, de fame, de obtenebrationibus, de leui & graui, de afflatione, de tempore, de cibo & incremento, de animalibus, de quibus dubitatur, de fabulo-

Phyſicus cur dictus ſit Strato

ſis animalibus, de cauſis, ambiguorum ſolutio, locorum principia, de accidenti, de diffinitione, quid ſit magis & minus, de iniuſto, de priore & poſteriore. Inuẽtorum elenchi duo, de commentarijs ambigitur. Epiſtolæ quarum eſt initium, Strato Arſinoë ſalutẽ, quadringentæ quinquaginta. Hunc aiunt adeo fuiſſe tenuem, ut ſine ſenſu moreretur. In quem hoc ſcripſimus epigramma.

Λεπτὸς ἀνὴρ δὲ προσεχρήσατο χρησμοῖς
Στράτωνα τοῦτον φημὶ τὸν λαμψακηνόν
Λάμψακος ὅν ποτ' ἔφυσεν, ἀεὶ δὲ νόσοισι
παλαίων
θνήσκει λαθὼν, οὐδ' ἤσθετο θανάτου. hoc eſt,

Corpus erat tenuis ſi non oracla fuiſſent
Stratona dico, ſi neſcis, Lamſacenum.
Qui morbis ſemper fuerat luctatus acerbis
Tandem ſine ullo ſenſu mortis occidit.

Stratones octo

Fuerunt autem Stratones octo. Primus Iſocratis auditor. Secundus hic ipſe. Tertius medicus, Eraſiſtrati diſcipulus, ſiue ut quidã aiunt, alumnus. Quartus hiſtoricus, Philippi & Perſei q aduerſus Romanos pugnauerſit, geſtorum ſcriptor. Sextus poëta epigrammatum. Septimus antiquus medicus, ut ait Ariſtoteles. Octauus peripateticus, qui uixit Alexandriæ. Porro Phyſici iſtius

ferunturteſtamenta in hunc modum, Iſta ſi quid ſiniſtre accidat diſpono. Ea quidē quæ domi ſunt Lampyrioni, & Arceſilao relinquo omnia. Porro ex pecunia quam Athenis habeo, primum quidem curatores iuſta, & q̄ poſt funus fieri ſolenne eſt, diligēter curabunt, nihil neq; ſuperflue, neq; illiberaliter agentes. Erunt autem teſtamenti curatores, Olympicus, Ariſtides, Mneſigenes, Hippocrates, Epicrates, Gorgylus, Diocles, Lycon, Athanes, † Scholam quidē Lyconi relinquo. Namq; alij ſunt uel ſeniores uel occupati. Recte autem facient reliqui ſi hoc ipſum ſuo iudicio firmauerint. Libros illi omēs, præterquàm quos ipſi ſcripſimus, relinquo, uaſa etiam omnia cōuiuij ſtramentaq; & pocula. Dent autem Epicrati curatores dragmas quingētas, & unum ex pueris quemcunq; Arceſilaus iudicabit. Primum quidem Lampyrion & Arceſilaus pacta tollāt quæ pro Hiræo Daippus ſtatuit, nihilq; debeat, neque Lampyrioni neque Lampyrionis hæredibus, ſed liber ſit ab omni † chirographo. Dent illi curatores dragmas quingentas, & ex pueris unum quem cunque probarit Arceſilaus, ut is qui nobiſcum multum laborauit, magnoque nobis uſui fuit, habeat unde uiuere honeſte poſſit.

Stratonis teſtamentū

διατριβὴν

συμβολαίου

Diophantum præterea dimitto liberum, & Dioclem, & Album. Simmiam autem Arceſilao reddo. Sed & Dromonem liberum relinquo. Vbi uero Arceſilaus aduenerit, computet Hiræus cum Olympico & Epicrate cæteriſq; curatoribus funeris, aliorumq; ſolennium ſumptus. Quod autem pecuniæ reliquum erit, accipiat Arceſilaus ab Olympico, nihil ei moleſtiæ exibēs per tempora & annos. Tollat autē & pacta Arceſilaus quæ compoſuit Strato cum Olympico, & Amenia, condita penes Philocratem Tiſameni filium. Monumentum uero faciant, ut uidebit Arceſilao & Olympico & Lyconi. Atq; hic quidem, ut fertur, teſtamenti illius ſumma fuit, ſicut ipſum collegit Ariſto eius neceſſarius. Cæterũ Strato ipſe, ſicut & ſupra declaratum eſt, uir inſignis, & ſumma admiratione dignus fuit, in omni orationis genere uerſatus, ſed phyſicæ maxime ſtudijs excellens, quod genus & antiquius eſt, & multorum præclara ingenia exercuit. Succeſſit in eius locum Lycon.

Lycon Troadenſis.

LYcon Aſtyanactis filius Troadenſis, uir eloquens, educādis, inſtituendiſq; pueris maxime idoneus fuit. Aiebat enim

adiungi neceſſario pueris pudorem, & laudis ſtudium, uelut equis † calcar atq; frenũ. μύωπα
Porro ipſius locutio & interpretationis copia hinc apparet. Ait enim in uirginẽ pauperem hoc modo. Graue onus eſt patri puella, præ dotis inopia, excurrens in flore ætatis. Vnde & Antigonum de illo hoc dixiſſe ferunt, poſſibile non eſſe ſuaueolentiam mali atq; gratiã aliorſum transferri, ſed in ipſo homine ueluti in arbore ſingula quæ dicerentur oportere inſpici. Cæterum quia in dicendo erat ſuauiſſimus, iccirco quidam etiã ipſius nomini g literam adijciebant, ut eſſet Glycon, quod dulcedinem ſonat. Porro in deſcribendo ſui diſſimilis erat. In hos uero ΓΛΥΚΩΝ
qui quoniam dum tempus eſſet non didicerant, pœnitentia ducerentur, idq; reuocare cupiebant, in hunc modum iocabatur. Dicebat enim eos qui ignauiæ ſuæ feram pœnitẽtiam uoto ſarcire quærerent, impoſſibili ſeipſos arguere. Qui autem uellent, plane eos aiebat excidiſſe ratione, ueluti diſtorta regula naturam recti explorãtes, ſeu faciem perturbata aqua uel ſpeculo puerſo. Quin & ad forenſem quidem coronã complures proficiſci, uerum ad olympiacam, aut paucos aut neminem. Sæpe Athenienſibus conſulens magno illis emolumẽto fuit. Erat uero mun

diſſimus cultu, adeo ut ueſtiū incredili mollicie ac nitore uterẽt, ut Hermippus refert, ſed exercitatiſſimus ac ualido ſanoq; corpore effectus eſt, omnemq́; athletarum habitum præferebat, cùm, autore Antigono Caryſtio, antea † fractiori & graciliori eſſet corpore. Quocirca & in patria luctatus fertur, more patrio, atq; pilæ ludo exercuiſſe. Erat autem Attalo & Eumeni imprimis charus atq; inter paucos amiciſſimus, qui & illum ſæpenumero regia magnificentia donabant. Tentauit & Anthiochus illum habere apud ſe, ſed ſpe ſua fruſtratus eſt. Adeo autem inimicus erat Hieronymo peripatetico, ut ſolus † anniuerſario die ad illum non proficiſceretur, de quo in Arceſilai uita diximus. Porro ſcholæ principatum tenuit annos duos ſupra quadraginta, cùm illum ſibi ſucceſſorem in teſtamēto Strato reliquiſſet, olympiade cxxvij. Quin & Panthœdi quoque dialectici auditor fuit. Obijt autem annos natus ſeptuaginta quatuor, afflictus podagræ morbo. In quem noſtrum eſt epigramma.

ἀποθλαδί-
ας καὶ ἐμ-
ποινῆς

Attalus
Eumenes

Antiochus

ἐτήσιον

οὐ μὰ τὸν, οὐδὲ λύκωνα παρήσομεν, ὅτι ποδολγὴς
κάτθανε, θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δ' ἐγὼ

τὴν οὕτως ἀΐδαο μακρὴν ὁδόν, ὃν πρὶν ὁ ποσὶν
ἀλλοτρίοις βαδίσας ἔδραμε νυκτὶ μιῇ
hoc eſt,
Prætereunda mihi non ſunt & fata Lyconis,
Fecerat infirmum quem ualetudo pedis.
Namq; pede alterius ſemper cum nixus adiret,
Tam longam miror nocte uolaſſe uiam.

Fuerunt & alĳ Lycones, Primus Pythagoricus, Secundus hic ipſe, Tertius uerſificator. Quartus epigrãmatum poeta. Huius quoq; philoſophi teſtamẽtum huiuſce reperimus. Lyconis teſtamentũ Iſta equidem ſtatuo de rebus meis, ſiquidẽ hunc morbum ferre nequiuero. Ea quidem quæ domi ſunt, omnia Aſtyanacti & Lyconi fratribus do, atq; ex his reddendum cenſeo, quæ Athenis poſſedi à quouis ſumpta, ſiue exacta, quæq; in funus cæterisq; ſolennibus impenſa fuerint. Quæ uero in urbe & Aegina habeo, Lyconi præcipue do, quod is nomen ferat noſtrum, mecumq; diutiſſime, atq; cum ſummo amore ſit commoratus, ſicut dignum erat, quippe qui filĳ tenebat locum. Porro Peripatum amicis ac neceſſarĳs relinquo, Bulloni, Callino, Ariſtoni, Amphioni, Lyconi, Pythoni, Ariſtomacho, Heraclio, Lycomedi, Lyconi fratrueli. Præficiant autem ipſi quemcunque Peripatus

permanſurum in ſchola, maximeq́ꝫ utilem futurum, exiſtimauerint. Eis uerò cõſenti ant & reliqui familiares, & mei & loci gratia. Cæterũ funus & crematio curæ erit Buloni & Callino & amicis cæteris, uti ne illiberalis, neu ſuperflua ſit. Eas uero quæ mihi erant in Aegina partes, poſt diſceſſum meũ diuidat Lycon adoleſcẽtibus, in uſum olei, ut ex eo mei & eius qui me honorauerit utilitate paretur iuſta memoria, ſtatuamq́ꝫ noſtram locet eo loco ubi conuenienter ſtare eam perſpexerit. Cooperetur autem una & Diophantus & Heraclides Demetrij filius, Ex his autẽ quæ in urbe ſunt, reddat Lycon omnibus quæ prædixi præſens poſt ipſius diſceſſum, ſequanturq́ꝫ Bulon & Callinus, & quæcũq; in funere ac ſolennibus cæteris impenſa fuerint. Tollat autem ea ex his rebus domeſticis, quę ambobus communiter à me relicta ſunt: Honoret item & medicos Paſithemin & Midam dignos profecto magno & honore & precio, ob ſummam in me diligentiam & artem Lego & Callino filio † pateras duas, uxoriq́ꝫ illius gemmas duas, tapetasq́ꝫ alterum uilloſum, alterum purũ, & ſagum & duo puluinaria ex omibus quæ reliqua ſunt optima, ut quãtum ad honoris rationem attinet, ne iſtorũ obliti uideamur.

ῥοιάκων & gemmas θηρικλείων

De his autem qui mihi ſeruierũt, ſic ſtatuo. Demetrio quidem iam diu libero redempti onis precium remitto, & quinq; minas do, & pallium & tunicam, ut qui mecum diu & multum laborauit, honeſte uitã exigat. Critoni autem Chalcedonenſi ſimiliter redem ptionis precia relaxo, & minas quatuor itidem dari iubeo. Micrum liberum dimitto, ac eum Lyco nutriat, & annos ſex ab hoc tẽ pore deinceps erudiat. Charetem itidem dimitto liberum, nutriatq; illũ Lyco, duasq; illi minas do, & libros meos relictos. Eos uero qui necdum æditi ſunt Callino, ut illos ædat diligenter. Sed & Syro libero minas quatuor lego, & Menodoram do, & ſi quid mihi debet, relaxo. Hylaræ item quinq; minas & + tapetem uilloſum, & duos puluinos, & periſtroma, & lectum quemcũq; uoluerit. Liberam item dimitto Micri matrẽ, & Noëmonem, & Dionem, & Theonem, & Euphranorem, & Hermiam, & Agathonem ubi bienni tempus impleuerit, dimitti liberum iubeo, & lecticarios. Ophelionem quoq; & Poſſidonium cum annos quatuor peregerit, itidem liberari uolo. Demetrio præterea & Critoni, & Syro ſingulis lectũ & ſtragulam ueſtem ex reſiduis relinquo, ut Lyconi conuenire uidebitur. Iſta illis do

ἀμφίταπον

nabuntur, qui profecto oſtenderunt ꝙ ſolli cite ſibi commiſſa peregerint. De ſepultura uero uidebit Lycon, ſiue me hic, ſiue domi ſepelire maluerit. Certo enim mihi perſuaſum eſt, illum quid conueniat, honeſtumq́ ſit, nil ſegnius cernere quàm nos. Cum uero pro dignitate præſtiterit hæc omnia, rata ſit illi eorum quæ hic ſunt omnium largitio. Teſtes Callinus, Hermioneus, Ariſton Chius, Euphronius Pæanienſis. Adeo autem ſapienter ille geſſit omnia quæ pertinent ad eruditionem & ſtudia humanitatis, ut ad teſtamenta quoq; ſua nihilominus diligentiã prudentiãq; pertenderit, ita ut in ea quoq; parte ſit ſtudioſe imitandus.

Demetrius Phalereus.

DEmetrius Phanoſtrati filius Phalereus, auditor quidem fuit Theophraſti, cæterum cum apud Athenienſes cõcionaretur, urbi præfuit annos decem, æreisq́ ſtatuis honoratus eſt trecentis ſexaginta, quarum plures equeſtres erant, & in curribus ac bigis ſtabant, ſummoq́ ſtudio intra trecentos dies conſummatæ erant. Cœpiſſe autem rempub. adminiſtrare eo tempore quo Harpalus Alexãdrum fugiens Athenas uenit. Demetrius Magneſius in æquiuocis te-

Harpalus

ſtatur. Diu autē atq; præclare rem adminiſtrauit. Namq́ꝫ & redditibus & ædificijs ciuitatem auxit, & quidem cum adhuc ſatis il luſtris non eſſet. Erat enim, ut Phauorinus in primo commentariorum ait, ex Cononis familia, uerum urbana ac nobili Lamia amica, ut idem ait in primo, utebatur. Sed & à Cleone ſeſe perpeſſum eſſe in ſecundo tradit. Porrò Didymus in ſympoſiacis ipſum & χαριτοβλέφαρον, & λαμπετὼ à meretrice quadam appellatum ait. Fertur cum Alexandriæ amiſiſſet oculos, à Serapide illos rurſus accepiſſe. Quocirca & pæanas qui nunc etiam canuntur, feciſſe. Verum cū apud Athenienſes clariſſimus eſſet, & ipſe tamen ab ea quæ cuncta conſumit inuidia tentatus eſt. Quippe inſidias paſſus à quibuſdam mortis ſententiam abſens excepit. Non tamen eius corpore potiti ſunt, uerum ipſius deijcientes imagines, erugine ex induſtria fœdatas, alias quidem uendiderunt, alias ſummerſerunt, aliasq́ꝫ in † fruſta conciderunt. Quippe & hoc fertur. Vna autem ſola in arce ſeruata eſt. Feciſſe autem hoc Athenienſes Demetrio, iubente rege, Phauorinus autor eſt in omnimoda hiſtoria. Sed & imperij ipſius adminſtrationē, ut Phauorinus idē ait, impietatis accuſarūt. Enimuero

Conon

Cleon

ἀμίδας matulas

Caſſander Hermippus eum tradit poſt Caſſandri necem Antigoni metu ſe ad Ptolemæum Sotérem contuliſſe, multumq́; illic temporis moratũ inter cætera conſuluiſſe regi, ut filijs q̃s

Eurydice ex Eurydice ſuſceperat, impartiret regnũ.

Beronice Illo non obtemperante, ſed ei quem ex Beronice genuerat diadema tradente, ab hoc ipſo poſt patris mortem fuiſſe aſſeruatum in prouincia, quoad aliqd de illo ſtatuiſſet. Hic ille mœſtior uixit, ac ueluti dormitans ab aſpide manum morſus ex uita migrauit,

Buſiritis ſepultusq; eſt in Buſirite regione prope Diospolin. Ei quoq; nos fecimus epigramma in hunc modum.

Πας ἡμῶν ἀνεῖλεν ἀσπὶς τὸν σοφὸν Δημή-
τριον
Ἰὸν ἔχουσα πολὺν ἄσμηκτον
Οὐ στίλβουσα φῶς ἀπ' ὀμμάτων, ἀλλ' ἀΐδην
μέλανα. hoc eſt,

Occidit aſpis ſapientem noſtrum Demetrium
Virus habens tetri plurimum.
Nõ flammã ex oculis coruſcãs, ſed atros inferos.

Porrò Heraclides in epitome ſucceſſionum Sotionis, Ptolemæum ait Philadelpho concedere uoluiſſe regnũ, illumq́; prohibuiſſe dicendo, ſi alteri dederis, ipſe non habebis.

Menander Cum uero accuſaretur Athenis Menander

comicus, nam & hoc audio, parũ abfuit quin capitis exciperet ſententiam, ob aliud nihil niſi ꝙ amicus huius eſſet. Purgauit autem eum Teleſphorus Demetrij gener. Verum & librorum multitudine, ac uerſuum numero omnes fermè ſui temporis peripatèticos ſuperauit, doctiſſimus atq; peritiſſimus omnium. Sunt autem ipſius monumẽta, partim hiſtorica, partim politica, poëtica alia, alia rhetorica, concionũ ac legationũ, ſed & orationũ Aeſopiarum collectiones, & com alia plura. Sunt aũt de legibus Atheniẽſium libri quinq;, de ciuibus Athenienſibus duo, de ratione ducendi populum duo, de rep. duo, de legibus unum, de rhetorica duo, de re militari duo, de Iliade duo, de Odyſſea quatuor, Ptolemæus unũ, Amatorius unũ, Phædondas unum, Mædon unum, Cleon unum, Socrates unum, Ariſtomachus unũ, Artaxerxes unum, Homericus unum, Ariſtides unum, Ariſtomachus, Exhortatorius unum, Pro repu. unum, de decennio unum, de Ionibus unum, de legatione unum, de fide unum, de gratia unum, de fortuna unum, de magnificentia unum, de legibus unum, de nuptijs unũ, de trabe unum, de pace unũ, de ſtudijs unum, de † tempore unum, Dionyſius unum, Chalcidicus unum, Athenien Theleſphorus.

ſium incurſio unum, de Atiphane unum, procœmium hiſtoricũ unum. Epiſtolæ unũ, Concio iurata unum, de ſenectute unum, Iura unum, Aeſopiarum unum, de † uſu unũ. Porro ſtilus ipſe philoſophicus, oratorio robore uiribusq; permixtus. Hic ubi comperit Athenienſes imagines ſuas euertiſſe, At, inquit, uirtutem illi non euerterunt, cuius gratia illas erexerant. Aiebat non eſſe paruum aut negligendum membrum ſupercilia, poſſe enim uitã omnem obſcurare. Non modo diuitias cæcas aſſerebat, uerum & illarum autorem fortunam. Quantum in bello poſſet ferrum tantum in rep. eloquẽtiam ualere. Cum uidiſſet aliquando iuuenẽ luxuorioſum, ecce, inqt, † quadrata ſtatua, habẽs ſyrma, uentrem, pudenda, barbam. Hominum faſtu turgidorũ aiebat circuncidi oportere altitudinẽ, ſenſumq; relinquere. Iuuenes aſſerebat oportere domi quidem parentes, in itineribus autem obuios, in ſolitudine uero ſeipſos reuereri. Amicos dicebat ſecũdis in rebus adeſſe aduocatos, in calamitatibus autem ſua ſponte atq; inuocatos. Fuerunt autẽ Demetrij memorabiles uiginti. Primus Chalcedonius orator Thraſymacho antiquior. Secũdus hic ipſe. Tertius Byzantius peripateticus. Quartus qui cognominatus

Αἰτιάς

τετράγω-
νος Ἑρμῆς

Demetrij
uiginti

eſt γραφικός, apertus atq; ad diſſerendum facilis, idemq́; ipſe pictor. Quintus Aſpendius, Apollonij Solenſis diſcipulus. Sextus Calantianus qui de Aſia & Europa ſcripſit libros uiginti. Septimus Byzantius qui tredecim libris Gallorum ex Europa in Aſiam tranſitum, & octo alijs Antiochi & Ptolemæi geſta, Libyæq́; ſub ipſis adminiſtrationem conſcripſit. Octauus ſophiſta qui moratus Alexandriæ artes oratorias ſcripſit. Nonius Adramytinus grammaticus, Ixion appellatus, ꝙ Iunonem in aliquo iniurijs affeciſſe uideretur. Decimus Cyrenęus grammaticus cognomento Stannus uir ſane memorabilis. Vndecimus Scepſius uir diues ac nobilis, & inprimis ſtudioſus. Hic etiam Metrodorū ciuem promouit. Duodecimus grãmaticus Erythræus, ciuis adſcriptus in Mnō. Decimus tertius Bithynius Diphyli Stoici filius, diſcipulusq́; Penætij Rhodij. Decimus quartus orator Smyrnæus. Atq; iſti quidem proſa oratione ſcripſerunt, poëtæ autem hi. Primus qui comœdiã ſcripſit. Secundus Epicus poëta, cuius illa ſola habẽtur, quæ aduerſus inuidos ſcripſit.

Ixion grãmaticus

ζωὸν ἀτιμήσαντες, ἀποφθίμενον ποθέουσι.
καὶ ποθ᾽ ὑπὲρ τύμβοιο, καὶ ἀπνόου εἰδώλοιο

Ἀ'στέα νεῦκος ἐπῆλθεν ἔριν δ' ἐστήσατο λαός.

hoc eſt,

Oderunt uiuum quem mox poſt funera quærẽt.
Et ſuper exanimi nõnunq̃ umbra, atq; ſepulchro
Contendere urbes amplæ, populiq́; potentes.

Tertius ex Tarſo Satyricus. Quartus Iambicus, uir amarulentus. Quintus ſculptor, cuius Polemo meminit. Sextus Erythræus, uarius ſcriptor, qui hiſtoricos & oratorios conſcripſit libros.

Heraclides Ponticus.

HEraclides Eutyphronis filius, Heracleotes è Ponto, uir diues Athenas cõceſſit. Vbi primum quidem Speuſippo ſe in diſciplinam dedit, Pythagoreorumq; auditor fuit, Platonemq́; imitari nitebatur. Poſtremo, ut Sotion in ſucceſſionibus ait, Ariſtotelem audiuit. Hic mollicula ueſte utebatur, tumentiq́; fuit corpore, adeo ut illum Pompicus. Attici non iam Ponticum, ſed pompicum uocarent. Porrò inceſſu mitis erat & uerendus. Feruntur ingenij illius monumenta præclara atq; optima. Dialogi, quorum quę ad mores inſtituendos faciunt, ſunt hæc, de iuſtitia tres, unum de temperantia, de pietate, de fortitudine, communiterq́; de uirtute unum, de felicitate unũ, de principio unum,

de legibus unũ, deq́; his affinibus, de nomi
nibus unũ, pacta unũ, Inuitus amatorius, &
Clinias unum. Naturales uero, de mẽte, de
anima, ſeorſumq́; de anima, & de natura, &
&†imaginibus, ſeu ſimulachris. Aduerſus εἰδώλων.
Democritum, de cælis unũ, de his quæ ſunt
apud inferos, de uitis duo, de cauſis morbo-
rum unum, de bono unum, aduerſus Zeno-
nem unum, aduerſus Metronem unũ, Grã
matici uero, de Homeri & Heſiodi ætate
duo, de Archilocho & Homero duo. Muſi-
ci uero de his qui apud Euripidem & Sopho
clem reperiuntur, duo, de muſica duo. Solu
tionũ Homericarum duo. Theorematicus
unum, de tribus tragicis unum, figuræ unũ,
de poëtica & poëticis unum, de coniectura
unũ, de p̃ſciẽtia unũ. Heracliti enarratiões,
quatuor, in Democritũ enarrationes unũ,
Solutionũ quę ĩ cõtentionẽ ueniũt duo, ꝓlo
quium unum, de ſpeciebus unũ, Solutiones
unũ, monita ad Dionyſium unum. Rhetori
ci duo, de oratoris officio ſiue Protagoras.
Hiſtorici, de Pythagoreis, & de inuentis. Ex
his alia quidẽ comice finxit, ſicuti de uolup-
tate, & pudicitia. Alia tragice, ſicut de his q̃
ſunt apud inferos, & de pietate, & de poteſta
te. Obſeruat autẽ ſæpenumero & mediocri
tatem in dicendo quandam ueluti, philoſo-

phis & ducibus ciuibusq; uiris adinuicem lo quentibus. Extant illius ſcripta & de geome tria, & de dialectica. Eſt autem in omni gene re orationis uarius, & dictiõe diſtinctus, ma ximamq; habet capiendi animos, atq; oble- ctandi uim. Sunt qui aſſerant illum & patriā à tyranno liberaſſe, eo necato, ut ait Deme- trius Magneſius in ὁμωνύμοις qui de illo ta- le aliquid tradit. Nutriſſe eum à puero dra- conem, & cum iam moriturus eſſet, iuſſiſſe cuidam ex neceſſarijs, ut eius corpus occu- leret, draconemque ſupponeret lectulo, ut putaretur ad deos migraſſe, factumque eſt, ut ille mandauerat. Interea cum Heracli- dem efferrent ciues, atque laudibus proſe- querentur, audito clamore draco ex ueſti- bus prodijt, perturbauitque plurimos. Tan dem uero aperta ſunt omnia, uiſuſque eſt Heraclides, non qualis putari uoluit, ſed qualis erat. Eſt & in hunc noſtrum epigram ma.

Heraclidis impoſtura

Η᾿θελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν ἡρακλείδη
Ω῞ς ῥα θανὼν ἐγένου ζωὸς ἅπασι δράκων.
Α᾿λλὰ διεψεύσθης σεσοφισμένε. δὴ γὰρ ὁ μὲν θὴρ
Ην δράκων. σὺ δὲ θὴρ, οὐ σοφὸς ὢν ἑάλως,

hoc eſt,

Mirum Heraclides quid tantum optaueris amens

Poſt mortem nobis ut uiderere draco.
Falſus at es, mihi crede, fuit nam belua uere
Ille draco, ſed eras belua non ſapiens.

Hæc Hippobotus quoq; ait, Cæterum Hermippus Heracleotas tradit, cum fames uaſtaret prouinciam, incommodi abſolutionẽ ex Pythia quæſiſſe. Porro Heraclidem Theoros, & quam memorauimus Pythiam quoque corrupiſſe pecunijs, ut dicerent tunc demum eos leuandos incõmodis, ſi & uiuum Heraclidem Euryphronis filium, aurea corona honorarent, & uita functũ, ut heroẽm uenerarẽtur. At ubi oraculum delatum eſt, nihil eos qui hãc ſcenam finxerant inde eſſe lucratos. Continuo enim coronatum in theatro Heraclidem ſtupidum atque tactum ſydere eſſe, Theoros uero†deuolutos interiſſe, Pythiamque ipſa hora cum aſcendiſſet in adytum draconis morſu continuo efflaſſe animam, atque iſta quidem de ipſius morte. Tradit autem Ariſtoxenus muſicus illum tragœdias etiam ſcripſiſſe, Theſpidisq; illis prænotaſſe titulo. Climacleon quoque ait illa ſua furatum de Homero & Heſiodo ſcripſiſſe. Autodorus quoq; Epicureus illum arguit, contradicens ijs quæ ille de iuſtitia ſcripſit. Inſup & Dionyſius Metathemenus, ſeu ut alij uolũt Spitharus Partheno

Heracleotæ.

κατελιθώθησαν

Theſpis. al. Chamæleon.

pæum ſcribens, Sophocli inſcripſit. Ille ita credens, in quibuſdam commentarijs ſuis eius teſtimonijs ueluti Sophoclis utitur. Id ſentiens Dionyſius, illo negante & diffitente miſit ex † exemplari uidendos uerſus, & ita per omnia habebat. Amabat autem iſte Dionyſium, uerum ille neq; ita fidem accõmodãs, forte aiebat & fieri poſſe, ut ita ſe haberet, rurſus ad illũ ſcripſit Dionyſius, Hæc profecto comperies:

† παραστιχίδας

Γέρων πίθηκος οὐχ ἁλίσκεται πάγῃ,
Ἁλίσκεται μὲν, μετὰ χρόνον δ᾽ ἁλίσκεται.

hoc eſt,

Laqueo uetuſtam non prehendes ſimiam.
Prendes quidem illam, quãuis ægre id deniq;.

Et hæc: Heraclides literas ignorat, nec erubeſcit. Fuerunt aũt xiiij. Heraclides. Primus hic ipſe. Secũdus cõterraneus huius q pyrrichas, nugasq́; cõpoſuit. Tertius Cumanus q Perſica quinq; libris abſoluit. Quartus Cumanus orator qui artes rhetoricas ſcripſit. Quintus Callicianus ſiue Alexandrinus, q ſex libris ſucceſſionem explicuit, orationẽq; Lembeuticam, unde & Lembus uocabatur. Sextus Alexãdrinus Perſicarum proprietatum ſcriptor. Septimus dialecticus Bargylcites qui cõtra Epicurum ſcribit. Octauus medicus Hiceſius. Nonus medicus Tarenti

nus empericus. Decimus poëticus qui† præcepta cōſcripſit. Vndecimus ſculptor Phocenſes. Duodecimus argutus epigrāmatum poeta. Decimustertius Magneſius qui ſcripſit Mithridatica. Decimusquartus qui conſcripſit de aſtrologia. πλάσματα ἐχράψε. [†πῆρᾶνίσαις.]

DIOGENIS LAERTII de philoſophorum uita, Liber ſextus.

Antiſthenes Athenienſis.

ANtiſthenes Antiſthenis filius, Athenienſis fuit. Dicebatur autē non eſſe indigena. Quod cum ſibi probro daret, dixiſſe ferē, & deum mater Phrygia eſt. uidebatur enim illius mater ex Thracia. Vnde cum in Tanagrenſi pugna fortiter ſe geſſiſſet, autor fuit Socrati, ut diceret, Ex duobus Athenienſibus ita fortem nunq̄ natum eſſe. Ipſe quoq; Athenienſibus ꝙ indigenæ eſſent gloriantibus exprobrans dicebat, illos† brucis & cocleis nihilo nobiliores. Hic initio quidem Gorgiam audiuit oratorem. Vnde & in dialogis oratorium dicēdi genus exprimit, maximeque in ueritate & exhortatione. Hermippus autem ait il-

[† ἀττέβιλου] [Gorgias.]

lum in celebritate Iſthmia uituperare, ac laudibus efferre ſolitum Athenienſes, Thebanos, & Lacedæmonios, deinde id uitaſſe intuentem plurimos ex urbe confluere. poſtremo Socrati ſeſe addixit, tantumq́ꝫ cum illo profecit, ut moneret diſcipulos, ut ſui ſub Socrate eſſent condiſcipuli. Commoransq́ꝫ in Pireo quotidie, quadraginta ſtadijs emẽſis audiebat Socratem, à quo & tolerantiam addiſcens tranquillitatis illius imitator effectus, cynicam primus ſectam inſtituit, princepsque in ea fuit. Quodq́ꝫ labor bonum eſſet, magni Herculis, ac Cyri exemplo perſuadebat, id à Græcis, hoc à Barbaris mutuatus, primuſque definiuit ſermonem, dicẽs: Sermo eſt qui quicquid ſit aut fuerit, exprimit. Dicebat autem identidem inſania potius, quàm uoluptate afficiar. & illud: Cum eiuſmodi mulieribus conſuetudinem habẽdam, quæ beneficio beneficium retalient. Pontico adoleſcenti cum ſe illi in diſciplinã dare uellet, rogaretq́ꝫ, quanam re ſibi opus eſſet, Libro, inquit, nouo, & ſtilo nouo, nouaque tabella, animum ſignificans. Interroganti cuiuſmodi uxorem duceret, Si, inquit, formoſam duxeris† communem habiturus es, ſi deformem, pœnam. Cum audiſſet Platonem aliquando ſibi maledicere, Regium

Cynicæ ſectæ initiũ.

Sermo.

Græce iucundior. προσονομία in κοινὴν & ποινὴν

inquit eſt male audire, cũ bene feceris. Cumque aliquando Orphicis myſterijs initiaretur, diceretq́; ſacerdos, eiuſmodi initiatos bonis plurimis apud inferos perfrui. Cur igit ait, ipſe non moreris? Probro ei dabat aliquando, q́ non eſſet ex duobus liberis genitus, Neq;, inquit, ex duobus luctatoribus, & tamẽ luctator ſum. Interrogatus cur paucos haberet diſcipulos, quod, inquit, argentea illos uirga eijcio. Rogatus item cur in diſcipulos acriter inueheretur, & medici, inquit, in languidos. Cum uidiſſet aliquando fugientem mœchum, O inquit, infelix quãtum periculi uno obolo uitare potuiſti. Præſtare dicebat, ut Hecaton ait, neceſſitate urgente †in coruos, q̃ aſſentatores incidere. Illos quippe mortuos, iſtos uiuentes deuorare. Rogatus quid nam apud homines eſſet beatiſſimum, Felicem, inquit, mori. Familiari quodam apud ſe deplorante, quod perdidiſſet cõmentaria, oportebat, inqt, iſta animo potius q̃ chartis inſcribere. Sicuti rubigo ferrum, ita inuidiam inuidos conſumere aiebat. Eos qui cuperẽt ĩmortales eſſe, oportere dicebat pie uiuere ac iuſte. Ciuitates tũc interire aiebat, cũ bonos diſcernere nequeunt à malis. Cum aliquando à malis laudaretur, Miſere, inquit, metuo, ne forte mali

κόρακας ἢ κόλακας.

quippiam fecerim. Fratrum qui eſſent concordes cõuictum omni muro dixit eſſe for tiorẽ. Ea dicebat paranda uiatica, quæ cum naufragio ſimul enatarent. Probro illi dãba tur aliquãdo ꝙ congrederetur malis, At medici, inquit, inter ægrotos uerſantur, neque tamen febricitant. Abſurdum eſſe dicebat

ἄιρας· triticum purgare† lolio, bellumq́ inutili milite, rem uero publicam inuidis non exhaurire. Rogatus quidnam ex philoſophia lucratus eſſet, mecũ, ait, colloqui poſſe. Cuidam ſibi in conuiuio dicenti, cane, tu mihi

αὔλησον. inquit, † tibias infla. Diogeni tunicam peten ti, pallium explicari iuſſit. Interrogatus quę nam eſſet diſciplina magis neceſſaria, mala, inquit, dediſcere. Eos hortabatur qui maledictis inceſſerentur tolerare, magis q̃ ſi lapidibus ſe quiſpiam ageret. Platonem inſimu labat ut faſtu turgidũ. Cum ergo fieret pompa, inſpiciens hinnientẽ frementemq́ equũ, ad Platonem conuerſus, Tu, inquit, iudicio meo præclarus fuiſſes equus. Venerat aliquando ad eum mala ualetudine affectum,

λεκάνην. & cum† uas cerneret ubi Plato uomuerat, Bilem, inquit, uideo, faſtum uero non uideo. Athenienſibus conſulebat, aſinos ut equos deligerent. Quod cum illi ab aratione alienũ dicerent, at inquit, apud uos duces erũt qui

nihil didicerunt, ſolumque deſignati ſunt. Dicenti ſibi cuidam, multi te laudant, quid enim ait, mali feci? Cum pallij diſciſſam partem conuerſam in conſpectū dediſſet, intuitus Socrates, uideo, inquit, per pallium tuā uanitatem. Interrogatus à quodam, ut ait Phanias in libro de Socraticis, quid nam faciendo bonus & honeſtus euaderet, Si mala, inquit, quæ habes ab ijs qui nouerunt didiceris eſſe fugiēda. Cuidam delitias laudāti, †inimici, ait delicate uiuant. Adoleſcenti qui ſe fictori ſuo conformabat, dic ait, ſi uocem æs acciperet, quanam in re gloriaretur, illo dicente, in pulchritudine, Non igitur inquit, erubeſcis qui cum inanimi gloriaris? Pontico adoleſcente pollicente illum ſibi fore curæ, ſi nauis applicaret qua ſalſamenta uehebātur, ſumpto illo & uaſe nouo, abijt ad eam quæ farinam uenum dabat, & oneratus abibat. Illa uero precium petente, hic, inquit, adoleſcens dabit, ſi ſalſamentorū ipſius nauis applicuerit. Ipſe Anyto exilij et Melito mortis autor fuiſſe uidetur. Namq; Ponticis iuuenibus ob Socratis gloriam ſollicitatis cum incidiſſet, eos ad Anytum abduxit, dicens illum moribus ſapientiorē eſſe quàm Socratem, qua ex re indignatos circunſtantes effugaſſe illū. Sicubi uero or-

ἐχθροὶ παῖδες.

Anytus.

natam offendiſſet mulierem, ad domum illi us proficiſcebat, iubebatq; uirum eius equũ proferre &arma, ut ſiquidem hæc illi eſſent, delitijs uacare ſineret, his enim iniurias propelleret, ſin alias, cultum amoueret. Quæ autem illi placuere iſta ſunt. Docibilem eſſe uirtutem. Eoſdem eſſe nobiles ac ſtudioſos. Sufficere uirtutẽ ad beatam uitam nullo indigentem, niſi Socratis uiribus. Virtutem quoq; operum eſſe, neq; uerbis multis, neq; diſciplinis indigentem, ſapientemq; ſibi ipſi ſufficere. Ipſius enim eſſe quæ alioꝝ ſunt omnia. † Gloriæ priuationẽ bonũ eſſe labori ſimile. Sapientem non ſecundum conſtitutas leges uictuꝝ, ſed iuxta uirtutis normam, ducturumq; uxorẽ procreandoꝝ liberoꝝ cauſa, formoſiſſimus quibusq; congreſſuꝝ mulieribus, atq; amaturum. Solum quippe ſcire ſapientem quænam ſit amanda. Inſcribit illi Diocles, & iſta. Sapienti peregrinum aut nouum nihil, neq; indignius eſt qui ametur uir bonus. Studioſi amici propugnatores faciunt, qui animoſi & iuſti ſunt. Virtutẽ arma eſſe quæ tolli non poſſint, Præſtat cũ paucis bonis aduerſus malos omnes, quàm cum multis malis aduerſus paucos pugnare. Sollicite obſeruandos inimicos, primi enim peccata ſentiunt. Iuſtum uirum pluris

Diogenis placita.

Ἀδοξίαν.

Virtus.

faciendum quàm propinquum. Viri ac mulieris uirtus eadem. Bona pulchra, mala eſſe turpia. Iniqua omnia aliena puta atq; peregrina. Murum tutiſſimum prudentiam eſſe, neq; enim decidere, neq; prodi. Mœnia ſtruenda in noſtris animis quę capi nõ poſſunt. Diſſerebat autem in gymnaſio quod κυνόσαργες appellatur, non longe à portis ciuitatis. Vnde quidam cynicam ſectam appellatam uolunt, ipſeq; cognominabatur ἁπλοκύων, ac primus pallium, ut ait Diocles duplicauit, ipſoq; ſolo utebat̃, baculumq; ſumpſit ac peram. Primus aũt, ut Neanthes tradit, ſimplicis quoq; pallij uſum habuit. Porro Soſicrates in ſucceſſionum tertio, Diodorum Aſpendium & barbam demiſiſſe, & baculo, & pera uſum eſſe ait. Hunc ſolum ex omnibus Socraticis Theopompus laudat, dicens fuiſſe acutiſſimũ, & ex ſuauitate colloquij quemlibet capere ac ducere quo uellet. Liquet id autem ex libris ſuis, atq; ex illo Xenophontis ſympoſio, uideturq; & grauioris ſectæ Stoicæ princeps fuiſſe. Quocirca & Athenęus poëta epigrãmatiũ ſic de illis ait

Cynoſarges.

Diodorus Aſpendius

τὰν σωϊκῶν μυθῶν εἰδήμονες, ὦ πανάριστα

Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι

τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

de lege ſiue de republica, de lege ſiue hone-
ſto & iuſto, de libertate & ſeruitute, de fi-
de & curatore, de interrogatione, de uicto-
ria. Oeconomicus. In quarto tomo Cyrus.
Hercules maior ſiue de fortitudine. In quin- IIII.
to tomo Cyrus ſiue de regno. Aſpaſia. In ſe V.
xto tomo in quo ueritas, de differendo ἀντι VI.
λογικός. Sathon de contradictione tres, de
locutione. In ſeptimo tomo, de diſciplina ſi
ue de nominibus quinq;, de moriendo, de ui VII.
ta & morte, de his quæ ſunt apud inferos, de
uſu nominum ſiue contentioſus, de interro-
gatione & reſponſione, de opinione & ſcien
tia quatuor, de natura duo. Interrogatio de
natura duo, Opiniones ſiue contentioſus, de
addiſcendo problemata. In octauo tomo de ἀδικίας
muſica, de expoſitoribus, de Homero, de iu- VIII.
iuſtitia & impietate, de Calchãte, de explora
tore, de uoluptate. In nono tomo de Odyſ- IX.
ſea, de uirga Mineruæ, ſiue de Telemacho,
Helena, & Penelope, de Protheo, Cyclops,
ſiue de Vlyſſe, de uini uſu, ſiue de ebrietate, ſi
ue de Cyclope, de Circe, de amphiarao, de
Vlyſſe, & Penelope, de cane. In x. tomo Her X.
cules, ſiue Midas, Hercules, ſiue de pruden-
tia, ſiue de fortitudine. Dominus, ſiue amãs.
Dominus, ſiue exploratores. Menexenus,

ſiue de imperio. Alcibiades, Archelaus, ſiue de regno. Atq; ita quidem ſcripſit. Timon autem ob multitudinem eorum quę ſcripſit increpans illum, ingenioſum nugatorem eũ dixit. Obijt morbo, quo tẽpore Diogenes ingreſſus ad illum dixit: Num amico opus eſt? Aliquãdo item intrauerat ſicam habẽs, ad quem ille cum diceret, quis me dolorib⁹ abſoluet? ille oſtenſa ſica, hæc ait, & ille, doloribus dixi, non uita. Videbatur enim ferme mollius præferre morbum præ amore uitæ. Eſt autem noſtrum epigramma in Antiſthenem ita ſe habens:

παντοφυῆ φλέδονα.

τὸν βίον οἶσθα κύων ἀντίσθενες, ὧδε πεφυκὼς
ὥστε δακεῖν κραδίην, ῥήμασιν οὐ στόμασιν.
ἀλλ᾽ ἔθανες φθισικός, τάχ᾽ ἐρεῖ τις ἴσως, τί τοῦτο;
πάντως εἰς ἀΐδην δεῖ τιν᾽ ὁδηγὸν ἔχειν;

hoc eſt,

In uita canis acer erat Antiſthenes, ut tu
Morderes uerbis haud tamen ore homines.
Mortuus es phthiſicus. uerum quis forte rogabit,
Nonne ducẽ ad manes prorſus habere opus eſt?

Fuerunt autem & alij Antiſthenes tres. Vnus è ſchola Heracliti. Alius Epheſius. Tertius Rhodius quidam hiſtoricus. Quoniam uero eos qui ab Ariſtippo fluxere, ac Phæ-

done trãſegimus, age nunc illos qui ab Antiſthene uenerunt Cynicos, ac Stoicos hoc ordine adijciamus.

Diogenes.

DIogenes Iceſij menſarij filius, Synopeus fuit. Fugiſſe illum, cum pater eius publice menſam haberet, ac pecuniam adulteraret Diocles autor eſt. Porro Eubulides in libro de Diógene, Diogenem ipſum hoc feciſſe ait, & cũ patre unà pulſum fuiſſe. Ipſe quoq; in Podalo dé ſeipſo ait, falſo ſignare monetam. Quidam uero eum cum curator effectus eſſet, perſuaſum ab opificibus aiunt ueniſſe Delphos, atq; Delũ, in patriã Apollinis percontatumq; eſſe an id ageret quod ei Delus. ſuaderetur, quod cum ſibi permiſſum eſſet, euentum rei non intelligens, de ciuili moneta æs adulteraſſe, deprehenſumq;, ut quidã uolunt, exilio damnatum eſſe, ut autem alij putant, metu perterritum ſponte patriam liquiſſe. Sunt qui dicant illum à patre acceptã pecuniam †adulteraſſe, neque illum quidem in carcere diem obiſſe, hũc autem effugiſſe, παραχάρξαι, quod uarie uertit interpres. profectumque Delphos ſciſcitatum eſſe, utrum pecuniam falſo ſignaret, & quid faciens clariſſimus futurus eſſet, atq; ita hoc ora

al. τῷ προσ- culum cepiſſe. Cum uero Athenas conceſſiſ
δρτίᾳ ἐστι- ſet, conuenit Antiſthenem. Eum ille cum
βάζετο. †repelleret, quippe ex conſtituto ſuo nemi-
nem recipiebat, uicit perſeuerantia ſua, illo
ſiquidẽ aliquando intentante baculum, ſub-
iecto capite, cæde inquit, non enim ita durũ
baculum reperies, qui me abs te, quandiu ali
quid dixeris, arcere poſſit. Hic iam auditor
illius factus eſt, ac ueluti profugus ex patria
ſe ad uictum ſimplicem cõtulit. Conſpecto,
Megarico. ut Theophraſtus ait, in Megarico mure diſ
currente, qui neque cubiculum inquireret,
neq; tenebras reuereretur, neque aliquid eo
rum, quæ ad ueſcendum idonea uiderentur,
appetere, & ipſe caſus ſuos conſolatus eſt.
Pallium, ut quidam uolunt, primus duplica
tum in uſu habuit, ob neceſſariũ uſum, utq;
illo ſe dormiens obuolueret, peramq; tulit,
in qua & cibos ferebat, omnique ad omnia
utebatur loco, & prandens & dormiens &
loquens. Quocirca & Athenienſes aiebat,
Iouis porticum oſtendens, ſibi condidiſſe
†palatium ubi ueſceretur. At baculo qui-
πομπεῖον. dem primum innitebatur cum infirmus eſ-
ὀλυμπιό- ſet, deinceps autem eum ſemper ferebat,
δωρος. al. Olympi non quidem in urbe, ſed iter agens, unà cũ
odorus & pera, ut refert Athenodorus Athenienſium
princeps προστάτης, princeps, & Polyeuctus rhetor, & Lyſanias
ἄρχων.

Aeſchrionis filius. Cum autem ad quēdam ſcripſiſſet ut ſibi pararet cellulam, & ille tar dius id exequeretur, doliū, quod in Metroo erat, pro domo habuit, ſicut & ipſe in epiſto lis teſtatur. Atq; æſtate quidem ſeſe in ferui da harena uolutabat, hyeme uero ſtatuas ni ue perfuſas complectebatur, omni ex parte ſeipſum ad laborum tolerantiam exercens. Acer item erat in deſpiciēdis alijs. Vnde & Euclidis ſcholam, alludēs ad nomen, χολὴν, id eſt, bilem appellabat, & Platonis † audito rium, conſumptionem. Dionyſiaca certami na, magna miracula ſtultorum dicebat. Ora tores, turbæ miniſtros. Dicebat autem cum intueretur, in uita gubernatores, medicos, atq; philoſophos, animalium omnium ſapi-entiſſimū hoīem eſſe. Cum aūt cōtra inſpice ret ſomniorum interpretes, coniectores, ua tes, uel huiuſmodi cæteros, uel qui gloriæ aut diuitijs addicti eſſent, tunc demum nihil ſe ſtultius exiſtimare homine. Aiebat arbi-trari ſe, in uita ſæpius parandum uerbum q̃ laqueum. Intuitus aliquando Platonem in conuiuio magnifico guſtantem oleas, quid inquit ſapiēs uir in Siciliam huiuſmodi men ſarum gratia profectus, appoſitis modo nō frueris? Et ille, at Hercle inquit Diogenes, & illic oleis & reliquis eiuſmodi ut plurimū

διατριβὴν, κατατριβὴν

λόγον, ἢ βρόχον

ueſcebar. Et ille, quid inquit Syracuſas naui‑
gare oportebat, an tunc Attica oleas non fe
rebat: Phauorinus in omnimoda hiſtoria.
Ariſtippũ hoc dixiſſe tradit. Et præterea ali
quãdo caricas comedẽs obuiauit illi, dixitq́;
licet tibi deguſtare, qui cũ acceptas ediſſet,
deguſtare dixi, nõ deuorare. Calcans ipſius
aliquando ſtratũ, pręſentibus Dionyſii ami
cis quos ille inuitarat dixit, Calco Platonis
inane ſtudiũ: ad quem Plato, quãto, inquit,
o Diogenes faſtu tumes dum ſuperbiam te
calcare putas. Alij Diogenem hoc dixiſſe fe
runt, calco Platonis faſtum, illumq́; reſpon
diſſe, at faſtu alio Diogenes. Porro Sotion
in quarto refert hoc illi dixiſſe Platonem cy
nicum. Vinum aliquando poſtularat ab eo
Diogenes atq; caricas, at ille lagenam inte‑
gram miſit: ad quem Diogenes inquit, ſiqui
dem rogatus fueris, duo & duo quot ſunt,
reſpondes uiginti, ita neq; ſecundum eã quę
poſceris das. neq; ad quæ rogaris reſpõdes:
ἀπεραντολόγον notabat autem illum ut + uerboſum. Inter‑
rogatus ubinam Græciæ uiros uidiſſet bo‑
nos: uiros quidẽ ait, nuſquã, ſed Lacedæmo
ne pueros uidi. Cum ſerio quandoq; loque
ἐπιβαλε retur, nemoq́; ſibi intenderet, + ſeſe ad ſonũ
τερετίζειν muſicum cõtulit. Congregatis aũt ad ſe plu
rimis exprobrauit quod ad inepta ſtudioſe

concurrerent, ad ea uero quæ grauia eſſent & utilia negligenter conuenirēt. Dicebatq́ȝ de fodiendo & calcitrãdo certare homines, ut aũt boni & probi fierent curare neminē. Grammaticos admirabatur, ꝙ cum Vlyſſis mala requirerent, ſua ignorarent. Muſicos itidē in ius uocabat, ꝙ cũ lyræ chordas congrue aptarēt, animi mores inconcinnos haberent. Sed & mathematicos carpebat, ꝙ ſolem & lunã & ſydera intuẽtes, quæ ante pedes eſſent negligerent. Oratores itē, q̃d ſtuderent iuſta dicere, non aũt & facere. Auaros quoq;, q̃d pecuniã uituperarēt, ac ſumme diligerent. Reprehẽdebat eos, qui iuſtos quidem, quod pecunias contemnerent, laudabant, pecunioſos uero imitari ſatagebant. Stomachabat̃ eis qui pro bona ualetudine ſacra facerent, inter ſacrificia cõtra ſanitatē cœnarent. Seruos mirabatur, qui cũ edaces dños cernerent, nihil diriperēt ciboꝝ. Laudabat eos, qui uxores ducturi fuiſſent & nõ ducerent, & qui nauigaturi non nauigarēt, quiq́ȝ acceſſuri ad remp. minime accederēt, & qui pueros habituri in delitijs ſe continerent, & qui ſe cõponerent ad conuiuendum regibus, neq; tamen accederēt. Dicebat manus ad amicos nõ complicatis digitis extendi oportere. Refert Hermippus in auctione

ΥΓΑΚΩΝ τὸ παρὸρϐν τέμ

Aliàs. Menippus.

Diogenis, quod captus ac uenditus, cum ro garetur quid ſciret agere, reſponderit, ſcire ſe uiris imperare, atq; ad præconem, prædica inquit, quiſnam dominũ ſibi emere uult. Sedere prohibitus, nihil inquit refert, nam & piſces quomodo libet iaceant emi. Mirari dicebat cum ollam quidem ac operculum nõ ſine tactu ac tinnitu emamus, ſolo in homine emendo aſpectu contenti ſumus. Di-

λοπάδα Xeniades

cebat Xeniadæ emptori ſuo, ipſum ſibi, quãuis eſſet ſeruus, obtemperare oportere, nã & medicus & gubernator ſi ſeruus utiq; ſibi paretur. Eubulus uero in libro qui inſcribitur Diogenis auctio, ita filios Xeniadæ inſtituiſſe ait, poſt diſciplinas reliquas equitare, arcus intẽdere, fundas rotare, atq; iaculari. Deinde in palæſtra nõ permittebat, pædotribæ eos in morẽ athletarum exercere, ſed id ruboris tantum, & bonæ ualetudinis gratia. Tenebant uero pueri, poëtarum, ac ſcriptorũ aliorum ipſiusq; Diogenis plura memoriter, omnemq; illis doctrinæ rationem ut facile memoria teneretur, breuiter collectam inſinuabat. Domi quoq; miniſtrare docebat cibo leui, ac uili contentos & aqua.

ἐν χρῷ, & incompoſitos ἀκαλλωπίστους

Tonderi ad † cutem iubebat, incõpoſitosq; deducebat, ac ſine tunicis, & calceis tacitos, ac ſe tantum in uia induentes. Educabatq;

eos & ad uenationes. Contra illi Diogenis curam habebant, parentibusq; commendabant. Senuiſſe ipſum apud Xeniadem, idem ipſe autor eſt, ac uita functum à filijs eius fuiſſe ſepultũ. Vbi percontante Xeniade quomodo ſe ſepeliri mallet, in faciem inquit. Illo cauſam interrogãte, quoniã, inquit, poſt paulum inferiora conuertenda ſunt. Dixit autem hoc quia Macedones iam obtinerẽt, atq; ex humilibus ſublimes fierent. Cum ſe quiſpiam in domum magnifico inſtructam apparatu induxiſſet, & ſpuere uetaret, poſteaq̃ excreauit in illius faciem ſputa coniecit, deteriorem locum ubi ſpueret ſe non inueniſſe dicens. Alij Ariſtippo id applicant. Cum clamaſſet aliquando, heus homines, conueniſſentq; plurimi, baculo illos agebat dicens, homines non purgamenta uocaui. Ait hoc Hecato in primo de uſu. Alexãdrũ dixiſſe ferunt, ꝙ niſi Alexander eſſet Diogenem ſe eſſe uoluiſſet. † Debiles dicebat non ſurdos aut cæcos, ſed qui peram non haberent. Ingreſſus aliquando ſemitonſo capite conuiuium iuuenum, quemadmodum ſcribit Metrocles in uſibus, plagas retulit. Poſtea nomina illorum qui ſe ceciderãt inſcribens circuibat in Leucone, ea præ ſe ferens. Ita illis uicẽ cõtumeliæ reddidit, dum repre

Macedones

Alexãder

ἀναπήρους

hendendos & obiurgãdos oĩbus expoſuit. Dicebat ſe canem eſſe laudatorum, ueꝵ laudantium neminem ſecum ad uenandum exire audere. Dicente quodam † uiros ſe in Pythia uincere uiros, equidem inquit mãcipia. Cum diceretur ſibi, ſenex es, iam quieſce à labore, quid enim ait, ſi in ſtadio currerem, ad finem oporteret curſum remittere, & nõ magis intendere? Vocatus ad cœnam, affuturum ſe negauit, neq; enim ſibi priore die gratiam habitam. Nudis pedibus calcabat niuem, & alia quæ prædicta ſunt: crudas itẽ carnes edere conatus eſt, ſed in eo non perſtitit. Offendit aliquando Demoſthenẽ oratorem in diuerſorio prandentem. Illo autẽ cedente, tãto, inquit magis in diuerſorio futurus es, peregrinis aliquando Demoſthenem uidere cupiẽtibus, medium intendens digitum, hic ait uobis eſt ille Athenienſium orator. Panem eijciente quodam & reſumere erubeſcente, caſtigare illum uolens, urcei collum per figuli trahebat officinam. Imitari ſe dicebat chori magiſtros. Illos enim tonum excedere, ut reliqui congruũ tonũ arriperent. Plurimos aiebat inſanire præter digitum. Si quis igitur medium digitũ prætẽdẽs pergat, inſanire uidebit, ſin aũt † indicẽ, non ita. Quæ ſunt precioſiſſima ea minimo

μύθια νικῶ ἄνδρας

Demoſthenes

λιχανὸν

uenire,& contrà. Nam ſtatuam tribus milibus emi, farinæ uero chœnicem duobus æreis. Ei qui ſe emerat Xeniadæ dixit, uide ut quod præcipitur facias dicente illo,

Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι παγαί. hoc eſt, Surſum ſacrorum fluminum fluunt fontes.

At ſi medicum, ait, æger emiſſes, non illi obtemperaſſes, ſed diceres ἄνω ποταμῶν; Volebat quiſpiam apud eum philoſophari, cui ille pernam dedit, ac ſequi ſe iuſſit. Vt autem ille præ uerecũdia abiecto quod ferebat abſceſſit, poſt aliquantulum occurrens illi ridens ait, Tuam & meam amicitiam perna diſſoluit. Enimuero Diocles eam rẽ ita deſcribit. Dixerat illi quidã, impera nobis Diogenes. At ille abducto caſei fruſtũ ferendũ dedit. Illo renuente, meã, inqt, ac tuã amicitiam modicũ caſei diſſoluit. Intuitus aliquãdo puerum concaua bibentẽ manu cotylã pera productam abiecit dicens, puer me uilitate ſuperauit. Proiecit & catinum eodem ſtudio cum uidiſſet puerum uaſculo fracto, † concauo pane lenticulam ſuſcipientem. Ratiocinabatur autem in hunc modum. Omnia deorũ ſunt. Dijs autem amici ſapientes ſunt. Sunt aũt amicorum cũcta communia, omnia igitur ſapiẽtum ſunt. Inſpexerat mu

ἐμπίρημα

κοίλῳ τῷ ψωμίῳ

lierem inhoneſtius dijs procidentem, eius ſuperſtitionē auferre uolens, ut Zoilus Pergæus ait, accurrit dicēs, Non uereris mulier ne forte ſtante poſt tergū deo, cuncta enim plena ipſo ſunt, inhoneſte te habeas? Aſclepio percuſſorem ſacrauit, qui procumbentes in faciem accurrens contereret. Solebat enim dicere imprecationes tragicas ſibi occurriſſe, eſſe eñ ſine domo, ſine ciuitate, priuatum patria, pauperem, palātem, uitam in dies habentem. Aiebat ſe obijcere fortunæ quidem confidentiam, naturam legi, perturbationi rationem. Ad ſolem ſedenti in Craneo ſibi aſſiſtens Alexander ait, pete à me quod uis: at ille inquit, noli † mihi umbram facere. Legerat quidem diutiſſime, cumq; ad finem libri nihil ultra ſcriptum eſſe oſtenderet, bono, inquit, eſte animo uiri terrā intueor. Ratiocinanti cuidā & concludenti illum habere cornua, manu frōtem palpans, equidem, inquit, illa non uideo. Itidem & dicente ſibi quodam nō eſſe motum, exurgēs ambulabat. Ad eum qui de cæleſtibus diſſerebat, quādo, inquit, de cælo ueniſti? Spadone quodam ſcelerato domui ſuæ inſcribente, nihil ingrediatur mali: dominus ait, domus quonam ingredietur? Vnguento inungens pedes dixit, à capite quidem in aërem

Imprecationes Tragicæ.

ἀποσκότησόν μου

aſcendere unguentum,ſed à pedibus in olfa ćtum. Rogantibus Athenienſibus,ut initiaretur,atq; dicentibus,quod apud inferos hi qui initiati ſunt prędident, Perridiculum eſt, inquit, ſiquidem Ageſilaus & Epaminundas in cœno degent, uiles autem quiq; initiati in beatorum inſulis erunt. Muribus ad ipſius menſam ſubrepentibus, ecce, inquit, & Diogenes paraſitos nutrit. Platone canē ipſum appellante,ſanè inquit,nam equidem ad uēditores remeaui. E balneis exiens percontanti an multi homines lauarēt,negauit. At roganti num turba multa, confeſſus eſt. Platone item diffiniente : Homo eſt animal bipes ſine pennis,cum placeret iſta eius diffinitio, nudatum pennis ac pluma gallum gallinaceum,in eius inuexit ſcholam dicēs: Hic Platonis homo eſt , unde adiectum eſt diffinitioni, † latis unguibus. Interroganti quanam hora prandere oportet,ſi diues,inquit,eſt quando uult, ſi pauper cum poteſt. Apud Megarenſes intuitus oues pellibus tectas,illorum autem filios nudos, ait, præſtat Megarenſis arietem eſſe quàm filium. Ad eum qui ſe trabe concuſſerat, ac poſtea dicebat,caue: num,inquit, iterum me ferire uis ? Aiebat oratores qdē plebis miniſtros, coronas aūt glorię bullas. Lucernam inter-

πλατυώνυχον. ἐξανθήματα

diu accendēs, hominē aiebat quæro. Stabat aliquando manantibus perfuſus undis, his uero qui circumſtabant illum miſerātibus, Plato, nam & is aderat, ſi uultis inquit, illum miſerari abite, gloriæ illius cupiditatem ſignificans. Colaphum à quopiam accipiens, Hercle, ait, neſciebam me galea armato capite ambulare. Midia quoque ipſum colaphis cædente ac dicente, tria milia tibi in menſa poſita ſunt, poſtridie ſumpto pugilū cæſtu, cæſoq; ſeſe illi dixit, tria milia tibi in menſa ſunt poſita. Lyſia pharmacopola ſciſcitāte, an deos eſſe crederet, Quomodo inquit, nō credo qui te dijs inimicum puto? Alij Theodorum hoc dixiſſe ferunt. Quendam intuitus ſe undis ſpargentem, ait: O infelix an ignoras quoniam ut in grammatica erratis aſperſus non abſolueris, ita nec uitæ criminibus euades liber? Culpabat maxime ſi qui fortunam cauſarentur, dicens homines quę ſibi bona uiderentur, non quæ re uera bona eſſent poſtulare. Eis uero qui terrerentur ad ſomnia dicebat, ea quidem quæ uigilantes agitis, non moramini, quæ uero dormientes imaginamini ea curioſe diſquiritis. In Olympia pronunciante præcone, Dioxippus uiros uicit, Hic ait mancipia, ſed ego uiros. Amabatur autem & ab Athenienſibus.

Nam adoleſcenti, cum dolium illius cõtriuiſſet, plagas intulerũt, illiq; aliud dederũt. Refert Dionyſius Stoicus, illum poſt Cheroniam deprehẽſum abductum eſſe ad Philippum, à quo, quid eſſet, interrogatus, explorator inquit, inſatiabilis auiditatis tuæ. Ex quo admirationi habitus, liber dimiſſus eſt. Miſerat aliquãdo Alexander epiſtolam Athenas ad Antipatrum per Athliam quendam, cum adeſſet Diogenes, Athlias inquit, per Athlium ad Athlium. Perdica comminante niſi ad ſe ueniret, illum ſe occiſurum, nihil, inquit, magni facies. Nam & cantharus & phalangium id facerent. Illud autem non dubitabat contra minari ac dicere, quod ſi & abſque ſe uiueret, feliciter uicturus eſſet. Clamabat autem ſæpius hominum uitam facile à dĳs dari, uerum occultari illam quærentibus + mulſum unguenta, & his ſimilia. Vnde & ei qui à famulo calciabatur, nõdum ait, beatus es, niſi te etiam abſtergat: hoc autem erit ſi mancus fueris. Cum uidiſſet aliquando magiſtratus qui ἱερομνήμονες dicebantur, quendam ex ærario phialam furatum adducẽtes, magni inquit, fures paruum ducunt. Intuens aliquando adoleſcẽtem lapides in crucẽ iacientẽ, euge

Philippus

Perdicas

μελίπηκτα

inquit, ſcopo potieris. Circunſtantibus ſe adoleſcentibus, atq; dicentibus, cauebimus ne mordeas nos, bono, inquit, eſtote animo filioli, canis betis nõ ueſcitur. Glorianti cuidam quod leonis pelle tegeretur, deſine, inquit, uirtutis ſtramenta pudefacere. Beatus dicebatur Caliſthenes quòd magnificis ab Alexãdro apparatibus exciperetur, at ille, infelix inquit, eſt quòd prandeat ac cœnat cum Alexandro uidetur. Cum pecunijs egeret, eas ſe ab amicis repetĕre non petere dicebat. Quandoq; in foro manibus operans, utinam aiebat, liceret ſic perfricato uentre non eſurire. Adoleſcentem intuitus cum ſatrapis ad cœnam abeuntem, abductim ad ſuos reuocauit, obſeruariq́; iuſſit. Compoſito adoleſcenti quippiam roganti, non prius ſe affirmauit reſponſurum, quàm aperte exploraret, uir'ne eſſet an mulier. + Plaudenti laſciuius in balneo adoleſcenti, quanto inquit, melius, tanto deterius. Inter cœnandum oſſa illi quidam ut cani iactabant, at ille propius accedens permingebat ut canis. Oratores atq; omnes in dicendo gloriam quærentes, ter homines, pro eo quod eſt ter infelices appellabat. Diuitem indoctũ ouẽ + aureo uellere dicebat. Cum uidiſſet prodigi cuiuſdam domui inſcriptum, uenalis, ſcie

Caliſthenes

ὠρταβίζας

χρυσόμαλλον

bam, inquit, quòd præ nimia crapula facile dominum euomeres. Cauſanti adoleſcenti perturbantium ſe multitudinem, deſiſte, inquit, & tu perturbationis indicia proferre. Ingreſſus ſordidum balneum, qui hic ſe lauant, ait, ubi lauãtur? Cum rudem pinguẽq; citharœdum omnes cauſarentur, ſolus ipſe laudabat. Rogatus quamobrem, ait, quòd talis cum ſit, cithara ſe non latrocinijs exerceret. Citharœdum qui ſemper ab auditoribus deſerebatur ita ſalutabat, Salue galle. Illo autem dicente cur ita, quia inquit, canẽs omnes excitas. Cum adoleſcentem plurimi inſpicerent, ille † ſinum lupinis complens ſe incuruabat. Multitudine in eum conuerſa, mirari ſe dixit quomodo illo dimiſſo ſe intuerentur. Dicente quodam uehementer ſuperciliofo, uno ictu caput tibi perfringam, at ego, inquit, à ſiniſtris adſtãs te tremere faciam. Hegeſia ſe deprecante, ut ſibi librorũ aliquid exponeret, ſtultus, inquit, es Hegeſia, qui caricas quidam non ſcriptas eligis, ſed ueras: uera autem exercitatione neglecta te ad ſcriptam confers. Ei qui ſibi exiliũ exprobrabat, at huius, inqt, miſer cauſa, philoſophatus ſum. Alio rurſus dicẽte, Sinopeĩ te exilij condẽnant, & ego illos, inquit, manſione. Intuitus aliquãdo Olympionicẽ oues

† προκόλπιον.

paſcentem, q̃ cito, inquit, ò præclare, ab O-
lympijs ad † Nemea te contuliſti. Rogatus
cuius rei gratia athletæ nihil ſentiunt, quia,
inquit, ſuillis ac bubulis carnibus exſtructi
ſunt. Petebat aliquando ſtatuã, rogatus cur
hoc faceret, ut me, inquit, non potiri aſſuefa
ciam. Cum poſtularet quẽpiam, quippe &
hoc primum propter inopiã, dicebat, ſiqui-
dem & alij dediſti mihi da, ſi uero nemini, à
me incipe. Interrogatus aliquando à tyran-
no cuiuſmodi ære præſtaret ſtatuam ſculpe
re, quo, inquit, Harmodius & Ariſtogiton
fuſi ſunt. Rogatus quomodo Dionyſius a-
micis uteretur, ut † uaſculis ait, dum plena
ſunt ſuſpendit & abijcit uacua. Inſcripſerat
quidã domui ſuæ, uxor nupere ducta, Iouis
filius Callinicus Hercules hic habitat, nihil
ingrediatur mali, inſcripſit ipſe, poſt bellũ
auxilium. Cupiditatem arcem omnium ma
lorum dixit. Prodigum quendam intuitus
oleas in diuerſorio edentem, ſi ſic prandiſſes
ait, non ita cœnares. Bonos uiros imagines
deorũ eſſe. Amorem uacãtium occupationẽ.
Rogatus quid nam eſſet in uita miſerum, ſe-
nex ait, egenus. Quæ nã perniciſiſſime mor
deret belua ex feris, inquit, obtrectator, ex
cicuribus autem adulator. Intuitus aliquan
do Centauros duos peſſime pictos, ait, uter

(margin: ἐπὶ τὰ νό-μεα; φυλάκοις)

horum † deterior eſt? Sermonem ad gratiã inſtructũ melleum eſſe laqueum dixit. Ventrem uitæ Charybdim appellabat. Audiens Didymonem mœchum fuiſſe cõprehẽſum dignus eſt, inquit, ex ipſo nomine ſuſpendi. Rogatus cur pallẽs eſſet aurum, quia inquit, multos habet inſidiatores. Mulierem in lectica intuens non ſecũdum feram ait eſſe caueam. Fugitiuum ſeruum ad puteum ſedentem cum uidiſſet, caue, inquit adoleſcens, ne excidas. Cernens ueſtimentorum furem in balneis, num, inquit, † ad unguentulum, an uero ad aliud ueſtimẽtum? Cum uidiſſet aliquando mulieres ex oliuæ arbore pendere ſuffocatas, utinã, inquit, arbores cæteræ fructum huiuſmodi tuliſſent. Intuitus † ſepulchrorum uiolatorem, ait.

χείρων ἐστί;

ἐπ' ἀλειμμάτιον, ἢ ἐπ' ἄλλο ἱμάτιον.

λωποδύτην

τίπτε σὺ ὧδε φέριστε,
ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων. hoc eſt,

Sed hic quid uir bone quæris?
An aliquem è uita functis ſpoliare laboras?

Rogatus num ſeruulum aut ancillam haberet, negauit, dicẽti ſi ergo mortem obieris, quis nam te ad ſepulchrũ efferet? qui domo inqt, indiget. Cum animaduerteret formoſum adoleſcentem incuſtodite obdormientem manu pungens, ſurge, inquit,

μή τίς σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ

hoc eſt,

Ne quis te à tergo ſtertentem cuſpide figat.

Ad eum qui precioſa parabat obſonia,

ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι.

Nate mihi haud longæuus eris.

Platone de ideis diſſerēte & nominãte menſalitatem & cyathitatem, Equidem inquit, ò τραπεζότητα καὶ κυαθότητα Plato menſam & cyathum uideo, menſalitatem uero, & cyathitatem nõ uideo. Et ille, recte, inquit, quibus enim cyathus, mēſaq; cõſpicitur oculos habes, quo autem menſalitas & cyathitas intelligitur, animum nõ habes. Interroganti cuidam qualis ſibi uideret Socrates, furēs reſpondit. Rogatus à quodã quo tempore ducēda ſit uxor, iuuenibus, inquit nondum, ſenibus uero nunq̃. Interrogatus quid nam uellet, ut colaphum acciperet, galeam, inquit. Adoleſcentem intuens ſe componentem, ſiquidem inquit, ad uiros ἀτυχεῖς ἀδικεῖς †fruſtra, ſin autem ad mulieres, nequiter. Videns adoleſcētulum rubore perfuſum, confide, ait fili, huiuſmodi eſt uirtutis colos. Cũ duos aliquãdo audiſſet legiſperitos, ambos damnauit, dicens alterum quidem furatum eſſe, alterum uero non periſſe. Rogatus cuiuſmodi uinum libentius biberet, alienũ inquit. Dicente ſibi quodã, plures te irrident,

at ego inquit, non irrideor. Dicenti malum eſſe uiuere, non, inquit, uiuere malũ eſt, ſed male uiuere. Conſulentibus ut fugitiuum quæreret ſeruum, ridiculum inquit eſt, ſi Manes abſq; Diogene uiuat, Diogenes abſq; Mane non poſſit. Manes. Prandebat oleas, inuectã uero inter prandendum placẽtam proiecit dicens:

Ὦ ξένε τυράννοις ἐκποδὼν κατίσασο. &

Ἄλλοτε μάσιξεν δ' ἐλάων. *hoc eſt,*

Longe à tyrannis temet hoſpes auferas. &

Nunc celeres agitabat equos.

Rogatus qualis eſſet canis, eſuriens inquit Melitæus, ſatiatus uero Moloſſicus. Quoſdam permulti laudant, neq; tamen ob laborem audent cum eis unà ad uenationẽ egredi, ita ne mihi quidem ob dolorum metum congredi atq; unà uiuere poteſtis. Rogatus an ſapientes placentis ueſcerentur, omibus inquit ſicut & homines cæteri. Interrogatus cur mendicis largirentur homines, non aũt philoſophis, quia claudi inquit, ac cæci fieri potius q̃ philoſophos euadere ſperãt. Poſcebat quiddam ab auaro, atq; illo tergiuerſante, †ad cibum inquit homo te poſtulo, non ad ſepulchrum. εἰς τροφὴν οὐκ εἰς ταφήν. Exprobranti q́ aliquando falſo pecuniam ſignaſſet, tempus inquit, fuit cum talis eram qualis tu modo, qualis autẽ

ego modo ſum nunq̃ tu eris. Alteri ſibi idē exprobranti, atqui inquit, emingebam tum celerius, modo non ita. Myndum profectus cum uideret magnificas portas, & urbē modicam, uiri inquit, Myndij portas claudite ne urbs ueſtra egrediatur. Cum uidiſſet aliquando hominem in purpuræ furto deprehenſum

Ἔλλαβε inquit te πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιά. id eſt,

Purpureum cepit fatum, uiolentaq́; parca.

Cratero precante ut ad ſe ille proficiſceret, at malo inquit ſal Athenis lingere, q̃ apud

Crateru**s**. Craterum frui magnifice inſtructa menſa. Anaximenem conueniens pingui aqualiculo rhetorem, impartire inquit, & nobis pauperibus uentrem, quippe & ipſe ab onere leuaberis, & nobis emolumento eris. Differēte illo aliquando pernam prætendens audi-

τεῖχιον. tores in ſe conuertit. Indignante illo, diſputationem inquit, Anaximenis oboli precium diſſoluit. Cum illi probro daretur, quod in foro manducaret, in foro enim, ait, eſurio. Quidam & illud huius eſſe aiunt, quod intuitus illum Plato lauantem olera, accedens tacite illi dixerit, Si Dionyſio obſecutus eſſes, olera profecto nō lauiſſes, illumq́; ad aurē itē reſpōdiſſe, Et tu ſi lauares olera Dionyſio

non eſſes obſequutus. Dicenti cuidam, mul ti te irrident, & illos, inquit, forte aſini. Sed non illi aſinos curant, neq; ego illos, reſpondit. Cōſpecto adoleſcentulo philoſophāte, eia, inquit, amatores corporis ad animę pulchritudinem traducis. Admirante quodam ea quæ in Samothracia ſunt donaria, longe, ait, plura eſſent, ſi & qui ſeruati non ſunt, ea dedicaſſent. Alij Diagoræ Medo hoc aſſignant. Formoſo adoleſcenti ad conuiuium eunti, deterior, inquit, remeabis. Illo redeunte & poſtridie ſibi dicente, & abij, & deterior effectus non ſum, deterior inquit. Poſtulabat ab Eurytio difficile quiddam illo dicente, ſi mihi perſuaſeris, equidem inquit, ſi perſuadere poſſim, ſuaſiſſem uti te ſuffocares. Reuertebatur ex Lacedæmone Athenas, interrogabatur quò & unde ueniret, A uiris inquit, ad mulieres. Rediens ab Olympijs cū rogaretur, an multa ibi turba fuerit, turba inqt, multa ſed homines pauci. Luxurioſos dicebat ſimiles ficubus quę p præcipitia naſcuntur, quarum fructus homo non guſtat, corui autem & uultures comedunt. Phryne ſcortum Venerem auream Delphis obtulit, quam ille ita inſcripſit: Ex Græcorum intemperantia. Alexandro quoq; illi aſſiſtē te & dicente: Ego ſum Alexander magnus

μυλίουσ ιαιίω. Phryne

ille rex, at ego, inquit, Diogenes canis. Rogatus quidnã faciẽs canis uocaret, quod eis inquit blandior qui dant, in eos uero qui nõ dant oblatro, malos autem mordeo. Ex ficu quadam poma legebat, cuſtode dicente, huic ante paucos dies homo ſuſpenſus eſt, ego, inquit, illam purgabo. Olympionicen intuens in ſcortum frequẽter intendentem, Ecce, inquit, ut aries Martius à puella uulgari per collum captus abducitur. Formoſa ſcorta letali mulſo non diſſimilia dicebat. Prandenti in platea qui circunſtabant identidem acclamabant, canis. At ille uos ait, canes eſtis, qui prandentem circũſtatis. Cum duo molles ſe ab eo ſubducerent, nolite inquituereri, canis betas nõ comedit. De puero ſtuprato cuias eſſet rogatus, Tegeates inquit. Cum uidiſſet ignauum luctatorem medicinam profitentem, quid hoc, inquit, num & eos qui te aliquando uicerunt, nunc ipſe deijcies? Cum ſcorti filium in turbas iactantem lapides cerneret, caue ait, ne patrem ferias. Puero oſtentanti ſibi gladium quem ab amatore acceperat, gladius, inquit, pulcher eſt. ſed capulus fœdus. Laudantibus quibuſdam eum qui illi erogauerat, me autem, inquit, non laudatis qui accipere merui? Cum à quodam pallium exigeretur, ſi quid ait, do

naſti habeo, ſin autem eguiſti, utor. Suppoſi ritio quodam dicente, aurū habet in pallio, ita ſane inquit, idcirco illo ſuppoſito obdor mio. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet, & ſi nihil aliud, inquit, uel hoc ipſum quod ad omnem fortunam paratus ſum. In terrogatus unde eſſet, †mundanus ait. Sacri ficantibus quibuſdam ut filium à dijs impetrarent, ut inquit, bonum impetretis non immolatis. Cum ſtipem aliquando poſceret† ægrotanti, ait: κοσμοπολίτης. πρὸς τὸν ἐρανάρχην

τοὺς μὲν ἄλλους σκύλευ᾽, ἀπὸ δ᾽ Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας. hoc eſt

Tu reliquos ſpolia, ſed ab Hectore contine dextras.

Scorta dicebat regū eſſe reginas, petere cū quodcunq; eis uideretur. Athenienſibus Alexandrum Liberum patrem decernētibus, & me inquit, Seraphin facite. Exprobranti quod loca immunda introiret, & ſol, inquit, in ſeceſſus abit, neq; inquinatur. In fano cœnans inter panes ſordidos appoſitos, ſublatos abiecit dicens, in ſacrum nihil oportere ſordidum ingredi. Dicente quodam, cur nihil ſciens philoſopharetur, & ſi inquit, philo ſophiā ſimulo, hoc ipſum philoſophari eſt. Laudabatur puer ad illum adductus, ꝙ ingenio excelleret, eſſetq́; optimis moribus, quid ergo inquit, me indiget? Qui recta di- Alexander

cerent nec facerent, eos cytharæ ſimiles ale bat, hanc enim nihil audire, neque ſentire. Theatrum ingrediebatur ex aduerſo exeuntium. Rogatus cur ita faceret, hoc, ait, in omni uita facere ſtudeo. Videns aliquando adoleſcentulum effœminari, nõ pudet, ait, deterius quàm naturam ipſam de teipſo ſtatuere? Illa enim te uirũ fecit, tu te cogis mulierem fieri. Intuens quendam parum corda tum aptare pſalteriũ, nõ erubeſcis, inqt, qui ſonos ligno aptes, animum ad uitam nõ cõponas? Dicenti cuidam, idoneus ad philoſophiam non ſum, quid ergo inquit uiuis ſi ut bene uiuas nulla tibi cura eſt? Contemnente quodam patrem, non pudet ait, eum contemnere qui tibi ut magnum ſapias eſt autor. Videns decorum adoleſcentem indecore loquentem, non erubeſcis ait, ex eburnea uagina plumbeum educens gladium? Cum illi probro daretur quod in caupona biberet, & in tonſtrina tundeor inquit. Vicio uertebatur illi quod ab Antipatro accepiſſet palliolum, tum ille inquit:

Iliad. γ. οὔτοι ἀπόβλιτα ἐςὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,

hoc eſt,

Reijcienda deûm non ſunt inſignia dona.

Cum illi quidam trabem impegiſſet, ac diceret, caue, uirga illũ cædens ait, caue. Suppli-

tante quodam meretrici, quid ait, uis miſer, ab illa cum præſtet fruſtrari. Vnguentis delibuto uide ait, ne† fragrantia capitis fœtorē uitæ præſtet. Seruos quidem dominis, malos autem cupiditatibus ſeruire dicebat. Rogatus cur mancipia ἀνδράποδα ſint appellata, quia pedes, inquit, habent uirorum, animū aūt quem tu nunc habes qui hoc interrogas. A prodigo petebat minam, à quo cum rogaretur cur ab alijs obolum, ab ſe peteret minā, quia inqt, ab alijs omnibus denuo me accepturum ſpero abs te uero an rurſus accepturus ſim, θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, hoc eſt, In genibus diuum poſitum eſt. Cum probro daretur, quod Platone non petente ipſe peteret, & ille inquit, petit, ſed

ἰνωδίαδυ σωδίων.

Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν ἵνα μὴ πευθοίαθ᾽ οἱ ἄλλοι.

hoc eſt,

Sed caput admouens reliqui ne forte reſciſcant.

Sagittarium intuitus imperitum iuxta ſcōpum conſedit dicens, ne forte me feriat. Eos qui ad uoluptatē aſpicerent falli ac fruſtrari dixit. Interrogatus an mala eſſet mors, quoniā inqt modo mala, quā præſentē non ſentimus? Alexandro ſtante atq; interrogante num me times? Quid enim inquit, es, bonū an malū? dicente bonū, qs ergo ait, bonū timet? Diſciplinā iuuenibus qd em ſobrietatē

Diſciplina

ſenioribus ſolatium, pauperibus diuitias, di uitibus ornatum eſſe dixit. Didymoni mœcho curanti aliquando puellæ oculum, uide inquit, ne uirginis oculum curans, puellam corrumpas. Dicente quodam amicos illi inſidiari, & quid ait, agere oportet, ſi amicis & inimicis æque utendum erit? Rogatus quid eſſet inter homines optimum, libertas inqt. Ingreſſus aliquando ſcholam cum uideret muſas multas, paucosq; diſcipulos, cum dijs inquit, præceptor multos habes diſcipulos. Solebat autem omnia palam facere, & quæ ad Cererem & quæ ad Venerem pertinent, atq; huiuſmodi concluſiunculis utebatur. Si prandere nihil mali eſt, neq; in foro prandere malum eſt. Non eſt autem malum prandere, nec in foro quidem prandere malum eſt. Cumq; ante ora omnium obnixe operaretur, utinam liceret aiebat, perfricato uentre à fame conquieſcere. Referuntur in eum & alia quæ cum ſint multa, prolixum eſſet et omnia proſequi. Dicebat autem duplicē eſſe exercitationem, alteram enim eſſe animi, alteram corporis, hanc ſecundum quā in exercitio ꝑpetuæ quæ fiunt imaginationes præſtant ad uirtutis opera quędam adminicula. Porro alteram ſine altera eſſe imperfectam, nihilominus bona habitudine & robore in-

Exercitatio.

ter ea quæ competunt adnumerato, quippe quæ ueluti circa corpus ita,& circa animam ſint. Adijciebatq́ argumenta quod ad uirtutē facile exercitio proficiatur. Cernere enim ſe in artibus mechanicis & alijs opifices ex conſuetudine operis non minimā† operandi celeritatem fuiſſe conſecutos. Athletas item & tibicines inter ſeſe eminere tanto interuallo, quanto maiore ſtudio & labore uerſati fuerunt. Atq; ſiquidem ita iſti exercitationem ad animum tranſtuliſſent, nequaq̄ inutiliter aut imperfecte laborarent. Nihil dicebat in uita omnino abſque exercitatione perfici, eā uero omnia exuperare poſſe. Cum igitur repudiatis inutilibus laboribus naturales inſequi, ac uiuere beate debeam9, per ſummam dementiam infelices ſumus. Namq; ipſius quoq; contemptus uoluptatis ſi nos aſſuefecerimus iucundiſſimus fit. Et ſicut hi qui conſueuerunt uoluptuoſe uiuere, moleſte inde ſe auelli patiuntur, ita qui aliter exercitati ſunt, faciliime ipſas contemnunt uoluptates. Talia docebat atq; etiamnum re ipſa præſtabat, monetas reuera adulterās, quod nihil minus naturalibus q̄ legitimis deferret, eandem uitæ formam quam Hercules, ſe uiuere affirmans, nihil libertati præferens, omniaq́ ſapientū eſſe dicēs, eiuſ †ἐ͂ισχυρίαν

modi rationibus quas ſupra allegauimus uſus. Omnia inquiens deorum ſunt. Amici autem ſunt ſapientibus dij. Sunt autem amicorum omnia communia, omnia igitur ſapientum ſunt. Ac de lege quod ſine ipſa geri reſpublica non poſſit. Nam ſine ciuitate nihil conferre quod urbanum eſt, urbs uero ciuitas eſt, lex uero abſq; ciuitate ad nihilum utilis, eſt igitur urbana lex. Nobilitatem uero & gloriam, & huiuſmodi cætera ridebat, dicens malitiæ eſſe uelamēta. Solam rectam eſſe rempub. quæ eſſet habenda in honore. Dicebat & mulieres communes eſſe oportere, nuptias nihil eſſe arbitratus, ſed ut quiſq; cuiq; perſuaſiſſet ita illi coiret, communesq; idcirco filios fieri. Nihil eſſe iniquum duxit ex templo quippiam accipere, aut quoduis guſtare animal, ne iniuſtum quidem eſſe humanis ueſci carnibus, idq; ex aliarum gentium conſuetudine liquere, atq; hac recta ratione omnia in omnibus & per omnia eſſe dicens. Nanq; & in pane carnes eſſe, & in olere panem, cum panis & corpora reliqua, in omnibus per occultos quoſdam meatus ac tumores ingerantur, atq; unà euaporent, ſicut & in Thyeſte manifeſtum eſt, ſiquidē ipſius ſunt tragœdiæ, & nō Philiſci Aeginitæ ipſius familiaris, ſiue Paſiphontis Luciani, quē

Thyeſtes tragœdia. Paſiphon.

ſcribit Phauorinus in omnimoda hiſtoria poſt obitum eius ſcripſiſſe. Muſicæ uero, & geometriæ, & aſtrologiæ, cæterorumque ſimilium fuiſſe negligentem, ueluti inutilium & quæ minime eſſent neceſſaria. Fuit autem promptiſſimus ad obuiandum ijs quæ dicerentur, ut ex ſuperioribus liquet. Quin & ſui auctionem fortiſſime pertulit. Nam cum in Aeginam nauigaret, atque à piratis fuiſſet comprehenſus quorum princeps erat Scirpalus, in Cretam deductus, uenditus eſſet, præcone interrogante, quid ſciret facere, reſpondit; ſcire ſe hominibus dominari. Vnde quum indicaſſet digito Corinthium quendam, habitu ingenuo prætereuntem Xeniadem quem prædiximus, huic inquit me uende; hic enim domino indiget. Emit igitur illum Xeniades, Corinthumque ſecum adducens filijs præceptorem dedit, & toti domui præfecit. Is uero ita ſe geſſit in omnibus, ut ſurſum ac deorſum curſitans ille diceret, bonus genius domum meam ingreſſus eſt. Refert Cleomenes in libro qui pædagogus inſcribitur, neceſſarios ſuos illum redimere uoluiſſe, illum uero eos fatuos dixiſſe. Neq; enim leones ſeruos eſſe nutrientium, ſed econuerſo illos ſeruire leonibus. Nam ſerui timere

Scirpalus.

Xeniades.

eſt,feras uero hominibus terrori eſſe. Erat autem uiro mirabilis perſuadendi uis, adeo ut quemlibet oratione facile caperet. Fertur deniq; Oneſicratus quidam Aeginenſis Athenas miſiſſe, alteꝝ ex duobus liberis ſuis, Andtoſthenem nomine, eumq; cum audiſſet Diogenem illic perſtitiſſe, miſiſſe itidem quem prædiximus Philiſcum, qui erat maior natu, ipſumque itidem detentum fuiſſe, Poſtremo uero ipſum adueniſſe, atq; unà cũ filijs philoſophatũeſſe, tanta Diogenis ſermonibus ſuauitas inerat. Audiuit ipſum & Phocion, qui cognominatus eſt Bonus, & Stilpo Megarenſis, & complures alij ciuiles uiri. Fertur nonaginta ferme annorũ obiſſe diem. Porro de ipſius morte uaria habetur opinio. Sunt enim qui dicant illũ cum bouis pedẽ crudũ comediſſet, bilem ſibi cõſciuiſſe, atq; ita periſſe, ex qbus eſt Cercidas Megalopolita ſiue Cretenſis in Meliambis ſic:

Oneſicratus. Androniſcus. Philiſcus. Phocion. Cercidas.

οὐ μὰμ ὁ πάρος γ᾽ ἐᾶ σινωπεὺς τῆνος
ὁ βακτοφόρας, διπλοείματος, αἰθεριβόσκας
Ἀλλ᾽ ἀνέβα χεῖλος ποτ᾽ ὀδόντας ἐρείσας
καὶ τὸ πνεῦμα. συνδακὼμ, ἦμ γὰρ ἀλαθέως
Διογένης ζανὸς γόνος οὐράνιός τε κύωμ.

hoc eſt,

Non enim patitur priſcus ille Sinopæus
Baculifer ille, & duplicatus, ſub diuo paſtus,
Tandē qui ſublatus eſt, cū labris dētes offirmaſſet
Et ſpiritum continuiſſet, erat enim uere
Diogenes Iouis filius, & cæleſtis canis.

Alij dicunt cum polypum canibus partiri uoluiſſet, morſum in cruris neruo, ac ex eo defunctum eſſe. Ipſius tamen neceſſarij, ut in ſucceſſionibus ait Antiſthenes, id potius approbant, quod ſpiritum continendo animam exhalauerit. Degebat enim in Cranio id erat gymnaſium ante Corinthum. Cum uero ex more familiares adiſſent, pallióq; obuolutum deprehenderēt, non illum dormire arbitrati, erat quippe minime ſomnolentus, reuelato pallio animam efflaſſe inuenerunt, ſuſpicatíq; ſunt illū hoc feciſſe deſiderio migrādi ex uita. Hinc inter eos qui eū ſepelirent oborta ſeditio, ut fere ad manus uentum ſit. Aduenientibus autem patribus illorum, atq; primatibus ita ſedata diſcordia, ſepultum eſſe iuxta portam quæ in Iſthmū fert. Erigentes autem ſuper illius tumulum columnam, canem deſuper ex lapide Pario ſculpſerunt. Poſtea & ipſius ciues æreis illū ſtatuis honorarunt, ita inſcribentes:

γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου, ἀλλὰ σὸν οὔτι κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν Διόγενες καθαλεῖ.

(margin: τίνοντα. / Cranium.)

μοῦνος ἐπεὶ βιοτᾶς αὐτάρκεια δόξαν ἔδειξας
θνητοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφροτάτο.

hoc eſt,

Aera quidem abſumit tempus, ſed tempore nunq̃
Interitura tua eſt gloria Diogenes.
Quandoquidem ad uitã miſeris mortalibus æquã
Monſtrata eſt facilis te duce, & ampla uia,

Eſt item de eo tale epigramma carmine pro celeumatico:

Διόγενες ἄγε, λέγε, τίς ἔλαβέ σε μόρος;
εἰς ἄϊδος; ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδάξ.

hoc eſt,

Diogenes age loquere, quis exitus ad inferos
Te abſtulit, abſtulit ne canis morſus ferox?

Aiunt quidam illum dum moreretur mandaſſe inſepultum projci cadauer, ut omnes beſtiæ participes ipſius eſſent, ſiue in foueã ſuperiecto modico puluere injcerent. Alij autem in Eliſſum ſe immitti uoluiſſe tradũt, ut eſſet fratribus utilis. Demetrius autem in æquiuocis ait eadem die Alexãdrum Babyloniæ, Diogenemq́ Corinthi uita functos eſſe. Erat autem ſenex Olympiade cxiij. Feruntur eius iſta uolumina: Dialogi capitum Ichthyas, graculus, pardus, plebs Athenienſium, reſpublica, ars moralis, de diuitijs, Amatorius, Theodor⁹, Hypſias, Ariſtarchus,

Diogenis opera.

de morte, Epiſtolæ, Tragœdiæ ſeptem, Helena, Thyeſtes, Hercules, Achilles, Medea, Chryſippus, Oedipus. Porro Socrates in primo ſucceſſionũ, & Satyrus in quarto de uitis, nihil eorũ eſſe Diogenis affirmãt. Tragœdiolas aũt ait Satyrus Philiſci Aeginenſis eſſe, Diogenis diſcipuli, Sotion autẽ in ſeptimo hęc ſola Diogenis eſſe ait, de uirtute, de bono, amatorium, mendicum, τολμαῖον, pardum, Caſſandrũ, Cephalionẽ, Philiſcum Ariſtarchum, Siſyphum, Ganymedem, de uſu epiſtolas. Fuerunt autem quinq; Diogenes, Primus Apolloniates phyſicus. Eius autem ſcriptorũ iſtud initium fuit. Quicquid eſt quod dicere aggredior, operæpræcium eſſe uidetur initium irrefragabile ponere. Secundus Sicyonius q Peloponneſiaca ſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus Stoicus ex Seleucia, appellatus eſt aũt Babylonius ob uicinitatẽ. Quintus Tarſenſis, qui de quæſtionibus poëticis ſcripſit, quas etiam ſoluere nititur. Hunc uero philoſophum Athenodorus in quinto deambulationum ait, ꝙ ungi ſolitus eſſet, lucidum ſemper apparuiſſe. Diogenes Babylonius.

Monimus Syracuſanus.

Monimus Syracuſanus Diogenis quidem diſcipulus, famulus uero men-

Tres ergo peras, uerum ſimilitudinis
Verbo eſt loquutus, tale per Iouem nihil
Quale illud eſt, Teipſum noſce, aut confinia
His uerba, ſcurra præter hæc & ſordidus.
Nam cuncta faſtum dixit eſſe cætera.

Adeo uero grauis ac conſtans fuit, ut contempta gloria ſolam ueritatem appeteret. Scripſit autem ludicra ſententijs ſerijs permixta, de† appetitionibus duo, & exhortatorium. †ὁρμῶν

Oneſicritus.

ONeſicritum quidam Aeginenſem tradunt. Porro, Demetrius Magneſius Aſtypalenſem fuiſſe ait, & hic ex Diogenis ludo probatiſſimus. Videtur autem quiddã habere ſimile cum Xenophonte. Ille enim cum Cyro, hic cum Alexandro militauit. Ille Cyri παιδείαν, hic Alexandri ſcripſit initia. Ille Cyri, hic Alexandri proſequitur laudes. Eſt autem & ſtilus utriuſq; ſimillimus, niſi quod apographus, & quod tranſcriptũ eſt diſſentit ab archetypo & exemplari. Fuit & Menander Diogenis diſcipulus, cognomento Drymus Homeri admirator, & Hegeſæus Sinopeus κλοιὸς cognominatus, & Philiſcus Aeginenſis, ut prædiximus. Xenophõ Menander Drymus Hegeſæus

Crates Thebanus.

CRates Thebanus Aſcondi filius, ipſe quoq; inter ſapientiſſimos Diogenis diſcipulos fuit. Cæterum Hippobotus non Diogenis ipſum fuiſſe diſcipulũ ait, ſed Bryſonis Achiui. Huius iſta feruntur ludicra.

Bryſon

Πήρη τις πόλις ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ
Καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος, οὐδὲν ἔχουσα,
Ἐς ἣν οὔτέ τις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρός, παράσιτος,
Οὔτε λίχνος πόρνης ἐπαγγελλόμενος πυγῇσι,
Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει, καὶ σῦκα καὶ
ἄρτους
Ἐξ ὧν πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τούτων.
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται περὶ κέρματος, οὐ περὶ
δόξης. hoc eſt,

Eſt quedam medio conſtructa urbs mantica faſtu
Pulchra quidẽ & pinguis, circũflua, rebus egena,
Quam nullus paraſitus adit, ſtolidusue penetrat,
Deditus aut quiſquam damnoſis ganeo ſcortis.
Allia ſed panes, ficus, profertq; lupinos
Nec pro gloriola capiunt aut ſordibus arma.

Ephemeris.

Eſt & Ephemeris illa uulgatiſſima ita ſe habens: Ponito coquo minas decem, medico dragmam, aſſentatori talenta quinq;, conſiliario fumum, meretrici talentum, philoſopho triobolum. Vocabatur autem & Θυρεπα

νοιδῖτης, quod in omnẽ egrederetur domum & corriperet. Sunt autem & eius hi uerſus:

ταυτ᾽ ἔχω ὅσ᾽ ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα κὶ μετὰ μουσῶν
σέμν᾽ ἐδάην, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψε. hoc eſt,

Tantum habeo quantum didici, quantũq; labore
Percepi, & ſtudio, rapuit ſed cætera faſtus.

Et q̃d illi ex philoſophiæ ſtudio acceſſiſſet

θέρμων τε χοίνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν. hoc eſt,

Chœnix lupini, & cura nullius rei

Fertur eius & illud: Amorem ſedat fames, ſin minus tempus, eis uero ſi uti non uales, laqueus. Floruit circa centeſimam & decimã tertiam olympiadem. Hunc ait Antiſthenes in ſucceſſionibus, cum in tragœdia quadam cerneret Telephum ſportulam tenentem †aliasq; opulentum ad cynicam philoſophiam prorupiſſe, illumq; patrimonio uẽdito, erat quippe uir nobilis, cum congregaſſet plus quàm ducẽta talẽta, ciuibus ea diuiſiſſe adeoq; conſtanter philoſophatum eſſe ut et Philemon comicus ipſius mentionem fecerit, ait nempe: (τ᾽ ἄλλα λαμπρόν.) (Philemon.)

καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασὺ
ἵν᾽ ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος. hoc eſt,

Aeſtate craſſum ueſtiebat pallium

Sed hyeme pannum,ut temperans euaderet.

Refett autem Diocles perſuaſiſſe illi Diogenem ut peculium dimitteret, ac ſi quid pecuniæ haberet iactaret in mare. Atque Cratis quidem domus illi ab Alexandro, Hipparchiæ uero à Philippo. Quoſdam ex propinquis ad ſe uenientes, atq; auertere ab inſtituto molientes ſæpenumero baculo perſequebatur, conſtãſq; perdurabat. Porro Demetrius Magneſius ait depoſuiſſe illum pecuniam apud trapezitam ea cõditione, ut ſiquidẽ filij idiotæ eſſent, eã illis redderet; ſin aũt refert philoſophi, plebi diſtribueret, nihilo quippe egere philoſophos. Eratoſthenes autem, cum ex Hipparchia de qua dicemus natus ſibi eſſet filius Paſicles nomine, eum iam adultum ad ancillæ adduxiſſe domum ac dixiſſe, hoc ei paternũ eſſe matrimoniũ. Cæterum mœchorum apud Tragicos exilia & cædes eſſe præmiũ, eos uero qui ſcortis congrederentur apud Comicos ex luxu & ebrietate in inſaniam uerti. Huius frater Paſicles fuit Euclidis diſcipulus. Eius facetũ quiddam Phauorinus in ſecundo commentariorum refert. Ait enim cum pro quodã intercederet apud gymnaſij principẽ, eius coxas tetigit. Illo indignante, quid enim ait ille, nonne & iſta tua ſunt ſicut & genua? Di

Paſicles

cebatq́; poſſibile nõ eſſe inueniri qui lapſus non ſit, ſed ueluti in malo punico granum etiã aliquod putridum eſſe. Cum Nicodromum citharœdum irritaſſet, cæſus in faciẽ eſt. Cartulam itaq; imponens fronti inſcripſit, Nicodromus faciebat. Scorta ex induſtria inſectabat̃ maledictis, unà & ſeipſum exercens ad perferẽda conuitia. Demetrio Phalereo qui panes ac uinum miſerat conuiciabatur dicens, utinã & fontes panes ferrẽt. Conſtat igitur aquam bibiſſe. Ab Athenienſibus ciuilis iuris peritis arguebatur ꝙ ſindone amiciretur, quibus ille, Theophraſtum, inquit, oſtendam uobis opertum ſindone, non credentibus, induxit illos in tonſtrinam ubi ille tondebatur, oſtenditq́; lino coopertum. Cum Thebis à principe gymnaſij flagris cæſus eſſet, ſiue ut alijs placet, Corinthi ab Euthycrate, ac pede traheretur ridebat dicens:

Nicodromum

Theophraſtus

Ἕλκε ποδὸς τεταγὼν διὰ βηλοῦ θεσπεσίοιο.

hoc eſt,

Protractum pedibus detruſit limine ſacro.

Diocles autem pertractum eum à Menedemo Eretrienſi teſtatur. Nam cum eſſet decorus & Aſclepiadi Phliaſio uſui eſſe uideret̃, tetigit Crates illius coxas dicẽs, intus Aſclepiades, qua ex re indignatum Menedemum

traxiſſe illum, idq́; eum dixiſſe. Zeno uero Citticus in libris de uſu, pellem ouis quoq; inſuiſſe pallio refert, ut eſſet deformior. Erat autem & facie turpis, & cũ ſe exerceret, ridebatur. Solebat autem ſublatis manibus dicere, confide Crates pro oculis & corpore reliquo. Hos enim uidebis irriſores iamiam & morbo contrahi, & beatum dicere, ſe autẽ ignauiæ arguere. Dicebat autem tandiu philoſophandum eſſe, donec uideantur duces

ὀνηλάται. exercitus eſſe † aſinarij. Deſertos dicebat eos qui cum aſſentatoribus eſſent, nõ ſecus ac uituli cum inter lupos ſunt, neq; enim cũ illis qui bene uelint neq; cum his, ſed inſidiatores. Cum autem ſentiret ſe morti proximum, inſpiciebat ſeipſum dicens:

Στείχεις δὴ φίλε κυρτῶν,
βαίνεις εἰς Ἀΐδαο δόμους κυφὸς ὥραν διὰ γῆρας. *hoc eſt,*
Vadis nunc optime curue,
Vadis ad Orci ædes, longa gibboſe ſenecta.

Alexander Erat quippe ex ſenectute curuatus. Alexandro rogante num uellet reſtitui ac refici patriam ſuam, quid ait opus eſt? rurſus enim fortaſſis Alexander eam alius diruet. Habere ſe patriam cõtemptum gloriæ & paupertatem, quæ in poteſtatem fortunæ nunquã ſint ceſſura, Diogenisq́; ciuem eſſe inuidiæ

† inſidias non metuentis. Meminit ipſius & Menander in geminis dicens: ἀνεπιβουλεύτου.

συμπεριπατήσεις γὰρ τρίβων' ἔχουσ' ἐμοί,
ὥσπερ κράτητι τῷ κυνικῷ ποθ' ἡ γυνή. hoc eſt,

Mecum ambulabis tecta pallio, uelut
Cratete nuper uxor atro cum cane.

Et filiam tradebat illis, ut ipſe ait, probatio ni triginta inductis diebus diſcipuli eius.

Metrocles.

Metrocles Hipparchiæ frater, cum prius audiret Theophraſtum peripateticum, adeo corruptus erat, ut cum ſæpe inter diſſerendum crepitum uentris emitteret, præ dolore animi domi incluſus moraret. Hoc agnito Crates ingreſſus eſt ad eũ conſolaturus, ac lupinis induſtria uoratis, perſuaſit quidem illi primum uerbis, nihil mali feciſſe, fore quippe prodigioſum ſi nõ & ſecundum naturam flatũ emitteret. Tum uero & ipſe in huiuſmodi crepitũ erumpens illum ſimilitudine rei ſeruauit, ac uerbis in ſpẽ erexit. Hinc ipſius auditor fuit, euaſitq; uir in philoſophia eminens. Hic libros ſuos, ut ait Hecatõ in primo uſuũ, cõbuſſit dicẽs: τάδ' ἐς' ὀνείρων νερτέρων φαντάσματα. hoc eſt, Hæc ſomniorum ſunt imaginacula, ac ſi diceret, nugas & deliramenta. Sunt qui Theo

phraſti commentaria, quæ ex illius ore per‑
ceperat, combuſſiſſe ferant, ac dixiſſe:

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.

hoc eſt,

Mulciber huc propera, tua eget Thetis arte decora

Res docebat partim emi pecunia, ut domũ, partim tempore & diligentia, ut diſciplinas liberales. Diuitias nocere niſi qs digne utatur. Obijt ſenex à ſeipſo ſuffocatus. Porro diſcipuli eius fuere Theombrotus, atq; Cleomenes. Theombroti auditor fuit Demetrius Alexandrinus Cleomenis autem Timarchus Alexandrinus & Echecles Epheſius, q & ipſe Theombroton audiuit, à quo Menedemus, de quo poſtea dicemus. Fuit autem inter illos inſignis & Menippus Sinopeus. Capta eſt & illorum uerbis Metroclis ſoror Hipparchia.

Theombrotus

Cleomenes

Menippus

Hipparchia.

HIpparchia Metroclis ſoror. Erant autem Maronitæ ambo. Amabat uero Cratis uitam atq; uerba, neq; ulla omnino procorum excellentia potuit auelli, non opibus, non nobilitate, non pulchritudine, ſed hæc omnia ſibi Crates erat, parẽtibusq́; minabatur ſeipſam, niſi huic traderetur, necaturam. Cum igitur Crates à parẽtibus puel‑

læ rogaretur, uti ab hoc illã propoſito auer-
teret, poſtquã egit om̃ia nec perſuaſit, exurgẽs omni ſua ſupellectile ante illius oculos expoſita, hic ait ſponſus, hæc eius poſſeſſio eſt, ad hæc delibera. Neq; em̃ eſſe noſtri con ſors poteris, niſi eadem ſtudia attigeris. Ele git continuo puella, ſumptoq; illius habitu unà cũ uiro circuibat, & congrediebatur in aperto, atq; ad cœnas proficiſcebatur. Quo tẽpore & ad Lyſimachũ ad cõuiuium uenit, ubi & Theodorũ impiũ coarguit ſophiſma huiuſmodi obijciens, quod faciens Theodo rus iniuſte agere non diceretur, id Hipparchia ſi faciat, facere iniuſte nõ dicetur. Theo dorus aũt ſeipſum feriens iniuſte non agit, ne Hipparchia quidẽ Theodorũ cædens iniuſte agit. Tum ille ad id quidem minime re ſpõdit, ſed illius palliũ traxit. Sed neq; territa, neq; turbata eſt Hipparchia, ut mulier, ue rum dicente ſibi illo: Lyſimach. Theodor.

τίς τὰς παρ' ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας. hoc eſt, Radios reliquit nec apud telas ſuos. al. τίνα

Sum equidem, inquit, Theodore, ſed num ti bi male de me ipſa ſtatuiſſe uideor, ſi tẽpus, quod in telis conſumptura eram, diſciplinæ potius impẽdi? Hæc & alia innumera de phi loſophãte fœmina dicunt. Fertur & Cratis epiſtolarũ liber, in quibus præclare philoſo

phatur. Stilus ipſe ſæpe Platoni ſimilis uidetur. Scripſit & tragœdias altiſſimo philoſophiæ ſtilo, quale illud eſt.

οὐχ εἷς πάτρας μοι πύργος, οὐ μία μοι στέγη,
πάσης δὲ χέρσου καὶ πόλισμα καὶ δόμος
ἕτοιμος ἡμῖν ἐνδιαιτᾶσθαι πάρα. hoc eſt,
Non turris una, nec caſa una patriæ
Mihi eſt, ſed uniuerſæ arces terræ; & domus
Parata nobis manſio & cœnacula.

Obijt uetulus, atq; in Bœotia ſepultus eſt.

Menippus Phœnix.

MEnippus & ipſe Cynicus, patria quidē Phœnix, conditione ſeruus fuit, ut ait Achaicus in ethicis. Diocles aūt dominum ipſius Ponticum fuiſſe, Batõnemq; uocatum tradit. Cum uero præ cupiditate pecuniæ importunius peteret, Thebanus fieri ualuit. Aedidit quidē dignum memoria nihil, at ipſius libri multo riſu referti ſunt, non ſecus atq; Meleagri, qui tempore eius fuit. Refert Hermippus diuturnum fœneratorem fuiſſe, uocatūq; ex re ἡμεροδανειστὴν tandem. Nanq; nautica uſura fœnerari ſolere & pignori accipere, ut pecunias cõplures cõgeret. Tandē inſidias perpeſſum oībus priuatū eſſe, ac præ mœrore laq̃o ſibi uitā extorſiſſe. Nos aūt luſimus in eū hoc carmine,

Baton

Meleager

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ κρητικὸν κύνα ἡμεροδανειστὴν,
τοῦτο γὰρ ἐπεκλήζετο, οἶσθα Μένιππος ἴσως, Θήβησιν
Οὗτος ὡς διωρύχει ποτὲ καὶ πάντ' ἀπέβαλλεν
Εἰ δὲ ἐνόει φύσιν κυνὸς αὑτὸν ἀνεκρέμασεν,
hoc eſt,

Phœnicen genere, ſed Creticum canem diuturnũ fœneratorem,
Sic enim uocabatur, noſti Menippum forſitan, ut Thebis
Ille perfodiebat olim, & omnia profligabat.
Si autem canis naturam nouiſſet ſe ſuſpendiſſet.

Quidam eius libros non ipſius eſſe, ſed Dionyſij & Zopyri Colophonioꝝ tradunt, qui iocãdi cauſa conſcribẽtes uelũt cenſori idoneo dederunt. Fuerũt autem Menippi ſex: Primus qui de Lydis ſcripſit, Xanthũq; breuiauit. Secundus hic ipſe. Tertius Stratonicus ſophiſta, ex Caria oriũdus. Quartus ſculptor. Quintus & ſextꝰ pictores, utroſq; memorãt Apollodorus. Cynici aũt uolumina xiij. ſunt. Neniæ, teſtamẽta, epiſtolæ cõpoſitæ ex deoꝝ ꝑſona, ad phyſicos & mathematicos, grãmaticoſq;, & Epicuri fœtus, & eas q̃ ab ipſis religioſe colũt + imagines, & alia. εἰκάδας

Menedemus.

MEnedemus Coloti Lampſaceni diſcipulus fuit. Hic, ut ait Hippobotus, in tantum† prodigioſæ ſuperſtitionis uenerat, ut ſumpto habitu furiæ circumiret, dicens ſpeculatorē ſe ex inferno ueniſſe ijs qui peccarent, ut deſcendens hæc ibi dęmonibus renunciaret quæ uidiſſet. Veſtis autē talis erat pulla tunica talaris, aſtricta puniceo balteo, pileus arcadicus capiti impoſitus, habens intexta elementa xij, † cothurni tragici, barba prolixa, uirga in manu fraxinea. Atq; iſtæ quidē uitæ ſunt ſinguli cuiuſq; Cynicorum. Subijcienda nūc & quæ in gnē illis uiſa ſunt Siquidē & ſectā hanc philoſophiæ eſſe iudicamus, non ut quidam uolunt, conſtantiam uitæ. Placet ergo illis rationalē naturalemq; philoſophiam tolli oportere, ab Ariſtone Chio nō diſcedentibus moraliq; ſoli intēdi, quodque plerique Socrati hoc Diocles Diogeni inſcribit, hunc aſſerēs dixiſſe inquirendum,

τερατείας.

ἐμβάται

Epilogus ſectæ & inſtituti cynici.

Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.

hoc eſt,

Quid domibus noſtris praui rectiq; geratur.

Repudiant & diſciplinas liberales. Denique neq; diſcendas literas dixit Antiſthenes, ne frugi effecti peruerterentur alienis. Tollunt

&geometriam & muſicam, & cætera id genus. Nempe enim & Diogenes cuidā oſtendenti ſibi ὡροσκοπίον, utile ſane inuentū ait, ne priuemur cœna. Ad eum uero qui muſicam oſtentabat ait:

γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις
εὖ δ' οἶκος, οὐ ψαλμοῖς καὶ περετίσμασιν.

hoc eſt,

Magnæ reguntur urbes nam prudentia
At una cantu non queat regi domus.

Placet eis & finem eſſe ſecundum uirtutem uiuere, ut Antiſthenes ait in Hercule, quemadmodum & Stoici. Nam ſocietas quædam eſt inter has duas ſectas, unde & Cyniſmū dixere breuem ad uirtutem uiam, atq; ita uixit & Zeno Citticus. Placet itē eis ſimplex & parabilis uictus, quippe qui †ſobrijs cibarijs utuntur, & ſolis pallijs, Diuitias, gloriā, nobilitatemq́; contemnunt. Pleriq; etiam herbis & aqua tantum frigida utuntur, opерimentisq́; forte oblatis & dolijs, ſicuti Diogenes, qui dicebat deorum eſſe proprium nihil indigere, eorum uero qui dijs eſſent ſimiles minimis egere. Virtutem dicunt eſſe docibilem, ut in Hercule ait Antiſthenes, eſſeq; minime reijciendum, ſed ſtudioſe colēdū, ac ſine peccato ſapientē, & †ſimili amicū fortunæ quoq; nihil permittendū. Quæ ue

Stoici. κυνισμός
αὐτάρκεια
Virtus.
φίλον τῷ ὁμοίῳ.

 ro inter uirtutem & uitia ſunt indifferentia, ut Ariſto Chius, appellant. Et iſti quidē Cynici fuere. Veniendū nūc ad Stoicos, quorū princeps fuit Zeno Cratis diſcipulus.

FINIS LIBRI SEXTI.

DIOGENIS LAERTII de philoſoph. uita, lib. ſeptimus.

Zeno Citticus.

ZEno Mnaſij ſiue Demei filius Citticus ex Cypro, græca ciuitate Phœnicibus accolis. Collo fuit in alteram partem inclinatiore, ut refert Timotheus Athenīēſis in lib. de uitis. Apollonius autē Tyrius, gracili corpore, ſtatu procero, & atra cute fuiſſe illū autor eſt. Vnde illum quidā, ut Chryſippus in 5. prouerbiorū ait, Aegyptiū † palmitē dixit. Crura habuit turgida & imbecilla infirmaq́ꝫ. Iccirco & Perſæus in cōmentarijs conuiualibus, ipſum refert cōplures cœnas declinaſſe. Veſcebatur perlibēter ficubus † recētibus atq; ad ſolem paſſis. Auditorq́ꝫ, ut dictum eſt, Cratis fuit. Deinde Stilponē etiā audiſſe & Xenocratē decēnio perpetuo non deſunt q affirmēt, ſicut Timocrates in Dione. Polemonis itidē frequētaſſe auditoriū. Porro Hecaton & Apollonius Tyrius in primo de Zenone lib. ſcribit, cū oraculū conſuluiſſet, quo pacto ui

βλαματίδα

χλωροῖς

uere optime poſſet, reſpōdiſſe deum, ſi mor tuis cōcolor eſſet. Quod ille cū intellexiſſet, ſe ad legēdos antiquorū libros magno cōtuliſſe ſtudio. Deniq; Cratis hoc modo famili aritate uſus eſt. Purpurā ex Phœnicia mercatus aduectās ad Pireū naufragiū fecit. Ea iactura ſubtriſtior factus Athenas aſcendit annos triginta natus, ſeditq; iuxta librariū. Legente aūt illo ſecundū Xenophontis cōmētariorū delectatus ille, & iā lætior ſciſcitatur, ubi nā eiuſmodi uiri morarētur. Opportune tunc prætereunte Crate, digito illū bibliopola oſtēdens, hunc inquit ſequere. Ex eo iam Cratis auditor factus eſt, aptiſſimus alioqui ad Philoſophiā, uerū uerecundior, q̄ ut ſe ad impudentiā cynicā conferre poſſet. Id ubi animaduertit Crates, curare etiam in hoc illū ſtudens, ollā lenticula refertā dedit ut per Ceramicum ferret. Cū aūt uideret pudeſcere illū ac ſe præ uerecūdia tegere, baculo ictā perfregit ollā. Illo fugiēte & lenticula per crura defluente, quid inquit fugis puniceolū, nihil mali paſſus es? Aliquādiu igit audiuit Cratem. Quo tempore cū ſcripſiſſet de repub. quidam iocātes aiebant, in cauda canis illū ſcripſiſſe. Præterea ſcripſit & iſta, de uita ſecundū naturā: de appetitu, ſiue de hominis natura: de perturbationibus, uel Crates

πολιτεία. de uitijs, de officio, de lege, de†greca peritia, de aſpectu, de toto, de ſignis, Pythagorica, uniuerſalia, de dictionibus, Problematum Homericorum quinq;, de poëtica auditiõe. Eſt ipſius itẽ & ars & ſolutiones & argumenta ij, commentaria Cratis moralia, atq; iſti quidem libri eius ſunt. Poſtremo diſceſſit, & quos prædiximus audiuit ad uiginti annos, ubi & illum dixiſſe ferunt. Tunc ſecundis uentis nauigaui quando naufragium feci. Alij ſub Crate hoc dixiſſe aiunt. Quàm bene fortuna facit, quæ nos ad philoſophiã impellit. Alij dum Athenis diuerſaretur, audito naufragio dixiſſe illum ferunt, Recte ſane egit fortuna, quæ nos ad philoſophiam impulit. Quidam depoſito Athenis onere, ſic demum ad philoſophiam fuiſſe conuerſum. Vertens igitur ſe ad porticum uariam

Porticus. pœcile. quæ & πεισιανάκτειος appellabat, & ex uaria & multæ ſciẽtiæ pictura Polygnoti ποικίλη, orationẽ formabat, uolens & locum illũ ſtabilem facere, nulliſq; ſeditionibus ultra uiolabilem. Nanq; ad mille quadringentos triginta ciues ibi fuerant necati. Eò igitur ad illũ audiendũ diſcipuli iam confluebãt, atq; ideo Stoici uocati ſunt, etiam qui ab ipſo antea Zenonij appellabantur, ut Epicurus in

Stoici. epiſtolis ait, Siquidem & ante illũ Stoici qui

in illa morabantur, poëtæ dicti erant, ut ait Eratoſthenes in octauo de antiqua comœdia, à quibus multum incrementi ea appellatio accepit. Enimuero ſummo ī honore apud Athenienſes habebatur Zeno, adeo ut urbis ac mœnium apud illum claues deponerent, coronaq́ꝫ aurea, & ærea imagine honorarent. Hoc autem & ciues ipſius feciſſe ferunt, magno ſibi ornamento fore uiri imaginem exiſtimantes. Amplectebantur illum & Sidonij Cittici, Suſcipiebat illum & Antigonus, & ſi quando Athenas contendiſſet, auditor eius erat, multumq́ꝫ orabat ut ſe ad eum conferret. Id ille non paruit quidē ipſe, cæterum Perſæum unum ex familiaribus miſit Demetrij filium genere Citticum, qui Perſæus olympiade cxxx. florebat, Zenone iā ſene. Eſt autem hic exemplum epiſtolæ Antigoni, ut refert Apollonius Tyrius in his quæ de Zenone ſcripſit.

Rex Antigonus Zenoni Phil. S.

EGo fortuna me quidem & gloria uitā "
tuam anteire exiſtimo, cæterum diſci- "
plinis ſtudijsq́ꝫ liberalibus & perfecta felici "
tate quam tu poſſides, longe abs te præcelli "
ſentio. Quocirca te orare ſtatui, uti ad me ꝑ "
ficiſcaris, id mihi perſuadens te preces meas "

minime irritas fieri paſſurum. Tu igitur modis omnibus enitere, ut tuo cõtubernio fruamur, certo ſciens, non mei tãtum, ſed omnium ſimul Macedonum eruditorẽ fore. Nã qui Macedoniæ regem erudit, atq; in uirtutem imbuit, eum & ſubditos quoſq; inſtruere ad fortitudinem & probitatem, certum eſt. Nam cuiuſmodi fuerit dux, tales ut plurimum ſubditos fieri neceſſe eſt. Vale. Ad hæc Zeno ita reſpondit:

Zeno Antigono regi. S.

Amplector tuum tam uehemens diſcẽdi ſtudium, ꝙ ueram, utilem atq; neceſſariam, non popularem & quæ ad peruertendos mores tendit, eruditionem apprehẽdere inſtituis. Qui enim philoſophiæ amore ac ſtudio tenetur, declinatq; celebrem illam & uulgarem uoluptatem, quæ quorundam adoleſcentulorũ animos effœminat, eum non natura modo nobilitatem tueri, uerum quidem uirtutis quoq; inſtituto manifeſtum eſt. Porro liberali ac nobili ingenio ſi adijciatur modica exercitatio, neque deſit præceptoris copia, mature ad perfectã uirtutis euadit frugem. Equidem niſi ſenectus mihi obſiſteret, ſum enim octogenarius corpuſque præterea inualidum, ipſe ad te

uenirem, ut iubes. Quia uero id non datur, "
quoſdam ex cōtubernalibus meis ad te mit "
to, qui animi bonis me minime inferiores "
ſunt, & corporis etiam commodis exupe- "
rant. His ſi tu ſtudioſe congrediare, nihil q̄d "
ad perfectam pertinet beatitudinem deſide "
rabis. Vale.

Miſit autem Perſæum quem prædiximus, Thebanumq; Philonidam. Vtriusq; horū Epicurus mentionem facit in epiſtola ad Ariſtobulum fratrem, congreſſosq; Antigono memorat. Placuit Athenienſium quoq; de illo decretum, quoniam eſt memorabile ſubnectere. Eſt autem eiuſmodi decretum. Arrenida principe Acamātidis tribus, quinto magiſtratu Auguſti decima, magiſtratus decimatertia præſidentium concio rata decreuit, Hippio, Cratiſtoteles Xympeteon, & cæteri primarij, Thraſo Thraſonis filius Anaæenſis dixit. Quoniam Zeno Mnaſæi filius, Citticus, complures annos in ciuitate philoſophe uerſatus eſt, atque in omnibus uir bonus eſſe perſtitit, ac iuuenes qui ad illum diſciplinæ cauſſa conuenerunt ad uirtutem & frugalitatem exhortando, ad ea quæ ſunt optima intendit, uitam ſuam uerbis ac doctrinæ ſuæ conſentaneam exemplar omnibus præponens, bona fortuna ui-

Philonidas.

πρυτανεῖς προέδροι

ſum eſt plebi laudare Zenonem Mnaſæi fi-lium Citticum, & aurea corona rite ac legiti me ornare propter ſingularem eius uirtutẽ & temperantiam. Prætereaq́ꝫ conſtruxere illi ſepulturam in Ceramico publice. Coronæ autem faciendæ exædificandiq́ꝫ tumuli plebem iam quinqꝫ uiros ex Athenienſibus eligere qui curam habeãt. Decretumq́ꝫ hoc ſcribã plebis inſcribere columnis duabus, licereq́ꝫ ſibi alteram in Academia, alteram in Lycio ponere. Sumptus uero columnarũ diſtribuere eũ qui negocijs præeſt, ut om̃es intelligant Athenienſium plebem bonos uiros & uiuos & defunctos honorare. Ad huiuſmodi aũt ſtructuram electi ſunt Thraſo Anacæus, Philocles Piræus, Phædrus Anaphlyſtius, Melon Acarneus, & Mycythus Sympalleteus. Hoc exemplar decreti fuit. Refert aũt Antigonus Caryſtius ipſum ſe non negare Citticum, nam cum unus eorum è numero fuerit, atqꝫ in columna deſcriptus ſit, qui ad lauacri ſtructuram cõtulere Zenonis philoſophi, ut etiã Citticus adijceretur orauit. Cum uero feciſſet aliquando λικύθῳ *uaſculo cauum operculum, circunferebat pecuniam, ut Crates præceptor promptum haberet ac paratum neceſſarium uictum. Aiunt illum plus q̃ mille talenta habuiſſe cum

uenit in Græciã, eaq́; nautis fœnerari ſolitũ. Edebat modice panem & mel, & ſuauis uini paululum bibebat. Pueris ſemel fere aut bis uſus eſt, & ancillula quadam, ne ſexum odiſſe uideretur. Eandem quoque domum ipſe & Perſæus unà habuit. Is cum aliquando tibicinam mulierem ad eum induxiſſet, ab ſe raptam ad Perſæum abduxit, eratq́; ad illum aditus facilis, neque ipſe difficile quò quiſq; uellet circunducebatur, adeo ut ſæpe apud eum Antigonus cœnaret rex, atq; ad Ariſtoclem citharœdum ad conuiuiũ cum illo unà itabat. Senſim tamen id euitaſſe traditur, ac declinaſſe, ne nimis eſſet popularis, adeo ut in ſummo gradu conſideret deuitãs uel alteram perturbationis partem. Neque uero cũ pluribus q̃ duobus uel tribus ambulabat. Quibuſdam uero, ut Cleanthes ait in libro de ære, iubebat æs dare circunſtantes, uti ne ſibi moleſti eſſent. Cum circunſtarẽt eum multi confertíq;, oſtendens in porticu in ſummo ligneam aræ circunferentiã. Hæc ait aliquãdo in medio erat expoſita, quia uero impedimento erat, ſeorſum poſita eſt. Vos igitur uoſmet ex medio tollẽtes minus moleſtiarum nobis exhibebitis. Demochare autem Lachetis filio ſalutante illum atq; dicente, ſi quid opus haberet dicturum ſe ac

Perſæus.

Antigonus.

Ariſtocles.

Demochares.

ſcriptorum Antigono præbituro omnia, indignatus poſtea illi congreſſus non eſt. Fertur autem poſt Zenonis mortem Antigonum dixiſſe, quale ſpectaculū perdidi. Vnde & Athenienſibus per Thraſonem legatum, ut in Ceramico illi ſepulturam facerēt petijt. Interrogatus autem cur illum adeo admiraretur, quia, inquit, cum illi à me multa & magna ſæpe data ſint, nunq̄ † emollitus eſt, neq; humilis apparuit. Erat autem & ad ingrendū ſolers ſubtilisq; in omibus ac diligēs. Vnde & Timō in Sillis de eo ita ſcribit:

ἐχαυνώθη

καὶ φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
πάντων ἱμείρουσαν, ὃ δ' ἔρρει γύργαθος αὐτῆς
μικρὸς ἐὼν, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο.

hoc eſt,

Vidi & in umbroſo faſtu Lichnogrā Phœniſſam
Omnia quæ cuperet, ſed hiabat gyrgathus eius
Diſtillans, & cui ſcindapſo erat inferior mens.

Diligenter autem & accurate cum Philone dialectico ſe exercebat, atq; unà uacabat. Vnde non minori admirationi apud iuniorem Zenonem eſt habitus q̄ Diodorus præceptor eius. Erant autem cum ipſo † nudi ſordidiq; homines, ut ait: Timon:

γυμνορυπάρους

ὄφρα πενεστάων σύναγεν νέφος, οἳ περὶ
πάντων

Πτωχότατοί τ᾽ ἦσαν, καὶ κουφότατοι ἀστῶν.
hoc eſt,

Vnam in congeriem donec cumularet egenos
Qui leuitate, ſimul ſuperarēt ſordibus omnes

Enimuero geſtus ipſius ſubtriſtis grauisq; & acer fuit. Vnde & rugabat frontem, & ora contrahebat. Vili præterea ualde apparatu erat, & qui barbaricam tenuitatem redoleret, idq; ſub prætextu frugalitatis faciebat. Si quem obiurgaſſet circunciſe id ac breuiter, neq; nimium, ſed uelut ex longinquo faciebat, ut exempli gratia de eo qui ſe nimio ſtudio cōponeret aliquādo ait. Cum enim ille uehiculum quoddam lente ſegniterque tranſcenderet, merito inquit ſuſpectum habet lutū, neq; em̄ ſe in illo ueluti in ſpeculo intueri poteſt. Cum uero Cynicus quiſpiā oleum ſe in uaſculo non habere diceret, atq; ab eo poſtularet, ſe minime daturum aſſeuerauit, abeuntem uero animaduertere iuſſit, uter eſſet imprudētior. Cum eſſet aūt in amaſium Chremonidem affectus, ipſo & Cleanthes aſſiſtentibus ſurrexit, cumq; admiraretur Cleanthes, ait, & medicos audio dicētes, præclarū eſſe ad tumores quoſq; remedium quietem. Duobus in conuiuio iuxta ſe recūbentibus, cū is q ſibi adiacebat inferiorē ſocium† pulſaret pede, ipē hūc pulſauit genu, cō

σκιμαλίζει τος.

uerſo illi, quid ergo ait illum abs te pati arbitraris qui ſub te eſt? Ad eum qui pueros amabat, neq; magiſtros habere ſenſum ait, ſi ſemper inter pueros uerſentur, neq; illos.
σολοίκων. Dicebat aũt † eruditorũ ſermones & imperfectos Alexandriæ pecuniæ ſimiles eſſe. Nã gratos quidem oculis, ac pictos monetæ inſtar, nihilo tamen eſſe meliores. Eos uero q̃ ſecus eſſent, tetradragmis Atticis aſſimilabat, temere quidem ac ruſtice inciſis, ſed qui pictam orationem ſuperare poſſint. Ariſtone autem diſcipulo non ſatis ingenioſe multa, quædam etiam temere procaciterq; diſſerente, poſſibile nõ eſſe inquit, ita dicere niſi ebrius te genuiſſet pater. Vnde ipſum etiam loquacem appellabat. Breuis ipſe in loquen
ὀψοφάγῳ. do & circunciſus. †Edaci cuidam nihil obſoniorum ſocijs inter conuiuandum relinquẽti, appoſitum ingentem piſcem ſuſtulit, ſolusq; comedere uelle uidebatur. Cum ille in eum intueretur, quid ergo, ait, ſocios quotidie tolerare arbitraris, ſi tu meã edacitatem ferre non uales? Adoleſcentem inſtantius q̃ per ætatem conueniret, quiddam inquirentem, admoto ſpeculo iuſſit inſpicere. rogauit deinde num ſibi uideretur ei faciei congruere tales quæſtiones. Dicente quodam Antiſthenis ſibi complura minime placere,

adducto in medium Sophoclis teſtimonio, rogauit, num illi bene quædam etiam habere uiderentur, illo ſe neſcire dicente, non puderet, inquit, ſi quid ab Antiſthene male dictum ſit, hoc indagare & memoriter tenere, ſi qd uero boni, negligere neq; meminiſſe? Cuidam breuia eſſe philoſophorum † dicta aſſerenti, uera inquit loqueris, oportet nempe, ſi fieri poſſit, breues eſſe illorum & ſyllabas. Dicente quodam de Polemone, quod alia proponeret & alia loqueretur, ſubſtomachans, quanti enim inquit, faciebat quæ dabantur. Operæprecium eſſe dicebat, eum qui diſputaret, in morem hiſtrionum uoce uiribusq; magnum eſſe, os tamē aperire nō debere immodice, quod ij faciunt qui plurima loquuntur quidem, ſed ea bene dicere non poſſunt. His qui bene dicerent locum minime relinquendum, ueluti præclaris artificibus in ſpectando. Contra uero auditorem ſic eis quæ dicuntur intētum eſſe oportere, ut non uacet illi ad notas faciendas. Adoleſcenti loquaciori, aures, inquit, tuæ, in linguam confluxere. Formoſo cuidam dicēti, non uideri ſibi amaturum ſapientem, nihil ait uobis formoſis eſſet infelicius. Dicebat & philoſophorum plurimos, multis in rebus eſſe inſipientes, in paruis† fortuitisq;

λόγια.

Polemo.

τυχερ.

imperitos. Adijciebatq; Capheſij illud, qui cum animaduerteret quendam ex diſcipulis inflatum atque turgidum, percutiens dixit, non ſi magnus fueris, bonus eris, ſed ſi bonus magnus. Adoleſcente quodam audacius loquente, dicere inquit, nō poſſum adoleſcens quæ occurrunt mihi. Rhodio cuidā formoſo atque diuiti; cæterum ad aliud nihil utili, cum nollet recipere eū ad philoſophiā primo quidem ſup gradus conciſos ſedere illum iuſſit, ut abollā fœdaret, deinde uero in pauperum locum introduxit ut inter pannos eorum uerſaretur, poſtremo receſſit adoleſcens. Nihil faſtu eſſe indecentius dicebat, id ꝙ tum in cæteris, tum in iuuenibus maxime. Monebat non circa uoces & uocabula memoriā, ſed circa intelligentiam mentē exercere oportere, ut ne ueluti † lixaturā quandā aſſumamus. Cōuenire maxiē iuuenibus dicebat, in oībus uti ſumma honeſtate, habitu, inceſſu, amictu. habebatq; ſemper in ore Euripidis de Capaneo uerſus

Græce ἕψησιν ἢ σκευασίαν.

βίος μὲν ἦν αὐτῷ, ἥκιστα δὲ ὄλβῳ γαῦρος ἦν·
φρόνημα δ' οὐδὲν μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ.

hoc eſt,

Erat quidem illi unde uiueret, ſed fortuna non efferebatur.

Neq; maiori faſtu erat quàm quiuis pauper.

Dicebat ad perceptionem diſciplinarum nihil eſſe alienius poëtica, nulliusque nos rei maiorē inopiam perpeti, quàm temporis. Interrogatus quis eſſet amicus, alter inquit, ego. Seruum in furto, ut aiunt, deprehenſum uerberabat, cumque ille diceret, fatale mihi erat furari, & cædi inquit. Pulchritudinem dixit uocis florem eſſe, alij uero pulchritudinis uocem. Cum familiarium cuiuſdam iuuenem liuentem aſpexiſſet, uideo, inquit ad illum, tui furoris ueſtigia. Cuidam unguentis delibuto, quis ait, mulierem olet? Dionyſio cuidam quærenti cur ſe ſolum nō corrigeret, quia inquit, tibi minus credo. Inepta & nihil ad rem loquenti adoleſcentulo, idcirco inquit, aures habemus duas, & os unum, uti plura audiamus, loquamur pauca. In conuiuio tacitus ſedebat, percontanti cauſſam, nuntia, inquit, regi adeſſe quendam, qui tacere ſciat. Qui autem interrogabant legati à Ptolemæo aduenerant, & diſcere cupiebant quid de illo regi nunciarent. Interrogatus quonam eſſet animo aduerſus maledicta, dixit, uelut ſi legatus abſque reſponſo remittatur. Refert Apollonius Tyrius quod cum Crates eum per pallium à Stilpone retraheret, dixerit, ò Crates commodiſſime Poetica.

auribus philoſophum tenens. Cum igitur perſuaſeris, tum illũ trahe. Nam ſi per uim egeris, corpus quidem apud te, ſed animus apud Stilponem erit. Verſatum illum & cũ Diodoro, Hippobotus autor eſt, apud quẽ & dialecticæ ſtuduit. Iam uero proficiens atq; prouectus Polemonis frequentabat auditorium† calcandi faſtus cauſa. Deniq; illũ dixiſſe ferunt, Non latet nos Zeno te per orti ianuas irrepere furariq; dogmata, eaque Phœnicum more induere. Fertur cum dialecticus ſibi ſeptem ſpecies dialectices θερί-ζοντα ſermone demonſtraſſet, interrogaſſe quidnam ſibi mercedis dari uellet, poſcentiq; centum, ducentum dediſſe, tanto diſcendi amore tenebatur. Aiunt illum primum καθῆκον id eſt, officium uocaſſe, librumq; de illo ſcripſiſſe. Heſiodi item uerſus mutare ſolitum in hanc ſententiam:

† ἀτυφίας, ἀνάγκῃ.

κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ.

hoc eſt,

Optimus ille quidem qui paret recta docenti,
Nec malus ille, poteſt qui per ſe noſcere cũcta.

Præſtantiorem enim eũ eſſe qui bene quod dicitur audire poſſit atq; eo uti, q̃ qui per ſeipſum omnia aſſequitur, huic enim ſolum

adeſſe intelligentiam, qui uero obtemperet ineſſe præterea & effectum. Rogatus cur ſeuerus cum eſſet, in conuiuio tamen hilareſceret, & lupini ait, cum ſint amari, perfuſi tamen aqua dulceſcunt. Porro Hecaton ſcribit in ſecundo chriarum, eiuſmodi conſortia non illibenter admittere ſolitum, ac dicere melius eſſe pedibus q̃ lingua labi, bene paulatim aliquid fieri non parum eſſe. Hoc alij Socratis dicunt. Erat autem patientiſſimus, & ſimpliciſſimi uictus, crudisq; tantũ cibis utebatur, & tenui pallio, ita ut de illo diceretur: Lupini.

τὸν δ᾽ οὐκ ἀρχειμὼν κρυόεις, οὐκ ὄμβρος
  ἀπείρων
οὐ φλὸξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσος αἰνή,
οὐχ ὥς τις δήμου ἐναρίθμιος, ἀλλ᾽ ὅγ᾽ ἀτειρὴς
Ἀμφὶ διδασκαλίῃ τέταται νύκτας τε καὶ
  ἦμαρ. hoc eſt,

Hunc non acris hyems domuit, nõ frigidus imber
Non ſolis radij, non uis teterrima morbi,
Non quicquid uulgo precioſum, inuictus at unus
Inſtabat grauibus ſtudijs, noctesq; diesq;.

Comici tamen imprudentes hunc dum uituperant, laudãt. Namq; Philemon in comœdia philoſophi ait:

Εἷς ἄρτον ὄψον ἰσχάς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.

φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ
πεινῆν διδάσκει καὶ μαθητὰς λαμβάνει.

hoc eſt,

Cum pane caricas uorat, & aquam bibit,
Exercet ignotum philoſophiæ genus,
Docet eſurire, dehinc auditores capit.

Alij Poſidippum putant. Iam uero ferme & in prouerbiũ abijt illud, ut diceretur de eo, Continentior Zenone. Sed & Poſidippus ait in tranſlatis. Itaque diebus decem Zenone continentius. Re enim uera omnes præcedebat formæ excellentia, & honeſtate, magnaque per Iouem felicitate. Quippe nonageſimo octauo ætatis anno uita exceſſit incolumis, atq; integer, ac ſine morbo. Perſæus autem in ſcholis moralibus ſeptuaginta duorum annorum migraſſe tradit ex uita. Athenas quippe cõceſſiſſe ætatis anno xxij. Quinquaginta uero & octo annos ſcholæ præfuiſſe Apollonius autor eſt. Sic autem obijt. Cum abiret e ſchola, offendit, digitũq; perfregit. Manu uero terram feriens, dixit illud ex Niobe.

Zenone tẽperãtior

Ἔρχομαι τί μ᾽ αὔεις; *hoc eſt.*
En adſum, quid me oro, uocas?

Continuoq; ſe ſtrangulans interijt. Athenienſes autem illum in Ceramico ſepelierunt decretisq; quæ ſupra prædiximus, honora-

Ceramicũ.

uerunt, uirtutis illi teſtimonium addentes.
In quem Antipater Sidonius ſic ſcripſit:

Τῆνος ὅδε Ζήνων κιτίῳ φίλος, ὅσ ποτ' ὄλυμ
πον,
Ἔδραμεν, οὐκ ὄσσῃ πήλιον ἀνθέμενος.
Οὐ δὲ τάγ' ἡρακλῆος ἀέθλια, τὴν δὲ ποτ' ἄστρα,
Ἀτραπὸν μοῦνος εὗρε σαοφροσύνας.

hoc eſt,

Hic Zeno ille decus patriæ, qui nuper olympum.
Scandit, nec Oſſæ Pelion impoſuit.
Geſta etenim magni non Herculis iſta, ſed altam
Virtute inuenit ſolus ad aſtra uiam.

Zenodotus Stoicus Zenonis diſcipulus aliud ſcripſit in hanc ſententiam: Διογένους Diogenis.

Ἔκτισας, αὐτάρκη ἀφεὶς, κενεαυχέα πλοῦτον
Ζήνων σὺν πολιῷ σεμνὸς ἐπισκυνίῳ.
Ἄρσενα γὰρ λόγον εὗρες, ἀνεθλίσω δὲ προνοίᾳ,
Αἵρεσιν ἀτρέστου ματέρ' ἐλευθερίας.
Εἰ δὲ πάτρα φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος ἦν καὶ ὁ
κάδμος
κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν ἑλλὰς ἔχει σελίδα

hoc eſt,

Vixiſti frugi, ſpreto prædiuite luxu
Spectandus, cano Zeno ſupercilio.
Pugnâſti ingenio, inueniſti maſcula uerba
Et tibi libertas dulcis amica fuit.

Si patria es Phœnix, quid tum? nã Cadmus & ipſe
Phœnix, cui debet Græcia docta libros.

In genere autem de omnibus Stoicis Athenæus epigrammatum ſcriptor hoc ædidit:

Ὠ ϛωϊκῶν μυθῶν εἰδήμονες, ὦ πανάριϛα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι
τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
μούνα, καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ᾽ ὑδηπάθημα φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις
Ἡ μία τᾶν μνήμης ἤνυσε θυγατέρων. hoc eſt,

O Stoicæ gnari ſectæ, quàm inſignia ueſtra
Dogmata, quæ ſacris ſcribitis in tabulis.
Eſſe bonum unam animi uirtutem, ſola tuetur
Quod ualidas urbes, quodq; ea ſola homines.
Aſt alijs uitæ ſcopus eſſet ſpurca uoluptas
Vna egit pulchræ filia Mnemoſynes.

Diximus iam quemadmodum Zeno è uita diſceſſerit, atque in pammetro noſtra ſic de eo ſcripſimus.

τὸν κιτιέα ζήνωνα θανεῖν λόγος, ὡς ὑπὸ γήρως
πολλὰ καμὼν ἐλύθη, οἱ δὲ μένων ἄσιτος.
Οἱ δ᾽ ὅτι προκόψας ποτὲ φῦ, χερὶ γαῖαν ἀλοίσας

Ἔρχομαι αὐτόματος· δὴ τί με, τί με
καλεῖς; *hoc eſt,*

Cittenſem uarie extinctum Zenona loquuntur,
Hi confectum annis, hi perijſſe fame,
Aſt alij dixiſſe ferunt lapſu male læſum,
Ecce tibi ultro adſum, quid me ita quæſo uocas?

Nam nõnulli ita mortuum aſſerunt, atq; de eius morte hęc dicta ſint. Refert Demetrius Magneſius in æquiuocis Mnaſeũ huius patrẽ ſæpe utpote mercatorẽ Athenas aduẽtãtẽ cõplures Socraticos libros Zenoni adhuc puero aduexiſſe. Iamq́; tũc ĩ patria philoſophię deſiderio flagrãtẽ Athenas ꝓfectũ Cratis congreſſum eſſe. Videtur autem, inquit, & ipſe circa negationes errantium finem ſtatuiſſe. Sed & per capparim ait ille, iurabat ſicut & Socrates per canem. Quidam tamen, ex quibus eſt Caſſius Scepſius, in plurimis Zenonem accuſant. Primo quidem quod diſciplinas liberales inutiles denunciet, in principio ſuæ reipub. Secundo quod inimicos & hoſtes & ſeruos & alienos ſibijnuicem dicat omnes qui † probitati ſtudeant, & parentes filiorum, & fratres fratrum, & propinquos propinquorum. Rurſusq́; in repub. commendat ciues & amicos & propinquos ac liberos ſolos eſſe q̃ ſint ſtudioſi.

Mnaſeus.

σπουδαῖοι

ſcripturum Antigono præbituro omnia, indignatus poſtea illi congreſſus non eſt. Fertur autem poſt Zenonis mortem Antigonum dixiſſe, quale ſpectaculũ perdidi. Vnde & Athenienſibus per Thraſonem legatum, ut in Ceramico illi ſepulturam facerēt petijt. Interrogatus autem cur illum adeo admiraretur, quia, inquit, cum illi à me multa & magna ſæpe data ſint, nunq̃ † emollitus eſt, neq; humilis apparuit. Erat autem & ad ingrendũ ſolers ſubtiliſq; in om̃ibus ac diligēs. Vnde & Timō in Sillis de eò ita ſcribit:

ἐχαυνώθη

καὶ φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
πάντων ἱμείρουσαν, ὁ δ' ἔρρει γύργαθος αὐτῆς
μικρὸς ἰὼν, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο.

hoc eſt,

Vidi & in umbroſo faſtu Lichnogrā Phœniſſam
Omnia quæ cuperet, ſed hiabat gyrgathus eius
Diſtillans, & cui ſcindapſo erat inferior mens.

Diligenter autem & accurate cum Philone dialectico ſe exercebat, atq; unà uacabat. Vnde non minori admirationi apud iuniorem Zenonem eſt habitus q̃ Diodorus præceptor eius. Erant autem cum ipſo † nudi ſordidiq; homines, ut ait: Timon:

γυμνορύπαροι

Ὄφρα πενεστάων σύναγεν νέφος, οἳ περὶ
πάντων

πτωχότατοί τ' ἦσαν, καὶ κουφότατοι ἀστῶν.
hoc eſt,

Vnam in congeriem donec cumularet egenos
Qui leuitate, ſimul ſuperarẽt ſordibus omnes

Enimuero geſtus ipſius ſubtriſtis grauiſq; & acer fuit. Vnde & rugabat frontem, & ora contrahebat. Vili præterea ualde apparatu erat, & qui barbaricam tenuitatem redoleret, idq; ſub prætextu frugalitatis faciebat. Si quem obiurgaſſet circunciſe id ac breuiter, neq; nimium, ſed uelut ex longinquo faciebat, ut exempli gratia de eo qui ſe nimio ſtudio cõponeret aliquãdo ait. Cum enim ille uehiculum quoddam lente ſegniterque tranſcenderet, merito inquit ſuſpectum habet lutũ, neq; em̃ ſe in illo ueluti in ſpeculo intueri poteſt. Cum uero Cynicus quiſpiã oleum ſe in uaſculo non habere diceret, atq; ab eo poſtularet, ſe minime daturum aſſeuerauit, abeuntem uero animaduertere iuſſit, uter eſſet imprudẽtior. Cum eſſet aũt in amaſium Chremonidem affectus, ipſo & Cleanthes aſſiſtentibus ſurrexit, cumq; admiraretur Cleanthes, ait, & medicos audio dicẽtes, præclaræ eſſe ad tumores quoſq; remedium quietem. Duobus in conuiuio iuxta ſe recũbentibus, cũ is q ſibi adiacebat inferiorẽ ſocium † pulſaret pede, ipẽ hũc pulſauit genu, cõ

† ἐκιμαλίζει τῷ.

uerſo illi, quid ergo ait illum abs te pati arbitraris qui ſub te eſt? Ad eum qui pueros amabat, neq; magiſtros habere ſenſum ait, ſi ſemper inter pueros uerſentur, neq; illos.
Dicebat aũt † eruditorũ ſermones & imperfectos Alexandriæ pecuniæ ſimiles eſſe. Nã gratos quidem oculis, ac pictos monetæ inſtar, nihilo tamen eſſe meliores. Eos uero q̃ ſecus eſſent, tetradragmis Atticis aſſimilabat, temere quidem ac ruſtice inciſis, ſed qui pictam orationem ſuperare poſſint. Ariſtone autem diſcipulo non ſatis ingenioſe multa, quædam etiam temere procaciterq́; diſſerente, poſſibile nõ eſſe inquit, ita dicere niſi ebrius te genuiſſet pater. Vnde ipſum etiam loquacem appellabat. Breuis ipſe in loquendo & circunciſus. † Edaci cuidam nihil obſoniorum ſocijs inter conuiuandum relinquẽti, appoſitum ingentem piſcem ſuſtulit, ſoluſq; comedere uelle uidebatur. Cum ille in eum intueretur, quid ergo, ait, ſocios quotidie tolerare arbitraris, ſi tu meã edacitatem ferre non uales? Adoleſcentem inſtantius q̃ per ætatem conueniret, quiddam inquirentem, admoto ſpeculo iuſſit inſpicere. rogauit deinde num ſibi uideretur ei faciei congruere tales quæſtiones. Dicente quodam Antiſthenis ſibi complura minime placere,

adducto in medium Sophoclis teſtimonio, rogauit, num illi bene quædam etiam habere uiderentur, illo ſe neſcire dicente, non puderet, inquit, ſi quid ab Antiſthene male dictum ſit, hoc indagare & memoriter tenere, ſi q̄d uero boni, negligere neq; meminiſſe? Cuidam breuia eſſe philoſophorum † dicta aſſerenti, uera inquit loqueris, oportet nempe, ſi fieri poſſit, breues eſſe illorum & ſyllabas. Dicente quodam de Polemone, quod alia proponeret & alia loqueretur, ſubſtomachans, quanti enim inquit, faciebat quæ dabantur. Operæprecium eſſe dicebat, eum qui diſputaret, in morem hiſtrionum uoce uiribusq; magnum eſſe, os tamē aperire nō debere immodice, quod ij faciunt qui plurima loquuntur quidem, ſed ea bene dicere non poſſunt. His qui bene dicerent locum minime relinquendum, ueluti præclaris artificibus in ſpectando. Contra uero auditorem ſic eis quæ dicuntur intētum eſſe oportere, ut non uacet illi ad notas faciendas. Adoleſcenti loquaciori, aures, inquit, tuæ, in linguam confluxere. Formoſo cuidam dicēti, non uideri ſibi amaturum ſapientem, nihil ait uobis formoſis eſſet infelicius. Dicebat & philoſophorum plurimos, multis in rebus eſſe inſipientes, in paruis † fortuitisq;

λόγια

Polemo.

τυχηροῖς

B

imperitos. Adijciebatq; Capheſij illud, qui cum animaduerteret quendam ex diſcipulis inflatum atque turgidum, percutiens dixit, non ſi magnus fueris, bonus eris, ſed ſi bonus magnus. Adoleſcente quodam audacius loquente, dicere inquit, nõ poſſum adoleſcens quæ occurrunt mihi. Rhodio cuidã formoſo atque diuiti, cæterum ad aliud nihil utili, cum nollet recipere eũ ad philoſophiã primo quidem ſup gradus conciſos ſedere illum iuſſit, ut abollã fœdaret, deinde uero in pauperum locum introduxit ut inter pannos eorum uerſaretur, poſtremo receſſit adoleſcens. Nihil faſtu eſſe indecentius dicebat, id ꝙ tum in cæteris, tum in iuuenibus maxime. Monebat non circa uoces & uocabula memoriã, ſed circa intelligentiam Græce ἄψηξιν ἢ ὀκυασίαν. mentẽ exercere oportere, ut ne ueluti †lixaturã quandã aſſumamus. Cõuenire maxie iuuenibus dicebat, in oĩbus uti ſuuma honeſtate, habitu, inceſſu, amictu. habebatq; ſemper in ore Euripidis de Capaneo uerſus

βίος μὲν ἦν αὐτῷ, ἥκιςα δὲ ὄλβῳ γαῦρος ἦν·
φρόνημα δ' οὐδὲ μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ.

hoc eſt,

Erat quidem illi unde uiueret, ſed fortuna non efferebatur.

Neq; maiori faſtu erat quàm quiuis pauper.

Dicebat ad perceptionem diſciplinarum ni hil eſſe alienius poëtica, nulliusque nos rei maiorē inopiam perpeti, quàm temporis. Interrogatus quis eſſet amicus, alter inquit, ego. Seruum in furto, ut aiunt, deprehenſum uerberabat, cumque ille diceret, fatale mihi erat furari, & cædi inquit. Pulchritudinem dixit uocis florem eſſe, alij uero pulchritudinis uocem. Cum familiarium cuiuſdam iuuenem liuentem aſpexiſſet, uideo, inquit ad illum, tui furoris ueſtigia. Cuidam unguentis delibuto, quis ait, mulierem olet? Dionyſio cuidam quærenti cur ſe ſolum nō corrigeret, quia inquit, tibi minus credo. Inepta & nihil ad rem loquenti adoleſcentulo, idcirco inquit, aures habemus duas, & os unum, uti plura audiamus, loquamur pauca. In conuiuio tacitus ſedebat, percontanti cauſſam, nuntia, inquit, regi adeſſe quendam, qui tacere ſciat. Qui autem interrogabant legati à Ptolemæo aduenerant, & diſcere cupiebant quid de illo regi nunciarent. Interrogatus quo nam eſſet animo aduerſus maledicta, dixit, uelut ſi legatus abſque reſponſo remittatur. Refert Apollonius Tyrius quod cum Crates eum per pallium à Stilpone re traheret, dixerit, ò Crates commodiſſime Poetica.

auribus philoſophum tenens. Cum igitur perſuaſeris, tum illũ trahe. Nam ſi per uim egeris, corpus quidem apud te, ſed animus apud Stilponem erit. Verſatum illum & cũ Diodoro, Hippobotus autor eſt, apud quẽ & dialecticæ ſtuduit. Iam uero proficiens atq; prouectus Polemonis frequentabat auditorium† calcandi faſtus cauſa. Deniq; illũ ἀτυφίας ἕνεκα dixiſſe ferunt, Non latet nos Zeno te per orti ianuas irrepere furariq́; dogmata, eaque Phœnicum more induere. Fertur cum dialecticus ſibi ſeptem ſpecies dialectices θερίζοντα ſermone demonſtraſſet, interrogaſſe quidnam ſibi mercedis dari uellet, poſcentiq́; centum, ducentum dediſſe, tanto diſcendi amore tenebatur. Aiunt illum primum καθῆκον id eſt, officium uocaſſe, librumq́; de illo ſcripſiſſe. Heſiodi item uerſus mutare ſolitum in hanc ſententiam:

κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
ἐσθλὸς δ᾽ αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ.

hoc eſt,

Optimus ille quidem qui paret recta docenti,
Nec malus ille, poteſt qui per ſe noſcere cũcta.

Præſtantiorem enim eũ eſſe qui bene quod dicitur audire poſſit atq; eo uti, q̃ qui per ſeipſum omnia aſſequitur, huic enim ſolum

adeſſe intelligentiam, qui uero obtemperet ineſſe præterea & effectum. Rogatus cur ſeuerus cum eſſet, in conuiuio tamen hilareſ- Lupini. ceret, & lupini ait, cum ſint amari, perfuſi tamen aqua dulceſcunt. Porro Hecaton ſcribit in ſecundo chriarum, eiuſmodi conſortia non illibenter admittere ſolitum, ac dicere melius eſſe pedibus q̃ lingua labi, bene paulatim aliquid fieri non parum eſſe. Hoc alij Socratis dicunt. Erat autem patientiſſimus, & ſimpliciſſimi uictus, crudiſq; tantũ cibis utebatur, & tenui pallio, ita ut de illo diceretur:

Τὸν δ᾽ οὐκ ἀρχειμὼν κρυόεις, οὐκ ὄμβρος
ἀπείρων
Οὐ φλὸξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσος αἰνή,
Οὐχ ὥς τις δήμου ἐναρίθμιος, ἀλλ᾽ ὅγ᾽ ἀτειρὴς
Ἀμφὶ διδασκαλίῃ τέταται νύκτας τε καὶ
ἦμαρ. hoc eſt,

Hunc non acris hyems domuit, nõ frigidus imber
Non ſolis radij, non uis teterrima morbi,
Non quicquid uulgo precioſum, inuictus at unus
Inſtabat grauibus ſtudijs, nocteſq; dieſq;.

Comici tamen imprudentes hunc dum uituperant, laudãt. Namq; Philemon in comœdia philoſophi ait:

Εἰς ἄρτον ὄψον ἰσχάς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.

φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ
πεινῆν διδάσκει καὶ μαθητὰς λαμβάνει,

hoc eſt,

Cum pane caricas uorat, & aquam bibit,
Exercet ignotum philoſophiæ genus,
Docet eſurire, dehinc auditores capit.

Alij Poſidippum putant. Iam uero ferme & in prouerbiũ abijt illud, ut diceretur de eo, Continentior Zenone. Sed & Poſidippus ait in tranſlatis. Itaque diebus decem Zenone continentius. Re enim uera omnes præcedebat formæ excellentia, & honeſtate, magnaque per Iouem felicitate. Quippe nonageſimo octauo ætatis anno uita exceſſit incolumis, atq; integer, ac ſine morbo. Perſæus autem in ſcholis moralibus ſeptuaginta duorum annorum migraſſe tradit ex uita. Athenas quippe cõceſſiſſe ætatis anno xxij. Quinquaginta uero & octo annos ſcholæ præfuiſſe Apollonius autor eſt. Sic autem obijt. Cum abiret è ſchola, offendit, digitũq; perfregit. Manu uero terram feriens, dixit illud ex Niobe.

Zenone ἐγκρατέστερος

Ἔρχομαι τίμ' αὔεις; *hoc eſt,*

En adſum, quid me oro, uocas?

Continuoq; ſe ſtrangulans interijt. Atheni enſes autem illum in Ceramico ſepelierunt decretisq; quæ ſupra prædiximus, honora-

Ceramicũ.

uerunt, uirtutis illi teſtimonium addentes. In quem Antipater Sidonius ſic ſcripſit:

τῆνος ὅδε ζήνων κιτίῳ φίλος, ὃς ποτ' ὄλυμ-
πον,
Ἔδραμεν, οὐκ ὄσσῃ πήλιον ἀνθέμενος.
Οὐδὲ τάγ' ἡρακλῆος ἀέθλια, τὰν δὲ ποτ' ἄστρα,
Ἀτραπὸν μοῦνος εὗρε σαοφροσύνας.

hoc eſt,

Hic Zeno ille decus patriæ, qui nuper olympum
Scandit, nec Oſſæ Pelion impoſuit.
Geſta etenim magni non Herculis iſta, ſed altam
Virtute inuenit ſolus ad aſtra uiam.

Zenodotus Stoicus Zenonis diſcipulus aliud ſcripſit in hanc ſententiam: Διογένους Diogenis.

Ἔκτισας, αὐτάρκειαν ἀφεὶς, κενεαυχέα πλοῦτον
Ζήνων σὺν πολιῷ σεμνὸς ἐπισκυνίῳ.
Ἄρσενα γὰρ λόγον εὗρες, ἀνεθλίσω δὲ προνοίᾳ
Αἵρεσιν ἀτρέστου ματέρ' ἐλευθερίας.
Εἰ δὲ πάτρα φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος ἦν καὶ ὁ
κάδμος
Κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν ἑλλὰς ἔχει σελίδα.

hoc eſt,

Vixiſti frugi, ſpreto prædiuite luxu
Spectandus, cano Zeno ſupercilio.
Pugnâſti ingenio, inueniſti maſcula uerba
Et tibi libertas dulcis amica fuit.

Ἔρχομαι αὐτόματ☉ δὴ τί με, τί με
καλεῖς; hoc eſt,

Cittenſem uarie extinctum Zenona loquuntur,
Hi confectum annis, hi periiſſe fame,
Aſt alij dixiſſe ferunt lapſu male læſum,
Ecce tibi ultro adſum, quid me ita quæſo uocas?

Nam nõnulli ita mortuum aſſerunt, atq; de eius morte hęc dicta ſint. Refert Demetrius Magneſius in æquiuocis Mnaſeũ huius patrẽ ſæpe utpote mercatorẽ Athenas aduẽtã tẽ cõplures Socraticos libros Zenoni adhuc puero aduexiſſe. Iamq; tũc ĩ patria philoſophię deſiderio flagrãtẽ Athenas ꝓfectũ Crati congreſſum eſſe. Videtur autem, inquit, & ipſe circa negationes errantium finem ſtatuiſſe. Sed & per capparim ait ille, iurabat ſicut & Socrates per canem. Quidam tamen, ex quibus eſt Caſſius Scepſius, in plurimis Zenonem accuſant. Primo quidem quod diſciplinas liberales inutiles denunciet, in principio ſuæ reipub. Secundo quod inimicos & hoſtes & ſeruos & alienos ſibi in uicem dicat omnes qui probitati ſtudeant, & parentes filiorum, & fratres fratrum, & propinquos propinquorum. Rurſusq; in repub. commendat ciues & amicos & propinquos ac liberos ſolos eſſe q ſint ſtudioſi. Mnaſeus. σπουδαῖοι

Stoicis itaq; parentes ac liberi inimici ſunt, non enim ſunt ſapientes. Vxoresq́; commu nes itidem in rep. ſtatuat, ac ſecūdum ducen tos, neq; ſacra neq; iudicia neq; gymnaſia in urbibus conſtrui permittat, atq; ita de moneta ſcribat. Nummum uero neq; commutandi gratia, neq; peregrinationis cauſa parari arbitrandum eſt, eandemq́; ueſtē uiros ac mulieres indui præcipiat, nullamq́; corporis nudare partem. Porro hanc eius eſſe remp. & Chryſippus in libro de rep. ſcribit. De amatorijs itē diſſeruit in principio libri, qui inſcribitur, ars amatoria. Similia identidem ſcribit in diatribis. Huiuſmodi quædā ſunt apud Caſſium, itēq; apud Heſidorū rhetorem Pergamenum qui etiam expuncta ac eraſa ait ex libris quæ male ſentirent ac dicerent Stoici ab Athenodoro Stoico, cui commiſſa erat ſeruāda bibliotheca Pergamena, deinde reinſerta eſſe deprehēſo ac periclitāte Athenodoro. Hactenus de his q̄ illi fuerunt obiecta. Fuere autē octo Zenones. Primus Eleates de quo dicemus. Secundus hic ipſe. Tertius Rhodius qui locorū ſcripſit hiſtoriā. Quartus hiſtoricus, qui Pyrrhi in Italia ac Sicilia geſta conſcripſit, epitomēq́; Romanarū & Carthaginenſium rerū. Quintus Chryſippi diſcipulus, qui libros qui dē

ἰσίδωρου Iſidorum Heſidorus.

Athenodorus

ſcripſit perpaucos, ſed complures diſcipulos reliqt. Sextus medicus Herophilius, intelligentiæ acumine potius, q̃ ſcriptura clarus. Septimus grãmaticus, cuius inter cætera etiã epigrãmata feruntur. Octauus Sidonius genere, philoſophus Epicureus, ſenſu & elocutione clarus atq; apertus. Zenonis uero diſcipuli fuere complures, hi tamẽ nobiliores, Perſæus Demetrij filius Citticus. Hunc alij quidẽ neceſſarium, alij uero famulũ illius tradunt, unumq́; ex his qui ad ſcribẽdos libros miſſi ſibi ab Antigono fuerãt, cuius & filij Alcyonei nutritor fuerit. Eius igit̃ experimentũ cum aliquãdo capere Antigonus uellet, falſo ſibi nũciari fecit prædia ſua ab hoſtibus fuiſſe direpta, & cũ triſtior effectus eſſet, uides, inquit, diuitias non eſſe indifferentes. Feruntur eius iſta uolumina: de regno, Laconica reſp. de nuptijs, de impietate, Thyeſtes, de amoribus, Exhortatorij, διατριβῶν, χρειῶν, iiij. commentaria, in Platonis leges vij. Ariſto, Miltiades Chius qui ἀδιαφορίαν, hoc eſt, indifferentiam inuexit, Herillus Chalcedonius, qui finem dixit eſſe ſcientiam. Dionyſius qui in uoluptatem tranſtulit. Nam ob uehementem lippitudinem grauabatur iam dolorem dicere indifferentem. Fuit autem Heracleotes. Sphærus

ἡροφίλιος Herophili⁹
Perſæus
Antigonus
Miltiades
Herillus

Βοσπορια-νός Boſporianus. Sphærus. Cleanthes. Boſphoranus, Cleãthes Phanij filius Aſius, qui illi in ſchola ſucceſſit. Hũc ille cereis du rioribus tabulis cõparare ſolebat, quæ uix quidẽ & cũ difficultate ſcribuntur, ſed quæ inſcripta fuerint, ſeruãt diutius. Porro Sphę rus poſt Zenonis mortẽ Cleãthis idẽ auditor fuit, dicemusq; de illo cũ ad Cleanthẽ ue nerimus. Erant aũt & iſti diſcipuli Zenonis ut Hippobotus ait, Athenodorus Solenſis, Athenodorus. Philonides. Poſſidonius. Philonides Thebanus, Calippus Corinthius, Poſſidonius Alexandrinus, Zeno Sidonius. In genere uero de dogmatis Stoicis omnibus in Zenonis uita mihi dicendum putaui, quod is eius ſectæ autor fuerit. Sunt qui dem eius & conſcripti libri, in quibus ita locutus eſt ut Stoicorum nemo. Porro dogmata ſiue decreta ſunt iſta in ſumma. Dicemus autem ſummatim ut in alijs conſueuimus facere. Philoſophia triplex. Tripartitam eſſe dicunt philoſophiæ rationem, aliã quippe phyſicen, ethicen aliam, tertiam logicen dici. Sic autẽ primus diuiſit Zeno Citticus in libro de oratione, Chryſippusq; in primo de oratione, atque in primo Phyſicorum. Apollodorus item Ephillus in primo introductionum ad dogmata. Eudromuſque in morali † in- εἰσαγωγῇ. ſtitutione. Diogeneſque Babylonius & Poſſidonius. Has uero partes Appollodorus

quidem locos uocat, Chryſippus uero atq; Eudromus ſpecies, alij genera. Enimuero philoſophiam animāti ſimilem dicunt, oſſibus ac neruis logicem, carnibus ethicen, animæ phyſicen conferentes. Siue rurſus ouo, eſſe quippe ſuperficiem logicem, ſequentia ethicen, intima & penitus abſtruſa phyſicē. Sunt qui agro frugifero, quippe circumiectam ſepem logicen, fructū ethicen, humū ac arbores phyſicen. Nonnulli ciuitati muris optime ſeptę ac pulchrę ex dignitate adminiſtratæ. Neutram uero partem præferri alteri, ſicut quidam eorum mixtas arbitrantur, easq; confuſe ac permixte tradunt. Alij uero logicen primam, ſecundam phyſicen, tertiam ethicen ſtatuunt. Ex quibus eſt Zeno in libro de ratione, & Chryſippus, & Archedemus, & Eudromus. Ptolemæenſis uero Diogenes ab ethicis inchoat. Apollodorus autē ethicen ſecundo in loco conſtituit. Porrò panætius & Poſſidonius à phyſicis initia ſumunt, ut Phanias inquit Poſſidonij neceſſarius, in primo Poſſidonij q de ſcholis inſcribitur. Cæterum Cleanthes ſex philoſophiæ partes ait, dialecticam, oratoriā, moralem, ciuilem, naturalem, theologicam. Alij has partes nō rationis, uerum philoſophiæ ipſius tradunt, ut Zeno Tarſenſis. At

Εὔδημος
Eudemus
Phanias

partem in binas diſciplinas diuidi pleriq; au tumāt, rhetoricam atq; dialecticam. Quidā uero & indefinitā ſpeciē quæ de regulis eſt atq; iudicijs. Alij definitam ipſam diuidunt, nam de regulis atq; iudicijs partem aſſumūt ad inueniendam ueritatem: in ipſa enim fan taſiarum differentias diligunt. Eandem itidem definitiuam ad agnitionem ueritatis, quippe per notiores res accipiūt. Porrò rhe toricen artem bene dicendi circa orationē, ad perſuadēdum idoneam. Dialecticam ue ro recte differendi ſcientiam, circa orationē quæ interrogatione & reſponſione cōſiſtit, uerſari dicunt. Quocirca ipſam ita diffiniūt, Scientiam ueri falſiq; & neutrius. Ac rheto ricen quidem ipſam tripartitam eſſe dicunt. Nam aliam deliberatiuam, aliā iudicialem, tertiam demonſtratiuam. Diuidi autem in inuentionem, & elocutionem, & diſpoſitio nem, & actionem. Orationem autem rheto ricam, in exordium, & narrationem, & con futationem & epilogum. Cæterum dialecti cam diuidi in † figuram eorum quæ ſignificantur & uocis locum. Et locum quidē eorum quæ ſignificantur, diuidi in figuram eorum quæ finguntur atq; eis ſubſiſtūt, & ijs enun ciationibus atq; ex ſe perfectis & prædicamentis & ſimilibus, rectis atq; ſupinis gene

Rhetorice

Dialectica

τόπον

ribus atq; ſpeciebus. Eadē ratione & ex orationibus, ex modis atque ſyllogiſmis, ex eis item quæ præter uocē & res ſunt ſophiſmatis, ut ſunt ſermones falſi atq; ueri, & negantes, σωρῖται, & his ſimiles, deficientes & ambigui & concludentes & obſcuri † cornuti, κερατίδες
& οὔτιδες, hoc eſt, nihil importantes & metētes. Eſſe autem dialecticæ locum propriū quem prædiximus de uoce ipſa, in quo oſtēditur literata uox, & quædam orationis partes, ac de ſolœciſmo & barbariſmo & poëmatibus & amphibolijs, & de canora uoce, & de muſica, & de terminis ſecundū quoſdā diuiſionibus item & dictionibus. Aiunt aūt utiliſſimam eſſe ſyllogiſmoꝝ intelligētiam ac ſubtilitatē, quippe demonſtratiuum oſtēdere, idq; multum ad emendationē dogmatum conferre, ordinem & memoriam † do- ἐπιστατικόν
ctum aſſumptum iudicare. Eſſe autem hanc orationē & ad cogendum & ad concludendum idoneā. Porrò ſyllogiſmum orationē raciocinantem ex his conſtare. Demonſtrationē orationem eſſe per ea quę magis comprehenduntur, id quod minus comprehenditur de omnibus colligētem. Fantaſiam uero impreſſam in aīo. Nominis figurā ꝑprie tranſlatam figuris quæ in cera per anulum fiunt. Verum fantaſiam aliam eſſe compre-

hendere, aliam uero comprehendere non poſſe. Comprehendere quidem eam quam rerum eſſe iudicium dicunt, quæ fiat ab exiſtente ſecundum ipſum exiſtēs inſignitam, atq; impreſſam altius. Non cōprehendi uero eam quæ aut non ab exiſtente, aut ab exiſtente quidem, non autem ſecundum ipſum exiſtens proficiſcatur. Ipſam uero dialecticam eſſe neceſſariā, uirtutem'q; in ſpecie uirtutes continentem, ἀπροπτωσίαν, ſcientiam qua docemur quando conſentire oporteat, & quādo non. Porro ἀνεικαιότητα, ualidam orationem ad id quod decet, ne impertinenti argumento cedamus. Itidem ἀνελεγξίαν quam dicūt uim eſſe orationis ne ab ipſa in cōtrarium abducamur. Quam aūt appellat ἀματαιότητα habitum eſſe aduerſus futile argumentum, intellectum ad rectam rationem referentem. Ipſam'q; ſcientiam dicunt, aut certam comprehēſionem ſiue habitum in intellectu, ſuſceptione nihil à ratione deuiantem. Cæterum abſq; dialecticæ ſpeculatione ſapiētem in oratione ſine lapſu non futurum. Quippe ex illa dignoſci uerum atq; falſum, probabile item & quod ambigue dicatur intelligi. Ea remota iam non licere rite interrogare atq; reſpōdere, ſed pertinge-

re eam quæ in negationibus eſt temeritatē, ad ea etiam quæ fiunt, adeo ut in abſurditatem ac uanitatem uertātur qui fantaſias minime exercitas habent, neque aliter acutum & ingenioſum, cautumq́; omnino in dicendo & fore & uiſum iri ſapientem. Eiuſdem enim eſſe recte & loqui, recteq́ue cogitare, eiuſdemq́; ad ea quæ proponātur differere, & ad ea quæ interrogantur reſpōdere, quæ ſint omnia uiri dialecticæ periti. Hæc igitur in eis quæ ratione colliguntur ſummatim illis uiſa ſunt: atq; ut etiā particularia nō omittamus, & iſta quæ ſecūdū illos ad inſtitutionis artē tendunt adijciamus, quæ ipſa ad uerbum Diocles Magneſius in excurſione philoſophorum ponit, dicens ita: Placet Stoicis orationem de intellectu ac ſenſu præponere in ordine uelut iudicium quoddā, quo rerum ueritas noſcitur. Secundum genus fantaſia eſt, & ſecundum quod oratio de cōſenſione & comprehenſione & intelligētia præcedens. Cætera non abſq; fantaſia conſtant, ea quippe præcedit. Deinde mens cuius officium ſit enunciare quod à fantaſia patitur, exprimit uerbo. Differt autem fantaſia à fantaſmate. Fantaſma enim uiſum animi eſt: cuiuſmodi in ſomnijs fit. Fantaſia uero eſt formæ in animo impreſſio, hoc eſt,

Fantaſma

Fantaſia

mutatio, ſicut Chryſippus in xij. commentat. Neq; enim ſuſcipiendum eſt formationem huiuſmodi eſſe ueluti ſigilli formam. Nam poſſibile non eſt figuras pluries eodẽ in loco ſimul fieri. Intelligitur autem fantaſia ea eſſe quæ ab exiſtente ſecundũ exiſtens impreſſa, formata atq; inſignita eſt: qualis profecto non fieret à non exiſtẽte. Enimuero fantaſiarum iuxta illos aliæ ſenſibiles ſunt, aliæ non. Senſibiles quidem quæ per ſenſus ſiue ſenſum accipiuntur. Non ſenſibiles autem illæ ſunt quæ percipiuntur animo, uelu ti Incorporalium rerum & eorum quæ ratione tãtum accipiuntur. Porro ſenſibiles ab his quæ exiſtunt cum ceſſione & conſentione fiunt. Sunt autem fantaſiarum etiã euidentiæ quæ ab exiſtentibus rebus quomodolibet fiunt. Præterea fantaſiarum alię ſunt rationales, aliæ irrationales. Rationales quidem rationalium animalium, irrationales irrationaliũ ſunt. Rationales igitur intelligentiæ ſunt, irrationales nomen hactenus non habent. Et aliæ quidem artificiales ſunt, aliæ autem in artem non cadunt. Aliter quidem ab artifice ſpectatur imago, aliter ab artis imperito. At uero ſenſus ſecundum Stoicos dicitur ſpiritus à principali ad ſenſum pertingens, & quæ per illos fit comprehenſio,

Senſus

ſenſumq́ ipſorum opificum, ſecundum quod pleriq; fiunt debiles. Actioq́; ipſa ſenſus appellatur. Cæterum comprehenſio ſecundũ illos fit ſenſu quidem, ut albi & nigri, lenis & aſperi, ratione uero eorum quæ ex dẽmõſtratione colliguntur, puta deos eſſe, eosq́ humanis rebus prouidere. Nam quæ intelliguntur partim per incidentiam, partim per ſimilitudinem, alia per rationem, alia per cõpoſitionem, quędam per contrarietatem intellecta & animaduerſa ſunt. Per incidentiã quidem ſenſibilia intellecta ſunt, per ſimilitudinem uero quæ ab adiacente aliqua re, ut Socrates ex imagine. Per rationem autẽ ex incremento quidẽ ut Tityus ac Cyclops ex detrimento autem ut Pygmæus. Sed ad centrum terræ ex proportione intellectum eſt à minoribus orbibus. Per tranſlationem uero, ut in pectore oculi. Per compoſitionẽ autem, ut Hippocentaurus intelligitur, & per contrarium mors. Nonnulla item per tranſitionẽ intelliguntur, ut quæ dicta ſunt, & locus. Naturaliter autem iuſtum quippiam & bonum noſcitur, & per priuationẽ ut mancus. Hæc ſunt quæ illi de fantaſia & ſenſu & intelligentia tradunt decreta. Aſtruunt ueritatis eſſe iudicium comprehenſibilem fantaſiam, eam uidelicet quæ ab exi-

ſtente proficiſcitur, ut Chryſippus in 11. phy ſicorum tradit, & Antipater, & Apollodo-
Boëthus. rus. Nam Boëthus quidam complura iudicia reliquit, mentem, ſenſum, appetitionem & ſcientiam. Sed enim Chryſippus ab illo diſſentiens in primo de oratione, iudicium
Anticipatio dicit eſſe ſenſum & anticipationem. Eſt aũt anticipatio naturalis intelligentia earum rerum quæ uniuerſaliter ſunt. Alij uero quidã ex antiquioribus Stoicis rectam ratione͂ iudicium tradunt, ut Poſſidonius ait in lib. de iudicio. Verum enimuero dialecticæ ſpeculationis ratio, omnium iudicio, uidetur inſpiciẽda à uocis loco. Eſt aũt uox aër ictus: ſeu
Vox ut ait Diogenes Babylonius in arte quã de uoce ſcripſit, ſenſus eſt, qui proprie auditu percipitur. Animalis quidem uox, eſt aër ex impetu percuſſus. Hominis uero uox eſt articulata uox, & quæ ex mente proficiſcitur, ut ait Diogenes, quæ à 14. ætatis anno con-
Corpus ſummatur. Sed & corpus eſt uox ſecundum Stoicos, ut ait Archedemus quidã in libro de uoce, & Diogenes & Antipater & Chryſippus in ſecundo naturalium. Omne enim quod facit aliquid corpus eſt, facit autẽ uox quæ à loquentibus ad auditores pertendit.
Dictio Dictio autem ſecundum Stoicos, ut Dioge-
Oratio nes ait, uox literata eſt, ut dies eſt. Oratio au.

tem uox ſignificatiua, quæ ex mente profici ſcitur. † Loquutio eſt dictio expreſſa iuxta gentium uarietatem, quēadmodum Attico more dicitur θάλαττα, Ionico uero ἡμέρη. Dictionis uero elemēta uiginti quatuor literæ ſunt. Dicitur aūt litera tripliciter, elementū, figura & nomen, ut α. Porro ſeptem ſunt uocalia elemēta, α ε η ι ο ω υ. Mutæ ſex, β γ δ κ π τ. Differt autem uox à dictione: nam uox quidem & ſonus eſt, fit enim dictio nihil ſignificans, ut Blytyri, non ſic autem oratio. Differunt item dicere ac pronunciare. Nam proferuntur uoces, dicuntur autem res quę dici poſſunt. Orationis uero quinq; ſunt partes, ut ait Diogenes in lib. de uoce, ac Chryſippus, nomen, appellatio, uerbum, coniunctio, articulus. Antipater medium adiecit in libris de dictione & de his quæ dicūtur. Eſt autē appellatio ſecundum Diogenem, pars orationis ſignificās communem qualitatē, ut homo, equus. Nomen uero, eſt pars orationis ſignificans propriam qualitatem, ut Diogenes, Socrates. Verbum eſt pars orationis ſignificans incompoſitum prædicatum, ut Diogenes, uel ſicut quidam uolunt, elementum orationis ſine caſu ſignificās aliquid conſtructum, de aliquo, uel aliquibus, ut lego, ſcribo. Coniunctio autem pars ora

διάλεκτος — Vocales — Mutæ — Appellatio — Nomen — Verbum — Coniūctio

tionis eſt ſine caſu, cõnectens orationis par-
Articulus tes. Porro articulus elementum eſt orationis caſuale, diſtinguens nominum genera & numeros, ut ὁ, τῶ, τῶν. οἱ, αἱ, ἅ. Virtutes o-
Græciſmus rationis quinq; ſunt, Græciſmus, euidentia, breuitas, decorum, compoſitio. Eſt igitur Græciſmus recta ſecundum artem loquutio, non uulgarem conſuetudinem. Euiden
Euidentia tia eſt dictio mentis interpres, qua id quod intelligimus aperte loquimur. Breuitas eſt dictio ipſa tantum quæ ſunt neceſſaria conti
Decorum nens, ad ſignificationẽ rei. Decorum dictio eſt cuiq; rei proprie accõmodata. Compoſitio dictio eſt qua ruſticitas dicendo deuita-
Barbariſmus tur. Porro ex uitijs Barbariſmus dictio eſt præter cõſuetudinem felicium Græcorum.
Solœciſmus Solœciſmus autem eſt oratio incongrue cõ
Poëma ſtructa. Poëma item eſt, ut ait Poſſidonius in ea introductione quam de dictione ſcripſit, dictio numeroſa certa mẽſura conſtãs, atq; proſæ orationis ſpeciem excedens: ut
Poëſis maxima tellus & Iouis æther. Poëſis autem ſignificatiuum eſt poëma diuinarum humanarumq; rerum imitationem complectens.
Definitio Definitio eſt, ut ait Antipater in primo de definitionibus, oratio per reſolutionẽ perfecte enũciata, ſiue ut Cyryſippus ait in libro
Deſcriptio de definitionibus, aſſignatio. Deſcriptio au-

tem eſt oratio figurate ad res inducens, ſiue definitio, definitionis uim ſimplicius exprimens. Genus eſt plurium cogitationum quæ auferri non poſſunt conceptio, ut cum dico animal. Hoc enim cuncta per ſpecies comprehendit animalia. Cogitatio eſt imaginatio mentis, neque aliquid exiſtens neque aliquid faciens, ſed ueluti aliquid exiſtens, & aliquid faciens, ut cum cogitatur equus etiam non præſens. Species eſt quæ ſub genere continetur, ſicuti ſub animalis nomine continetur homo. Eſt autem maxime generalis, quæ cum ſit genus, genus nõ habet. Eſt propria maxime, quę cũ ſit ſpecies non habet ſpeciem, ſicuti Socrates. Eſt autem generis diuiſio ſciſſio in + cõtinentes ſpecies, ut animalium ſunt alia rationalia, alia irrationalia. Contraria diuiſio eſt generis in ſpeciem ſciſſio per contrariũ, uelut per negationem, ut exiſtentium quædam ſunt bona, quædam uero non bona. Subdiuiſio eſt diuiſio ſub diuiſione, ut illud, exiſtentium alia ſunt bona, alia non boua. Eorum autem quæ bona non ſunt, alia mala ſunt, alia indifferentia. Partitio autem eſt generis in locos ordinatio, ut Crinis ait, quemadmodum bonorum alia quidem circa animum, alia circa corpus ſunt.

Genus

Cogitatio

Species

προσεχῆ

Partitio

Amphibolia Amphibolia dictio eſt duas aut plures res ſignificans, per orationem ac proprie, & ſecundum eandem conſuetudinem, ut plura ſimul in eadem dictione poſſunt colligi, uelu ti cum dicims αὐλητρίς cecidit: ſignificatur enim eadē uoce aliquid tale, aula ter cecidit: & rurſum tale, tibicina cecidit. Dialectica

Dialectica eſt, ut ait Poſſidonius, uerorum, falſorum, ac neutrorum ſcientia. Verſatur autem ipſa ut Chryſippus ait, circa ſignificãtia & ſignificata. Hæc igitur atq; huiuſmodi de ſpeculatione uocis diſſerunt. Porro in loco qui de rebus ſignificatis eſt, conſtruitur oratio de his quæ dici poſſunt, & perfectis enunciatis ac ſyllogiſmis, item de deficientibus, & prædicamētis, rectisq; ac ſupinis. Aiunt autem illud dici poſſe quod ſecundum rationalem ſubſiſtat imaginationem. Eorum uero alia dicunt eſſe perfecta Stoici, alia imperfecta. Ac deficientia quidem ſunt, quæ imperfectā habent enunciationem, ut cum dicimus, ſcribit: quæritur enim, quis: Perfecta uero ſunt, quæ plenam habent enuntiationem, ueluti cum dicimus, Socrates ſcribit. Itaque deficientibus quidem prædicamenta, perfectis uero enunciata, ſyllogiſmi, interrogationes, reſponſiones applicantur. Eſt autem

Prædicatum prædicatum quod de aliquo enuntiatur,

aut res de aliquo,aliquibusve compoſita,ut
Apollodorus ait, ſiue dicendum deficiens
conſtructum recto caſu ad enunciati gene-
rationem. Prædicatorum autem, alia quidẽ
ſunt accidentia, ut nauigare per ſcopulos,
atq; alia quidem prædicata recta ſunt,alia ſu
pina,alia neutra. Recta quidem ſunt,quæ cõ
ſtruuntur cum aliquo ex caſibus obliquis,
ad p̃dicati generationẽ,ut eſt,audit,uidet,lo
quitur. Supina uero ſunt,quæ cũ particula
paſſiua conſtruuntur,ut eſt, audior,uideor.
Neutra ſunt,quæ neutro ſe habent modo,ut
eſt ſapere, ambulare. Reciproca in agendo
& patiendo uero ſunt, quæ in ſupinis ſupina
non ſunt. Sunt autẽ actiones cuiuſmodi eſt
illud,tondetur, ſe enim qui tondetur com-
plectit. Obliqui uero caſus ſunt genitiuus,
datiuus,accuſatiuus,ablatiuus. Enuntiatum Enuntiatũ
uero eſt id quod aut ue℞ aut falſum eſt, aut
perfecta res negans quantum in ſeipſa., ut
Chryſippus ĩ dialecticis definitionibus ſcri
bit. Enuntiatum eſt,aut negãs, aut affirmãs
quantum in ſeipſo puta dies dies eſt. Dion
ambulat. Appellatum eſt autẽ græce ἀξίωμα Axioma.
quod affirmet uel neget. Nam qui dicit,dies
eſt,uidetur affirmare diem eſſe. Si enim dies
ſit, uerum eſt quod proponitur enuntiatũ,
ſi uero non,falſum. Differt autem enuntia

tum, & interrogatio, & percontatio, & imperatiuum, & adiuratiuum, & ſubſtantiuum, et appellatiuum, & enunciato ſimile. Enunciatum quippe eſt, quod dicentes pronunciamus quippiam aut uerum aut falſum eſſe. Interrogatio, res eſt perfecta quidem ſicut enunciatum, ſed quæ reſponſionem requirat, ut eſt, num dies eſt? Hoc neq; uerum neq; falſum eſt. Itaq; dum dicimus, dies eſt, enunciatũ eſt, dum uero dicimus, Num dies eſt? interrogatio. Percontatio uero res eſt ad quam ſignanter reſpondere non poſſumus, ſicut in interrogatione etiam, ſed dicere, in hoc loco habitat. Imperatiuum autem res eſt, quam dicentes imperamus, ut eſt illud:

Interrogatio.

Percontatio.

σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ' ἰνάχου ῥοάς, *hoc eſt,*

Tu uerticoſi uade ad Inachi uadum.

Adiuratiuum eſt res quam ſi dicat quiſpiam compellet oportet & obteſtetur, ut illud eſt:

Ἀτρείδη μέγιστε ἄναξ ἀνδρῶν ἀγάμεμνον. *hoc eſt,*

Maxime rex hominũ multorũ Atrida Agamemnon.

Eſt autem ſimile pronunciato, id quod enũcianti prolationem habens ex quadam parte, abundat, ſeu uitium extra genus enunciatorum cadit, ut illud:

οὐχὶ καλός γ' ὁ παρθενών;

Ὡς πριαμίδῃσιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος.

hoc eſt,

Formoſus an non eſt hic uirginum locus?

Quam ſimilis eſt hic Priami natis buſequa.

Eſt & ambigua res quædam ab enunciato differens, quam ſi dicat quiſpiam ambigat. Nonne ſimile aliquid eſt dolor atque uita? Neq; enim ueræ neq; falſæ ſunt interrogationes & percontationes, & his ſimilia, cum pronunciata aut uera ſint, aut falſa. Enunciatorum alia ſimplicia ſunt alia non ſimplicia, ut ait Chryſippus & Archedemus & Athenodorus & Antipater & Crinis. Simplicia quidem ſunt quæ conſtāt ex enunciato nō ambiguo, uel ex enunciatis, ueluti dies eſt. Non ſimplicia autem ſunt, quæ conſtant ex enunciato ambiguo, uel ex enunciatis. Ex enunciato quidem ambiguo, ueluti ſi dies eſt. Ex enunciatis uero, ſi dies eſt, lux eſt. In ſimplicibus uero pronunciatis eſt enunciatiuum & negatiuum & priuatiuum & prædicatiuum & indefinitum. In his autem quę ſimplicia non ſunt, eſt connexum & ſolutum & implicitum & diſiunctum & cauſale, & quod explicat id quod maius eſt, atq; id quod minus eſt, pronunciati quidem ut non dies eſt. Eſt autem huius ſpecies quæ ſuperenunciatiua dicitur, ea uero eſt enun-

Denunciat autem iſta coniunctio alterum enunciatum falſum eſſe. Cauſale autem eſt enunciatum quod per quia connectitur, puta, quia dies eſt, lux eſt, perinde ac cauſa ſit ſecũdi primum. Declarans autem quod potius dicitur enunciatum, eſt quod conſtruit per eam coniunctionem potius, quod declarat, & media enunciatorum ponitur, ut potius dies eſt q̃ nox eſt. Declarans uero minus, pronunciatum eſt ſuperiori contrarium, ut minus nox eſt q̃ dies eſt. Præterea enunciata illa ſecundum ueritatem & mendacium ſibi inuicem oppoſita ſunt, quorum alterum negatur ab altero, ut dies eſt, & dies non eſt. Coniunctum ergo uerum eſt, cuius oppoſitum principali intentioni dictis repugnat, ut ſi dies eſt, lux eſt. Hoc uerum eſt, nam nõ lux, quod dicitur oppoſitum deſignanti, repugnat ei quod dicitur, dies eſt. Coniunctũ aut falſum eſt cuius oppoſitum antecedenti non reluctatur, ut ſi dies eſt, Dion ambulat. Nam illud, Dion nõ ambulat, nõ repugnat ei quod dicitur, dies eſt. Adiunctum autem uerum eſt, quod à uero inchoans in conſequens deſinit, ut quoniam dies eſt, ſol eſt ſupra terram. Falſum autem aut à falſo incipit, aut non in conſequens deſinit, ut quoniam nox eſt, Dion ambulat, ſi dicatur id de

Cauſale.

Declarans

die. Cauſale autem uerum eſt, quod à uero incipiens in conſequens deſinit, non tamen habet deſinenti initium conſequens, ut quia dies eſt, lux eſt. Ei enim quod dicitur dies eſt, ſequitur neceſſarie lux eſt, ſed quod dicimus lux eſt, non ſequitur dies eſt. Cauſale uero falſum eſt, quod aut à falſo incipit, aut non in conſequens deſinit, aut habet initium deſinenti nõ reſpondens, ut quia nox eſt, Dion ambulat. Probabile pronunciatum eſt quod ad conſenſionem inducit, ut, ſi quid aliqua peperit, eius illa mater eſt. Eſt autem id falſum, neque enim auis oui eſt mater. Præterea ſunt alia poſſibilia, alia impoſſibilia, alia item neceſſaria, alia non neceſſaria. Poſſibile quidem eſt, quod probat uerum eſſe externis non aduerſantibus ne uerum ſit ut, uiuit Diocles. Impoſſibile eſt, quod uerum eſſe probari non poteſt, ut terra uolat. Neceſſarium eſt, quod cum uerum ſit, falſum eſſe non poteſt, aut poteſt quidem, ſed quę extrinſecus ſunt falſum eſſe conuincunt, ut uirtus utilis eſt. Non neceſſarium autem eſt, quod & uerum eſt, & falſum tamen eſſe poteſt, ſi exteriora non repugnent, ut ambulat Dion. Veriſimile pronunciatum eſt quod plures, ut uerum ſit, occaſiones habet, ut uiuemus cras. Sunt item

Probabile.

Poſſibile.

Impoſſibile.

Neceſſariũ

aliȩ pronunciatorum differentiæ, ipſorũq; ex inuicem in falſa & conuerſa incidentiȩ, dequibus latius dicemus.

Oratio eſt, ut Crinis ait, quæ conſtat ex lemmate uel lemmatis, & aſſumptione, & concluſione. Eſt autem huiuſmodi, ſi dies eſt, lux eſt. adſumptio uero, dies autem eſt. concluſio, lux ergo eſt. Modus autem eſt uelut orationis figura, cuiuſmodi eſt illud: ſi primus eſt, ſecundus. atqui primus eſt, eſt ergo ſecundus. Logotropos autem eſt, quod ex utriſque componitur, ut, ſi uiuit Plato, ſpirat Plato. Atqui prius ita ſe habet, igitur & poſterius. Inuectum eſt autem id genus in prolixioribus uerborum ſtructuris, ut non neceſſe eſſet aſſumptionem longam, concluſionemque dicere, ſed tantummodo inferre. primum autem eſt, ergo & ſecundum. Orationum uero aliæ quidem concluſionem admittunt, aliȩ non. Non recipiunt quibus oppoſitum concluſionis reluctatur lemmatum connexioni, cuiuſmodi ē hoc, ſi dies eſt, lux eſt. dies autē eſt, ambulat ergo Dion. Quæ uero concluſionem admittunt, partim quidem equiuoce id genus dicunt̄ cōcluſiōe, partim ſyllogiſtice. Syllogiſtice quidē ſunt q̄ uel abſq; demō

Oratio.

Modus.

Logotropus.

ſtratione ſunt,ſiue ad eas quæ ſunt eiuſmodi adducunt, ſecũdum aliquam uel aliquas poſitiones. Sunt autem huiuſmodi, Si ambulat Dion, mouetur ergo Dion. Concluſiue aũt ſunt ſpecialiter quæ colligũt non ſyllogiſtice, ut falſum eſt, dies eſt & nox eſt, dies autẽ eſt, non ergo nox eſt. Præter ſyllogiſmos autem ſunt quæ probabiliter quidem ſyllogiſticis adiacẽt, non autem concludunt, ut ſi equus eſt Dion, animal eſt Dion, non ergo animal eſt Dion. Orationum item aliæ ueræ ſunt, aliæ falſæ. Veræ quidem ſunt, quæ ex ueris colligunt, ut ſi uirtus prodeſt, uitiũ nocet. Falſæ autem ſunt quę falſum aliquid in aſſumptionibus habent, uel quæ non concludunt, ut ſi dies eſt, lux eſt. dies autem eſt, uiuit ergo Dion. Sunt quoq; poſſibiles, orationes & impoſſibiles, neceſſariæ & non neceſſariæ. Sunt etiam, quæ ꝙ demonſtratione non egeant, ἀπόδεικτοι dicuntur. Aliæ quidem apud alios, cæterum apud Chryſippũ quinq; ex quibus omnis ratio texitur, accipiunturq́; in concludentibus & ſyllogiſmis & tropicis. Prima eſt huiuſmodi, in qua omnis oratio texitur ex cõiuncto & antecedẽte, à quo inchoat coniunctum quippiam & deſinẽs, ut ſi primus ſecũdus, atqui primus, ergo ſecundus. Secunda eſt, quæ per con-

iunctum & oppoſitum conſequētis, oppoſitam habet antecedētis† concluſionē, ut ſi di- συμπέρασμα es eſt, lux eſt. atqui nox eſt, non ergo dies eſt. Fit enim aſſumptio ex oppoſito conſequenti, concluſioque ex oppoſito antecedēti. Tertia demonſtratiua eſt, quæ per negantem complexionem & unum aliquid eorum quæ in cōplexione ſunt, infert oppoſitum reliqui, ut illud, non eſt mortuus Plato, & uiuit Plato. atqui mortuus eſt Plato, non ergo uiuit Plato. Quarta eſt quæ per diſiunctum, & unum eorum quę ſunt in diſiuncto oppoſitam habet concluſionem reliqui, ut illud, aut eſt primum aut ſecundū, atqui primum eſt, nō eſt ergo ſecundum. Quinta eſt in qua omnis oratio conſtruitur ex diſiūcto & uno oppoſito eorū quæ in diſtincto ſunt, infertque reliquum ut, aut dies eſt, aut nox eſt. non eſt autem nox, dies ergo eſt. Nam in uero uerum ſequitur ſecundum Stoicos, ut dies eſt, lux eſt, in falſo falſum, ut nox eſt, falſo tenebrę ſunt, & in falſo uerum, ut uolare terram, eſſe terram. Vero tamē falſum non infertur. Nam dum dicimus eſſe terrā, non ſequitur ut uolet terra. Sunt item ambiguæ quædam orationes, obſcuræ ac latētes, & σωρῖται, & ceratides, & utides. Eſt autem obſcura & inuoluta oratio huiuſmodi, Nō

pauca duo ſunt, non etiam tria, ne iſta quidem, non autem & quatuor, atque ita uſque decem. duo autem pauca ſunt, & decem igitur. οὔτις autem eſt oratio coniunctiua, ex infinito & finito conſtans, aſſumptionem uero & cõcluſionem habens, ut, ſi quis eſt hic, non eſt ille Rhodi. Ac huiuſmodi ſunt in logicis Stoici, ut maxime aſſerant dialecticũ ſolum eſſe ſapientem. Omnis enim res per eam quæ in uerbis eſt ſpeculationem cerni, quæque ad naturam pertinent, & quæ rurſum ad mores logicæ egere adminiculo. Quid dicere oporteret de rectitudine nominum, quo pacto ſtatuerunt leges in operibus non facile dixerim. Porro cum duæ ſint conſuetudines quæ uirtuti ſubincidunt, altera quidem quid quodque ſit in rerum natura inſpicit, alia uero quid uocetur. Atque in hunc modum de rationali philoſophiæ parte diſſerunt. Enimuero moralem philoſophiæ partem in ſubiectos diuidunt locos, uidelicet de appetitione, de bonis & malis, de affectibus, de uirtute, de fine, deque prima† æſtimatione, & de actibus ac de officijs, de adhortationibus & dehortationibus. In hunc autem modum ſubdiſtinguunt, Chryſippus Archedemus, Zeno Tarſenſis Apollodorus, Diogenes Antipater & Poſ-

οὔτις.

ἀξίας.

ſidonius. Nam Citticus Zeno & Cleanthes,
ut antiquiores ſimplicius tractarunt. At hi
rationalem, naturalemque philoſophiæ par
tem diuiſerunt. Primam autem hanc animã
tis appetitionem fuiſſe dicunt, ſeipſum tuen
di atque ſeruandi, natura ſibi ipſum ab initio
ita conciliante, ut Chryſippus ait in primo
de finibus, primum proprium cuique ani-
manti dicens ipſius fuiſſe cõmendationem,
huiuſque† notionem. Neque enim fas erat
animal ipſum uel ab ſe alienum fieri, uel o- συνείδησιν
mnino id fieri, uel non ſibi maxime propin
quum fieri. Reſtat igitur ut dicamus hanc
ipſum ſibi maxima concordia & charitate
deuinxiſſe. Ita enim & noxia propellit, &
quæ ſibi ſunt utilia ſuſcipit. Quod autem
dicunt quidam primam appetitionem ani-
mantibus ad uoluptatem fieri, falſum eſſe
euincunt. Acceſſionem enim arbitrantur ſi
quid ſit uoluptatem eſſe, cum ipſam per ſe
natura inquiſierit, & quæ commendationi
ſuæ ſunt accomodata percepit, quemadmo-
dum exhilareſcunt animalia, uireſcuntque
arbores. Nihil quicquam aiunt, diſcreuit
natura in arboribus & animalibus, quando
de illis abſque motu uoluntatis ac ſenſu diſ-
ponit, & in nobis quædam ea ratione fiunt.
Cum uero ex ſuperfluo appetitio animanti

D ij

bus accreuit, qua utentes peragant quæ ſua ſunt, in eis quidem naturali quadam ratione appctitionem illam diſponi. Cæterum cum rationalibus perfectiore + præcepto data ſit
προστασίαν ratio, ut ex illius pſcripto & cōuenienter naturæ uiuant, ex natura ſibi inſitū eſſe, ea quippe artifex accedit moderatrixq; appetitionis. Quocirca primus Zeno in lib. de natura hominis, finē ait conſentanee ſecundum naturā uiuere, id autem eſt ſecundum uirtutem uiuere, ad eam quippe natura nos duci. Similiter & Cleanthes in libr. de uoluptate, & Poſſidonius, & Hecato in libro de finib'. Rurſus ſecundum uirtutem uiuere, idem eſt quod ſecundum experientiam eoꝝ quæ ſecundū naturā accidunt uiuere, ut Chryſip-
ἀκολούθως pus in primo de finibus ait, partes em̄ naturę uniuerſi ſunt naturæ noſtræ. Idcirco finis efficit + conſentanee ſenundū naturā uiuere, ſecundum ſuam atq; uniuerſoꝝ naturā, nihil eorum faciendo quæ à cōmuni lege prohibent, quæ eſt recta ratio in omnes perueniēs, eademq; in Ioue hoc principe gubernationis omniū quæ ſunt. Eſſe aūt hoc ipſum felicis hominis uirtutem & copiā uitæ, cum omnia geruntur ex cōcentu qui apud unūquemq; eſt pro uoluntate gubernationis omnium. Diogenes igitur finem diffinit eſſe

rationi rite obtemperare in eis eligendis quæ ſecundum naturam ſunt. Archedemus autem nihil officiorum omittendo uiuere. Naturam autem Chryſippus quidem eam cui conſentanee oporteat uiuere, & communem intelligit, & proprie humanam. At uero Cleanthes communem tantummodo naturam ſuſcipit, quam ſequi oporteat, non etiam particularem. Virtutemque affectionem eſſe conſentientem, & ipſam propter ſeipſam eſſe uirtutem non ob metum aliquẽ aut ſpem, aut aliquid eorum quæ ſunt externa, ſed in ſeſe cuiuſque conſtitutam eſſe beatam uitam. Nam cum ſit animæ inſita ad cõſentionem totius uitæ, perue#ti autem rationale animal plerunque exterioribus negocijs inductum, plerunque rationaliter perſuaſum aliquãdo autem ob familiarium † inſtructionem. Natura enim occaſiones dat minime peruerſas. Eſt autem uirtus alia quidem communiter omnibus perfectio quædam, ueluti ſtatuæ, alia inuiſibilis ueluti ſanitas, & alia ſpeculatiua, ut eſt prudentia. Ait enim Hecato in primo de uirtutibus, ſcientiam quidem & ſpeculatiuas quæ ex ſpeculationibus conſtant uirtutes tueri, ut prudentiam atq; iuſtitiam. Speculatione autem uacantes eas quæ ita ferme per extenſionẽ in-

Natura.

Virtus.

κατήχησιν

ſpiciant, ut illæ quæ ex ſpeculationibus cō-ſtant, ueluti ſanitatē & robur. Quippe & in ſapientiā quæ & in ſpeculationis parte eſt, ſeq cōtingit, ac pferri ſanitatē, nō ſecus ac † fornicis ſtructuræ robur accedere. Appellant aūt ἀδιώϛικτοι, quia conſentiones nō habent ſed accedunt, & circa ignauos ſunt, ut ſanitates & uires. Argumentū uero q̄d ſubſtantialis uirtutis ſit, ait Poſſidonius in primo moralis orationis, ꝙ in pfectu fuerint Socrates, Diogenes, & Antiſthenes. Eſſe aūt & uitium ſubſiſtens, quia uirtuti opponat. Docibilem uero eſſe uirtutem & Chryſippus in primo de fine dixit, & Cleanthes & Poſſidonius in exhortationibus, & Hecato. Quod aūt docibilis ſit ex eo conſtat, quod boni ex malis fiant. Panætius quidem duas poſuit uirtutes, contemplatiuam & actiuam. Alij tres, rationalem, naturalem, & moralē. Quatuor Poſſidonius, plures Cleanthes, Chryſippus, & Antipater. Apollophanes uero unam dicit uirtutem, prudētiam. Porro uirtutum alias quidem primas, alias uero eis ſubiectas. primas quidē, ac ueluti principes has eſſe, prudentiam, fortitudinem, iuſtitiam, temperantiam. has aūt in ſpecie, magnanimitatem, cōtientiam, tolerantiam, † ingeniū, conſilium. Ac prudentiam quidem ſcientiam, eſſe bo-

(margin: ἀσαλιδῶ — Vitium. — ἀγχίνοιαν)

norum ac malorũ, ac mediorum. Iuſtitiam uero ſcientiam eorũ quæ eligenda ſunt, quæque fugienda, quæque ſunt media. Cęterum magnanimitatem, ſcientiam quæ habitum faciat excelſiorem omnibus quæ contingere poſſint ex æquo bonorum ac malorum. Continentiam uero affectionem inſuperabilem rectæ rationis, ſiue habitum uoluptatibus inuictum. Porro tolerantiam, ſcientiam ſiue habitum earum rerum quibus inſiſtendum ſit, uel non, atque mediarum. Ingenium autem habitum celerem officij inuentorem. Conſilium uero, ſcientiam inſpiciendi quænam, & quo pacto gerentes utiliter quippiam operemur. Cõſentaneum eſt autem uitiorum quoque alia prima, alia his eſſe ſubiecta, puta imprudentiam, formidinem, iniuſtitiam, intemperantiam, incontinentiam, & hebetudinẽ, & malum conſiliũ his eſſe ſubiecta. Eſſe aũt earum rerum ignorantiam uitium quarũ ſcientia uirtus ſit. Bonum uero cõmuniter quidem id eſſe quod ſit utile, proprie uero ſiue idem, ſiue ab utilitate non alienũ. Quocirca ipſam quoq; uirtutẽ & particeps ipſius bonũ, ita tripliciter dici, cuiuſmodi ſit, bonum ex quo contingit ueluti in uirtutis actum. A quo autem, ueluti ſtudioſum uirtutis participem. Aliter

Prudentia
Iuſtitia.
Cõtinẽtia
Tolerãtia
Conſilium
Bonum

ita proprie definiunt bonum, quod ſit perfectũ ſecundum naturam rationalis uel quaſi rationalis. Huiuſmodi uero eſſe uirtutē, ut participes ſui actus ac probos reddat. Acceſſiones uero ipſius gaudium eſſe & lætitiam, & his ſimilia, Eodem modo & in malis, aliud quidem eſſe imprudentiam, formidinem, iniuſtitiam, & his ſimilia. quæ autem participent uitioſos eſſe actus & malos homines. Horum eſſe acceſſiones mœrorem & angorem, & cætera in hunc modum. Præterea bona alia eſſe circa animum, alia extrinſecus, alia neque circa animum neque extra. Ea quidem quæ ſunt circa animum uirtutes eſſe, uirtutisq; actiones. Quæ uero extrinſecus ſunt, nobilem habere patriam, & amicũ charum atq; probum, harumq; rerum comitem felicitatem. Quæ uero neq; extrinſecus neq; in animo ſunt, quemq; ipſum ſibijpſi eſſe bonum ac felicem. Rurſus autē mala partim eſſe circa animũ, ipſa uidelicet uitia actusq; uitioſos, partim extrinſecus, ut ſtultam habere patriam & ſtolidum amicum, & quæ iſta conſequũtur. Infelicitatem partim neq; extrinſecus eſſe, neq; circa animum, ut ipſum ſibijpſi eſſe malum, atq; infelicem. Itē bona alia uerſari circa fines, alia in effectu conſiſtere, alia utrunque. Simul eſſe ami-

Virtus.

Infelicitas

cum quidem,& quæ ab ipſo nobis proueniunt commoda effectu eſſe bona. Porrò confidentiam,& magnitudinem animi,& libertatem,& oblectationem,& lætitiam,& tranquillitatem, omnemq; uirtutis actum, finis in parte eſſe, eadem uero utrunq; ſimul eſſe. Nam ex eo quidem quod perficiunt felicitatem effectiua ſunt bona, ex eo uero quod illam ueluti partes ipſius implent, ad finem pertinent. Pari ratione malorum quoq; alia eſſe finalia, alia effectiua, alia in utrunq; modum ſe habentia. Inimicum nempe & quæ ab ipſo exoriũtur incommoda effectiua eſſe Stupiditatem autem & humilitatem, & ſeruitutem, & moleſtiam, & mœrorem ac triſtitiã, omnem actum malitiæ ad finem pertinere. Ea uero ſe utroq; modo habent. Nam & ex eo ꝙ inferunt infelicitatem affectiua ſunt: & ex eo quod eam, utpote ipſius partes, implent, ad finem pertinẽt. Præterea bonorum animi, alia habitus ſunt, alia affectiones, alia neutrum eorum. Affectiones quidẽ uirtutes ſunt, habitus autem ſtudia. Porrò † actiones neq; habitus neq; affectiones ſunt. Communiter autem bonorum quædã ſunt mixta, ut fœcunditas prolis, & quieta ſenectus. Simplex uero bonũ eſt ſcientia, ac ſemper quidẽ præſentia bona uirtutes, non ſem

διαθέσεις

ἐνέργεια

Scientia

per autem, ut gaudium, deambulatio. Bonū autem omne conducens, & oportunum, & commodum, & utile, & honeſtū, & pulchrū, & optabile, & iuſtum eſſe. Conducēs quidē ꝙ ea conferat, quibus emolumentum capimus. Oportunum quod ea quæ oportet cōtineat. Commodum, quod ad id accommodatum ſit, ut excedat emolumento extrinſecus contra contracta cōmercia. Vtile, quod uſum præſtet utilitatis. Honeſtū uero quod laudabilem conuenientiam operetur. Pulchrum, quod moderate ſui uſum præbeat: ὠφέλιμον, quod tale ſit ut iuuare poſſit. Optabile, quod eiuſmodi eſt ut optione præpoſita merito id eligamus. Iuſtum uero, quod iuri ac legi concordet, efficiatq; ſocietates. Honeſtū aūt quod ſit, perfectū dicunt bonū ꝙ omnes à natura habeat quæſitos numeros, ſitq; perfecte moderatum. Eius quatuor ſpecies tradunt, iuſtitiā, fortitudinē, temperantiam & ſcientiā. Porrò his honeſtas actiōes conſummari. Eadem itidem ratione turpe quod eſt, in ſpecies quatuor ſcindūt, in iniuſtitiam, formidinē, intemperantiam, & inſipientiā. Dici aūt honeſtū unice quidē, quod eos qui hoc præditi ſunt merito omni laude dignos facit. Aliter aūt bene & apte ad opus ſuum natum eſſe. Aliter uero quod exornet,

Honeſtum

cũ dicimus ſolum ſapientẽ bonũ, honeſtũq; eſſe. Dicunt autẽ quod honeſtũ ſit, id ſolum eſſe bonũ, ut Hecato in primo de bonis ait, ut Chryſippus in libro de honeſto. Id autẽ eſſe uirtutem & quod ſit uirtutis particeps, cui æquale illud eſt, bonũ omne quod ſit, id etiã honeſtum eſſe. Honeſtum autẽ ac bonũ tantũdẽ ualere. Id autẽ huic ſimile eſt. Nam quia bonum eſt, honeſtum eſt: Eſt autẽ honeſtum, bonum ergo eſt. Putant & omnia bona eſſe paria, bonumq; omne ſummopere eſſe appetendum, idq; nec augmentum ſuſcipere nec detrimentum. Eorum autem quæ ſunt aiunt alia bona, mala alia, alia neutra. Bona quidem uirtutes eſſe, prudentiam, iuſtitiam, fortitudinem, temperantiam, & cætera id genus. Mala uero his oppoſita uitia, imprudentiam, iniuſtitiam, & cætera. Neutra uero, quę neq; proſunt neq; obſunt, ut eſt uita, ſanitas, pulchritudo, uoluptas, uires, opes, gloria, nobilitas, & quæ eis oppoſita ſunt, mors, ægritudo, dolor, turpitudo, infirmitas, inopia obſcuritas atque ignobilitas, & his ſimilia, ut ait Hecato in ſeptimo de fine, & Apollodorus in ethice, & Chryſippus. Non enim eſſe iſta bona, ſed indifferentia per ſpeciem producta. Sicut enim caloris propriũ eſt calefacere, non

Bonum

refrigerare, ita & boni proprium prodeſſe eſt, & non nocere. Non autẽ magis proſunt quàm noceãt opes atq; ſanitas. Quo autem bene & male uti poſſumus, id bonũ non eſt: diuitijs autẽ & ſanitate bene & male uti poſſumus, non eſt igitur bonum opulẽtia & ſanitas. Poſſidonius tamen iſta quoq; bona

Voluptas

eſſe dixit. Sed neq; uoluptatem bonum eſſe dicũt, & Hecato in nono de bonis, & Chryſippus in libris de uoluptate. Eſſe enim & fœdas uoluptates: uerum nihil quod fœdum ſit eſſe bonum. Prodeſſe autem eſt mouere aut habere ſecundum uirtutem. Contra uero nocere eſt mouere, aut habere ſecũdum

Indifferentia

uitium. Duobus autem modis dici indifferẽtia. Vno quidem, ea quæ neq; ad felicitatem, neq; ad infelicitatem conferunt, ut ſunt diuitiæ, ſanitas, uires, gloria, & cætera id genus. Nam & ſine his contingit felicem eſſe, cum earum uſus uel rectus felicitatis, uel prauus infelicitatis autor ſit. Aliter autem dicuntur indifferẽtia, quæ neq; appetitum, neq; occa-

ὁρτίκα

ſionem mouent, ut eſt, uel † pares in capite habere capillos, uel impares, uel extendere uel contrahere digitum. Priora enim quæ diximus indifferentia non ita ſe habent. Illa quippe & appetitum & occaſionem mouẽt. Iccirco alia quidem ex eis eligũtur, cum cæ

tera æqua ratione uel eligenda ſint, uel fugienda. Porrò indifferētium alia quidē † producta ſunt, quæ uocant, alia abducta. Producta quidem, quæ habeant exiſtimationem, abducta uero quæ exiſtimatione careāt. Exiſtimationem uero quidem conferre aliquid ad cōſentaneam uitam, quę circa omne bonum eſt. Aliam uero mediam quādam uim aut uſum, cōferre ad eam uitam quæ ſit ſecundum naturā, cuiuſmodi dicere poſſimus opes atq; ſanitatem, ſi quid afferāt commodi ad naturalem uitam. Metuere enim nunq̄ ſapientem, ſed cauere. Cupiditati uoluntatem contrariam dicunt, quæ ſit appetitio rationabilis. Quemadmodum igitur ſub prioribus perturbationibus quædam cadunt, ita & ſub primis affectionibus. Namque uolūtati adiungi beneuolētiam, placiditatem, lenitatem, dilectionem. Cautiōni autem uerecundiā, caſtitatem, & cætera id genus. Gaudio iocunditatem, lętitiam, æquanimitatem. Aiunt autem & ſemper quietum eſſe, ac perturbationibus uacuum. Eſſe item & alium ſine affectu malum, quod tātundem ualet, ac ſi dicatur, durus & ad uirtutis actiones immobilis. Faſtu itidem uacare ſapiētem, quippe tanti honorē & gloriā exiſtimare, quanti dedecus & ignominiam: eſſe & malum

† προηγμένα

quemlibet ſine faſtu. Quippe qui æque mouetur ad decus & ignominiam. Seueros itẽ aiunt eſſe ſapiẽtes omnes, ꝗ neq; ipſi loquãtur ad uoluptatem, neq; ab alijs ad uoluptatem dicta admittant. Eſſe autem & alios ſeueros qui ad rationẽ acris uini ſeueri dicantur, quo ad medicamenta potius quàm ad † propinationem utuntur. Synceros item eſſe ſapientes, obſeruareq; & cauere ſolicite, ne quid de ſe melius q̃ ſit cõmendare putemur, fuco ſeu arte aliqua mala occultãte, & bona quæ inſunt apparere faciente, ac circuncidere uocis omnem fictionem. Eſſe itidem ſpeciem à negocijs remotos. Cauere enim ne quid præter officium faciant, ac eos uinum quidem bibere, non autem inebriari. Nunq̃ item ſanitate mentis excidere. Incidere tamen aliquando in imaginationes abſurdas, propter atræ bilis redundantiam, ſiue ob delirationem, non quidem deuiatione rationis, uerum ex imbecillitate naturæ. Neque dolore capiendum ſapientem, quòd ea ægritudo ſit animi, ratione aduerſante, cõtractio quemadmodum Appollodorus ait, in moralibus. Diuinos quoq; eſſe, quòd in ſeipſis quaſi habeant deum. Malum uero, impium, & ſine deo eſſe, quòd duplici ratione accipitur, ſiue quod deo contrarius dicatur, ſiue ꝗ

πρόποσιν

aſpernetur deum. Id tamen malis omnibus non cõuenire. Pios autem & religioſos eſſe ſapientes, peritos enim eſſe diuini iuris oẽs. Porro pietatem ſcientiam eſſe diuini cultus: dijs item eos ſacrificia facturos, caſtosq; futuros. Quippe ea quæ in deos admittuntur peccata deteſtari, dijsq; charos ac gratos fore, quod ſancti iuſtiq; in rebus diuinis ſint. Solos uero ſacerdotes eſſe ſapientes, conſulere quippe ac decernere * uero cum errore fiunt, ut mutilare ſeipſum, ſubſtantiamq; proijcere: eadem ratione & de his quæ præter officium ſunt. Præterea officiorum alia quidem ſemper efficienda ſunt, alia uero nõ ſemper. Et ſemper ſane, ut eſt interrogare atq; reſpõdere, & ambulare, & eius generis omnia. Eadem & in his quæ ſunt præter officium ratio eſt. Eſt etiam in medijs officium aliquod, ut eſt pueros obtemperare pædagogis. Aiunt autem animam octo in partes eſſe diuiſam. Eſſe autẽ has illius partis quinque ſenſus, & uocis & cogitationis inſtrumentũ, quæ eſt ipſa mens, & generãdi uim. Enimuero ex falſis accedere mentis peruerſionem, ex eaq; complures pullulare perturbationes, atq; inconſtantiæ cauſas. Eſt autẽ ſecundum Zenonem ipſa perturbatio irrationabilis ac præter naturam animi motus,

Pietas

Animæ partes

Perturbatio

aut immodicus animi impetus. Porrò perturbationum ſupremarum, ut ait Hecato in ſecũdo de perturbationibus, ac Zeno in eo quem ſcripſit itidem de perturbationibus libro, quatuor eſſe genera, dolorem, metum concupiſcentiam, uoluptatem. Putant autẽ perturbationes iudicia eſſe, ut Chryſippus in lib. de perturbationibus ait. Quippe auaritiam opinionem eſſe de de pecunia ꝙ honeſta ſit: ebrietatemq; itidem, & intemperãtiam, & cætera ſimilia. At dolorem quidem irrationabilem animi contractionem eſſe. Eius autem ſpecies miſericordiam, inuidiã, æmulationem, zelotypiam, angorem, cõturbationẽ, triſtitiam, mœrorem, cõfuſionem. Miſericordiam dolorẽ eſſe ex alterius prolata iniuria. Inuidiam uerò dolorem eſſe in alienis bonis. Aemulationẽ dolorem ex eo, quod alius eo potiatur quod quiſq; cupierit. Zelotypiam ægritudinem eſſe ex eo uenientẽ, quod adſit alteri quod ipſe quiſq; habeat. Angorem uerò ægritudinem eſſe prementem. Conturbationem ægritudinem eſſe urgentem, difficultatemq́; præſtantem. Triſtitiam ægritudinẽ altius inſitam animo, atq; creſcentem. Mœrorem ægritudinem laborioſam. Confuſionem ægritudinẽ eſſe irrationabilem, mordentẽ, & præſentia conſpici

Auaritia

Dolor

Miſericordia

Inuidia

Zelotypia

Triſtitia

Mœror

prohibentem. Timorem autem eſſe metum impendẽtis mali. Porro ad timorem & iſta referunt, metum, pigritiam, pudorem, terrorem, tumultum, anxietatem. Eſſe autem metum timorem trepidationem facientem. Pudorem metũ eſſe ignominiæ. Pigritiam metum futuri laboris. Terrorem metum ex inſuetæ rei imagine proficiſcentem. Tumultum metum eſſe cum adhæſione uocis. Concupiſcentiam uero irrationalem eſſe appetitum, cui & iſta tribuantur, indigentia, odiũ, contentio, ira amor, iracundia, excandeſcentia. Eſt autem indigentia cupiditas quædam cum eo non potimur quod cupimus, ac ueluti à re ipſa ſeparata, fruſtra uero ad illum nititur. Odium uero eſt cupiditas qua male cuiquàm optamus, cum profectu aliquo & incremento. Contentio cupiditas quædam eſt circa opinionem tuendam. Ira libido puniendi eius eſt, qui læſiſſe uideatur iniuria. Amor autem eſt concupiſcentia quædam in præſtanti ingenio uiros non cadens. Eſt enim inſidiatrix induſtriæ & ſtudij per apertam ac ſe ingerentem pulchritudinem. Iracundia eſt ira inueterata & plena odij, ulciſcendi tempus obſeruãs, quod hiſce uerbis oſtenditur:

Timor
Metus
Pudor
Concupiſcentia
Indigentia
Odium
Contentio
Amor
Iracundia

εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ

E

ἀλλάγε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τε-
λέσσῃ. hoc eſt,

Nam ſi qui iā ad tēpus bilem ſibi concoquat atram
Non tamen ira animo excedet niſi pœna ſequatur.

Porro excandeſcentia eſt ira naſcēs, & mox ſubſiſtens. Cæterum uoluptas eſt irrationabilis eius rei appetitus quæ uideatur expetenda. Eius partes ſunt delectatio, gaudium in malis, oblectatio, effuſio. Eſt autē delectatio uoluptas ſuauitate auditus animam deliniens. Inſultatio autem uoluptas in malis alienis. Oblectatio quædam eſt inductio animiq; inclinatio, ad uoluptatem emolliens. Effuſio uero uirtutis diſſolutio eſt, atque remiſſio. Sicut autem in corpore ſunt ægrotationes quædam, ueluti podagræ, & articulorum dolores, ita & in animo gloriæ, & uoluptatis appetitio immodica, & cætera eiuſdē generis. Eſt ægrotatio morbus cum imbecillitate. Morbus autem opinatio uehemēs eius rei quæ uideatur expetenda. Et ſicut in corpore caſu gignūtur ægritudines, quemadmodum κατάῤῥοι, & διάῤῥοια, ita & in animo ſunt quædam procliuitates, ut inuidentiæ, contentiones ac ſimilia. Eſſe autem & bonas affectiones aiunt tres, gaudium, cautionem, uoluntatem. Eſſe uero gaudium pla

Voluptas

Aegrotatio
Morbus

Gaudium

cidum, & conſtans contrarium dolori rationabilemq; uoluptatem. Cautionem uero, malorum declinationem cum ratione timori contrarium, quæ eſt declinatio ſine ratione. Nam metuere exiſtimationem probati uiciſſitudinem, quamcunq; ſtatuerit peritus rerum, ut uerbi gratia, commutare cum ordeo triticum. Eſſe igitur producta, quæ & exiſtimationem habent, ut in eis quidem quæ ad animam pertinẽt, ingenium, artem, profectum, & his ſimilia. In corporalibus autem, uitam, ſanitatem, robur, bonam habitudinem, integritatem, pulchritudinem. In eis uero quæ ſunt exterius, diuitias, gloriam, nobilitatem, & his ſimilia. Contra autem ſuperioribus, in his quidem quę ad animum pertinent, obtuſionem, hebetudinem, inertiam, & in his ſimilia. Porro in rebus corporis, mortem, morbum, imbecillitatem, malam habitudinem, debilitatem, turpitudinẽ, & his ſimilia. In exterioribus autem, paupertatem, obſcuritatem, ignobilitatẽ, & cætera in hunc modum. Neq; uero producta ſunt, neq; non producta, quæ neutro ſe habent modo. Præterea productorum alia quidẽ per ſeipſa producta ſunt, alia uero propter alia, alia & ꝓpter ſeipſa, & propter alia. Per ſeipſa quidẽ, ut ingeniũ, profectus, & ſimilia.

Cautio

Per alia uero, ut diuitiæ, nobilitas, & cætera id genus. Ob ſeipſa uero & alia, ut ualentia, uiuacitas, ſenſuum incolumitas. Per ſeipſa quidem, quia per naturā ſunt: per alia uero, quia non modico uſui ſunt. Eodem ſe modo habet abductum contraria ratione. Officiū autē id eſſe dicunt, quod cur factum ſit probabilis ratio reddi poteſt: pertingere autem id ad arbores etiā & animātes. Notari nāq; & in his officia. Cæterum & à Zenone primo τὸ καθῆκον ita appellatum eſt officium ex eo quod per quoſdā ueniat, appellatione ſumpta. Eſſe autem id actionem quandam naturalibus rebus propriā. Nam ex his quæ ſecundum appetitum geruntur, alia quidem eſſe officia, alia præter officium. Ea uero officia intelligenda, quæ ratio faciēda ſuaſerit, ut parētes honorare, fratresq; ac patriam tueri, amicos parare, illisq; adeſſe. Præter officium ſunt quæ ratio fugienda ſuggeſſerit, ut eſt parentes negligere, fratrum omittere curā, amicis nō conſentire, patriamq; aſpernari, & cętera in hunc modum. Quæ autem ratio fieri, neq; uetat, neq; poſtulat, ea neque officium eſſe, neq; præter officium, ut eſt feſtucam tollere, tenere ſtilum, † urceum & cætera id genus. Atque alia quidem officia eſſe abſq; errore, alia cum errore. Sine erro-

Off. cium

ϛλεγγίδα

re quidem, ut ualetudinem ſuam, ſenſusq́ꝫ tueri & ſimilia. Quæ de ſacrificijs templorum inſtructionibus. Inductionibusq́ꝫ cæteris quæ ſunt dijs gratiſſima. Colendos itē parentes ac fratres ſecundum deos monēt. Aiunt autem affectum & indulgentiam in filios ipſis eſſe naturalem, malisq́; ineſſe negant. Peccata item paria exiſtimāt, ut Chryſippus ait in iiij. naturalium quæſtionum, Perſæusq́;, & Zeno. Nam ſi uerum uero maius non eſt, nec falſum falſo maius erit, ita nec fraus fraude, nec peccato peccatū. Nam & qui centum ſtadijs abeſt à Canopo, & qui uno, æque in Canopo non ſunt, ita & qui minus peccat, & qui amplius, æque in † recto opere non ſunt. Heraclides in Tarſenſis Antipatri Tarſenſis neceſſarius, atq; Athenodorus imparia peccata dicunt. Acceſſurum item ſapientem ad remp. niſi quid impediat, ut Chryſippus in primo de uitis ait: namq́ꝫ & uitia propulſaturum, & ad uirtutem excitaturum ciues ſuos. Vxorem item ducturum, procreandorum liberorum cauſa ut Zeno ait in repub. Sapientem præterea non opinaturum, hoc eſt, mendacio non acceſſurum, neq; aſſenſurum cuiquàm cynicam ſectam amplexurum: eſſe enim illam ualidam ac celerem ad uirtutem uiam, ut Apollodo-

Peccata cur paria Stoicis

ἐν τῷ κατορθοῦν

Cynica ſecta

rus in moralibus fatetur. Guſtaturum inſuper humanas carnes, ſi ita caſu obuenerit. Solumq́; ſapientem eſſe liberum, malos autem ſeruos. Eſſe enim libertatem per ſe aliquid agendi, qua ſtulti & mali omnino careant. Eſſe autem & ſeruitutem aliam quæ in ſubiectione conſiſtat, & tertiam quæ in conditione ac ſubiectione ſit, cui opponitur dominatio & ipſa mala. Non modo autem liberos eſſe ſapientes, uerum & reges. Cum ſit regnum imperium nemini obnoxium, quod de ſapientibus ſolis aſſeritur, ut Chryſippus ait in libro, quòd Zeno proprie ſit uſus nominibus. Statuere enim ait oportere principem de bonis ac malis: hæc autem malorum ſcire neminem. Similiter ad magiſtratus, & iudicia, & oratotiam ſolos illos idoneos, neminemq́; malorum. Eſſe itidem & inculpatos, quod in peccata incidere non poſſint, eſſe innocuos, nam neque alijs nocere neque ſibi: miſericordes autem non eſſe, neq; ueniam alicui habere. Neq; enim præmiſſuros cōſtitutos à lege cruciatus. Nam cedere miſericordiaq́; & manſuetudo ipſa nulli ineſt animę, aduerſus cruciatus ſimulatione benignitatis, neq; illos arbitrari duriores. Sapientem nihil eorum admirari quæ uideantur inopinata & inſperata, ut Charo-

Libertas

Sapiens liber & rex

Charonia

ronia, fluxusq́; maris ac refluxus & fontes calentiũ aquaꝝ,atque igniũ euaporationes. Enimuero neq; ſolitarius inquiũt,ſapiens ui uet. Eſt enim familiaris natura atque actione gaudet, exercitationemq́; ſuſcipiet firmandi ac roborandi corporis cauſa. Orabitq́; inquiunt ſapiens,ac uota faciet,bona à dijs poſtulans, ut Poſsidonius in primo de officijs, & Hecato in tertio de paradoxis aiunt. Dicunt item amicitiam ſolos inter bonos quos ſibi inuicem ſtudioꝝ ſimilitudo conciliet,poſſe conſiſtere. Porro amicitiam ipſam ſocietatem quandam eſſe dicunt omnium quæ ſunt ad uitam neceſſaria, cum amicis ut nobiſipſis utamur: atq; ob id amicum eligendum pronuntiant, amicorumq́; multitudinem inter expetenda ponunt: inter malos nõ poſſe conſtare amicitiã. Cum nemine ſtultorum eſſe litigãdum, omnesq́; ſtultos inſanire. Neq; enim prudẽtes eſſe uerum per inſaniæ æqualem ſtultitiam omnia gerere. Sapiẽtem omnibus benefacere, ſicuti & Iſmeniam dicimus tibijs omnibus bene ceciniſſe. Sapiẽtum quoq; eſſe omnia. Quippe perfectam illis poteſtatem à lege præſtitam. Cæterum maloꝝ ac ſtultorum quidem eſſe quemadmodum & iniquorum, aliter quidẽ ciuitatis, aliter utẽtium dicimus. Vir-

Amicitia.

Stultos inſanire

tutes ſibi inuicem ita eſſe connexas, ut qui unam habuerit omẽs habeat: eſſe enim illarum communes ſpeculationes, ut Chryſippus in primo de uirtutibus, & Apollodorus in phyſice ſecundum + antiquum morem, & Hecato in iij. de uirtutibus aiũt. Qui enim probus ſit, ea diſpicere, & agere quæ ſunt agenda, quæ uero facienda ſint, ea & eligẽda eſſe & ſuſtinenda & diſtribuenda & perſeuerãter tenẽda. Sequuntur autem prudentiã conſiliorum maturitas & intelligentia, temperantiam uero ordinis dexteritas, & ornatus. Iuſtitiã autem æquitas & gratitudo, fortitudinemq́; conſtantia atq; ualentia. Placet aũt eis nullũ inter uirtutẽ & uitium eſſe medium. Peripateticis contra inter uirtutẽ & uitium profectum facientibus. Quemadmodum enim lignũ aut diſtortũ aut rectũ oportere eſſe aiunt, ita iuſtum uel iniuſtũ: neq; uero iuſtius neq; iniuſtius, atq; in cæteris ſimiliter, At uirtutem Chryſippus quidem amitti poſſe, Cleanthes uero non poſſe ait. Ille poſſe amitti per ebrietatem & atram bilem, ille non poſſe ob firmas ac ſtabiles comprehenſiones, ipſam uero eſſe eligendam. Erubeſcimus deniq; in his q̃ male agimus, adeo ut quod ſit honeſtum, id ſolum ſcimus eſſe bonũ, ipſamq́; ſibi ſufficere ad bene beateq;

τὴν ἀρχαίαν

Peripatetici

uiuendum, ut ait Zeno & Chryſippus in libro de uirtutibus, & Hecato in ſecundo de bonis. Si enim, inquit, magnitudo animi ſola ſufficit, qua omnes faſtigio mentis tranſcendamus, ipſaq́; pars uirtutis eſt, profecto & uirtus ſola ſufficit ad beatam uitam, ea quoque contemnens quæ moleſta uidentur. Panætius tamen & Poſſidonius uirtutē minime ſufficere dicunt, uerum opus eſt bona ualetudine, & affluentia rerum & robore. Placet item eis uirtutē ſemper uti ſicuti Cleanthes ait. Amitti enim nō poteſt, ſemperq́; perfecto animo utetur ſapiens. Natura quoque ius non poſitione cōſtare, ſicuti & legē & rectam rationem, ut Chryſippus in libro de honeſto ait. Videtur autem eis ne diſſonantiam quidem à philoſophia diſcedere. Hac enim ratiōe prius defecturam omnem uitam quàm defuturam philoſophiam, ut Poſſidonius in exhortationibus ait. Liberales quoque diſciplinas eſſe magno uſui ſapienti, Chryſihpus autor eſt. Placet item illis nullum nobis ad animantes cæteras ius eſſe, ob naturæ diſſimilitudinem, ut Chryſippus in primo da iuſtitia, & Poſſidonius in primo de officiis tradunt. Amaturum quoq; ſapiētem eos iuuenes qui præ ſe ferant indolem, generoſam, ingeniumq́; ad uirtutem propē Virtus.

ſum, ut Zeno in libro de repub. & Chryſippus in libro de uitis primo, & Apollodorus in libro de moralibus aiunt. Amorem uero adminiculum beneficentiæ propter apparẽtem uenuſtatem, neq; congreſſus eſt uerum amicitiæ. Nam Thraſonidem & quidẽ cum haberet in poteſtate amatam, abſtinuiſſe ab ea, ne in odium ueniret. Eſſe igitur amorem amicitiæ nodum ut Chryſippus in libro de amore ait, neq; eſſe eum in uitio. Pulchritudinem itẽ uirtutis eſſe florem, & cum triplex uitæ genus ſit ſpeculatiuũ, actiuum, & rationale, tertium illud eligẽdum dicũt. Quippe de induſtria factum à natura rationale animal ad ſpeculationem & actionem. Rationabiterq; aiunt ſapiẽtem ſeipſum educturum ex uita & patriæ & amicorum cauſa, ſiue inter nimium acerbos doloris aculeos, ſiue membrorum mutilationes, aut incurabiles morbos illi occumbendum ſit. Placet item illis uxores quoque communes eſſe oportere apud ſapientes, ut quilibet illi congrediatur quæ ſibi prior occurrit, ut ait Zeno in repub. & Chryſippus in libro item de repub. Diogene itidem Cynico ac Platone huius rei autoribus. Omnes em̃ patrũ inſtar æqua charitate diligemus, tolleturq; adulterij ſuſpicio & zelotypia. Eam uero rempub. eſſe op

Amor.

Thraſonides.

Diogenes. [illegible]

timam quæ ſit mixta ex regno & populari dominatu, optimorumq́; potentia, atque in moralibus quidē decretis huiuſmodi ſunt, pluraque huiuſmodi tradunt, non improbabili ratione ſubnixi. Verum iſta ſummatim, ac ueluti per capita & elementa tetigiſſe ſufficiat. Cæterum phyſicam rataonem diuidūt in locum, de corporibus, & principijs, & elementis, & dijs, & finibus, & loco, & inani. Et iſta quidem per ſpecies diuidunt, generaliter autem in locos tres, de mundo, de elementis, tertium de cauſſis. De mundo locum in duas diſtinguunt partes. Vna em̄ conſideratione in ipſius aſciſci ſocietatem & mathematicos, per quam defixis uagiſque ſyderibus diſputant, quemadmodum ſi ſol tantus ſit, quantus uidetur, & lunæ itidem quanta ſit magnitudo, & de ortu, occaſuque ſyderum, atque cæteris huiuſmodi quæſtionibus. Alteram eius conſiderationem eſſe, quæ ſolis congruat Phyſicis, qua quæ ſit illius ſubſtantia quæritur, ac de ſole utrum genitus, an ingenitus ſit, & utrũ animatus ſit, an inanimis, corruptibilis ne an incorruptus, & prouidentia agatur nec ne. atque in hunc modum de reliquis. Cauſalem quoque rationem & ipſam eſſe bipartitam. Eius alteram ſpeculati- Phyſica.

onem medicis eſſe communē quæſtionem, qua inquirit de principali animæ, & de his quę fiunt in animo,& de ſeminibus,atq; eius generis cæteris. Reliquum uero mathematicos quoq; ſibi uſurpare, quo modo uidelicet uidemus,& quę ſit cauſa perſpicacis imaginationis,qua ratione conuent nubes,tonitrua'q;,& irides,& †areæ & cometæ,& his ſimilia. (ἅλως.) Videtur autem illis duo eſſe rerum omnium principia,faciens uidelicet ac patiēs. (Principia.) Quod igitur patitur ſine qualitate eſſe ſubſtantiam materiam. Quod autem faciat,uerbum deum eſſe quod in ipſa ſit. Hunc enim quippe ſempiternum per ipſam omnem ſingula creare. Ponit autem hoc decretū Zeno Citticus in lib. de eſſentia. Cleanthes quoq; in libro de atomis, & Chryſippus in primo phyſicorum in fine. Archedemus quoq; in libro de elementis,& Poſſidonius in ſecūdo naturalis ratiōis. Differre autem aiunt principia & elementa. (Elementa.) Nam illa quidem ingenita eſſe & corrumpi non poſſe, elemēta uero per igneam euaporationem corrumpi, ſed & corporea eſſe principia, & ipſa informia, hæc uero formata. Corpus autem appellat Appollodorus in phyſica, ꝙ ſecetur in tria, (Corpus.) in longitudinē,latitudinem,& altitudinem. Id autem ſolidum corpus appellatur. Porro

ſuperficies eſt corporis finis, ſeu corpus lon gitudinem ſolam habens, ac latitudinẽ, ſed carens altitudine. Hanc autem Poſſidonius in quinto de ſublimibus & ſecundum intelligentiam, & ſecundum ſubſtantiam reliquit. Superficies

Linea ſupficiei finis eſt ſiue longitudo abſq; latitudine, ſiue corpus ſolùm habens longitudinem. Punctus autem eſt lineæ finis, notaq; minima. Vnum quoq; deũ eſſe, ipſumq; & mentem, & fatum, & Iouem, multisq; alijs appellari nominibus. Principio igitur illum cum eſſet apud ſe, ſubſtantiam omnem per aërem in aquam cõuertiſſe. Et quemadmodum in fœtu ſemen continetur, ita & hanc ferẽdi rationem in humore talem reſediſſe, materia ad operandum aptiſſime parata, ex qua cætera poſt hæc gignerentur. Tum genuiſſe primum elementa quatuor, ignem, aquam, aërem, terram. Diſſerit iſta Zeno in libro de uniuerſo, Chryſippusq; in primo phyſicorum, & Archedemus in quodam de elementis. Linea. Punctus. Deus.

Eſt autem elementum ex quo primo prodeũt quæ fiunt, & in quod extremũ ſoluuntur. Eſſe autem quatuor elementa ſimul, infectam, incompoſitamq; ſubſtantiã materiam. Eſſe autem ignem calidum, aquã liquidam, aërem frigidũ, terramq; aridam. Quinetiam adhuc in aëre ineſſe eandem par Elementũ.

tem. Summo enim in loco ignem eſſe quem
Aether. æthera appellent. In quo primum immobilium aſtrorum orbem eſſe natum, deinde errantium, poſt hunc aëra, tum aquam, extremum autem omnium terram, quę media omnium ſit. Mundum uero tripliciter dicunt ipſumque deum, quem ex omni ſubſtantia dicunt propriam qualitatem, qui & incorruptibilis & ingenitus ſit opifex tāti operis ac ornamenti, ut quot annis orbes ſuos peragat ſol, in ſeipſum omnium ſubſtantiam conſumēs, ac eam rurſus ex ſeipſo gignens, ipſumq; ornatum aſtrorum mundum eſſe dicunt. Tertium qui ſit ex utriſque compoſitus. Eſt autem mūdus proprie qua-
Mundus. litas uniuerſæ ſubſtantiæ, ſiue ut ait Poſſidonius in meteoricis præceptis, qui conſtat ex cælo & terra, atque ex illorum naturis, ſiue qui conſtat ex dijs & hominibus, eiſque rebus quæ horum gratia cōditæ ſunt. Cælum autem eſt extrema circunferentia in qua⁺ di-
Cælum. uinum omne fixum ac locatum eſt. Mundū
Θεῖον. quoq; regi ac adminiſtrari ſecundū mētem ac prouidentiam, ut Chryſippus ait in quinto de prouidentia, & Poſſidonius in xiij. de dijs, mente per omnes illius partes pertingente, ſicut & in noſtra anima contigit, ſed per has magis, per alias minus. Per quaſdā

enim, ueluti habitus receſſit, ut per oſſa, ac neruos. per alias ueluti mens, ut per principale. Sic igitur & mundum totum, qui animal eſt, & animatus, ac rationalis, habere principale ſuum æthera, ut ait Antipater Tyrius in octauo de mundo. Chryſippus autẽ in primo de prouidentia, & Poſſidonius in libro de diis, cælum aiunt principale eſſe mundi, Cleanthes uero ſolem. Chryſippus autem rurſus à ſe diſſidens in eodem, puriſſimum dixit ac liquidiſſimum æthera, quem etiam primum aſſerunt eſſe deum ſenſibiliter, ueluti infuſum eſſe per ea quæ ſunt in aëre, per cunctas animantes & arbores, per terram autem ipſam ſecundum habitum. Vnum eſſe mundum & hunc finitũ, globoſaque figura. Nanque ad motum eſſe huiuſmodi orbem aptiſſimum, ut ait Poſſidonius in quinto de ratione phyſica, & Antipater in libris de mundo. Extra ipſam aũt circunfuſum eſſe uacuum immenſum, quod ſit incorporeum. Incorporeum autem id eſſe, quod à corporibus cõtineri queat, non autem cõtineatur. Porro nihil in mũdo eſſe uacuũ, ſed inter ſe mirabili eſſe unitatẽ deuinctum. Id enim cogere cæleſtium ad terrena cõcordiã & cõgruentiã. De uacuo aũt diſſerit Chryſippus in lib. de inani, & in pri-

Mundus.

Incorporeum.

mo naturalium artium, & Apollophanes in phyſica, Apollodorus item & Poſſidonius in ſecundo rationis naturalis. Eſſe autem in corporea hæc ſimilia. Tempus præterea

Tempus. eſſe incorporeum, quod interuallū ſit mundani motus. huic præteritum quidem eſſe infinitum ac futurum, præſens autem finitum. Placet aūt eis corruptibilem eſſe mundum, quippe genitum eorū ratione quæ per ſenſus intelliguntur. Cuius & partes ſunt corruptibiles, & totum, partes autem mūdi corruptibiles ſunt. In ſe enim inuicem mutātur Eſt igitur corruptibilis mundus. Ac quicqd mutari in deterius poteſt corruptibile eſt, mundus autem huic mutationi & corruptioni obnoxius eſt. Nanq; & ſiccatur & in humorem ſoluitur. Mundum uero fieri, cū ex igne ſubſtantia per aërem uerſa in humorē fuerit. deinde craſſior ipſius pars effecta fuerit terra, porro ſubtilior in aërem ceſſerit, eadēq; magis ac magis extenuata in ignem euaſerit. Tū ex his ꝑmixtis exortas eſſe aīantes, & arbores, & alia eiuſmodi. De generatione igitur & corruptione mundi & Zenon in libro qui de toto inſcribitur diſputat, & Chryſippus in primo phyſicorū, & Poſſidonius in primo de mundo, Cleanthes item, & Antipater in decimo de mūdo

Porro Panætius corruptibilem aſſerit mun dum. Quod aūt ſit animal mundus & rationale & animatum & intelligibile, & Chryſippus in primo de prouidentia diſſerit, & Apollodorus ī Phyſica & Poſſidonius. Sic aūt animal quod ſit ſubſtantia animata ſenſibilis. Animal em̄ eo quod non ſit animal præſtantius eſt. Nihil autem mundo præſtantius eſt. Eſt ergo animal mundus. Porro animatum eſſe inde manifeſtum eſt, quod anima noſtra inde ueluti auulſa ſit. Boëthus autem ait non eſſe animal mundū: Vnum autem eſſe & Zeno in libro de toto, & Chryſippus, & Apollodorus in naturalibus, & Poſſidonius in primo naturalis rationis tradunt. Vniuerſum autē dicit, ait Apollodorus, mūdus, & ſecundū alteꝝ modū id quod ex mūdo & exteriore uacuo conſtat. Mundus igit̄ finitus eſt, ſed inane illud infinitum. Cæteꝝ ſydera illa quæ fixa ſunt cū cælo toto una circunferri, errātia uero ſuis motib⁹ agi. Porro ſolē obliquū iter peragere per ſignifeꝝ orbē. Lunā ſimiliter nūc plenā eſſe, nūc cornibus fulgere. Eſſe aūt ſolem puriſſimum ignem, ut ait Poſſidonius in decimo ſeptimo de cæleſtibus, ac terræ molem ſua magnitudine uincere, ut idem ait in decimo ſexto naturalis rationis. Eſſe autem orbicu

Vniuerſum.

Sydera. Sol. Luna.

larem ad mundi rationem, idem ipſe autor eſt. Ignem ideirco eſſe, quod omnia ignis peragat munera, maiorem autem terræ globo, quod tota ab illo illuſtretur, neque ipſa modo ſed etiam cælum. Id quod & terra coni inſtar umbram faciat, maiorem eſſe ſignificat. Omnibus autem ex partibus cerni propter magnitudinem. Lunam uero plus habere de terra, quippe quæ illi propior eſt. Nutriri autē & hæc ignea, & aſtra cætera. Solem quidem ex mari magno, quod ſit intellectualis uapor. Lunam uero ex potabilibus undis, quod ſit permixta aëri, ac uicina terræ, ut Poſſidonius in ſexto de ratione naturæ ait, ex terra cætera. Putant & ſydera globoſa eſſe, & immobilem terram. Lunam proprio quidem carere lumine, ſed id à ſole mutuare.

Deficere autem ſolem cum ante illum ex ea parte qua terras reſpicit, ſe oppoſuerit luna, ut in libro de uniuerſo ſcribit Zeno. Apparet enim quando ex concurſione mutua illum occulit, rurſumque reſtituit. Notatur id maxime per uas æreum patens in quo ſit aqua. Lunam uero cum in terræ inciderit umbram, quocirca tunc ſolum hoc defectu laborare, cum plena fuerit, & quidem cum per diametrum ſoli menſibus ſingulis

obiecta ſit. Nam cum obliquo motu contra ſolem moueatur, latitudine differt, cum uel ad auſtralem, uel ad ſeptentrionalem uergit plagam. Cum tamen illius latitudo ad ſolis, & eam quæ media interiacet, latitudinem uenerit, deinde fuerit emenſa ſolem, tunc deficit. Mouetur autem eius latitudo per ea quæ media ſunt in Chelis & ſcorpio & ariete & tauro, ut ait Poſſidonius. Deũ uero eſſe animal immortale, rationale, perfectum ac beatum, à malo omni remotiſſimum, prouidentia ſua mundũ, & quæ ſunt in mundo adminiſtrans omnia. Non tamẽ ineſſe illi humanæ formæ liniamenta. Cæterũ eſſe opificem immenſi huius operis, ſicut & patrem omnium. Communiter autem & ipſius partem, quæ per omnia penetret, eamque multis appellari nominibus iuxta proprietates ſuas. Nanque Græcis δία appellari, quod per ipm̃ ſint omnia. Eundem ζῆνα uocari, quod uitę omnium ſit autor. ἀθηνᾶν autem, quod in æthere diſtentum ſit imperium eius. ἥραν uero q̃d in aëre, ἥφαιστον φ in artificiali igne, ποσειδῶνα, quod in humore, δήμητραν, quod in terra. Itidem & appellationes alias probabili quadã ratione indiderũt. De diuina ſubſtantia, Zeno ait mundum totum atque cælum. Chryſippus quoque in primo de dijs, & Poſſido-

Deus. Dei appellationes uariæ.

nius in primo de dijs, & Antipater in ſeptimo de mundo, aërem ipſius ſubſtantiam tradunt. Boëthus autem in libro de natura, dei ſubſtantiam fixorum ſyderum globum dixit. Naturam uero aliquando quidem exponunt, quę contineat mundum, aliquando uero quæ germinare humum facit, naſcique ſuper terram omnia. Eſt autem natura habitus ex ſeipſo motum accipiens, iuxta ſeminalem rationem, efficienſque & continēs quæ ex ipſa conſtant, ſtatutis diffinitiſque temporibus, eaque faciens à quibus diſcreta per naturam eſt. Hanc autem & uoluptati præferre commodum, quod ex hominis cōſtat opificio. Fato autem fieri omnia Chryſippus in libris de fato, & Poſſidonius in ſecundo de fato, & Zeno, Boëthus quoque in primo de fato tradunt. Eſt autem fatum connexa rerum ſeries, ſiue ratio per quam mundus adminiſtratur. Diuinationem autem omnem aiunt ſubſiſtere, aut etiam eſſe prouidentiam. Ipſamque per aſcenſus quoſdam artem diffiniunt, ut ait Zeno, & Chryſippus in ſecundo de diuinatione, Athenodoruſque, & Poſſidonius in duodecimo de ratione naturæ, & in quinto de diuinatione. Panætius autem hanc non ſubſiſtere dixit. Enimuero rerum omnium ſubſtantiam, pri

Natura.

Fatum.

Diuinatio.

mam materiam dicunt, ut & Chryſippus in primo rerum naturalium, & Zeno. Eſt autem materia ex qua quiduis conſtat. Appellaturque dupliciter materia ſcilicet atq; ſubſtantia, ſiue illa omnium, ſiue rerum ſingularum, ac ueluti particulariũ cauſa. At omniũ quidem materia neque maior neque minor efficitur. Eſt aũt alia eorũ quæ in parte ſunt. Materia.
Corpus autem eſſe ſubſtantiam definiunt, idque finitum, ut Antipater ait in ſecundo de ſubſtantia, & Apollodorus in phyſica, paſſibiliſque eſt ut idem ait. Nam ſi eſſet immutabilis, nulla ratione quæ fiunt ex ea fieri poſſent. Hinc & illius ſectio in infinitum tenditur, quam infinitam Chryſippus ait. Nihil enim infinitum eſt in quod ſectio cadit. Verum finita eſt. Concretiones item fieri per totum, ut Chryſippus in tertio naturalium ait, & non per circunſcriptionem, & appoſitionem, Nam puſillum uini pelago iniectum, aliquandiu obluctabitur, poſtea defluet, atque una corrumpetur. Corpus.
Quoſdam item eſſe dæmones dicunt, quibus inſit hominum miſeratio, inſpectores humanarum rerum. Dæmones.
Heroas quoque ſolutas corporibus ſapientum animas. Heroes.
Porro ex his quæ manant ab aëre hyemem quidem eſſe aiunt, aërem ſuper terram, congelatum ob ſolis lon

Ver. Aeſtas. giorem diſceſſum. Ver autem tēperiem aëris quādo ſuo ad nos curſu ſol agitur. Aeſtatem uero eminentem terræ aërem confotū & calefactum ſolis ad ſeptentrionem curſu. Autumnus Autumnum quoque fieri recurſu ſolis à nobis, ad ea loca à quibus fluunt. Cæterę eiuſcemodi tempeſtatum autorem eſſe ſolē nubes euaporantem. Iris. Irim uero reflexos eſſe ab humidis nubibus radios, ſiue, ut ait Poſſidonius in meteorologica, declaratio ſciſſuræ ſolis, ſeu lunæ in nube roſida concaua atque continua, ad imaginationem ueluti in ſpeculo imaginata magni orbis circunferentiam. Cometæ. Cometas autē & pogonias & faculas ignes eſſe ſubſiſtentes, quādo craſſior aër ad æthera loca peruehitur. Iubar autem repentini ignis incendium, quod cito per aërem fertur, ac longitudinis imaginem deliniat. Pluuia. Pluuiam uero conuerſionē ex nubibus in aquā, cum ſiue ex terra, ſiue ex mari ui ſolis ſurſum elatus humor effectu caruerit. Id uero Pruina. congelatā pruinam dici. Grando. Grandinem uero concretam nubem à uento comminutam. Nix. Niuem autem humorem ex concreta nube, ut ait Poſſidonius in octauo de ratione naturæ. Coruſcationem accenſionem nubium, Tonitrus. quę à uento illi dantur, atque rumpantur, ut Zeno in libro de uniuerſo. Tonitruum ue-

rofragorem eſſe qui ex nubium colliſione gignitur. Fulmen autem incenſionem ualidam, uehementi cum impetu terris irruentem, cum inter ſe ui uentorum colliduntur nubes, atque perrumpuntur. Alij conuerſionem igneiac flammantis aëris uiolenter delapſam. Fulmen. Typhonem uero fulmen uiolentũ, magna ui ſpiritus demiſſum, ſiue fumantem ſpiritum rupta nube dilapſum. Typhon. Preſterem nubem igni circunfuſam cum flatu in terræ concaua, ſeu concluſo & coartato ſpiritu in terra, ut ait in ſeptimo Poſſidonius. Preſter. Eſſe autem illius plura genera terrę motus, hiatus, illuuies, ebullitiones. Placet autem eis & ordinem ita ſe habere. Terra mediam centri rationem obtinere, Terra. poſt quam globoſam aquam, & ipſam idem habere centrum cum terra. Ita ut in aqua terra ſit, poſt aquam aerem ſpheræ inſtar. Eſſe autem in cælo circulos quinq;. Zonæ in cælo. Ex his primum ſeptẽtrionalem qui ſemper appareat. Secundum tropicum æſtiuum. Tertium equinoctialem. Quartam hyemalem tropicum. Quintum antarcticũ qui non appareat. Dicũtur aũt παράλληλοι, quia non ſe inuicem conueniunt. Deſcribitur tamen circa eundem polum. Porro Zodiacus circulus obliquus eſt, æquidiſtans. Zodiacus. Quinque autem ſunt zonæ ſuper terram.

Prima ſeptentrionalis ſuper arcticum circulum rigore frigoris inhabitabilis. Secunda temperata. Tertia nimia ui æſtus inhabitabilis, quæ torrida dicitur. Quarta temperata. Quinta auſtralis itidem frigore inhabitabilis. Opinantur item naturam ignem eſſe artificialem ſuo itinere ad generationem tendere. Id autem eſſe ſpiritum ignis ſpeciem, artiſque præ ſe ferentem. Animam uero ſenſibilem, eamque eſſe nobis inſitum & ingenitum ſpiritum, ideo & corpus eſſe, ac durare poſt mortem, eſſe tamen obnoxium corruptioni. Cæterum uniuerſi animam eſſe incorruptibilem, cuius partes ſunt animantiũ animæ. Zeno autem Citticus, & Antipater in libris de anima, & Poſſidonius animam ſpiritum calidum dicunt. Hoc enim ſpirare nos atq; ab ipſo moueri. Cleanthes quidem omnes perdurare, donec calore deſtituantur. Chryſippus uero ſolas ſapiẽtium. Partes autem animæ octo eſſe dicunt, quinq; ſenſus, & quæ nobis inſunt ſeminales rationes, uocem præterea & ſermonem. Videre autem cum id quod inter uiſum ſubiectumque lumẽ eſt in coni intẽditur ſpeciem, ut Chryſippus in ſecundo naturalium ait. Apollodorus aëris illam partem, quæ coni ſpeciem habet prope uiſum. Baſin uero prope id quod

Natura. Anima. Animæ partes. Viſus.

cernitur fieri, quemadmodum per uirgam uerberato aëre, quod uidetur ibi manifeſtū eſſe. Porrò audire cū is qui medius inter loquentem & audientem eſt, aër uerberatur orbiculariter, deinde agitatus auribus influit, quemadmodum & ciſternæ aqua, per orbes iniecto agitatur lapide. Somnum uero fieri, cum is ſenſus circa principale ſoluitur. Cauſas uero perturbationum reddunt eas, quæ circa ſpiritum fiunt conuerſiones. Semen autem eſſe dicunt, quod eiuſmodi gignere poteſt, à quibus quoq; ipſum diſcretum ſit. Porro hominis ſemen quod emittit homo unà cum humido animæ commiſceri partibus, pro commixtione rationis parentum. Id autem Chryſippus in ſecundo naturalium ait, ſpiritum eſſe ſecundum ſubſtantiam, idq́; ex iactis in humum ſeminibus cōſtare, quæ cum antiquata fuerint nō iam naſcuntur, quod ſcilicet expirauerit illorū uirtus. Atq; ex omnibus corporis partibus defluere id ait Sphærus. Omnes ergo gignere corporis partes. Porro fœminæ ſemē infœcundum eſſe aiunt, imbecillumq́; & modicū, & aqueum ut Sphærus ait. Principale uero potiſſimam ac proprie eſſe animæ partē, in qua imaginationes appetitusq́; gignantur, atq; unde ſermo reddatur. Id autem in

Auditus

Somnus

Semen

corde eſſe. Sed enim iſta ſecundum illos de rebus naturalibus, quãtum ſufficere ad præſentis operis compẽdium arbitrati ſumus, hactenus ſunt dicta. Quænam uero ſint in quibus illorum ſententiæ breuiter annotandum. Ariſto Chius Phalãtusq; cognomento Siren, finem eſſe dixit ad aliquid inter uirtutes ac uitia indifferenter uiuere, nullam quamlibet modicam uarietatem relinquendo, ſed ſe æqualiter in omnibus habendo. Eſſe autem ſapientem præclaro hiſtrioni ſimilem, qui ſiue Therſitæ, ſiue Agamemnonis perſonam ſumat, utrunq; decentiſſimo geſtu imitatur. Naturalem item ac rationalem locum ſuſtulit, dicens alterum quidem eſſe ſupra nos, alium uero nihil ad nos. Solam autem quæ mores inſtituat partem ad nos pertinere. Similes autem eſſe orationes dialecticas dicebat aranearum telis, quæ & ſi quid artificioſum indicare uideantur, inutiles ſunt. Virtutes quoq; neque multas inuexit, ut Zeno, neq; unam quæ multis appellatur nominibus ut Megarici, ſed & id quoq; quod ad aliquid habere dicitur. In hunc autem modum philoſophans, atq; in Cynoſarge diſſerens obtinuit, ut ſectæ propriæ inuentor diceretur. Milciades deniq; & Diphilus Ariſtonij appellabantur. Erat autem

Ariſto Chius

Milciades Diphilus